

དཀར་ཆག

ལ་ང་	དོན་ཚན།	ཤོག་གྲངས།
༡	ལེའུ་དང་པ། མན་ངག་རྒྱུད་ལྷུས་པ།	༡-༢
༢	སྐབས་དང་པ། ཉེས་གསུམ་གསོ་བ།	༢-༤
༣	ལེའུ་གཉིས་པ། རྒྱུད་ནད་བཙོས་པ།	༤-༥༡
༤	ལེའུ་གསུམ་པ། མཁྲིས་ནད་བཙོས་པ།	༥༡-༧༧
༥	ལེའུ་བཞི་པ། བད་ཀན་གྱི་ནད་བཙོས་པ།	༧༧-༡༠༠
༦	ལེའུ་ལྔ་པ། འདུས་ནད་སྐྱུག་པོ་བཙོས་པ།	༡༠༠-༡༢༩

ལེའུ་དང་པ། མན་ངག་རྒྱུད་ལྷན་པ།

༡༡། །མན་ངག་རྒྱུད་ལྷན་པའི་ལེའུ་འཆད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མན་ངག་རྒྱུད་འཆད་པའི་སྟོན་པ་ཇི་ལྟར་སྐྱུལ་
པའི་རྒྱལ་བ་སྟན་པ་དང་། འཁོར་གྱིས་མན་ངག་རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་ལྷན་པ། སྟོན་པས་དེའི་ལན་བསྟན་
པ། རྣམས་བཅོམ་ལྷོད་ལུ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལྷན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཚོ་མཛད་སྟོན་
གྱི་བླ་མ་དུ་རྩེ་འོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ། དཔོན་འདོད་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོན་གྱི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ལྷན་པ་སོ། །སྟོམས་པར་ལྷན་པ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱུའི་ལྷེ་བའི་ལས་འོད་ཟེར་ལ་དོག་བརྒྱ་སྟོང་
དུ་མ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕོངས་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་
བསལ། བྱིན་པ་གི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱས་ཏེ་སྐྱུར་སྐྱུའི་ལྷེ་བར་འདུས་པ་ལས། །སྐྱུལ་པའི་སྟོན་པ་དང་སྟོང་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོན་ཏན་ལས་སྐྱུལ་ཏེ་མཉུན་གྱི་བར་སྐྱུང་ལ་བཞུགས་པ་ལས། །ཞེས་པ་སྟེ།
སྐྱུ་ལྷ་བྱ་བ་ཤད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བཤད་རྒྱུད་གནས་བཅུ་གཅིག་ལེའུ་སྐྱུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་བསྟན་ཚར་བའི་རིག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དབྱུང་གཙུག་ལུ་ཐིམ་པའི་སྐྱུ་བའི་སེང་གའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལུ་བཞུགས་ཏེ་རྒྱུད་གསུམ་པའི་དོན་ཆ་མཉམ་ལག་
ལེན་གྱིས་སྐྱི་གཙུག་ལས་རྒྱ་མཐིལ་བར་གྱི་ནད་ཡོད་ཚད་གཏན་ལ་འབབས་པར་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ནོར་བུ་ལྷ་
བུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུད་གསུམ་ནི་ལུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ཏེ། འཇུག་ལྷོག་གི་ལམ་སྟོན་པས་ན་སྟོན་པ་དེ་ཡང་ཚངས་པ་
དང་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལའང་བཅོམ་ལྷན་དུ་བཏགས་པ་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གྱུར་པས་འཇིག་རྟེན་
ལས་འདས་ཞེས་སངས་རྒྱུས་སྐྱུའི་མཚན་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ནི་འགོ་བ་ཀུན་གྱི་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞིའི་རྟུག་རྩ་
ལས་འཚོ་བར་མཛད་པའི་སྟོན་གྱི་བླ་མ་མེ་དུ་རྩེ་འོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱུལ་པའི་སྐྱུའི་རང་བཞིན་ནམ་རང་
གདངས་གྱི་མཚན་དཔེས་སྐྱས་པ་སྟེ་རྟེན་བཞེན་པ་དབྱེར་མེད་སྐྱུ་གསུམ་མམ་ལུའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེས་སྐྱུ་བའི་
སེང་གའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ། སྐྱེ་འགོ་མཐའ་དག་ལ་གང་ལ་གང་དགོས་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་འདོད་
པ་བཞིན་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དོན་མཐུན་པའི་སྟོན་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ལྷན་པ་སོ། །ཉིང་ངེ་
འཛིན་དེ་ལ་སྟོམས་པར་ལྷན་པ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོན་པའི་སྐྱུའི་ལྷེ་བའི་རྩ་འཁོར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཡོན་ཏན་གྱི་
གནས་དེ་ལས་འོད་ཟེར་ལ་དོག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ན་གནས་པའི་
འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་འདོད་དོན་མ་ཐོབ་ཅིང་མ་ཚོམ་པར་ཕོངས་པའི་སྐྱུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་བསལ།
ཏེ་མེད་པར་བྱས། གདོན་མཚན་དུག་སོགས་ཕྱི་རྒྱེན་སྟོ་བྱར་གྱི་ནད་དང་། རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་སོགས་ནད་གི་
འདུ་བའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་སྐྱུར་སྐྱུའི་ལྷེ་བར་འདུས་པ་ལས་སྐྱུལ་པའི་སྟོན་པ་རྒྱལ་གནས་
གྱུར་པ་ལས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་སྟོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་
བ་ཞིག་ཡོན་ཏན་ལས་སྐྱུལ་ཏེ་དེ་ཡང་སྟོང་ཐིག་ཏུ། ཡོན་ཏན་རིན་འབྱུང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་སེར། །མཚན་དཔེའི་

བཅུགས། །ཕྱག་དོག་དབང་གིས་མཐོ་ལ་འགྲན་སེམས་བསྐྱེད། །ང་རྒྱལ་དབང་གིས་དམའ་ལ་ལྷན་དུ་
 བསད། །རིག་པ་སྤྱང་བས་ཚུམ་པ་ཀུན་ལ་འཇུག། །མདོ་དོན་རྒྱུད་བས་ཡུན་གྱི་སྲིད་མ་རྟེན། །ལས་ངན་བག་
 ཆགས་རྒྱན་འཁྲིགས་བསགས་པ་ཡིས། །འཁོར་བའི་ཁ་བརྒྱད་ལུས་ངན་སྣ་ཚོགས་སྤངས། །དེ་ཕྱིར་ལས་དང་
 ཉེས་པ་ལས་འབྱུང་བའི། །བཞི་བརྒྱ་ཅུ་བཞིའི་ནད་དུ་གྲགས་པ་ཡིས། །བདེ་བའི་བར་སྐབས་མེད་པར་ལུས་
 སེམས་གཏུངས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྲིད་པར་འཁོར་ཞིང་མི་སྡོད་ཅིང་རྟག་པར་འགོ་བ་རིགས་དུག་གི་ནང་
 བས། །ལམས་དུག་ལྡན་ཚོས་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་ཚང་བའི་མཚོག་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་མིའི་
 ལུས་འདི་ཉིད་ཐོབ་ཀྱང་སྤར་མ་རིག་པ་བདག་ཉིད་གཅིག་པ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ཀུན་དུ་བརྟགས་པ་གསུམ་གྱིས་
 མེད་ཀྱང་སྤང་བ་མི་ལམ་ལྟར་ཀུན་དུ་ལོག་པར་འཇུག་པའི་དབང་གིས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་
 འཁོར་བའི་འཁོར་བར་དབང་མེད་དུ་འབྱུངས་ཤིང་། དེར་ཡང་ཉོན་མོངས་དང་ལྟན་ཅིག་ལས་གསོག་སྟེ་ཐོག་
 མར་རོ་མ་ཤེས། དེ་ནས་སྤང་སྤང་མ་ཤེས་པས་གཏི་ལྷག་པའི་དབང་གིས་དང་པོར་གཟུང་འཛིན་སྐྱོན་གྱིས་རྒྱ་དང་
 རྣམ་པར་བྱང་བ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་རུ་མ་ཤེས། བར་དུ་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སྡོད་པ་ལ་སྐྱོན་གྱི་རྒྱ་མི་དགོ་བ་དང་། བདེ་
 བར་སྡོད་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་དགོ་བ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་པས་ཁ་ཕྱིར་འཇུག་ཏེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་བརྟུབ་སེམས་
 འདོད་པའི་དབང་གིས་བཤད་རྒྱུ་དུ་བཤད་པའི་མི་དགོ་བ་བརྟུ་སོགས་སྤིག་པའི་ལས་མང་དུ་སྤྱད། ཡིད་དུ་མི་
 འོང་བ་ལ་ཞེ་ནས་སྤང་བའི་དབང་གིས་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནད་དུ་བཅུགས་པ་སྟེ་འདི་གསུམ་ནི་དུག་
 གསུམ་བརྟུབ་སེམས་གཞོད་སེམས་ལོག་ལྟ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་གསུམ་དང་དོན་གཅིག་དེ་གསུམ་འདུས་པ་ལས་
 གཞན་གྱི་དཔལ་འཕྲོར་མི་བཟོད་པ་སོགས་ཕྱག་དོག་དབང་གིས་རང་ལས་མཐོ་བར་སྤྱང་བ་ལ་དེ་འདྲ་བ་ཞིག་ཞེ་
 འོང་སྐྱུ་པའི་འགྲན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ང་གཞན་ལས་ལྷག་གོ་སྐྱུ་པའི་ང་རྒྱལ་དབང་གིས་རང་ལས་དམའ་བ་ལ་
 བརྟུས་པས་སྤྱར་རྒྱུ་དུ་འམ་དམའ་རུ་གཏོང་བ་ལྷན་དུ་བསད། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་དབྱེད་ཤེས་
 ཀྱི་རིག་པ་ཡུལ་ལ་བཀྱ་བའམ་གྱུང་བོ་སྟེ་སྤྱང་བས་ཤེས་པ་གསལ་ཚམ་དང་ལྡན་ཀྱང་དོན་མེད་དོན་ལོག་གི་བྱ་བ་
 ཚུམ་ཞིང་ལས་ཚོང་རི་དྲགས་རྩོད་པ་སོགས་ཀུན་ལ་བཀྱ་བར་འཇུག་པས་ཡིན་མིན་དང་དགོ་བ་བརྟུ་ལ་སོགས་
 དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དང་སྤྱ་འགྱུར་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་ཟབ་མོ་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་ཕན་པ་དང་། མི་དགོ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་དང་། སྤིག་པའི་ལས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་སྤྱང་དོར་གྱི་གནད་འགག་མ་རྟེན་པའམ་འོང་
 དོན་ཏེ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་སྤིང་བོ་རྒྱུང་བས་འཇུག་པའི་བདེ་བ་རྒྱུང་དུ་འཕྲལ་བདེ་ཚམ་ལ་ཆགས་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་
 བའམ་ཐར་པ་ཡུན་དུ་མི་འགྱུར་མི་ཟད་པའི་རྟེན་གྱི་རྒྱུང་འཇུག་སྤྱོད་མེད་པའི་སྲིད་དེ་མཐར་ཐུག་པ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་མ་རྟེན། སྤྱེུ་ལྟར་འོང་མེད་བྱ་བ་མང་བ་དུག་ལྡས་ཀུན་ནས་བསྤངས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་མི་དགོ་བ་
 བརྟུ་སོགས་ལས་ངན་པ་དང་། དེའི་འཕྲོ་མཐུད་པའི་བག་ཆགས་རྒྱན་མི་ཆད་པ་གཅིག་རྗེས་གཅིག་འབྲེལ་བ་

ཐིགས་ཆགས་སུ་བསགས་པ་ཡིས་ཐར་མེད་འགོ་བུལ་སོགས་སུ་འཁོར་བའི་ལ་བརྒྱད་སུག་བསྐལ་གྱི་འབྲས་བུ་
ལ་སྤོང། སྐར་རྒྱ་གསོག་པའི་ལུས་ངན་སྣ་ཚོགས་སྤངས་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་འདྲིའི་ཡང་སྤོན་གྱི་ལས་ལས་བྱང་བ་
དང་། ཚོ་འདྲིའི་ཉེས་པ་ནད་དུ་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་ཐག་རྒྱ་སེར་སྤོན་སོགས་འཕེལ་ཟད་འབྲུགས་པ་དང་། ཕྱི་
རྒྱུ་གདོན་མཚོན་དུག་སོགས་ལས་བྱང་བ་དང་། ཉེས་པ་དང་ལས་འདྲེས་པ་ལས་བྱང་བའི་ལྷན་སྐྱོང་འཕམ་གྱི་
ནད་བརྒྱ་རྩ་གཅིག ཀུན་བརྟགས་གདོན་གྱི་ནད་བརྒྱ་རྩ་གཅིག ཡོངས་གྲུབ་ཚེའི་ནད་བརྒྱ་རྩ་གཅིག གཞན་
དབང་སྤོན་གྱི་ནད་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་སྟེ་རྒྱས་པ་སྤོང་དང་ཉེས་བརྒྱར་བསྐྱུས་ཤིང་ བསྐྱུས་པ་བརྒྱ་རྩ་ལས་རྒྱས་པའི་
འབྲིང་པོའི་དབང་དུ་བཞི་བརྒྱ་དང་ཉུག་མ་བཞི་སྟེ་རྩ་བཞིའི་ནད་དུ་གྲགས་པ་ཡིས་མ་རིག་པ་ལུས་དང་གྲིབ་མ་
བཞིན་དུ་འགོགས་པ་ལ་བརྟེན་བདེ་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་ལུས་སེམས་ལྷན་ཅིག་ལ་གཞོན་ཅིང་གཏུངས་པས་
ཉམ་ཐག་པའོ། །

བརྗོད་བྱ་གསོ་ཐབས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཀྱི་སློབ་པ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ།
དེ་ལ་ཉེས་པ་ཁོང་ནད་ཚད་པ་དང་། ལུས་སྤོང་གདོན་སྤོང་གསང་བ་ཐོར་བུའི་ནད། ལྷན་སྐྱེས་མ་བརྒྱད་ལུས་
སྤྱིར་གསོ་བ་སྤོན། བྱིས་པ་མོ་ནད་གདོན་མཚོན་དུག་ནད་དང་། ཀླས་པ་རོ་ཙ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ཡིས། སྤྱི་
བོའི་གཙུག་ནས་རྒྱང་མཐིལ་ཡན་ཚད་ཀྱི། རྣམ་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་བཅོས་ཐབས་ཀྱུན། ལུག་ལེན་མན་ངག་
རྒྱུ་ཚེན་འདྲི་ནད་དུ། བརྩེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་དྲང་སྤོང་ལྷོད་ལ་བཤད། ལྷུས་པས་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་ཟིན་པར་
གྱིས། དྲེགས་མེད་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནད་པ་གསོས། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བྱེ་བྲག་གི་གཙོ་བོའི་གསོ་ཐབས་
བསྟན་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེའི་འཇུག་ཚུལ་དང་འདྲེན་ཚུལ་ལ། གསེར་འོད་དུ། ཤེས་པའི་ཡན་ལག་
བརྒྱད་རིག་ནས། སྤོན་དབྱེད་ནམས་ཀི་ཀུན་བསྐྱུས་པས། སེམས་ཅན་ནད་མང་གསོ་བར་བྱ། ལྷུར་བ་དང་
ཀི་མས་ནད་དང་། ལུས་ཀྱི་ནད་དང་འདྲེ་གདོན་དང་། ལཱ་རུངས་དུག་དང་བྱིས་པ་དང་། ཚོ་བསྐང་བ་དང་མཐུ་
བསྐྱེད་ཡིན། ཞེས་པ་དང་། བརྒྱད་པའི་སྤྱིང་པོ་བསྐྱུས་པར། ལུས་དང་བྱིས་པ་གདོན་ལུས་སྤོང། མཚོན་དང་
མཚོ་བརྒྱས་རོ་ཙ། ལགས་བྱ་གང་ལ་གནས་པ་ཡི། ཡན་ལག་བརྒྱད་དུ་དེ་བཤད་དོ། ཞེས་སོ། རྒྱུད་རྒྱལ་
འདྲིར་དེ་ཞེས་པ་སྤོན་པ་སྤོན་གོང་དུ་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པ་བསྟན་པའི་ནད་ལུས་སེམས་གཏུངས་པ་
དེའོ། ལཱ་ཞེས་པ་གནས་གཞིའི་སྤོན་སྤོན་བཅོས་ཐབས་གནས་ཤིང་བསྟན་པ་དེ་ལས་གསོ་ཡུལ་བརྗོད་བྱ་ཡན་ལག་
བརྒྱད། གསོ་ཐབས་རྗོད་བྱེད་སྐབས་བཙོ་ལུས་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉེས་པ་སུམ་ལྷན་འདུས་པ་གསོ་བའི་
སྐབས་དང་གཅིག ཁོང་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་དང་གཉིས། ཚད་པ་གསོ་བའི་སྐབས་དང་གསུམ། འདྲི་གསུམ་
རིགས་གཙོ་བོར་བྱས། ལུས་སྤོང་དོན་སྤོང་གསང་བའི་ནད་གསོ་བ་དང་། འདྲི་གསུམ་གནས་གཙོ་བོར་བྱས། དེ་
དུག་དང་འདྲི་མན་འདྲེས་མར་བཅས་པའི་ཐོར་བུའི་ནད་གསོ་བའི་སྐབས་དང་བདུན་ལྷན་སྐྱེས་མ་གསོ་བའི་སྐབས་

དང་བརྒྱུད་ཀྱིས་ལུས་སྦྱིར་གསོ་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་ཀྱི་དང་པོ་སྟོན། དེ་ནས་བྱིས་པ་མོ་ནད་གདོན་མཚོན་དུག་
 ནད་གསོ་བ་དང་རྣམ་པ་རོ་ཙེ་བ་སྟེ་སྐབས་བདུན་བྱིས་ཡན་ལག་བྱི་མ་བདུན་སྟོན། དེ་དག་བསྟོར་མས་པའི་ཡན་
 ལག་བརྒྱུད་པ་དེས་ཡ་གི་སྤྱི་པོའི་གཙུག་ནས་མ་གི་རྒྱུ་མཐེལ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ནད་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པའི་བཙུན་
 ཐབས་ཀྱི་ལྷན་ཅི་སྐད་དུ། བྱ་སྐྱོ་ཚོགས་རྒྱུད་དོན་ཚེན་དཔག་པར་དཀའ། །ངེས་པར་སྦྱར་དུ་སྦྱབ་ཕྱིར་མན་ངག་
 ཉིད། །ཅེས་པ་ལྟར་ལག་ལེན་མཚུབ་རྒྱགས་སུ་བསྟན་པ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་འདི་ཉིད་རྒྱུད་གཞན་གསུམ་
 ལས། །རྫོང་བྱེད་ཡན་ལག་བརྒྱུད་སྟོན་པས་བརྗོད་བྱ་མང་བས་ཚེན་པོར་གྲགས་པའམ་རྒྱས་པ་འདིའི་ནད་དུ་འགྲོ་
 བའི་ཚོར་བ་སྦྱུག་བསྟེན་བར་གྲགས་པ་ནི་ནད་ཡིན། དེས་གདུངས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟིང་བརྗེ་བའི་
 སེམས་ཀྱིས་དྲང་སྟོང་ལྡོང་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པས་ལྡོང་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྲུས་པས་ཉོན་ལ་དེ་ཡང་ཉན་
 པར་མ་ཟད་ཡིད་ལ་མི་བརྗོད་པར་ཟིན་པར་གྱིས། ཟིན་པ་དེ་ཡང་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་རྒྱུ་དུ་སོང་བ་ལྟར་
 དུག་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་རང་གི་ལེ་གྲགས་གཞན་གཞོན་སོགས་དང་མ་འདྲེས་ཤིང་དེགས་པ་ནི་རྒྱལ་ཉེ་དེ་
 མེད་པར་སྟིང་རྗེ་དང་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ནད་པ་གསོས་ཞེས་གདམས་པའོ། །

༥ རྫོང་བྱེད་གཞུང་དོན་སྐབས་བཙུན་ལྟོ་ནས་འདི་བར་བསྟེན་པ།

ཀྱི་དྲང་སྟོང་ཚེན་པོ་ཡིད་ལས་སྦྱེས། །སྟོང་བ་དོན་དུ་རྩ་རྒྱུ་མདོར་བསྟན་བཤད། །སྟོང་འབྲིང་དོན་དུ་བཤད་རྒྱུ་
 རྒྱས་པར་བཤད། །ཐ་མའི་དོན་དུ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡི། །དམར་མེད་ལག་ལེན་གཅིག་ཏུ་ཞིགས་བསྟེན་བས་
 པའི། །མན་ངག་རྒྱུད་འདི་བཙུན་སྐབས་ཀྱིས་དབྱེ། །དེ་ལ་རྒྱུང་མཁེས་བད་ཀན་སྦྱ་དངས་ནས། །ནད་རིགས་
 གང་ལ་གསོ་ཐབས་གང་དགོས་པ། །ལྡོང་ཀྱིས་དྲིས་ཤིག་ང་ཡིས་བཤད་ལུང་སྦྱིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཀྱི་ཞེས་བོས་ཉེ་སྦྱིར་ན་བ་གཏོད་དུ་བཅུག དྲང་སྟོང་ཚེན་པོ་ཡིད་ལས་སྦྱེས་ཞེས་བོས་
 ནས་སྟོན་མཚན་དེས་པར་བྱས་ཉེ། །སྟོང་སྟོང་ཡངས་སྟོང་གཟེག་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེན་ཚོགས་པའི་སྟོང་བ་ཀྱི་དོན་དུ་
 འགོ་སྟོན་པས་གོ་བ་ལ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལ་གསོ་ཐབས་ཀྱི་རྩ་བ་གསུམ། དེ་ལས་བྱེས་པ་གནས་ལུགས་མ་ལུས་ནད་
 རོས་བཟུང་བར་ལྟ་རེག་དྲི་བ། གསོ་ཐབས་ལ་ཟས་སྦྱོད་སྦྱོན་དཔུང་དེ་དེའི་སྟོང་པོ་བཀོད། དེ་ལས་བྱེས་པ་ཡལ་
 ག དེ་ལས་འཕྲོས་པ་ལོ་འདབ། མཐར་ཕྱིན་པ་མེ་ཉོག་འབྲས་བུ་རྣམས་དཔེ་དོན་སྦྱར་ནས་གསོ་དཔུང་ཀྱི་དོན་
 མདོར་བསྟན་ནས་བཤད། དབང་པོའི་སྟོང་གོས་འབྲིང་རྣམས་ལ་བཤད་པས་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱུད་དེ་
 རྩ་རྒྱུད་དུ་མདོར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གསོ་བྱ་གསོ་བྱེད་ཅི་ལྟར་གསོ་ཐབས་གསོ་བ་པོ་སྦྱར་པ་དང་རྣམ་པ་བཞིའི་སྟོང་
 ནས་རྒྱས་པར་བཤད། ད་ནི་སྟོང་ཐ་མའི་དོན་དུ་རྒྱན་མོ་མཚུབ་རྒྱགས་སུ་ནད་པེ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་དབྱེ་བ་རྟགས་བཙུན་
 ཐབས། དེ་ཡང་རྒྱ་ལ་ཉེ་རྒྱ་རིང་རྒྱ། རྒྱེན་ལ་སྟེ་མཚེད་གསོག་ལྡང་སྟོང་རྒྱེན། དབྱེ་བ་ལ་རང་རྒྱུད་གཞན་རྒྱུད།
 རིགས་གནས་ནད་ཚོགས་རྟགས་ལ་སྟོང་བ་རྒྱ། མཚན་ཉིད་རྟགས། ཕན་གཞོན་བསྟན་པ། བཙུན་ཐབས་ལ་

གསོ་ཚུལ་གསོ་ཐབས་གཉེན་པོ། དེ་དག་ལ་སྲི་དང་བྱེ་བྲག་རྣམས་སྤྱི་བྱ་མཚན་དང་བཅས་སྟོན་པ་ཤིན་ཏུ་
རྒྱས་པས་སོ། དེ་ཡང་སྲི་ཙམ་པ་ཐོང་དང་ལག་ཡིད་ཉེ་བར་མཁོ་ངེས་ལ་དམར་གྱི་ཐ་སྟོན་བྱས་པའི་དམར་ཁྲིད་
དམ་ལག་ཁྲིད་དེས་རྒྱས་བཤད་ནས་ལམ་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་དོན་སྲི་མ་ཡིན་པར་ལག་པས་ཁྲིད་ནས་འགོ་བ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ཡང་བཤད་ལོ་ཐོས་ལོ་ཤེས་ལོ་མ་ཡིན་པར་ལག་ཐོག་ལེན་པ་གཅིག་ཏུ་གང་ལ་གང་དགོས་ཏུ་མ་བུར་
ཁྲིགས་བསྟན་ནས་ཚོགས་སུ་བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་རྒྱུད་འདི་སྐབས་ཞེས་པར་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཏེ། བཟོད་བྱ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཚོད་བྱེད་བཅོ་ལྟོ་སྐབས་ཀྱིས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་དབྱེ་བ་ཡིན་པ། དེ་ལ་ནད་ཉེས་པ་གསུམ་ལས་
མི་འདྲའ་བའི་ངེས་པས་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་གྱིས་སྒྲ་བྲངས་ནས་ནད་རིགས་གང་དང་གང་ལ་གསོ་ཐབས་གང་
དང་གང་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཏེ། ཀྱིས་དྲིས་ཤིག་ངས་བཤད་ནས་དོན་གོ་བར་བྱེད་པའི་ལུང་
སྒྲིན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

བཞི་པ། སྐབས་བཅོ་ལྟོ་ལྷ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ལུས་པ།

བྲང་སྟོང་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་ལུས་སོ། །བྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། རྩོད་ནི་འགོ་
ཀྱན་དཔལ་ཏུ་ཤར་བས་ན། །དང་པོར་མདོ་གནས་རྩ་རྒྱུད་བསྐྱེས་པར་གསུངས། །དེས་མ་ཁྲོལ་ལ་བཤད་རྒྱུད་
རྒྱས་པར་གསུངས། །ད་ནི་དེ་ཡི་ལག་ལེན་མན་ངག་རྒྱུད། །སྐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཅོ་ལྟོ་གསུངས་པ་ལས། །ཉེས་
གསུམ་གསོ་བའི་སྐབས་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱབ། །རྒྱུད་དང་མཁྲིས་པ་བད་ཀན་རྣམས་གསུམ་གྱི། །རྒྱ་རྒྱུན་དབྱེ་བ་རྟགས་
དང་བཅོས་ཐབས་རྣམས། །འཚོ་མཚན་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་ཏུ་གསོལ། །ཀྱེ་ཉོ་འགོ་བའི་དོན་ཏུ་བཤད་ཏུ་
གསོལ། །ཐོགས་ཀྱི་དམ་པར་དགོངས་ལ་བཤད་ཏུ་གསོལ། །ཅེས་ལུས་པ་ལས། །ཞེས་པ་སྟེ། གསུང་གི་སྐུལ་
པ་བྲང་སྟོང་མཚན་ཡིད་ལས་སྐྱེས་ཀྱིས་ཚིག་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲར་ཡང་ལུས་སོ། །བྲང་སྟོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལགས་ཞེས་སྟོན་པའི་གདངས་ཀྱིས་ཞེ་ས་དང་བཅས་གྲུས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་ལུ་བའི་ཚིག་འདི་ལྟར་བྱ། རྩོད་ནི་འགོ་
བ་གང་ཞིག་སྐྱབ་བསྐལ་གྱིས་ཉེན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་སྐུལ་ནས་བདེ་བར་སྦྱོར་བ་དེས་ན་འགོ་བ་ཀྱན་གྱི་བདེ་
ལེགས་དཔལ་ཡོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་མདོན་ཏུ་གྲུབ་པའམ་ཉི་ལྷ་མཁའ་ལ་ཤར་བ་བཞིན་ཤར་བས་ན་
འགོ་བའི་གཙོ་བོ་ནི། ལུས་འདི་ཉིད་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་འདོད་དོན་ཚོས་ནོར་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་
རྒྱུ་པ་ལ་རག་ལས། རྒྱུ་པ་ནི་ཚེ་རིང་བ་དང་ནད་མེད་པ་ལ་རག་ལས། དེ་གསོ་དཔུང་ལ་རག་ལས་པས།
དེས་ན་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་ནི་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན། དང་པོར་མདོར་གནས་རྩ་བ་སྐྱབས་ཀྱི་
རྒྱུད་གང་ཟག་སྟོར་བ་ཀྱི་དོན་ཏུ་བསྐྱེས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་བསྐྱེས་བྲགས་ནས་གང་ཟག་སྟོར་བ་ལས་
ཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་ཁྲོལ་བ་ལ་གཉིས་པ་བཤད་པ་སྐྱེའི་རྒྱུད་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ལགས་ན། ད་ནི་དེ་
ཡི་ཞེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མན་ངག་ཡོན་ཏུན་གྱི་ རྒྱུད་ཚོད་བྱེད་སྐབས་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་

མོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྒྱུད་ནི་ནད་ཀྱི་འབྲུག་པའི་རྒྱ། །སྣ་འབྲེན་མཚུགས་སྤྱད་འཐོར་དང་བྱུང་པར་བྱེད། །རང་
རྒྱུད་གཏུག་ཅིང་ནད་མང་རྒྱུབ་པའི་ཕྱིར། །ཐོག་མར་རྒྱུད་གི་བཅོས་ཐབས་བཤད་པར་བྱ། །ཀྱེད་མོང་ཆེན་པོ་མ་
ཡིངས་གུས་པས་ཉོན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཏེ་དེ་ཡང་ཉེས་པ་གསུམ་དེ་ནང་
ནས་ཀྱང་ལུས་ནད་དང་བཅས་པ་དེ་ལས་རྒྱུད་ནི་ནད་ཀྱི་འབྲུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི། ཐོག་མར་རྒྱུད་
འབྲུག་དེ་ནས་གཞན་འབྲུག་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །སྣ་འབྲེན་ཏེ་ནད་བསགས་པ་ཀྱི་སྒོར་བར་བྱེད་པ་དང་
མཚུགས་སྤྱད་དེ། །ནད་ཀྱི་མཚུགས་བསྐྱུས་ནས་འཆི་བར་བྱེད་པའམ་ཚད་མཚུགས་སོགས་འབྱུང། །ཡང་ན་བྱེད་བ་སྟེ་
འཐོར་བར་བྱེད་ཅིང་ཡང་ཞིང་གཡོ་བའི་སྒོན་དང་། །ཚ་ཁང་ཀྱི་ལ་བྱུང་པར་བྱེད་དེ་གཞོན་བྱ་ཀྱི་ལ་རྒྱུ་བ་དང་།
རང་གི་ངོ་བོ་འམ་རང་བཞིན་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་འཕྲུལ་ཚོམ་པས་རྒྱུད་གཏུག་ཅིང་ནད་མང་པོ་ལ་རྒྱུབ་པར་བྱེད་
པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་འདིར་ཡང་ཐོག་མར་རྒྱུད་གི་གཉེན་པོའི་བཅོས་ཐབས་བཤད་པར་བྱ་ཡིས་
ཞེས་པའི་སྐྱུ་བད་མཁྲིས་གཉིས་པོའི་ལེའུ་འོག་ཏུ་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏེ། །སྤར་ཡང་ཀྱེ་ཞེས་བོས་ནས་དྲང་སྲོང་
ཆེན་པོ་བྱེད་རྣམས་སེམས་གཞན་དུ་མ་ཡིངས་པར་གྱིས་ལ་ཡིད་གུས་པ་ཆེན་པོས་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་བྱུངས་ཤིག་
ཅེས་གདམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལྷ་ཟེར་དུ། །རྒྱུད་ནི་ཕན་དང་གཞོན་བྱེད་ལ། །འདི་ནི་སྣ་ཚོགས་རྒྱ་གཅིག་
སྟེ། །བྱུང་པར་དུ་ནི་ལུས་ཀྱི་ནི། །ནད་དང་ནད་མེད་རྒྱ་གཅིག་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར། །དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པའི་
དགེ་མི་དགའི་ལས་གཉིས་པོ་དེ་དག་བྱེད་ཅིང་རྫོགས་པར་གྱུར་པའི་གཞི་དེ་ལ་རྒྱུད་དེ་ནི་སྤྱི་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་
རྒྱུར་གྱུར་པ་གཅིག་སྟེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་བྱུང་པར་རམ་ལྟག་པར་ནི་ལུས་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་དང་། །ནད་དང་ནད་མེད་
པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གཅིག་སྟེ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །

གཞུང་དོན་དངོས་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། །རྒྱས་པར་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། །རྒྱུད་གི་ནད་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་དབྱེ་བ་
དང་། །རྟགས་དང་བཅོས་ཐབས་རྣམས་པ་ལྟ་ཡིས་བསྟན། །ཞེས་པ་སྟེ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་གི་ནད་དེ་ལ་རྒྱ་རྒྱུར་བསྟན་
པ། །རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ། །དེ་ལྟར་རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་བའི་རྒྱུད་ནད་དེའི་དབྱེ་བ་དང་བརྟགས་ཐབས་དང་བཅོས་
ཐབས་རྣམས་པ་ལྟ་ཡིས་སྐོ་ནས་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། །རྒྱུད་གི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་བསྟན་པ་དང་། །རྒྱེན་དབྱེ་བ། །རྟགས། །བཅོས་ཐབས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། །རྒྱ་ནི་མ་རིག་ལས་བྱུང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་རྒྱུད་མཚན་ཉིད་དུག་ལྟར་ཐམས་
གནས། །ཞེས་པ་སྟེ། །རྒྱ་ནི་ངོ་བོ་མ་རིག་པ་བཤད་རྒྱུད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་དང་
གོགས་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བར་འདོད་ཅིང་ཆགས་པས་རང་གི་ངོ་བོ་གཡོ་ཞིང་ཡང་བ་འབྱུང་བ་རྒྱུད་དང་ཚོས་

མཚུངས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ་ལ། བཤད་རྒྱུ་དེ་ལ། རྒྱུ་གི་མཚན་ཉིད་རྩལ་ཅིང་ཡང་བ་དང་། བྱང་ཞིང་ཕྱ་ལ་
སྤྱོད་གཡོ་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་དུག་ལྡན་ནས་པ་ཐ་མལ་དུ་དཔྱི་ཞེད་སྤང་ལ་གནས་པ་དེ་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་རྒྱན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་རྒྱན་དངོས་བསྟན་པ་དང་། དེས་བསྐྱེད་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱན་ཁ་དང་ཡང་རྩལ་བསྟན་
འགས་དང་། །ཆགས་པས་དུབ་དང་སྟོ་དང་གཉིད་ཆགས་དང་། །སྟོ་སྟོང་ལུས་ངག་བྱ་བ་འགྲུལ་དང་། །འགྲུལ་
མང་ཟགས་དང་འཇུག་སྐྱུག་འགྲུལ་པོས་བཏབ། །བསེར་བུས་བུས་དང་ག་ཆད་དུས་པ་དང་། །ལྷ་ངན་སེམས་ལས་
ཁ་ཡིས་ལས་ཆེས་དང་། །བརྟུང་མེད་ཁ་ཟས་ཡེན་ལ་གཏད་པ་དང་། །འཇུགས་བཀག་པ་དང་ནན་གྱིས་བཙོང་བ་
ཡི། །ཞེས་པ་སྟེ། །རྒྱན་ལོ་ཁ་བ་དང་ཡང་ལ་རྩལ་བའི་ཟས་བསྟན་འགས་པ་དང་། །ཆགས་པ་མང་དུ་སྐྱེད་པས་
དུབ་པ་དང་། །སྟོ་དང་གཉིད་མེད་པའམ་ཡོད་ཀྱང་ཉུང་དུ་ལས་མེད་པའི་ཆག་པ་དང་སྟོ་མ་བོས་པའི་སྟོང་པར་
ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་འགྲུལ་བུས་པ་དང་མས་པ་དང་གཏར་བ་དང་སྐྱ་དང་མངལ་སོགས་ནས་འགྲུལ་མང་དུ་ཟགས་
པ་དང་འཇུག་སྐྱུག་གི་ནད་འགྲུལ་བཏབ་པ་ལྷུ་ལྡན་དུ་བསྟན་པ་དང་བསེར་བུས་ལྷན་རིང་བུས་པ་དང་ག་ཆད་པ་
སྟོ་ཡི་ཆད་བར་དུས་པ་དང་། །ལྷ་ངན་ཉེ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། །ལབ་མང་པོ་སྐྱས་པ་སོགས་ཁའི་ལས་ཆེས་པ་
དང་། །བརྟུང་མེད་ཀྱི་ཁ་ཟས་མང་དུ་བསྟན་པའམ་ཡེན་ལ་གཏད་པ་དང་། །བཤད་གཅི་སོགས་འབྱུང་བའི་འཇུགས་
བཀག་པ་དང་། །མི་འབྱུང་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་བཙོང་བ་སོགས་ཀྱིས་གསོག་ལྡང་སོགས་རྒྱུ་ནད་བསྐྱེད་དོ། །དེ་
ལྟར་ཡང་སྟོ་བ་དཔོན་གྱི་རང་འགྲུལ་ལས་ཀྱང་། །དེ་ལས་རྒྱུ་དུ་རྒྱུར་པའི་ནད། །གཞི་ནི་རོ་ཁ་བ་དང་། །བསྐྱ་བའི་
རྩལ་བཀ་བ་དང་། །ཁ་ཟས་རྒྱུ་དུ་བ་དང་། །ཁ་ཟས་རྩལ་པར་བ་དང་། །རྟག་དུ་ཁ་ཟས་ཚོད་བརྒྱུད་སྟེ་
དབུ་ཉུང་ཉུང་དུ་བ་དང་། །བཤད་གཅི་འོང་བ་བཀགས་པ་དང་། །ཡང་ན་བཤད་གཅི་མི་འོང་བཞིན་དུ་བཙོང་བ་
དང་། །མཚན་མོ་མི་ཉལ་བ་དང་། །སྐད་ཆེན་པོ་འགྲུལ་པར་སྐྱ་བ་དང་། །བུ་སྐྱེན་དང་སྐྱུག་སྐྱེན་ཉ་ཅང་མང་བར་
བཏང་བ་ལས་འབྱུང་།

༢ རྒྱན་དེས་བསྐྱེད་རྒྱུ་བཤད་པ།

རྒྱན་དེས་དང་པོར་རང་གནས་འཕེལ་ཞིང་གསོག་ །རང་གི་རུས་སྟོ་བས་རྒྱས་ནས་རྒྱན་པོ་སྟོང་། །རྒྱན་འགྲུལ་
གསོག་ལྡང་དུས་གཅིག་བྱེད་པའང་ཡོད། །ལངས་ནས་འཇུག་སྟོ་དུག་འཇུགས་རང་རྟགས་སྟོན། །བདེ་མེད་རྒྱུང་
ནད་དུག་རྩ་ཅ་གསུམ་འབྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པ་སོགས་ནད་དང་ཚོས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱན་དེས་མཚན་ཉིད་དེ་མཐུན་དུག་དང་པོ་འཕེལ་ནས་རང་གི་གནས་ནི་རོའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་
ཀུན་ལ་རོའི་བྱེད་མི་འབྲུ་བ་གང་དང་གང་ལ་དེ་དང་དེ་བསྟན་པ་དང་ཁམས་གཅིག་ལའང་ཤས་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ་
ཡིན་ཏེ། །བཤད་རྒྱུ་དེ། །འཇུག་རྒྱུ་གི་རྩལ་ནག་རོ་བསྐྱེད། །ཞེས་པ་སོགས་ལས། །འཇུགས་བསྟན་དུ་མཚན་

ཉིད་རྒྱལ་པོ་གང་དུ་འཕེལ་བར་དེར་རང་གནས་སུ་འགོ་ཡང་། དངོས་བསྟན་དུ་རོ་ལ་བསྐྱེད་ཅུས་པ་ཡང་རྩལ་
སོགས་ལ་བསྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ཤུལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ནས། ལུ་བའི་གནས་དང་དབྱི་མིག་རྩས་
ཚོགས་དང་། །རེག་བྱ་ན་བ་རྒྱུད་གི་གནས་ཡིན་ཏེ། །ཁྱད་པར་ལུ་གནས་ལོང་ན་གནས་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་རྣམས་
སུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཕེལ་ཞིང་། །དེ་མཐུན་མེ་ཤིང་ཕྱད་པར་རྒྱུད་གིས་བྱས་པ་ལྟར་མང་དུ་གསོག་ལ། །རང་གི་
ཅུས་པ་ཆེར་ཐོབ་པའི་སྟོབས་རྒྱས་ནས། །དུས་གདོན་ཟས་སྟོད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཕྱད་པ་ལས་འགོ་གཞོན་མེད་པར་
སྟོགས་གཅིག་སོང་བས་རྒྱུད་ནད་དུ་རྣམ་པར་གྱུར་ནས་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྟེན་པ་ལས་ལངས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྟོང་
བའི་ཐ་སྟོད་བྱས་པ་ཡིན་ལ། །དེ་ལྟར་གསོག་ལྡང་བྱེད་ཀྱང་རྒྱུ་ཉ་ཅང་དཀ་པོར་བྱུང་ན་སྟོབས་ལྷུང་དུ་འཕེལ་
ནས་གསོག་ལྡང་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའང་ཡོད་དོ། །ལངས་ནས་རང་གནས་དང་གཞན་ཀྱང་དུ་འགོ་བ་ལས།
ཟས་སྟོམ་རྒྱུད་ལྱབ་བྱེད་ཀྱིས་བྱ་ག་རྣམས་སུ་གཏོར་བས། །བྱ་ག་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་། །དེ་དུས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཤུལ་
རྒྱས་པ་པགས་གམས་ཅུ་རྒྱུག་རྩས་ཞེན་དོན་བབས་སྟོད་ལྷུང་སྟེ་འཇུག་པའི་སྟོད་རྒྱུ་ཏུ་ལུགས་ནས་རང་གི་མཚན་
ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་རྟགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །བདེ་བ་མེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ནད་ཨ་ཕར་སོགས་ཉི་ཤུ།
རེངས་ལུམས་སོགས་བརྒྱད། །པགས་གམས་སོགས་ཉེར་བརྒྱད། །མགོ་རྒྱུད་སོགས་བདུན། །དེལ་བས་རྒྱུག་ཅུ་ཅུ་
གསུམ་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་བ་སྦྱིད་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །སྦྱི་
ལ་དབྱེ་བ་རིགས་དང་གནས་སུ་སྦྱར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་བ་སྦྱིད་དབྱེ་བ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་
བཤད་པ་ལས། །རྒྱུད་ནད་སྦྱི་ལ་དབྱེ་བ་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་དང་གནས་ཀྱི་སྟོན་སྦྱར་བའི་དབྱེ་བ་སྟེ་གཉིས།
རྒྱུད་ནད་སྦྱི་འི་དབྱེ་བ་དེ་ལའང་ནད་ཀྱི་རོ་བོ་དང་སྦྱར་བའི་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་དང་། །ལུགས་པ་དང་སྦྱར་བ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་ཉེར་བརྒྱད་བཅས་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ་སྦྱིད་བཤད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ལའང་རིགས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། །གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་བཤད་པ་དང་། །རིགས་
ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་བཤད་པ་བཅས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། །རིགས་
ནི་གཞན་རྒྱུད་ལོག་པའི་ལམ་ལུགས་པ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུད་ནད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གཞན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་འདྲེས་ནས་འཕེལ་བྱེད་འཇུགས་ཤིང་རྣམ་པར་མ་གྱུར་པའི་དུས་ཀྱི་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལམ་
མ་ཡིན་པར་གཞན་གྱི་རྒྱུ་ལམ་བརྒྱུད་ནས་ལོག་པའི་བྱ་གའི་ལམ་ལུགས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ། །རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

རླུང་ནད་ཨ་ཕ་རྟ་དང་ད་ཆེན་གཉིས། །འགྲམ་པ་ཉམས་དང་ལྗེ་ལྷིབ་ཕྱོགས་གཅིག་གྲུག། །ཙ་འཛིན་གཞོགས་
ཕྱིད་སྐྱམས་དང་ལུས་ཀུན་སྐྱམས། །ཤིང་རེངས་དཔུང་འཇའ་བི་ཤ་ཅེ་དང་ནི། །སྲ་འཐེང་དང་ནི་བརྒྱ་རེངས་ཅེ་
རླུང་མགོ། །ཚོར་མ་གཟུགས་ཁུམས་ཁ་ལི་རྒྱུ་བཅེ་དང་། །རྒྱུ་བཅེ་ལ་ཚེ་བཞེས་བྱ་ཉི་ཤུར་བཤད། །ཞེས་པ་སྟེ།
དེ་ལ་རླུང་ནད་རིགས་ཀྱི་སློ་ནས་དབྱེ་བ་ཨ་ཕ་རྟ་དང་། ད་ཆེན་ཕྱིར་དབྱེ་དང་། བུ་གྲུག་གཉིས་ཏེ་གསུམ།
འགྲམ་པ་ཉམས་པ་དང་། ལྗེ་ལྷིབ་དང་ཕྱོགས་གཅིག་གྲུག་པ་དང་། ཙ་འཛིན་དང་། གཞོགས་ཕྱིད་སྐྱམས་པ་དང་།
ལུས་ཀུན་སྐྱམས་པ་དང་། ཤིང་རླུང་རེངས་པ་དང་། དཔུང་པ་འཇའ་བུ་དང་། བི་ཤ་ཅེ་དང་། གཞན་ཡང་ནི།
སྲ་འཐེང་དང་། བརྒྱ་རེངས་དང་། ཅེ་སྲུང་མགོ་དང་། ཚོར་མ་དང་གཟུགས་འཁུམས་དང་། ཁ་ལི་དང་། རྒྱུ་
བཅེ་བུ་དང་། རྒྱུ་བཅེ་ལ་ཚེ་བཞེས་བྱ་ཉི་ཤུར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟུས་བཤད་པ།

མདོར་བསྟུས་རེངས་ཁུམས་སྐྱམས་དང་སློབ་པ་དང་། །འཕྱེས་གཟེར་འཕྱོས་དང་བོག་པ་བརྒྱུད་ཏུ་བསྟུ། །ཞེས་
པ་སྟེ། རླུང་ནད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བཤད་པའི་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མདོར་མིལ་གྱིས་བསྟུས་ན། རེངས་པ་དང་།
འཁུམས་པ་དང་། སྐྱམས་པ་དང་། སློབ་པ་དང་། འཕྱེས་པ་དང་། གཟེར་བ་དང་། འཕྱོས་པ་དང་། བོག་པ་སྟེ་
བརྒྱུད་ཏུ་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

དེ་ལ་འང་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གནས་ནི་རང་རྒྱུད་གཞོན་བྱ་ལ་ཞུགས་པ། །ཞེས་པ་སྟེ། རླུང་ནད་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་རང་རྒྱུད་རྒྱུད་པ་འཕེལ་
ནས་གཞོན་བྱ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །

༢ གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

སྐྱམས་གཟུགས་ཤིང་རྒྱས་ཙ་རྒྱ་རྒྱ་བ་དང་། །རུས་ལ་ཞེན་དང་དོན་བབས་སྣོད་ཏུ་སྦྱང་། །དབང་པོ་ལྷ་ལ་མེ་ཏོག་
ཤར་བའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་སྐྱམས་ལ་གཟུགས་པ་གཅིག་གཉིས་པ་ཤེས་པ་ཤེས་པ་ཞེས་པ་གཉིས། །གསུམ་པ་རྩ་
རྩ་ལྷག་ལ་ཞུགས་པ་གསུམ། །བཞི་པ་རུས་ཚིགས་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་ཞུགས་བཞི། །ལྷ་པ་སྟོ་སྟོང་མཚན་མཚར་
མཁལ་ཞུགས་ལ། །དུག་པ་བཟུང་དང་མ་ཞུ་ཞུ་བའི་གནས། །མཁལ་པ་བཤད་གཅི་མངལ་ཏུ་ཞུགས་པ་
བུན། །དབང་པོ་མགོ་མིག་ན་བ་སྣ་སོ་དང་། །ཀུན་ལ་ཞུགས་དང་ཉི་ཤུ་བརྒྱུད་ཏུ་བཤད། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་
དབྱེ་བ་པགས་ལ་གཟུགས་ཤིང་ཤིང་ཤིང་རྒྱས་པ་དང་རྩ་རྩ་རྩ་བ་དང་རུས་ལ་ཞེན་པ་དང་དོན་ལ་བབས་པ་དང་སྣོད་ཏུ་
སྦྱང་བ་དང་དབང་པོ་ལྷ་ལ་མེ་ཏོག་ཤར་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་དེ་ལ་ཞེས་པ་ནི་རེས་པར་བརྒྱུད་བའི་དོན་ཏེ། ཤོང་
ཏུ་མདོར་བསྟུས་ཏུ་བཤད་པ་དེ་ལས་དབྱེ་བ་དང་པོ་པགས་ལ་གཟུགས་པ་དང་གཅིག་གཉིས་པ་ཤིང་རྒྱས་པ་དང་།

ཚིལ་ལ་ལྷགས་པ་སྟེ་གཉིས། གསུམ་པ་ཙ་དང་། ལྷ་བར་རྒྱལ་པ་དང་། ལྷག་ལ་ལྷགས་པ་སྟེ་གསུམ། བཞི་པ་
རུས་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཚིགས་ལ་ལྷགས་པ་དང་། ཀར་ལ་ལྷགས་པ་དང་། བཅུད་ལ་ལྷགས་པ་སྟེ་བཞི། ལྷ་པ་སྟོ་
བ་དང་། ལྷིང་དང་། མཚིན་པ་དང་། མཚེར་པ་དང་། མཁལ་མར་ལྷགས་པ་སྟེ་ལྷ། ལྷག་པ་ཟས་དང་། མ་ལྷ་
བ་དང་། ལྷ་བ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་ལྷགས་པ་དང་། མཚིན་འདབ་ཀྱི་མཁྲིས་པ་དང་། བཤང་བ་དང་། གཅི་བ་
དང་། མངལ་དུ་ལྷགས་པ་སྟེ་བཅུན། དབང་པོ་མགོ་བོ་དང་། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། ལྷ་དང་། སོ་ལ་ལྷགས་
པ་སྟེ་ལྷ་དང་། ལུས་ཀྱན་ལ་སྦྱི་བྱ་བ་དུ་ལྷགས་པ་དང་བཅས་ཀྱི་ལྷ་བས་ཉི་ཤུ་བརྒྱད་དུ་བཤང་བ་ཡིན་ལོ། །

༣ གནས་མདོར་བསྐྱུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

མདོར་བསྐྱུས་མགོ་རྒྱུད་སྤིང་རྒྱུད་སྟོ་རྒྱུད་དང་། །མཚིན་རྒྱུད་སོ་རྒྱུད་ལོང་རྒྱུད་མཁལ་རྒྱུད་བཅུན། །ཞེས་པ་སྟེ།
བཤང་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ནད་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་དོན་མདོར་ཉིལ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་བཤད་ན། མགོ་
རྒྱུད་དང་། སྤིང་རྒྱུད་དང་། སྟོ་རྒྱུད་དང་། མཚིན་རྒྱུད་དང་། སོ་རྒྱུད་དང་། ལོང་རྒྱུད་དང་། མཁལ་རྒྱུད་སྟེ་
བཅུན་ལོ། །

༤ བྱེ་བྲག་གི་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ།

བྱེ་བྲག་དབྱེ་བ་སྟོན་འཛིན་གྱེན་རྒྱ་དང་། །ལྷ་བ་བྱེད་མེ་མཉམ་ཐུར་སེལ་རྒྱུད་པ་ལྷ། །བད་རྒྱུད་མཁྲིས་པར་འབྲེས་
པས་བཅུ་དུ་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ནད་བྱེ་བྲག་གམ་ནད་ཚེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་འཛིན་དང་། གྱེན་རྒྱ་དང་།
ལྷ་བ་བྱེད་དང་། མེ་མཉམ་དང་། ཐུར་སེལ་ཏེ་རྒྱུད་པ་ལྷ། སྟོན་འཛིན་དང་བད་ཀན་འབྲེས་པ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་
མ་གཞན་བཞི་ལ་སྐྱར་བས་ལྷ། སྟོན་འཛིན་དང་མཁྲིས་པར་འབྲེས་པས། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་གཞན་བཞི་ལ་
སྐྱར་བས་ལྷ་སྟེ་འབྲེས་ནད་ཅན་བཅུ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །རྒྱུད་འབྲེས་གཉིས་ཀ་ཀྱི་ལྷ་བས་བཅོ་ལྷའོ། །འདི་དོན་
ལ་དབྱེད་ན་རྒྱུད་གི་མཚན་ཉིད་དུག་ལྷན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་རྣམས་པར་མ་གྱུར་ན་མཐུན་པའི་བྱེད་པ་ཅན་ཏེ་རྒྱུད་པ་
དང་འཇུགས་པའི་དོ་བོ་ལ་ལྷོས་ན་རིགས་དང་། ལྷགས་པ་ལ་སྟོས་ན་གནས་སུ་སྐྱར་ཀྱང་། རྣ་ཚེགས་འབྱེད་
པའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་དུ་བཞག་ཅིང་། རྒྱུད་ནད་མཐའ་དག་རྒྱུད་པ་ལྷ་ལས་འཕྲོས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཡི་
གོ་མཐའ་དག་དབྱེད་ས་གསལ་ལས་འཕྲོས་པ་ལྷར་འོ། །དེ་ལ་སྦྱིར་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཉི་ཤུ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཉེར་
བརྒྱད་བྱེ་བྲག་གི་བཅོ་ལྷ་སྟེ། ལྷག་ཙུ་ཙ་གསུམ་འབྲུང་བ་ཡིན་ལོ། །

བཞི་པ། བརྟག་ཐབས་བཤད་པ།

དེ་ལ་ཡང་མདོར་བསྐྱུས་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྟག་པའི་ཐབས་ལ་རྣམས་པ་གསུམ་
ཡིན་ཏེ། །སྟོང་བ་རྒྱ་ཡི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་དང་། །ཕན་གནོད་
གོམས་པའི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་འོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བརྟག་པའི་ཐབས་ལ་སྟོང་རྒྱུན་ཡིན་ཡང་དེ་མཚུངས་ཀྱི་

ཟུག་པ་དང་སྟོམས་པ་སྟེ་སྒྲིད་ལུག་པའམ་བྱ་བ་གང་ཡང་བྱེད་མི་འདོད་པ་དང་ལུས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་
རེངས་པའམ་ཡང་ན་བརྒྱུད་བསྐྱུམ་མི་ཤེས་པར་འཁྲུམས་པ་དང་། ཤ་པགས་བྱེ་བ་དང་། རྒྱུད་རྒྱུད་ཆག་པ་སྐྱུམ་
བྱེད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་འབྱིན་པ་དང་། ཡན་ལག་གཞན་གྱིས་དགྲིས་སྐྱུམ་བྱེད་པ་དང་། འགྲུལ་ན་
ཟུག་ལྟག་པར་དུ་ཆེ་ཞིང་བ་སྐྱུ་བ་ཅེ་བ་དང་ཕྱུམ་པ་སྟེ་གང་ལྟུང་དང་བསེར་བ་ཞེས་པ་སྐྱུ་ལྡང་བར་བཤད་ན་འང་
དོན་གང་ལྟུང་གིས་ཁྱེད་ཞིང་མཚན་མོ་ཡང་གཉིད་མེད་ཅིང་གཡལ་འདར་བ་དང་རྒྱུད་བར་འདོད་པ་དང་ཆོག་པ་
ཟ་བ་རྣམས་འབྱུང་ལ། དེ་ཕྱི་རྟེན་དང་རུས་ཚོགས་མ་ལུས་པ་བརྒྱུད་པ་སྐྱུམ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལྟག་པ་དང་བྲང་
དང་རྒྱུར་འགམ་ལ་ཆེས་ཆེར་དུ་ཟུག་ཅིང་གཟེར་བ་དང་། ཡན་སྟོང་དང་ཆོགས་པ་དང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་
གསང་རྣམས་ནི་ཁ་བྱེ་ཞིང་མཐོན་ན་ན་བ་དང་། སྟོང་སྐྱུགས་བྱེད་ཅིང་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་སྐྱུ་གསོ་བ་ཅན་ལུ་བ་
དང་། ཁོང་པ་སྟོ་འཁྲོག་བྱེད་ཅིང་དགོང་ག་དང་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་དང་ལྷ་བའི་རྗེས་རྣམས་སུ་ལྟག་པར་ན་བ་དག་
འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །

༣ བྱེ་བྲག་གི་རྟགས།

རྒྱུད་ནད་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་བཤད་པ་ལ། རིགས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་དང་། གནས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ། བང་
ཚོགས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་བཅས་གསུམ་ལོ། །

༡༡ རིགས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ། རིགས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་ལ། རྒྱུས་བཤད་ཉི་ཤུའི་རྟགས་བཤད་པ་དང་།
མདོར་བསྐྱུས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ་བཅས་གཉིས་ལོ། བྱེ་བྲག་བརྟག་པ་རྒྱུད་གིས་སྐྱུར་པོར་བསྐྱུས། འཁྲུན་
ཞིང་བྲན་མེད་མིག་ཉར་དབུགས་འབྱིན་དཀའ། ཁྱེ་མིན་རྒྱུད་ནད་ཨ་ཕ་རྟ་བར་བཤད། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ནད་
བྱེ་བྲག་དུ་བརྟག་པ་རྣམས་ཀྱི་ནད་ནས་རྒྱུད་ནད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་ནད་པ་དེའི་ལུས་སྐྱུར་པོ་སྟེ་གཞུ་ལྟར་འགྲུགས་
པར་བྱེད་ཅིང་ལུས་རྒྱུད་ས་རྣམས་བསྐྱུས་པས་འཁྲུན་པའང་སྐྱུག་རོན་གྱི་སྐྱུར་ལྟར་འདོན་པར་བྱེད་ཅིང་བྲན་པ་ཡང་
གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ནས་མེད་པ་ལྟར་གནས་ཤིང་། དེ་ལྟ་སྤྱིའི་ནད་པ་དེ་ནི་མིག་ཉར་ཉར་པོར་འདུག་ཅིང་
དབུགས་ཀྱང་འབྱིན་པར་དཀའ་བ་སྟེ་དེའི་མིང་རྒྱུད་གི་ནད་ཨ་ཕ་རྟ་བར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱུད་པར་
ལུས་ནི་ཀུན་དུ་ཞུགས་གྱུར་ནས། ཁྱེ་མིག་ཞུ་ལྟར་སྐྱུར་པོར་བྱེད། འདུགས་འབྱིན་དཀའ་ཞིང་མིག་རེངས་
ཉར། ཁྱེ་ནས་སྐྱུག་རོན་ལྟ་སྤྱིའི་འཁྲུན། བྲན་པ་མེད་དེ་གཞན་དབང་བ། ཁྱེ་ཉིད་ཨ་ཕ་རྟ་བར་བཤད། ཚེས་
ལོ། །

ག༢ ད་ཆ་ན་ཕྱིར་དེ།

ད་ཆ་ན་ཕྱིར་དེ། བྲང་འབྱུར་གཉེན་བ་བསྐྱུངས། ལྟག་པ་དེ། ལ་སོགས་འཆའ་ལྷ་བར་སྐྱུག། མགོ་དང་འགམ་
པ་རྒྱབ་ན་སྐྱུར་མི་བྱིན། མིག་ཉར་གཡལ་འབྱུང་ཅིང་སོགས་གཉིས་སུ་ཟུག། ཚེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ནད་ད་ཆ་ན་ཕྱིར་

དགྲེད་ཀྱི་ནད་ལངས་པའི་རྟགས་ནི། བྱང་གི་རྩམ་པ་འབྱུང་ཞིང་ལྷག་པའི་ཞབས་ཀྱིས་གཉའ་བའི་རྩམ་པ་
 བསྐྱངས་པ་སྟེ་བྱང་བྱང་པོར་གྱུར་ནས་ལྷག་པ་དགྲེད་ལ་སོ་འཆའ་སྟེ་སོ་གྲིག་གྲིག་ཟེར་བའི་སྐྱེ་འབྱེན་ཅིང་ལྷ་བར་
 ལྷག་པ་དང་། མགོ་དང་འགྲམ་པ་དང་རྒྱབ་ནམས་ན་ཞིང་། རྟེན་མི་མིན་པ་དང་། མིག་ཉར་ཉར་པོར་བལྟ་
 ཞིང་གཡལ་མང་དུ་འབྱུང་ལ་རྩིབ་ལོགས་གཡལས་གཡོན་གཉིས་སུ་ཁོལ་བྱུང་བྱུག་གཟེར་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་བྱ་སྟེ། ལྷ་
 ཟེར་དུ། མིར་དགྲེད་དེ་དང་འདྲ་བ་ལ། །ལུས་ནི་མིར་དགྲེད་པ་དང་། །མགོ་པོ་རྒྱབ་ཏུ་འདྲེན་བྱེད་ཅིང་། །དེ་ལ་
 བྱང་ནི་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་། །གཉའ་བ་བཙོམ་པ་ལྟར་ན་ཞིང་། །སོ་དང་ཁ་ནི་མདོག་མི་སྐྱུག་ །རུལ་ཞིང་ལུས་ནི་སྟོད་
 པར་བྱེད། །མིར་དགྲེད་གཞུང་རེངས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། །དེ་ལ་ལྷགས་དྲག་ཅེས་བྱར་བཤད། །ཅེས་པ་ལྟར། མིར་
 དགྲེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱང་ནད་གཞན་དག་ནི་རྩལ་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་མཚུངས་པ་ལས་འདིའི་ལྷད་པར་འདི་ཡིན་ཏེ།
 ལུས་མིར་དགྲེད་ཞིང་རྒྱབ་ཏུ་གྲུག་པར་བྱེད་ལ་མགོ་རྒྱབ་ཏུ་ཡོ་བར་འདྲེན་ཅིང་འགྲུགས་པར་བྱེད་པ་དང་། མིར་
 དགྲེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ནད་དེ་ལ་བྱང་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་མཐོ་བ་དང་། གཉའ་བ་ན་ཞིང་བརྟུང་བརྟུང་བ་ལྟར་སེམས་
 པ་དང་། དེ་ནི་སོ་དང་ཁའི་མདོག་མི་སྐྱུག་པ་དང་། རུལ་ཆེས་མང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ལུས་སྟོད་ཅིང་ཤིག་ཤིག་
 པོར་འགྱུར་བར་བྱེད་དོ། །

གཞན་དང་ཆེན་པོ་གྲུག

ད་ཆེན་པོ་གྲུག་ན་རྩལ་དེ་འདྲ་ལ། །སྟེ་བསྐྱངས་བྱང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་རོ་སྟོད་འབྱུང་། །ཞེས་པ་སྟེ། ད་ཆེན་པོ་
 གྲུག་ཅེས་བྱ་བ་ལངས་པའི་རྟགས་སུ་འང་ན་ལྷགས་ཀྱི་རྩལ་མིར་དགྲེད་དེ་དང་སྤྱི་ཙམ་འདྲ་ལ། དེ་ཡང་མི་ཞོར་བའི་
 རྟགས་ནི། རྟེན་རྩམ་པ་བསྐྱངས་པ་སྟེ་བྱང་བྱང་པོར་གྱུར་ལ་བྱང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་རོ་སྟོད་འབྱུང་བ་སྟེ། ལྷ་ཟེར་དུ།
 མཇིང་པ་རེངས་པའི་རྒྱང་ཞེས་ཞིང་། །ཞེས་ཚིག་རྒྱང་བཅུ་གཅིག་བསྟན་པ་ལ། མཇིང་པ་ནི་གཉའ་བ་ལ་བརྟེན་
 པའི་གནད་གཅིག་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཏུ་རྒྱང་ཞུགས་ནས་གང་གི་ཆེ་སྟོག་རྩ་ཆེན་པོར་མིན་ནས་གནས་པར་གྱུར་ལ་
 ལུས་ཐམས་ཅད་ལྷབ་ཅིང་ཞབས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་ན་ལམ་ཚོང་གྲུག་ཅིང་ཡོན་པོར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱང་
 གཞུ་ལྟར་ནད་དུ་གྲུག་པར་བྱེད་ཅིང་། མིག་གཉིས་རེངས་ཞིང་འབྱེད་པ་དང་བརྩམ་པ་མི་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་
 ལྷགས་ཆག་པ་དང་གྲུམ་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནད་སྣ་ཚོགས་པའི་རྩལ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
 གཡལ་མང་དུ་འབྱུང་བ་སོ་གྲིག་གྲིག་འཆའ་བ་དང་། བད་ཀན་སྐྱུག་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩིབ་ལོགས་བྱུག་ཅིང་ན་
 བ་དང་། ཚིག་མི་ཐོན་པ་དང་འགྲམ་པ་ལས་བརྟེན་པའི་ན་བར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟ་བུའི་ནད་ནི་ནད་གྲུག་ཅེས་
 བྱེད། །

ག༤ འགྲམ་པ་ཉམས་པ།

འགྲམ་པ་ཉམས་པ་འཐམས་འཕྲང་འབྲེད་འཇུག་ཉམས། །ཞེས་པ་སྟེ། འགྲམ་པ་ཡས་མས་ལས་བྱེད་ཀྱི་ཚ་ཉམས་
པས་སོ་འཐམས་པའམ་ཡང་ན་འཕྲང་སྟེ་འབྲེད་བཙུམ་ཉམས་པ་དང་།

ག༥ ལྷེ་ལྷིབ་པ།

ལྷེ་ལྷིབ་བཟའ་བཏུང་སྣ་དཀའ་སྣུགས་ལྷིབ་འཐེན། །ཅེས་པ་སྟེ། ལྷེ་ལྷིབ་ཅིང་བཟའ་བཏུང་དང་སྣ་བ་སོགས་
དཀའ་བའམ་ཡང་ན་ཁ་སྣུགས་ལྷིབ་པ་སྟེ་སྣ་མི་གསལ་ཞིང་། དེ་ཡང་འཐེན་པ་སྟེ་སྣ་རྩུ་རྩུ་འཐོན་པར་དཀའ་བ་
དང་།

ག༦ གཞོགས་གཅིག་གྲུག་པ།

གཞོགས་གཅིག་གྲུག་པ་ལ་ལོ་མགོ་བོ་འདར། །ཚིགས་ཐོགས་མིག་རེངས་ཏུན་ཉམས་གཉིད་ལོག་
དངངས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་གཞོགས་གཅིག་གཞུ་ལྟར་ནང་དུ་གྲུག་པ་ལ་ལོ་ཞིང་མགོ་བོ་འདར་བ་དང་།
ཚིག་ཐོགས་ཏེ་མི་ཐོན་པར་བྱེད་ཅིང་། མིག་རེངས་པ་ནི་མིག་བཙུམ་མི་ཐུབ་པ་དང་ཏུན་ཉམས་ནི་ཏུན་པ་མི་
གསལ་བ་དང་། གཉིད་ལོག་ནས་སད་པའི་རྗེས་དངངས་པ་དང་།

ག༧ ཚ་འཛིན།

ཚ་འཛིན་རླུང་ཐག་སྦྱི་བའི་ཚར་ལྷགས་ཏེ། །ནད་ཚབས་ཏུག་ལ་སྦྱི་གཙུག་གི་མདོག་ནག །ཅེས་པ་སྟེ། རླུང་ནད་
ཚ་འཛིན་ཞེས་པ་རླུང་ཐག་ལ་བཞེན་ནས་བརླུང་དེ་སོང་བ་སྦྱི་བོ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚར་ལྷགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་
རེག་བྱ་རྩུབ་ཅིང་ན་བ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནད་ཚབས་ཤིན་ཏུ་ཏུག་པ་རྣམས་ལ་སྦྱི་བའི་གཙུག་གི་མདོག་
ནག་ཅིང་ན་བར་བྱེད་པ་དང་།

ག༨ གཞོགས་བྱེད་སྐྱམས་པ།

གཞོགས་བྱེད་སྐྱམས་པ་ཚོར་མེད་བྱ་བ་ཉམས། །ཞེས་པ་སྟེ། རླུང་གིས་ལུས་ཀྱི་གཞོགས་བྱེད་བཟུང་ཞིང་དེར་
གནས་པས་ཚ་དང་རླུས་པ་སྐྱམས་པར་བྱས་ནས་ན་རྩུག་ཚོར་བ་མེད་པར་བཅའ་བཅའ་པོར་གནས་ཤིང་གཡོ་འགྲུལ་
དང་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མཐུ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷོགས་གཅིག་སྐྱམས་པ་དང་།

ག༩ ལུས་ཀུན་སྐྱམས་པ།

ལུས་ཀུན་སྐྱམས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀུན་ལ་ལྷགས་པའི་རླུང་ནད་ནི་སྐྱམས་པ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་དེ་དང་འདྲ་བ་དང་།

ག༡༠ ཤིང་རེངས།

ཤིང་རེངས་དགྲེད་གྲུ་མི་ཤེས་ཤིང་ལྟར་རེངས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུང་ནད་མ་ལུ་བ་དང་བད་ཀན་དང་བཅས་པ་དག་གི་རྒྱ་བའི་ལམ་བཀག་སྟེ་ལུས་ཤིང་ལྟར་རེངས་ཤིང་ལུས་ཀྱི་དགྲེད་གྲུ་མི་ཤེས་པར་བྱས་པས་བརྒྱུང་བ་དང་བསྐྱུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་སྨོན་པ་ཀུན་ལས་ཉམས་པར་གྱུར་པས་དབྱུག་པའམ། ཤིང་ལྟར་རེངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ག༡༡ དཔུང་འཇའ།

དཔུང་འཇའ་ཕྲག་ལུགས་འདེགས་སོགས་བྱ་ཉམས་ན། །ཞེས་པ་སྟེ། དཔུང་འཇའ་ཞེས་བྱ་བའི་ལྷུང་ཕྲག་པར་ལུགས་ཏེ་དེ་ན་གནས་པའི་རྩ་འཁུམས་ཤིང་འདུས་པར་བྱས་ནས་འདེགས་པ་སོགས་ལས་བྱ་བའི་མཐུ་ཉམས་པའི་ནད་དང་།

ག༡༢ བི་ཤ་ཚེ།

བི་ཤ་ཚེ་ནི་ལག་སོར་བྱ་བ་ཉམས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུང་ནད་བི་ཤ་ཚེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལག་པའི་མཐིལ་དུ་ཕྱོགས་ཤིང་སོར་མའི་རྒྱ་བ་རྣམས་འཁུམས་ནས་ལག་པའི་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་རྣམས་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དང་།

ག༡༣ སྣ་འཐེང་།

སྣ་འཐེང་བརྒྱ་ནད་རྒྱ་བ་ལ་ལུགས་པས། །འགྲོ་འདར་ཚིགས་ལྟོད་འཐེང་ཞིང་རྒྱུ་ལ་འཕྲེས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུང་ནད་སྣ་འཐེང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་ལ་ལུགས་སུ་གནས་ཤིང་བརྟེན་པར་གྱུར་ནས་བརྒྱའི་ནད་གི་རྒྱ་བ་ལ་ལུགས་པས་འགྲོ་བའི་ཚེ་འདར་ཞིང་གང་ན་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིགས་མཚམས་ལྟོད་པོར་གྱུར་ནས་འཐེང་ཞིང་རྒྱུ་ལ་འཕྲེས་པ་སྟེ་ཞ་བ་དང་།

ག༡༤ བརྒྱ་རེངས།

བརྒྱ་རེངས་བད་ཀན་ཚིལ་འཕེལ་བརྒྱ་རུས་ཞེན། །ཁྱང་ཞིང་ཚོར་མེད་འདེགས་དཀའ་ལྷི་བའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུང་ནད་བརྒྱ་རེངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལ་ཟས་འབྲུང་བཀའ་ལྷོ་གང་ལ་སོགས་པ་ཚོས་རྗེས་གཉིད་ལོག་པ་འམ་ཡང་ན་མ་ལོག་གྲང་ཚོས་དུགས་པའི་རྒྱུ་ལྱིས་མ་ལུ་བ་དེ་བརྒྱ་དང་བྱིན་པའི་ནད་དུ་ལུགས་པར་གྱུར་ན་མ་ལུ་བ་དེས་བད་ཀན་དང་ཚིལ་ལྷག་པར་དུ་འཕེལ་བས་བརྒྱ་ནད་གི་རྩ་དང་རུས་པ་སོགས་ལ་ཞེན་ནས་འདི་དོད་གང་ཞིང་ན་ལུགས་ཚོར་བ་མེད་པར་བཅ་བཅ་པོར་བྱེད་ཅིང་འགྲོ་བའི་ཚེ་འདེགས་པར་དཀའ་ཞིང་ལྷག་པར་དུ་ལྷི་བའོ། །

ག༡༥ ཅེ་སྤྱང་མགོ།

རྒྱང་ལྷག་ཕུས་མོར་སྤྱངས་པ་ཅེ་སྤྱང་མགོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུང་དང་ལྷག་ལས་བསྐྱེད་པའི་ནད་ཕུས་མོའི་སྤེང་དུ་སྤྱངས་པའི་དབྱིབས་ཅེ་སྤྱང་གི་མགོ་བོ་ལྟར་སྤོམ་ཞིང་ཆེ་བར་སྤྱངས་པ་དང་།

ག༡༤ ཚེ་མ་ཅན།

ལོང་མོར་ཞུགས་པ་རྒྱུ་ནད་ཚེ་མ་སྟེ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་ནད་ཚེ་མ་ཅན་ནི་གང་གི་ཚེ་རྒྱུ་ནད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ལོང་མོར་ཞུགས་པའི་ནད་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་ནད་དེ་ནི་རྒྱུ་ནད་ཚེ་མ་ཅན་ཞེས་སོ། །ཏྲི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་
མཐུན་འོག་མ་འདྲེན་པའི་ཚིག་གོ། །

ག༡༥ གཞུགས་འཁུམས།

རྟིང་རྒྱུ་ཞུགས་ན་བྱིན་རེངས་གཞུགས་འཁུམས་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་དེ་ཉིད་རྟིང་པའི་རྒྱུ་བར་ཞུགས་ན་སོར་
མོ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུ་བ་དང་བརྒྱའི་བར་དུ་བྱེན་ལ་སོང་སྟེ་བྱིན་པ་རེངས་པའམ་ཡང་ན་གཞུགས་འཁུམས་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །

ག༡༦ ལ་ལི།

གཞུགས་འཁུམས་བི་ཤ་ཙེ་འདོམ་ལ་ལིར་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུགས་འཁུམས་དང་སྲུར་
གོང་དུ་ལག་ངར་ལ་ཞུགས་པའི་བི་ཤ་ཙེ་གཉིས་འདོམས་པའམ་ཡང་ལྡན་པའི་ནད་ལ་རྒྱུ་ནད་ལ་ལི་ཞེས་བྱ་བར་
བཤད་པ་དང་།

ག༡༧ རྒྱུ་ལ་ཚ་བ།

རྒྱུ་ལ་ཚ་བ་དོན་བཅས་འགོ་ཚེ་ཚ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་ནད་རྒྱུ་ལ་ཚ་བ་ཅེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱུ་ལ་གཉིས་བཅེ་ཞིང་ཚ་
ཙེ་ག་ཙེ་ག་བྱེད་པ་ནི་བད་ཀན་དང་རྒྱུ་འདྲེས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་རྒྱུ་ལ་ཚ་བ་ཅེ་ཞེས་བྱ་ལ། སྟེ་ཞེས་པ་རིགས་མཐུན་བྱི་
མ་འདྲེན་ཚིག་གོ། །རྒྱུ་ནད་རྒྱུ་ལ་ཚ་བ་ཅེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལག་དང་མཁྲིས་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུ་ལ་
གཉིས་ཀ་དོན་ཚེ་བ་ལུར་ལུར་པོ་དང་བཅས་འགོ་བའི་ཚེ་ལྷག་པར་དུ་ཚ་བའོ། །

ལ༡ མདོར་བསྐྱུས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ།

མདོར་བསྐྱུས་རེངས་འཁུམས་དབྱེད་གྲུ་བརྒྱུད་བསྐྱུས་ཉམས། །སྐྱམས་པ་ཚོར་མེད་བྱ་ཉམས་ཤ་ལྷགས་
འབྱར། །སྐྱོས་པ་གཡོ་ཞིང་སྐྱངས་ལ་འཕེལ་འབྱི་བྱེད། །འབྱེས་པ་སྐྱེད་བཤལ་རྒྱུ་ལ་བེམ། །གཟེར་བ་
ཀར་བྱུག་ནད་པའི་མེད་འཕོ། །འབྱོས་པ་གཉིད་མེད་མང་སྐྱེ་བྱ་བོ་དགོད། །སྐྱུགས་པ་སྐྱོབས་དང་པོ་
ཉམས་སྐྱོམ་མི་ཤེས། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་མདོར་ཉིལ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་བཤད་ན་ནད་
པ་གང་ཞིག་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་པལ་ཚེར་ཤིང་ལྟར་རེངས་པའམ་ཡང་ན་འཁུམས་པ་དང་དབྱེད་པ་དང་དགྲུ་བ་དང་
བརྒྱུད་བ་དང་བསྐྱུས་པའི་བྱ་བ་ཉམས་པ་དང་། རྩ་དང་རྩ་རྒྱུ་སོགས་སྐྱམས་པ་ཚོར་བ་མེད་པར་བྱ་བ་ཉམས་
པས་ཤ་དང་པགས་པ་རུས་ལ་འབྱར་བ་དང་། སྐྱོས་པ་ཕྱིར་གཡོ་ཞིང་སྐྱངས་པ་རྣམས་ལ་འཕེལ་བ་དང་། འབྱི་
བར་བྱེད་པ་དང་། འབྱེས་པ་ནི་ཞ་བ་དང་སྐྱེད་བཤལ་ཞིང་རྒྱུ་ལ་བེམ་བེམ་པོར་ན་བ་དང་། གནས་ངེས་

མེད་དུ་གཟེར་བ་གར་རྒྱལ་དུ་འོང་ཞིང་ནད་ཅག་པོ་དེ་ཉིད་ངེས་མེད་དུ་འཕོ་བ་དང་། འཕྱོས་པ་ནི་སེམས་གཞན་
དུ་འགྱུ་བ་དང་གཉིད་མེད་པའམ་གལ་སྲིད་རྣམས་ཡང་ངེས་མེད་དུ་སང་བ་དང་། རག་གི་སྐྱ་བ་འབྲེལ་མེད་མང་དུ་
སྐྱ་ཞིང་ཡང་ན་དུ་བ་དང་ཡང་ན་ཕྱོ་འབྲེལ་པའམ་ཡང་ན་དགོད་པར་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་རག་སྐྱགས་པ་དང་
སྟོབས་དང་ཅན་པ་སོགས་ཉམས་ཤིང་སྐྱར་མི་ཤེས་པ་རྣམས་སོ། །

༡༥ རྒྱུ་ནད་གནས་དང་སྐྱར་བའི་རྟགས་བཤད་པ། རྒྱུ་ནད་ལྷགས་པ་གནས་དང་སྐྱར་ནས་བརྟག་པའི་
ཐབས་ལ། པགས་པ་སོགས་གནས་ཉེར་བརྒྱད་ལ་ལྷགས་པའི་རྟགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྟགས་བཤད་པ་བཅས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

༡༦ གནས་ཀྱི་རྟགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གནས་དང་སྐྱར་ན་སྐྱགས་ལ་རྒྱུ་གམ་པ། གས་སྐྱམ་རེག་པ་རྩལ་ལ་བཅེ་བ་ཡིན། ཤར་ལྷགས་སྐྱངས་རྩལ་
མདོག་འགྱུར་འབྱུང་པ་འབྱུང་། ཚིལ་ལྷགས་ཡིད་འཇུས་ལུས་སྐྱངས་མེན་བྱ་སྦྱེད། ཚར་ལྷགས་ཅ་དེ་སྟོང་ལ་
སྟོམ་པོར་སྐྱངས། ལྷག་ལྷགས་གཉིད་ཆེ་ཅ་དམར་མདོག་མི་སྐྱལ། རྒྱུ་བར་ལྷགས་པ་ཞ་རེངས་འབྲེང་པར་
བྱེད། རུས་ལྷགས་རྒྱགས་ཆེ་ག་སྐྱམས་ཉམ་སྟོབས་འཇོད། ཚིགས་ལྷགས་སྟོང་སྟོབ་སྐྱངས་ནས་ད་ཆ་ན་
འགྱུར། རྐར་ལྷགས་གཉིད་མེད་ད་གིས་སེམ་བཙོར་ན་ཕན། ལྷག་ལྷགས་པ་སྐྱམ་མམ་མདོག་འགྱུར་
ལུག རྟིང་ལྷགས་སྟོད་གང་ལུས་འདེབས་ཤེས་པ་འཕྱོ། རྟོར་ལྷགས་བྱད་སྐྱངས་མི་ཁོགས་ལྷུ་གསོབ་
ལྷ། མཚེན་ལྷགས་བཤེས་དུས་གལ་མང་འཕྱོངས་ནས་ན། མཚེན་ལྷགས་ལུས་སྐྱངས་སྟོ་འཕྲོག་སྟེང་དུ་
གཟེར། མཁལ་ལྷགས་མཁལ་རྐྱེད་ན་ཞིང་ན་བ་འོན། ཟས་ལ་རྒྱུ་ལྷགས་ལ་ཟས་ཟོས་རྗེས་ན། མ་ལྷའི་
གནས་ལྷགས་གཟེར་ཞིང་སྟོ་འཕྲོག་བྱེད། སྟོ་འཕྲོག་སྟོམ་དད་ཆེ་ལ་དབྱགས་མི་བདེ། ལྷག་ལྷགས་ལྷགས་
གཟེར་ཞིང་སྟོ་འཕྲོག་བྱེད། ལའང་འགག་རྒྱ་སྟེ་རྐྱེད་པ་མཇུག་ཏུ་ན། མཁེས་ལྷགས་སྟོ་གཟེར་འཇུད་ཀའ་མིག་
སྟོན་མེད། ལའང་ལྷགས་རྒྱུ་འཕྱིལ་རྟལ་སྐྱམ་སྐྱ་བཅས་འབྲུ། གཅིན་ལྷགས་སྐྱང་པ་བསེལ་སྟོ་སྟེ་འམ་
སྟེ། མངལ་ལྷགས་འབྱར་འདིལ་མངལ་ལྷག་སྟོམ་མམ་འཇོག མགོར་ལྷགས་མགོ་འཁོར་བྱི་འཕྲོམ་བརྟན་མི་
ཚུགས། མིག་ལྷགས་ཅ་དམར་ལུག་སྐྱམ་བསེར་བྱས་གཞོད། རྒྱ་བར་ལྷགས་པ་ལུར་འཕྲོག་སྟོང་སྐྱམ་
གཟེར། ལྷར་ལྷགས་སྐྱ་འགག་རྒྱ་འཇོག་དྲི་མི་ཚོར། སོར་ལྷགས་བེར་བ་ལངས་ནས་ན་ཞིང་སྐྱངས། ལྷས་
ཀུན་ལྷགས་པ་ཀུན་བྱབ་སྟེ་རྟགས་འབྲ། ཞེས་པ་སྟེ། གནས་ངེས་པ་ཅན་དང་སྐྱར་ན་རྟགས་བཤད་པ་ནི།
པགས་ལ་རྒྱུ་གམས་པར་གྱུར་ན་པགས་པ་གས་སྐྱམ་བྱེད་ཅིང་རེག་པ་རྩལ་པ་ལ་ལྷག་པར་དུ་བཅེ་བ་ནི་པགས་
ལ་རྒྱུ་གམས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལོ། ཤར་ལ་རྒྱུ་ལྷགས་པའི་རྟགས་སུ་དབྱལ་པ་ཕོག་པ་ལྷར་སྐྱང་པར་བྱེད་ཅིང་
རེག་བྱ་རྩལ་པ་དང་། ལྷག་པར་པགས་མདོག་འགྱུར་ནས་འབྱུང་བྱ་སྟེ་ཕོར་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཚིལ་ལ་རྒྱུ་

ལྷགས་པའི་ཉགས་སུ་ཡི་ག་འཇུས་པ་སྟེ་བས་སོགས་བ་སྟོང་མི་འདོད་པ་དང་ཁུ་ཚུར་ཕོག་པ་ལྟར་ན་ཞིང་ལུས་
 སྐྱངས་པ་དང་མེན་བྱ་སྟེ་ཚོལ་ནད་སྟེད་པར་བྱེད་པ་དང་། རླུང་ནད་ཅུར་ལྷགས་ཉགས་སུ་གང་དུ་ལྷགས་པའི་ཅ་
 དེ་ཉིད་སྟོང་ལ་སྟོམ་པོར་སྐྱང་བར་བྱེད་པ་དང་། རླུང་ཁྲག་ལ་ལྷགས་པའི་ཉགས་སུ་གཉིད་ལྷག་པར་ཆེ་ཞིང་ཕྱི་
 མདོག་དམར་བ་དང་། ཤ་མདོག་མི་སྤྱག་པ་དང་། རྩ་བར་རླུང་ལྷགས་པའི་ཉགས་སུ་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཞ་
 བའམ་ཡང་ན་ཤིང་ལྟར་རེངས་ཤིང་རྐང་པ་འབྲེང་བར་བྱེད་པ་དང་། རུས་པ་ལ་རླུང་ལྷགས་པའི་ཉགས་སུ་རུས་པ་
 ལྷག་པར་དུ་ན་བྱུག་ཆེ་ཞིང་ཤ་རྩ་མས་སྐྱམས་པ་དང་དེའི་དབང་གི་ཉམས་སྟོབས་ཀྱང་འཛད་པར་བྱེད་པ་དང་།
 ཚིགས་ལ་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་སྟོང་ཞིང་སྟོབ་པོར་སྐྱངས་ནས་ན་ལྷགས་དང་དབྱིབས་ད་ཆུན་ནད་གྲག་ལྟར་
 འགྱུར་བ་དང་། རླུང་རྐང་ལ་ལྷགས་ཉགས་སུ་གཉིད་ཡེ་ནས་མེད་པ་དང་ན་བྱུག་རས་ལ་སོགས་པ་དགྲིས་པ་ལྟ་
 བུའི་སེམས་ལུལ་དུ་གནས་ཤིང་ལག་པ་ལྟ་བུས་བཙོན་ན་པན་སྟམ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་བར་རླུང་ལྷགས་པའི་ཉགས་
 སུ་ལུས་ཤ་སྐྱམ་མམ་པགས་མདོག་འགྱུར་ཞིང་ཡང་ན་ལྷ་བ་ཕྱིར་ལུག་པ་དང་། སྟོང་ལ་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་རོ་
 སྟོད་དབྱགས་ཀྱིས་གང་ཞིང་ཤུས་པ་ཡང་ཡང་འདེབས་པ་དང་ཤེས་པ་གཞན་དུ་འཕྱོ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྟོ་བ་ལ་
 རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་བྱད་དེ་གདོང་པ་སྐྱངས་ཤིང་ལུད་པ་མི་ཁོགས་པར་སྤྱ་གསོལ་ལུ་བ་དང་། མཚིན་པར་རླུང་
 ལྷགས་ཉགས་སུ་བགྲོས་དུས་ཏེ་བས་ལྷ་བའི་དུས་སུ་གཡལ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་མཚིན་པ་དབྱང་ལ་འཕྱོངས་
 འཕྱོངས་སུ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ནས་ན་བ་དང་། མཚེར་པར་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་ལུས་རྩ་མས་སྐྱངས་ལ་ཕོ་
 ཡོང་སྟོ་ཞིང་འཁོག་པར་བྱེད་ཅིང་མཚེར་པའི་སྟེང་དུ་གཟེར་བའོ། །མཁལ་མར་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་མཁལ་རྐྱེད་
 རྩ་མས་ན་ཞིང་མི་འགྱུར་བའི་ཉགས་སུ་དེ་སྟེང་ན་བ་འོན་འཕྱོ་བ་དང་། བས་ལ་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་ཁ་བས་གང་
 རོས་པའི་རྗེས་ཕོག་དེ་མ་ཐག་ན་བ་དང་། མ་ལྷ་བའི་གནས་སྟེ་བ་ཡན་ཆད་དུ་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་སྟེག་སྤྱུག་
 བྱེད་ཅིང་ཡི་ག་སྟེ་དང་ག་འགགས་པ་དང་ཕོ་བ་སྟོ་འཁོག་བྱེད་ཅིང་སྟོམ་དད་ལྷག་པར་དུ་ཆེ་ལ་དབྱགས་མི་བདེ་བ་
 དང་། ལྷ་བའི་གནས་སྟེ་བ་མན་ཆད་དུ་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་ཡོང་གི་ལུལ་དུ་གཟེར་ཞིང་སྟོ་འཁོག་བྱེད་ཅིང་
 བཤང་བ་འགགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྩ་རྩ་མས་སྟེ་བ་སྟེ་འཚག་དཀའ་ཞིང་རྐྱེད་པ་དང་མཇུག་ཏུ་སྟེ་གཞུག་གུ་
 རླུང་གི་རུས་པ་ན་བ་དང་། སྟོད་མཁྲིས་པར་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་མཚིན་མཁྲིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟོ་ཞིང་གཟེར་ལ་འཇུ་
 བྱེད་ཀྱི་མཁྲིས་པའི་མཐུ་ཉམས་པས་ཁ་བས་རྩ་མས་འཇུ་བར་དཀའ་ཞིང་མིག་སྤྱིན་དང་སེན་མོ་སོགས་ཀྱི་མདོག་
 སེར་པོར་འགྱུར་བ་དང་། བཤང་བ་ལ་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་ཐུར་སེལ་གྱི་རླུང་འཁྲིལ་བས་རྩག་པ་སྐྱམ་པོར་གྱུར་
 བས་འབྲིན་པར་དཀའ་བ་འམ་ཡང་ན་སྐྱ་དང་བཅས་ནས་འཇུ་བར་བྱེད། གཙུན་ལ་རླུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་སྐྱང་
 པའི་ལུལ་བསིལ་ཞིང་སྟོ་བར་བྱེད་པ་དང་རྩ་རྩ་མས་སྟེ་བའམ་ཡང་ན་སྟེ་བ་སྟེ་གངས་མང་པོ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་
 དང་། རླུང་མངལ་དུ་ལྷགས་ཉགས་སུ་འབྱུར་པོར་འབྲིལ་ཞིང་མངལ་ཁྲག་བསྟོམ་པ་སྟེ་མི་འཇོག་ པའམ་ཡང་ན་

ཚད་ལས་ཐལ་ཏེ་རྒྱུན་དུ་འཛག་པ་དང་། མགོ་བོར་རྒྱུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་མགོ་བོ་འཁོར་ཞིང་ཤེས་པ་བཟུང་བས་
འགོ་བའི་ཚེ་འཁྲུམས་ནས་གཏད་མི་རྒྱལ་པ་དང་། མིག་ལ་རྒྱུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་མིག་གི་རྩ་རིས་རྣམས་དམར་
ཞིང་མིག་འབྲས་ཕྱིར་ལྷག་སྒྲུལ་བྱེད་ཅིང་བསེར་བུ་ཕོག་ན་ལྷན་པར་དུ་གཞོན་པས་ན་རྒྱུག་ཆེར་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣ་
བར་རྒྱུང་ལྷགས་པའི་ཉགས་སུ་རྣ་བ་འུར་ཞིང་འཁྲོག་པ་དང་། ལྷོང་སང་རེ་ཡོད་སྒྲུལ་པ་དང་ཡང་ན་གཟེར་
བའོ། །སྒྲར་རྒྱུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་སྒྲ་འགག་ཅིང་སྒྲ་རྒྱ་ཡང་ཡང་འཛག་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་ཨི་རྣམས་མི་ཚོར་
བའོ། །སོར་རྒྱུང་ལྷགས་ཉགས་སུ་སོ་དང་འགྲམ་པ་སོགས་ཤེར་ཤེར་བར་ཡངས་ནས་ན་ཞིང་སྐྱང་བར་བྱེད་པ་
དང་། ལུས་ཀྱལ་ལ་རྒྱུང་ནད་ལྷགས་ཉགས་སུ་སྒྲར་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཉགས་ཀྱན་ལྷན་སྦྲི་ཉགས་ལྷར་
འང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་འོ། །

ལ༣ གནས་ཀྱི་ཉགས་མདོར་བསྐྱས་བཤད་པ།

མདོར་བསྐྱས་མགོ་རྒྱུང་མགོ་འཁོར་རྣ་བ་འུར། །སྒྲུག་ཅིང་ཡངས་ན་འགྲེལ་བུབ་ཕྱི་ཡུལ་འཁྲུམ། །སྤིང་རྒྱུང་ལུས་
འདར་སྟོན་རྒྱུངས་ཤེས་པ་འཁྲུམ། །སྐྱ་འཆལ་མགོ་འཁོར་གཉིད་རྒྱུང་ལྷ་ཡིས་འདེབས། །སྐྱོ་རྒྱུང་གཉིད་རྒྱུང་
ཁོགས་དཀའ་ལྷ་གསོབ་ལུ། །ལུས་རྒྱུངས་སྐྱུག་དང་མིག་སྐྱངས་ལུབ་སྐྱོ་མང། །མཚིན་རྒྱུང་གེག་ཅིང་སྟོན་གཟེར་
བུལ་ཤ་ན། །ཁ་བས་ཡི་གར་མི་འོང་མིག་མི་གསལ། །དགོངས་དང་ཐོ་རངས་མཚིན་པ་འཕྱོང་ཐག་ཆད། །ཕོ་
རྒྱུང་དབུགས་ཚོད་སྟོ་ལ་སྟོང་སྟེག་བྱེད། །ཕོ་བ་འབྲབ་སྒྲུལ་ཐོས་རྗེས་བདེ་བར་མདོན། །ལོང་རྒྱུང་སྟོ་འཁྲོག་འཁྲུ་
དང་འོག་རྒྱུང་མང། །མཁལ་རྒྱུང་མཁལ་རྟེན་ན་ཞིང་རྣ་བ་འུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་བཟླ་ཐབས་
དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྐྱས་ན་མགོ་བོར་རྒྱུང་ལྷགས་ཉགས་ནི་མགོ་བོ་འཁོར་ལོ་ལྷར་འཁོར་ལ་རྣ་བའི་ནད་དུ་
སྐྱ་འུར་འུར་ཟེར་ཞིང་། ཁ་བས་ཐོས་པ་རྣམས་སྐྱུག་ཅིང་ཡངས་པའི་ཚེ་ན་འགྲེལ་བ་དང་ཡང་ན་བུབ་པའམ་ཡང་
ན་ཕྱིའི་ཡུལ་སྐྱང་ཀྱན་འཁྲུམ་པར་བྱེད་པ་དང་། ལྷོང་ལ་རྒྱུང་ལྷགས་ཤིང་འཁྲུགས་ཉགས་སུ་སྐྱར་ན་ལུས་ཀྱན་
འདར་བ་དང་རོ་སྟོན་དབུགས་ཀྱིས་བརྒྱུངས་པ་ལྷ་བུ་ན་ཞིང་ཤེས་པ་གཞན་དབང་དུ་སྐྱུར་ནས་གངས་རི་སྟོན་པོར་
མཐོང་བ་ལྷ་བུའི་འཁྲུམ་སྐྱང་དབང་གིས་ངག་ནས་དགོས་མེད་ཀྱི་སྐྱ་བ་ཆལ་ཚོལ་དུ་འདོན་པ་དང་། མགོ་བོ་
འཁོར་ཞིང་ལུབ་གཉིད་ལྷག་པར་རྒྱུང་སྟེ་ལྷ་ལྷ་འདེབས་པ་དང་། ལྷོར་རྒྱུང་ལྷགས་ཤིང་འཁྲུགས་ཉགས་སུ་མཚན་
གཉིད་ལྷག་པར་དུ་རྒྱུང་ཞིང་ལུད་པ་ཁོག་དཀའ་ལྷ་མི་ཐོན་པ་དང་ཐོན་ཀྱང་ལྷ་གསོབ་ལུ་བ་དང་། ལུས་བརྒྱུངས་
པ་ལྷར་ན་བས་ཁ་བས་སྐྱུག་སྒྲུལ་པ་དང་། རྒྱ་དེས་མིག་ལྷགས་སོགས་སྐྱངས་ཤིང་ལྷན་པར་དུ་ལུབ་མོ་སྐྱོ་མང་བ་
དང་། མཚིན་པར་རྒྱུང་ལྷགས་ཤིང་འཁྲུགས་ཉགས་སུ་སྟེག་ཅིང་རོ་སྟོན་གཟེར་བ་དང་བུལ་ཤ་སྟེ་སྐལ་འདབ་ཀྱི་
ཤ་དེ་ཉིད་ན་ཞིང་ཁ་བས་སོགས་གང་ཡང་ཡི་གར་མི་འོང་འབྲེལ་སྐྱུར་གྱི་དབང་གིས་མིག་ཀྱང་མི་གསལ་བ་དང་།
ལྷན་པར་དུ་འང་ནད་རྒྱུག་ལྷང་བའི་དུས་ངེས་པ་ཅན་དགོངས་མོ་དང་ཐོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་མཚིན་པ་དེ་ཉིད་དཔུང་

ལ་བཏགས་པ་ལྟ་བུའི་མཚོན་ཅི་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲོང་ཐག་དེ་ཆད་སྐྱམ་བྱེད་པ་དང་། མོ་བར་རྒྱང་ལྷགས་ཤིང་
 འཕྲུགས་ཉགས་སུ་དབྱགས་ཚོད་ཅིང་མོ་བ་སྡོལ་སྡོལ་སྡོལ་བྱེད་བྱེད་པ་དང་མོ་བ་ཚོར་མས་བྲབ་སྐྱམ་པའི་ཚེ་བྲབ་
 བྱེད་པ་དང་། ལ་བས་ཚོས་པའི་རྗེས་ལ་བདེ་བར་མདོན་པའོ། །ལོང་དུ་རྒྱང་ལྷགས་ཤིང་འཕྲུགས་ཉགས་སུ་ལོང་
 སྡོལ་ཞིང་འཕྲོག་པ་དང་། བས་མདོག་སོགས་སྐྱ་ཚོགས་སུ་འཕྲུ་བ་དང་ལོག་རྒྱུ་ལྟ་བུར་ལྷང་བར་འབྲུང་
 བའོ། །མཁལ་མར་རྒྱང་ལྷགས་ཤིང་འཕྲུགས་ཉགས་སུ་ན་བྲུག་ལྷང་བའི་གནས་ངེས་པ་ཅན་མཁལ་ཡུལ་གྱི་རྟེན་
 པ་རྣམས་ན་ཞིང་འབྲེལ་འབྲོར་གྱི་དབང་གིས་ན་བའི་ནང་དུ་སྐྱ་འུར་འུར་ཞེས་འདོན་པའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེད་དཔུང་བྲེ་
 བའི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། མཚོན་པར་རྒྱང་ལྷགས་མཚན་ཉིད་ལྟེ། སྡོལ་ཅིང་དགོངས་དང་ཚོར་ངས་དང་། སྡོལ་
 གཟེར་བཤུལ་གན་བ་དང་། ལིག་མི་གསལ་བ་དག་དང་ལྟེ། སྐྱུག་བྲོད་ག་མི་བདེ་བའོ། །མཁལ་མར་རྒྱང་
 ལྷགས་མཚན་ཉིད་ལྟེ། རྟེན་པ་འཁོར་ཞིང་ན་བ་དང་། རྣ་བ་གཟེར་ཞིང་མི་བོས་པའོ། །མོ་བར་རྒྱང་ལྷགས་
 མཚན་ཉིད་ལྟེ། དབྱགས་ཚོད་སྡོལ་སྡོལ་ལོང་བ་དང་། བས་ཚོས་ཅུང་བདེ་བའོ། །ལོང་རྒྱང་ལྷགས་པའི་
 མཚན་ཉིད་ལྟེ། དབྱགས་ཚོད་ལོང་པ་སྡོལ་ཞིང་འཕྲོག་ བས་ཚོས་སྡོལ་མི་བདེ་དང་། ཉགས་པར་རྒྱང་ལྷགས་དང་
 བཅས། མཁལ་པར་རྒྱང་ལྷགས་བའི་རྒྱུག འཕྲུས་དང་རྒྱུག་པ་སེར་པོར་ལོང་། རྒྱུ་མར་རྒྱང་ལྷགས་སྡོལ་
 དང་། སྐྱ་ཚོགས་བྱེ་བྲུང་ལྟ་བུར་འཕྲུ། བས་མ་སེ་བྱང་པར་རྒྱང་ལྷགས་ན། རྒྱུ་འདོམས་རྒྱུ་ཚེ་བུ་མི་
 ཚགས། མཚོར་པར་རྒྱང་ལྷགས་སྡོལ་བ་དང་། རྒྱུ་འུར་འཕྲུ་ཞིང་སྡོལ་བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

ཀུན་རྒྱུང་ནད་བྱེ་བྲག་གི་ཉགས་བཤད་པ།

བར་ཚོགས་རྒྱང་ནད་རྣམས་ལྟ་བུར་ཉགས། ཞེས་པ་སྟེ། བར་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་རྒྱང་ནད་རྣམས་པ་ལྟ་བུར་དུ་
 ལྷུར་པའི་འཕྲུགས་ཉགས་ནི་ཞེས་པའོ། །

ལ་ཉ་ སྡོལ་འཛིན་གྱི་ཉགས།

སྡོལ་རྒྱང་བས་རྩུབ་སྐྱུང་དང་དག་ཤུལ་ལས། ཤུགས་བཀག་བཅོར་བས་འཕྲུགས་ཉེ་མགོ་བོ་འཁོར། སྡོལ་
 འཕྲོས་དབྱགས་སྐྱུང་དཀའ་ཞིང་མིད་མི་སྐྱུག། ཅེས་པ་སྟེ། སྡོལ་རྒྱང་འཕྲུགས་པའི་རྒྱ་བས་རྩུབ་པོ་ཡུན་རིང་དུ་
 ཚོས་པའམ། ཡང་ན་མ་བོས་པར་སྐྱུང་བར་གནས་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་སྡོལ་ནས་དག་ཤུལ་ཅན་གྱི་ལས་བྱས་
 ཤིང་། ལྷུང་པར་དུ་བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པ་ཤུགས་དག་པོས་བཀག་པ་དང་། ཡང་ན་མི་འབྲུང་བཞིན་དུ་ནན་
 གྱིས་བཅོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་འཕྲུགས་ཉེ་མགོ་བོ་འཁོར་ཞིང་སྡོལ་འཕྲོས་པ་དང་དབྱགས་ནད་དུ་སྐྱུང་པར་དཀའ་
 ཞིང་བས་སྐྱོམ་ལ་སོགས་པ་མིད་མི་སྐྱུབ་པ་དང་།

ཁ༢ ལྟོད་རྒྱའི་ཉགས།

ལྟོད་རྒྱུ་སྐྱེག་སྐྱུག་བཀག་དང་ཅུ་དགོད་དགས། །ལྟར་ཕྱི་བཏེག་པས་འཁྲུགས་ཏེ་དིག་ཅིང་སྐྱུགས། །སྐྱོད་ཀའ་
སྟོབས་རྒྱུང་ལ་ཡོན་པ་ཉམས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྟོད་རྒྱུ་སྟེ་དོན་ལ་གྱེན་དུ་རྒྱུ་བའི་རྒྱུང་འཁྲུགས་པར་གྱུར་ཉགས་
སྐྱུ་སྐྱེག་ཅིང་སྐྱུག་པ་རྣམས་ཤུགས་དག་གིས་བཀག་པ་དང་། ཅུ་བ་དང་དགོད་པ་དགས་པ་དང་། མི་སྐྱེག་པའི་
ལྟར་ཕྱི་པོ་བཏེགས་པའི་རྒྱེན་གྱིས་འཁྲུགས་ཏེ། དིག་པ་སྟེ་སྐྱོ་མི་གསལ་ཞིང་ཡང་ན་ལ་སྐྱུགས་པའམ་སྐྱོ་བར་
དཀའ་བ་དང་། ལྟམ་གྱི་ཤེད་སྟོབས་རྒྱུང་ལ་ལ་ཡོན་པོར་གྱུར་ཅིང་དཔེ་དབང་པོ་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དང་།

ཁ༣ ལྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཉགས།

ལྱབ་བྱེད་འགོ་འདུག་ཅེད་མོ་དགས་པ་དང་། །འཛིགས་དང་ཡི་མུག་ལ་ཟས་རྩུབ་པས་འཁྲུགས། །སྟིང་སྐྱུགས་
བརྒྱལ་འབོག་མང་དུ་སྐྱོ་བ་དང་། །འགོ་འདོད་འཛིགས་སྐྱུག་མི་སྟན་ཚིག་གིས་སྟོང་། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྱབ་བྱེད་ཀྱི་
ནད་འཁྲུགས་ཉགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་འགོ་བ་སྟེ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་དགས་པ་དང་། ས་རྒྱན་ཅན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚོག་
ཚོག་གྱུར་འདུག་པ་བསྟན་དགས་པ་དང་། ཅེད་མོ་སྟེ་བང་མཚོངས་འཛིངས་པ་སོགས་ལྟམ་གྱི་ལས་བྱས་དགས་
པ་དང་། འདྲེ་གདོན་སོགས་ཀྱི་རྒྱེན་གྱིས་ཡིད་ལ་འཛིགས་སྐྱུག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ན་ཡི་མུག་སྟེ་སྐྱུག་
བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཞིང་ལ་ཟས་རྩུབ་པ་བོས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱེན་གྱིས་འཁྲུགས་ཤིང་སྟིང་སྐྱུགས་པ་སྟེ་སྟིང་ཕྱོགས་སུ་
གརྩུས་པའི་ཉམས་ཅན་ལྟ་བུས་དཔེ་བ་བརྒྱལ་བའམ་ཡང་ན་འབོག་པ་དང་། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དག་འབྲེལ་པོ་མང་དུ་
སྐྱོ་བ་དང་། འགོ་སྟིང་འདོད་ཅིང་ལྱད་པར་དུ་རྒྱལ་པོའི་ཚད་པས་ཉེན་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱེན་གྱིས་འཛིགས་ཤིང་སྐྱུག་པར་
བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་མི་སྟན་པའི་ཚིག་སོགས་ཐོས་པའི་རྒྱེན་དག་གིས་སྟོང་བར་བྱེད་དོ། །

ཁ༤ མཉམ་གནས་ཀྱི་ཉགས།

མཉམ་གནས་འཇུ་དཀའི་ཟས་དང་ཉིན་གཉིད་ཀྱིས། །འཁྲུགས་པས་ཕོ་བ་གང་ཞིང་ཟས་མི་ལེན། །སྐྱུག་ཅིང་ལ་
ཟས་མི་འཇུ་གསུས་ཁྲག་འདྲེས། །ཞེས་པ་སྟེ། མཉམ་གནས་ཏེ་མེ་མཉམ་གྱི་རྒྱུང་འཁྲུགས་ཉགས་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྟོང་ད་
རུལ་སྐྱུངས་སོགས་འཇུ་དཀའ་བའི་ཟས་ཟོས་དགས་པ་དང་ཡང་ན་ཉིན་གཉིད་ལོག་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱེན་གྱིས་མེ་
མཉམ་གྱི་མཐུ་ཉམས་པའི་འཁྲུགས་པས་ཕོ་བ་གང་ཞིང་ཟས་མི་ལེན་པ་སྟེ་ཡི་གར་མི་འོང་བར་སྐྱུག་ཅིང་ལ་ཟས་མི་
འཇུ་ཞིང་། རྒྱུང་རྒྱུ་བའི་ལམ་གསུས་ཁྲག་ཅེས་དུད་སྐྱུལ་གྱིས་བཀག་པས་འདྲེས་པའོ། །

ཁ༥ བྱུར་སེལ་གྱི་ཉགས།

བྱུར་སེལ་བཤང་གཅི་འཕྱེན་དང་ལུ་བ་ཡི། །ཤུགས་བཀག་བཙོང་བས་འཁྲུགས་ཏེ་རུས་མིག་ཁོལ། །ཡན་ལག་
འཁྲུལ་འཕྱེས་དབུགས་ངན་ངི་རྒྱ་སྟོམ། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱུར་སེལ་གྱི་རྒྱུང་འཁྲུགས་ཉགས་སུ་བཤང་བ་དང་གཅིན་
འཕྱེན་དང་ལུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤུགས་དག་པོས་བཀག་པའམ་ཡང་ན་མི་འབྱུང་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་བཙོང་བའི་

ཀྲེན་གྱིས་འཇུགས་ཏེ་ཚང་ར་སོགས་སྤྲོད་ཀྱི་རུས་མིག་རྣམས་ཁོལ་བྱུང་ན་ཞིང་། ཡན་ལག་གི་ཚིགས་མཚམས་
འཇུག་སྟམ་སྟེ་སྟོད་པར་གྱུར་ཞིང་འབྲེས་པ་ཞེས་ཞབ་དང་། དབུགས་ངན་དང་བྱི་ཚུ་རྣམས་དུས་སྟུ་མི་འབྱུང་
བར་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །

ཁ༤ དེ་དག་མཁྲིས་པ་དང་འབྲེས་པའི་རྟགས།

དེ་དག་གང་ཡང་མཁྲིས་པར་འབྲེས་པ་ཡིས། །ཚ་བ་སྟེ་ཞིང་མིག་ཚུ་སེར་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་
པའི་ནང་ཚིགས་ཀྱི་རླུང་ནད་ལྡེ་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་རུང་བ་ཞེག་མཁྲིས་པ་དང་འབྲེས་པའི་རྟགས་སྟུ་ཚ་བའི་རྟགས་
སྟེ་ཞིང་མིག་ཚུ་སོགས་ཀྱི་མདོག་སེར་བར་བྱེད་པ་དང་།

ཁ༥ བད་ཀའ་དང་འབྲེས་པའི་རྟགས།

བད་ཀའ་འབྲེས་པས་སྡི་བསིལ་སྐོངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀའ་དང་འབྲེས་པའི་རྟགས་སྟུ་ལུས་སྡི་
ཞིང་བསིལ་ལ་ཤེས་པ་སྐོངས་པར་འགྱུར་བའོ། །

ཁ༦ སན་གཞོན་བསྟེན་པའི་སྐོ་ནས་བརྟག་པ།

སན་གཞོན་བསྟེན་པའི་སྐོ་ནས་བརྟག་པ་ནི། །ཤ་ཚང་བྱུར་མར་བྲོད་བཅུད་བསྟེན་པ་དང་། །བསྐྱུ་མཉེ་མེ་ཉིས་
བྲོས་ཤིང་འགྲངས་ན་བདེ། །ཚུ་གང་བ་དར་ལོ་བྱུར་གཡེར་མ་ཇ། །བཤེས་སྐོམ་གྲངས་དང་སྐྱེ་རྫོང་ཉལ་པོ་
དང་། །གཉིད་ཆག་སེམས་ལས་གཞོན་པས་རླུང་དུ་ཤེས། །ཞེས་པ་སྟེ། བརྟག་ཐབས་ཀྱི་ནང་ནས་སན་པ་
དང་གཞོན་པའི་བསྟེན་བསྟེན་པའི་སྐོ་ནས་བརྟག་པ་བསྟེན་པ་ནི། སན་བསྐྱུ་ལུག་ཤ་དང་ཚང་དང་བྱུར་མ་དང་
མར་ཏེ་བཅུད་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་བྲོ་ལ་བཅུད་ཆེ་བའི་རིགས་བསྟེན་པ་དང་། །ཀར་མར་དང་འབྱུ་མར་རམ་
མར་རྩིང་སྟེ་ལོ་ལོན་པ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུ་མཉེ་བྱ་བ་དང་། །འབྲོང་གི་སྡི་བའི་མེ་མ་ཡིན་པའི་མེ་དང་ཉི་མས་ལུས་
བྲོས་པར་བསྐོས་ཤིང་ཁ་བསྐྱུ་བཅུད་ཅན་གྱིས་འགྲངས་པའི་དུས་ན་བདེ་བ་ནི་རླུང་གི་ནད་དུ་ཤེས་པ་དང་། གཞོན་
པའི་བརྟུང་བ་གངས་ཚུ་གང་མོ་དང་བའི་དར་བ་དང་། །ལོ་བྱུར་ཏེ་སྟན་མའི་ལོ་མ་ཞག་ལོན་རད་པ་དང་། གཡེར་
མའི་རླུང་དང་ཇ་སོགས་ཀྱི་བརྟུང་བ་དང་། བཤེས་པ་དང་སྐོམ་གྱིས་གདུངས་པ་དང་ལུས་གང་བ་དང་རག་གི་སྐྱེ་
བརྫོང་དང་། །ཉལ་པོ་སྐྱེད་བྲགས་པ་དང་། མཚན་གཉིད་ཆགས་པ་དང་སེམས་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལས་ཆེན་པོ་
སོགས་ཀྱིས་གཞོན་ཅིང་སྐོང་བས་ན་རླུང་གི་ནད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་པའོ། །

ཁ༧ ཞར་བྱུང་དུ་མཇུག་བསྐྱུ་བ།

མདོར་བསྐྱུས་དང་པོ་བསྐྱེད་གཞོན་པས་བསྐྱུང་། །བར་དུ་ཅ་སྟོང་རླུང་དངས་གཡེལ་འདར་རྒྱུང་། །སྐྱུ་བཅེ་
དགོངས་དང་ཐོ་རངས་ལུ་རྫོང་ན། །ཐ་མ་བསིལ་གཞོན་བྲོད་བཅུད་སན་འགྱུར་བ། །ནད་གང་ཡིན་ཡང་རླུང་གི་
མི་འགྱུར་རྟགས། །ཞེས་པ་སྟེ། སྐར་བཤད་པའི་བརྟག་ཐབས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་ནི།

དང་པོ་སློང་བའི་རྒྱ་བས་དང་སློང་ལམ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་གཞོན་པས་བསྐྱང་བ་དང་། དེ་ལྟར་བསྐྱང་བའི་
བར་དུ་ནད་རྟགས་ཀྱི་ཅ་སྟོང་ཞིང་རྒྱ་རྟགས་ལུ་མའི་རྒྱ་ལྟར་སྡོམ་ལ་དངས་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གལ་ལ་
ཡང་ཡང་དུ་འབྱུང་ཞིང་ལུས་འདར་བ་དང་། བྱ་མུང་བྱེད་འདོད་པ་དང་། བ་སྐྱུའི་བྱ་གའི་སློ་རྣམས་བརྩེ་ཞིང་
དགོང་དང་ཐོ་རངས་དང་ཟས་ལུ་བའི་རྗེས་སུ་ན་ ཞིང་ཐ་མ་ཟས་སློད་སྐྱོན་དཔུང་སོགས་བསེལ་བ་རྣམས་གཞོན་
ཅིང་རྩོལ་བཅུད་ཅན་རྣམས་པན་པར་འགྱུར་བའི་ནད་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་གི་ནད་ལས་གཞན་པའི་ནད་གཞན་གྱི་
དོགས་པ་ཅམ་ཡང་མེད་པས་ན་མི་འགྱུར་བའི་རྟགས་ངེས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའོ། །

ལྷ་པ། བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

བཅོས་པའི་ཐབས་ལ་སྦྱིད་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །དེ་ལ་སྦྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་ཞེས་པ་འདོད་དོན་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་ཞིང་འདིར་ནད་ལ་གསོ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱབས་པ་ལ་གསོ་ཐབས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ལ་འང་
སྦྱིའི་གསོ་རྒྱལ་དང་བྱེ་བྲག་གི་གསོ་རྒྱལ་བཤད་པར་བྱ་བ་གཉིས་སོ། །

༡ སྦྱིའི་བཅོས་ཐབས།

སྦྱིལ་བཅོས་ཐབས་ཟས་སློད་སྐྱོན་དཔུང་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུང་ནད་སྦྱིར་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ་དེ་ལ་འང་
གསོ་ལུལ་ནད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་དང་། བྱ་སྟོབས་ཆེ་རྒྱུང་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་ངེས་པ་གཉིས་ལས།
རྗེ་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོས། རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་ལས་ཀྱིས་འགྲུབ། །སྐྱོན་གྱིས་གསོ་བར་བྱ་བ་ལས། །སྟོན་པོ་རྣམས་
ལ་ཟས་སློད་བསྟན། །དམངས་ལ་གཏར་སྟེག་དཔུང་གིས་བཅོས། །ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱལ་པོ་སོགས་འཕྱོར་
ལྷན་དཔུང་མི་བཟོད་པ་ལ་སྐྱོན། །སྟོན་པོ་སོགས་འཇུག་སྟོག་ཤེས་པ་ལ་ཟས་སློད། །དམངས་སོགས་སྐབ་ཚོད་
ཅན་རྒྱུན་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་དཔུང་བསྟན་པའོ། །སྦྱིའི་རིགས་ལ་བཅོས་ཐབས་ནད་ལ་ལྟོས་ཏེ་གོ་རིམ་ངེས་པ་ནི།
ནད་སྟོབས་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་དུས་སྡུའི་ངེས་པ་སྟེ། ལྟོབས་རྒྱུང་ནད་ལ་དང་པོར་ཟས་སློད་གཉིས་ཀྱིས་
བཅོས་ཐབས་བསྟན། དེས་མ་ཞིན་བསེལ་བྱོད་སྐྱོན་གྱིས་བཅོས་ཐབས་བསྟན། དེ་གསུམ་གསལ་ལོན་ན་དཔུང་
ཀྱི་སློ་ནས་ནད་ལུལ་དབྱུང་ཐབས་བསྟན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

༡ ཟས་ཀྱི་སློ་ནས་བཅོས་པ།

དང་པོ་ཟས་ཀྱི་སློ་ནས་བཅོས་པ་ནི། །ཟླ་དང་བཅོང་སློག་ཟན་སྐམ་རུས་ཚོད་དང་། །ལྷག་ཤ་རྟ་བོང་འབྲི་བ་མི་ཡི་
ཤ། །ལོ་ཡི་བ་བྱ་རམ་མར་རྟིང་འབྲུ་མར་དང་། །ཟན་རྩོན་ལོ་མ་ཆང་དང་བྱར་ཆང་སོགས། །དྲོ་ཞིང་སྐྱམ་བཅུད་
ཟས་ཀྱིས་བཅོས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་རྒྱུང་ནད་ཟས་ཀྱི་སློ་ནས་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། ཟླ་དང་བཅོང་སློག་
དང་གཡོས་སུ་བྱས་པའི་ཟན་སྐམ་པོ་དང་། །འདི་ལ་མཆན་བྱ་ལ་ལར་ཟན་སྐམ་ལོ་ལོན་པ་ཞེས་འདུག་ཀྱང་ཡིག་

སྐྱོན་ཡིན་ནམ་སྐྱམ་པས་དབྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། རུས་པ་ཞེས་པ་ལ་གཡུ་ཐོག་པའི་རྒྱུད་ལྷན་ཤེས་མ་དང་བྱང་པ་བཟ་
 ཤིས་དཔལ་བཟང་གཉིས་མཐུན་པར་མཆན་བྱ་ན་སྤོང་ལོང་སོག་ཡུ་གཞུག་གུ་རྒྱུ་ཨར་བཅུག་སྟེ་བཞི་པོ་ལོ་ལོན་པ་
 དང་འདི་ལྟར་ལོ་ལོན་དགོས་པའི་ནི། ཟུར་སྐྱོན་རྣམས་སྤོང་ལོང་རྒྱུད་སྐྱམ་ནང་མའི་མཆན་བྱར་འདུག་དོན་བཞིན་
 བཀོད་པ་རྣམས་ལས་བྱས་པའི་ཚོད་མ་དང་། ལུག་གི་ཤ་དང་རྟ་དང་བོང་བྱ་དང་འཕྱི་བ་དང་མིའི་ཤ་རྣམས་དང་།
 ལོ་ལོབ་ཅེས་པ་འདི་ལ་རྩལ་ཞིག་དབྱེད་ན། ལུལ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་ལར་ཤ་སྐྱོན་པ་དྲི་སྤྲངས་མནམ་ཞིང་ཉམ་པ་
 ཆགས་པ་ལ་བྱེད་པར་སྤང་ཡང་། གསུང་རབ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རང་གཞུང་གསོ་དབྱེད་ཀྱི་དགོངས་དོན་སྤྱིར་མཐུན་
 པ་ལྟར་ན། ལོ་གཅིག་འདས་པའི་ཤ་སྐྱམ་པོ་ཡང་མ་ཡིན། སྐྱོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་དྲི་སྤྲངས་དང་ལྡན་པ་དང་། ཤ་
 རྒྱུ་ཞེས་པ་དེ་ནས་ཕར་འདས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ད་ལམ་འདིར་གོང་བཤད་ལོ་ལོབ་དང་། བྱར་མ་དང་། མར་
 རྒྱུ་དང་། འབྲུ་མར་རྣམས་ལོ་ལོན་པ་དང་། གཡོས་སྤྱི་བྱས་པའི་བཟོ་བྱ་དང་། བཞོས་མ་ཐོག་གི་འོ་མ་བྱོན་མོ་
 དང་། གོ་ལས་བྱས་པའི་ཆང་དང་། ཡང་ན་བྱར་ཆང་སོགས་མདོར་ན་བྱོ་ཞིང་སྐྱམ་ལ་བཅུད་པའི་བས་ཀྱི་སྐྱོན་ས་
 བཅོས་པར་བྱ་དགོས་པའོ། །

༢ སྤྱོད་ལམ་གྱིས་བཅོས་པ།

གཡེང་བ་མེད་པའི་སྐྱུན་ཁུང་ཚོ་བའི་གནས། ཤོས་མཐུག་གཉིད་ལོག་སྐྱོན་ཚིག་སྐྱབ་བ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 རྒྱུགས་ཀྱིས་བཅོས་པར་བྱ། གཞོན་ཅིང་སྤྱོད་པའི་བས་སྤྱོད་དུས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུང་ནད་ཀྱིས་བཏབ་
 པའི་དུས་སྤྱོད་ལུས་རག་གི་སྐྱོན་སྤྱོད་ལམ་གྱི་སྤྱོད་དོར་འདི་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། སྤྱི་བཟུལ་སོགས་བྱ་བ་གང་
 ལོས་ཀྱང་གཡེང་བ་མེད་པའི་ངང་ནས་སྐྱུན་ཁུང་སྟེ་གནས་ཁང་ས་སྤྱི་གམ་དེ་ལྟར་མ་རྟོག་ན་འོག་ཁང་སྐྱར་ཁུང་
 སོགས་པ་བསེར་བུ་འོང་ས་མེད་པའི་སྐྱུན་པ་ནག་ཅིང་། དེ་ཡང་ལྷག་པར་དུ་བྱོ་བའི་གནས་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་
 ཤོས་མཐུག་པོ་བྱོན་ནས་ཅི་བདེར་གཉིད་ལོག་ཅིང་སྤྱོད་ཅེ་ཞིང་རག་འཇམ་པོའི་སྐྱོན་སྐྱུན་པའི་གཏམ་ཚིག་སྐྱབ་བ་
 དང་། རྒྱུད་པར་དུ་ནད་པ་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རྒྱུགས་སོགས་ཀྱིས་ཐབས་དུ་མའི་སྐྱོན་སྐྱུན་བཅོས་པར་བྱ་ཞིང་།
 དེ་ལས་གོ་ལྡོག་པ་རྒྱུང་ནད་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་ཅིང་བསྤྱོད་པའི་བས་དང་སྤྱོད་ལམ་ནི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུང་ནད་
 ཅན་ཀྱུན་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་འོ། །

༣ སྐྱུན་གྱིས་བཅོས་པ།

སྐྱུན་ནི་ཁུང་བ་ཆང་དང་འདོན་སྤྱོད་དང་། བྱེ་མ་སྐྱུན་མང་ལྷ་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱུན་ཞེས་པ་ནི་ལྷག་རྒྱུའི་
 བྱེད་དེ་ལ་ཕན་པས་ན་སྐྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱུན་དེ་ལ་འང་ཐོག་མར་ཁུང་བ་དང་། ཆང་དང་འདོན་
 སྤྱོད་དང་གསུམ་ནི་ནད་བསྐྱོད་ལྷ་བསལ་ཏེ་མལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཐང་གི་རིགས་སྤྱི་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱུན་ཅིང་།

བར་དུ་དངོས་པོ་སོད་པར་བྱེད་པ་བྱེད་མཉམས་ཀྱི་ལྷན་འདོན་ཞིང་ལུས་བྱུངས་གསོ་བར་བྱེད་པ་སྐྱབ་མར་
ཉེ་ལྷན་ལས་ཞེས་པ་ལོ། །

༡༡ ལུ་བའི་སྐྱོད་བ།

དང་པོ་ནི། སློལ་ལོང་སོགས་ལུ་གཞུག་རྒྱུ་བསྐྱུས་ལུ་འཇམ། ལུས་པ་སྣ་ཚོགས་བསྐྱུས་ལུ་སྐོད་བཏབ་
བཏང་། ལྷུང་ནད་མ་ལུས་ཀུན་ལ་ཕན་པ་ཡིན། །ཤ་མར་བུར་རྩིང་ཆང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཐང་། ལྷུང་ནད་ཀུན་
སེལ་མཚོག་ཏུ་སོ་ལ་ཕན། །རྩི་ཉི་ལ་རུ་ཚ་དང་ཤིང་ཀུན་བཏབ། །སྒྲིང་དང་སྐོག་ཅར་ཞུགས་པའི་རྒྱུང་རྣམས་
སེལ། །ལུག་མགོ་ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་བསྐྱུས་ལུ་ལ། །ཤིང་ཀུན་སྐྱ་དང་རྒྱུ་ཚ་ལ་ཚར་བཏབ། ལྷུང་ནད་ཀུན་
འཇོམས་ལུ་དང་མགོ་རྒྱུང་སེལ། །སྐྱ་དང་ཤིང་ཀུན་བསྐྱུས་པའི་ལུ་བ་ལ། །ལ་རུ་ཚ་བཏབ་རྒྱུང་ནད་ཀུན་ལ་
ཕན། །ལུ་དང་པར་ཕོ་ལོང་རྒྱུང་དང་སྒྲིང་རྒྱུང་སེལ། །སྐྱ་དང་གོ་སྐོད་རྩི་བསྐྱུས་པའི་ཐང་། ལྷུང་ནད་མ་ལུས་
འཇོམས་ཤིང་བྱན་པ་སེལ། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་སྐྱ་ཕྱི་གོ་རིམ་དང་མཚུངས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལུ་
བ་རྣམས་ཀྱི་ནད་ནས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །སློལ་ལོང་ཞེས་པ་གཤམ་དང་བྱང་གི་འབྲོང་དང་ལུག་སོགས་ཀྱི་
བསྐྱུ་རྒྱུ་གི་མཚུག་གི་རུས་པ་དེ་ལ་འདོད་པར་འདུག་ཅིང་། མིའི་སློལ་ལོང་ནི་རྩིང་པའི་རུས་པ་ལ་འདོད་པར་འདུག་
པ་ནི། ཡན་ལག་ལེའུར། སློལ་ལོང་ཕྱི་ལོང་བར་ན་རྒྱུངས་ཅའི་གནད། །ཅེས་གསུངས་པས། རྩིང་པ་ལས་གཞན་
དུ་མ་འདས་པས། དེ་རྣམས་གང་གི་རིགས་སྟེ་ལོང་དང་། སོག་ལུ་འོ་སོག་པའི་ལུ་བ་དང་། གཞུག་རྒྱུང་ནི་སྐྱ་ལ་
ཚོགས་ཀྱི་མཚུག་རུས་རྣམས་རྩིང་པ་དགོས་པར་བྱར་སྐྱབ་མཁས་པའི་དབང་པོའི་ལུགས་ལྟར་བཀྲིས་ན་རྩིང་པ་སྟེ་
རུས་བཅུད་གསུམ་པོ་ཚམ་ཚམ་བརྒྱུངས་པ་རྒྱུར་བསྐོལ་བའི་བསྐྱུས་ལུ་འཇམ། ཡང་ན་རུས་པ་ལྟ་བུ་ཅན་སྣ་ཚོགས་
བསྐྱུས་པའི་ལུ་བར་སྐྱ་ཤིང་ཀུན་ལ་རུ་ཚ་སྐོག་སྐྱ་དང་བཅས་པའི་སྐོད་བཏབ་ནས་གཏོང་བ་གཡུ་ཐོག་པ། ཐང་ཉི།
བྱང་པ། བྱ་བ་རྣམས་མཐུན་པར་གསུངས་པས་འཇུལ་པ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་བྱར་མཁར་བ་ལྟར་ན་སྐོད་ལ་སྐྱ་རང་
ལས་མ་བཤད་ཅིང་། ལྷ་ཉི་ལྟར་ན་སྐྱ་བོད་སྐྱབ་གཉིས་གཏོང་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་བཏང་བས་རྒྱུང་ནད་ཀྱི་
རིགས་མ་ལུས་ཀུན་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ལོ། །ལུག་གི་ཤ་དང་མར་དང་བུར་རུ་ཚ་པ་དང་བཅས་པ་ཆང་གི་ནད་དུ་
སུམ་གཉིས་ཅམ་བསྐྱུས་པའི་ཐང་གིས་ནི་རྒྱུང་ནད་ཀུན་སེལ་ཞིང་མཚོག་ཏུ་སོ་ལ་རྒྱུང་ཞུགས་པ་ལ་ཕན་ཞིང་། རྩི་
ཉི་དང་ལ་རུ་ཚ་དང་ཤིང་ཀུན་གསུམ་ལ་ཚར་དུ་བཏབ་ནས་བཏང་ན་སྒྲིང་དང་སྐོག་ཅར་ཞུགས་པའི་རྒྱུང་ནད་
རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ལུག་ཐོང་པའི་མགོ་ལོ་གསུམ་ལོན་པའི་ཤ་རུས་ཀྱི་དང་བཅས་པ་ཚོས་པར་
བཅོས་པ་བསྐྱུས་པའི་ལུ་བ་ལ་ཤིང་ཀུན་དང་སྐྱ་དང་རྒྱུ་ཚ་གསུམ་ལ་ཚར་དུ་བཏབ་པ་བཏང་ན་རྒྱུང་གི་ནད་ཀུན་
འཇོམས་ཤིང་ལུ་དང་པར་དུ་འང་མགོ་བོའི་རྒྱུང་ནད་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱ་དང་ཤིང་ཀུན་གཉིས་བསྐྱུས་པའི་ལུ་
བ་ལ་ལ་རུ་ཚ་ལ་ཚར་དུ་བཏབ་ནས་བཏང་ན་རྒྱུང་ནད་ཀུན་ལ་ཕན་ཞིང་། ལུ་དང་པར་དུ་འང་ཕོ་རྒྱུང་དང་ལོང་རྒྱུང་

དང་སྲིད་རྒྱུད་རྣམས་སེལ་བ་དང་། སྐྱ་དང་གོ་སྟོན་དང་རྫོག་ཉི་གསུམ་བསྐྱུས་པའི་ཐང་གིས་རྒྱུད་ནད་མ་ལུས་པ་
ཀྱུ་འཛོམས་ཤིང་། རྒྱད་པར་དུ་བྱ་པའི་དབང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༢ ལྷན་ཆང་གི་སྦྱོར་བ།

ཆང་ནི་ལྷ་བ་ར་མཉེ་བའི་ཆང་ལ། བློ་ཡི་ཆང་བསིངས་རྒྱུད་ནད་མ་ལུས་འཛོམས། །མཚོག་དུ་མཁལ་ཤེད་སྦྱང་
ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཕན། །འདི་ལ་སོགས་ཏེ་སྦྱོར་སྡེའི་སྦྱོར་མིང་སོ་སོར་མཚན་བྱས་མི་གསལ་བ་རྣམས་ཕྱི་རྒྱུད་བཞིན་
ཉོགས་པར་བྱའོ། །བྱ་རམ་ཆང་གིས་རྒྱུད་ནད་ཐམས་ཅད་འཛོམས། །དེ་བཞིན་མར་ཆང་གྲང་རྒྱུད་སེལ་བར་
བྱེད། །གཟེ་མའི་ཆང་གིས་རྩས་རྒྱུད་མཁལ་རྒྱུད་སེལ། །ཐོང་ཚོར་རྩས་ཆང་རྩས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཕན། །ཞེས་པ་སྟེ།
རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ནད་ལ་ཕན་པའི་སྦྱོར་ཆང་གི་སྦྱོར་བ་ནི། ལྷ་བ་དང་ར་མཉེ་དང་བཟུང་རྣམས་ལས་བྱས་པའི་ཆང་ལ་
གོ་འམ་བད་རྒྱུད་ཤས་ཆེན་ནས་ལས་བྱས་པའི་ཆང་གིས་བསིངས་ནས་བཏང་ན་རྒྱུད་ནད་མ་ལུས་པ་ཀྱུ་འཛོམས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞིང་མཚོག་དུ་མཁལ་ཤེད་སྦྱང་གྱི་རྒྱུད་ནད་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ཀྱང་འདིས་མཚོན་སྦྱོར་སྡེའི་སྦྱོར་མིང་
མི་གསལ་བ་རྣམས་དང་། སྦྱོར་ཚད་མ་བཤད་པ་རྣམས་ཕྱི་རྒྱུད་བཞིན་རིགས་པའི་མདས་བསྐྱུན་ཏེ་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱ་རམ་ལས་བྱས་པའི་ཆང་གིས་རྒྱུད་ནད་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ལུག་གི་མར་ལས་བྱས་པའི་ཆང་གིས་ནི་གྲང་རྒྱུད་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཟེ་མ་ལས་བྱས་པའི་ཆང་གིས་རྩས་པའི་
རྒྱུད་ནད་དང་མཁལ་མར་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ལུག་ཐོང་ཚོར་གྱི་རྩས་པ་ལས་བྱས་པའི་ཆང་
གི་རྩས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཕན་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༣ འདོན་གྱི་སྦྱོར་བ།

འདོན་ལ་དཀར་འདོན་དམར་འདོན་སྐྱར་འདོན་དང་། སློག་འདོན་བཞི་ལས། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ནད་ལུས་ལ་
ཞེན་པ་རྣམས་ཕྱིར་འདོན་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་དཀར་འདོན་དང་དམར་འདོན་དང་སྐྱར་འདོན་དང་སློག་འདོན་ཞེས་
བཞི་ཡོད་པ་ལས།

ལ༡ དཀར་འདོན་གྱི་སྦྱོར་བ།

དང་པོ་ཚག་བཅད་མར། །ཚོམས་ཕྱེ་འོལ་སྐྱོམ་སྐྱར་བ་འོ་མར་བཅོས། །སྐྱ་དང་རྒྱུ་ཚ་བཏབ་པ་དཀར་འདོན་
ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་ལུག་གམ་འབྲིའི་མར་རྙིང་པ་མེ་ལ་ཚག་ལེགས་པར་བཅད་པའི་མར་ལུ་ལ་ཚོམས་ཕྱེ་
སྟེ་ནས་རྒྱུའི་རྒྱན་མེད་པ་མེར་བཅོས་པའི་ཕྱེ་སྟེ་དོན་དུ་སྐྱམ་རྩམ་ལ་འདོད་པ་བྱང་པ་བདག་པོ་དང་བྱ་བྱི་པ་བཟ་
ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་བའི་ལུགས་ལས་བྱང་བ་དེ་ཉིད་གོང་གི་མར་ཚག་བཅད་ལ་བཏབ་པའི་འོལ་སྐྱོམ་དུ་སྐྱར་བ་འོ་མར་
བཅོས་པ་དེ་ལ་སྐྱ་དང་རྒྱུ་ཚ་ཚུ་གཉིས་ཁ་ཚར་དུ་བཏབ་པའི་སྦྱོར་མར་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་དཀར་འདོན་གྱི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་ཞིང་།

ཁ༢ དམར་འདོན་གྱི་སྦྱོར་བ།

ལུག་ཤའི་ཁྱ་བར་སྐྱར་བ་དམར་འདོན་ནོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་དམར་འདོན་འོལ་སྐྱོམ་དེ་ཉིད་ལུག་ཤའི་ཁྱ་
བར་སྐྱར་ནས་བཅོས་པ་ལ་དམར་འདོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ༣ སྐྱར་འདོན་གྱི་སྦྱོར་བ།

སྐྱར་འདོན་ལུགས་པའི་སྐྱམ་ལ་ཉེའུ་བྱས། །མར་རྩིང་བྱ་རམ་སྐྱ་བཏབ་བཅོས་པ་འོ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
གསུམ་པ་སྐྱར་འདོན་ནི་གོ་ལས་བྱས་པ་ལུགས་ཤིང་སྐྱེན་པའི་སྐྱམ་ལ་ཉེའུ་སྟེ་བཅོར་བའི་པགས་པ་རྣམས་ཕྱིར་
དོར་བའི་ཁྱ་བ་ལས་བྱས་པ་དེ་ལ་ལུག་མར་རྩིང་པ་དང་བྱ་རམ་དང་སྐྱ་བཏབ་ནས་ཚོས་པར་བཅོས་པ་ལ་བྱས་པ་
དེའོ། །

ཁ༤ སྐྱོག་འདོན་གྱི་སྦྱོར་བ།

སྐྱོག་འདོན་སྐྱོག་སྐྱ་ཚོས་པར་བཅོས་ལ་བསྐྱར། །མར་དང་རུས་ཁྱ་རྒྱམ་ཚའི་ཕྱེ་བཏབ་བཅོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བཞི་
པ་སྐྱོག་འདོན་ནི་སྐྱོག་སྐྱ་ཚོས་པར་བཅོས་ལ་བསྐྱར་བའི་ཁྱ་བ་ལ་ལུག་གི་མར་དང་རུས་པ་བཅུད་ཅན་ཐང་ལྟར་
བསྐྱས་པའི་ཁྱ་བ་དང་རྒྱམ་ཚའི་ཕྱེ་མ་ཁ་ཚར་དུ་བཏབ་ནས་བཅོས་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱོག་འདོན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

ཁ༥ འདོན་བཞིའི་ཕན་ཡོན།

དེ་རྣམས་གང་ཡང་རྒྱང་ནད་མ་ལུས་འཛོམས། །ལུས་ཀྱི་སྟོབས་སྐྱེད་དབང་ཤེས་གསལ་བར་བྱེད། །རི་ཐང་
མཚམས་ཀྱི་རྒྱང་ལ་བདུད་ཅི་འདྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་འདོན་སྦྱོར་དེ་རྣམས་བྱས་ཤིང་བསྟེན་པའི་
ཕན་ཡོན་ནི། གང་ཞེས་པ་སྦྱི་བྱབ་དང་ཡང་ཞེས་པ་དེར་མ་ཟད་པའི་རྒྱང་ནད་ཕྱེ་བྲག་པའི་ནད་རྣམས་ཀྱང་མ་
ལུས་པ་ཀུན་འཛོམས་པར་བྱེད་པའམ་ཡང་ན་སྐྱོན་དེ་རྣམས་ག་འདྲ་ཞིག་བསྟེན་ཀྱང་རྒྱང་ནད་མ་ལུས་པ་འཛོམས་
པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱ་སྦྱོ་མཚོན་ཚར། ཀྱང་དང་ཡང་སོགས་བསྐྱ་བའི་ཚོག་ །མི་མཐུན་མཐུན་པར་སྟོན་པའང་
ཡིན། །ཞེས་དང་། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། སྦྱིར་བཏབ་བ་དང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ། །བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་
གཅེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྱིས་ན་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་དབང་པོ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་
པར་དུའང་དྲན་པའི་ཤེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུའང་རི་ཐང་མཚམས་ཀྱི་རྒྱང་ནད་ལ་བདུད་ཅི་
དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཀ༤ ཕྱེ་མའི་སྦྱོར་བ།

ཕྱེ་མ་རྩྭ་ཉི་ཤིང་ཀུན་ལ་རུ་ཚ། །ཚབས་རུ་ཚ་དང་རྒྱམ་ཚ་ཚ་བ་གསུམ། །ཤིང་ཚ་སེ་འབྲུ་སྐྱེལ་ཨ་རུར། །སྦྱེ་
ཉེས་སྐྱོག་སྐྱ་བུར་དཀར་བརྒྱད་འཇུར་སྐྱར། །རྩྭ་ཉི་ཤིང་ཀུན་གང་རུང་གཅོ་བོར་བཏང་། །རུས་བཅུད་གསུམ་
མམ་བཅུད་བཞིའི་ཁྱ་བས་དབུལ། །སྟོན་སྐྱོད་ཕྱི་ནང་རྒྱང་ཀུན་འདི་ཡིས་འཛོམས། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱང་ནད་ཕྱེ་

མའི་སྐོ་ནས་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ་ལ། རྩེ་ཏི་དང་། ཤིང་ཀུན་དང་། ལ་རུ་ཚྭ་དང་། ཅབས་རུ་ཚྭ་དང་རྒྱུ་ཚྭ་
དང་པི་པི་ལིང་དང་བཅའ་སྐྱ་དང་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚྭ་བ་གསུམ་དང་ཤིང་ཚྭ་དང་སེ་འབྲུ་དང་སྐྱུག་སྐྱེལ་དང་ཨ་རུ་ར་
དང་སྐྱེ་ཏེས་དང་སྐོག་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྟ་བུར་དཀར་བརྒྱད་འགྲུར་དུ་སྐྱར་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱོར་ཚད་རྩེ་ཏི་དང་
ཤིང་ཀུན་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་གཏོང་བར་གསུངས་པ་ནི་ཚྭ་རྩེ་ཏི་དང་གང་ལ་ཤིང་ཀུན་ཏེ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ནི་
སྐྱོན་གཞན་རྣམས་ལས་སྐྱོན་ལོག་པོས་མང་བ་བཏང་བའི་ཕྱེ་མ་དེ་ཉིད་རུས་པ་བཅུད་ཅན། སྤེལ་འོག་གཡུ་དང་།
གཞུག་རྒྱུང་གསུམ་མམ་ཡང་ན་བཅུད་ཅན་གྱི་བཟའ་བཏུང་ཤ་མར་བུར་རྩིང་གསུམ་ཚང་དུ་བསྐྱས་པ་བཅུད་ཅན་
བཞིའི་ལུ་བ་གཉིས་པོ་གང་རིགས་ཀྱིས་འཕུལ་ནས་བཏང་ན། རོ་སྟོད་དང་རོ་སྟོད་སོགས་མདོར་ན་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་
ནང་བར་གསུམ་དུ་གནས་པའི་རྒྱུད་ནད་ཀུན་སྐྱོར་བ་འདིས་མི་འཛོམས་པ་ནི་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལོ། །

༡༥ སྐྱོན་མར་གྱི་སྐྱོར་བ།

སྐྱོན་མར་ལ་རུ་ཚྭ་དང་པི་པི་ལིང་། ལམ་རུ་འབྲི་མར་རྒྱུད་ནད་སྟོད་ལ་ཕན། ལམ་འབྲུ་ལུ་སྐྱ་དང་ཅི་ཏྲ་ཀ། པི་པི་
ལིང་དང་འབྲི་མར་རྒྱུད་རྣམས་འཛོམས། ལམ་རྩོད་སྟེད་ཅིང་སྐྱེམ་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད། སྐོག་སྐྱེ་བུར་མར་སྐྱར་བ་
ནས་གསེབ་མནན། རྒྱུད་ནད་མ་ལུས་འཛོམས་པའི་སྐྱོན་མཚོག་ཡིན། རྩེ་ཏི་ལ་རུ་ཚྭ་དང་ཤིང་ཀུན་དང་། ལམ་
རུ་ར་དང་འབྲི་མར་རྒྱུད་རྣམས་འཛོམས། དེ་བཞིན་བཅོན་དུག་རུས་ཆེན་འབྲས་བུ་གསུམ། རྩ་བ་ལྷ་ཡི་སྐྱོན་
མར་སྐྱར་བར་བྱ། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ནད་ལུས་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་འདོན་ཞིང་ལུས་རྒྱངས་གསོ་བར་བྱེད་པའི་
ཐབས་སྐྱོན་མར་གྱི་སྐྱོར་བ་ནི་ལ་རུ་ཚྭ་དང་པི་པི་ལིང་གཉིས་སྐྱང་རེ་རེ་དང་ལམ་རུ་ར་དོག་སྐྱུམ་ཅུ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ཅི་བཞིན་བཏགས་པའི་ཕྱེ་མ་འབྲིའི་མར་ལ་སྐྱར་བ་བསྟེན་ན་རྒྱུད་གི་ནད་དང་སྟོད་ཀྱི་ནད་ལ་ཕན་པ་ཡིན་
ལོ། སྐྱོར་ཚད་དེ་བཞིན་དུ་སེ་འབྲུ་དང་ལུ་སྐྱ་དང་སྐྱ་དང་ཅི་ཏྲ་ཀ་དང་པི་པི་ལིང་དང་བཅས་པ་ཕྱེ་མར་བྱས་ཏེ་འབྲི་
མར་དང་སྐྱར་ནས་བཏང་ན་རྒྱུད་ནད་རྣམས་མ་ལུས་པ་འཛོམས་ཤིང་ལྷད་པར་དུ་ཕོ་བའི་མེ་རྩོད་སྟེད་པར་བྱེད་
ཅིང་ལུས་ཀྱི་ཤ་སྐྱེམ་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། སྐོག་སྐྱེ་སྐྱང་བརྒྱུད་རྒྱུར་བསྐྱར་བའི་ལུ་བ་ལ་བུ་
རམ་དང་འབྲི་མར་སྐྱང་དོ་དང་སྐྱར་བ་དེ་ནས་གསེབ་དུ་ཞག་བཅུ་གཉིས་མནན་པ་དེ་ཉིད་ཐོ་རངས་ལམ་རེ་བསྟེན་
ན་རྒྱུད་ནད་མ་ལུས་པ་ཀུན་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱོན་མར་གྱི་མཚོག་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། རྩེ་ཏི་དོག་པོ་བཅུ་ལ་
རུ་ཚྭ་སྐྱང་བཞི་དང་ཤིང་ཀུན་ཞོ་གང་དང་ལམ་རུ་ར་དོག་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷ་རྣམས་བུ་རམ་དང་བཅས་པ་འབྲི་མར་རྩིང་པ་
དང་སྐྱར་བའི་སྐྱོན་མར་བཏང་ན་རྒྱུད་ནད་རྣམས་འཛོམས་ཞེས་གཡུ་ཐོག་པའི་ཕྱག་རྟེན་མ་དང་། བྱང་ཏིའི་བཞེད་
དམོངས་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ལུར་སྐྱོན་མཁམས་པའི་དབང་པོའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་གཞན་རྣམས་མོང་ལྟར་ལ་རྩེ་ཏི་དང་
ལ་རུ་ཚྭ་གཉིས་སྐྱང་བཞི་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཅིང་། བྱང་པ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་བཟང་། བྱང་ལུགས་མའི་ཉི་མ་
གཉིས་ཀྱང་གཡུ་ཐོག་པ་ལྟར་དུ་བཞེད། རིགས་ལྡན་རྣམ་རྒྱལ་གྲགས་བཟང་ནི་གཞན་མོང་ལྟར་ལ་ལ་རུ་ཚྭ་སྐྱང་

གཅིག་ཟེར་བ་འདུག་པ། མཁས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པས་མི་འཐད་པ་ཅི་ལ་ཡོད་པས་རྗེས་འདུག་ཅམས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པར་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཙན་དུག་དང་རུས་ཆེན་ཏེ་མི་རུས་དང་མ་འབྲོར་ན་འཕྱི་བ་
དང་རྟ་བོར་གཡག་ཚོད་དེ་འབྲོང་གི་རུས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཚབ་བྱས་པའི་སྦྱོར་ཚད་ལག་ལེན་ནི། སྦྱོ་བྱེད་གསོ་
སྐབས་བཤད་པ་ལྟར་དང་། དེ་སྟེང་ཨ་རུ་ར་དང་བ་རུ་ར་དང་སྐྱུ་རུ་ར་སྟེ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་། ར་མཉེ་དང་ཉེའུ་
ཤིང་དང་ལྷ་བ་དང་བ་སྐྱུ་དང་གཟེ་མ་སྟེ་ཅ་བ་ལྷ་བཙས་པའི་སྐྱོན་མར་སྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་ལག་ལེན་ནི་ཕྱི་རྒྱུད་ལྟར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

༤ རྒྱུ་ནད་དཔུད་ཀྱིས་བཙོས་པ།

དཔུད་དུ་མར་རྩིང་དོད་ཀྱི་འཇམ་ཅི་བཏང་། །ཨ་རུ་ར་དང་སྐྱོག་སྐྱུ་རྒྱུ་ཚ་དང་། །ལུན་མར་སྐྱར་བའི་རེང་བུས་
སྐད་རྒྱུང་སེལ། །ནད་གཞན་གོགས་བྱས་སྐྱུ་ལྷན་འཇམ་པོས་སྐྱང་། །འབྲུ་མར་རྩིང་པས་ལུས་ཀྱན་བྱགས་ལ་
མཉེ། །གཟེར་སར་འབའ་ཆ་རུས་སྟིང་བཙོས་པས་བདུག །སྐྱ་ཚོགས་རུས་པ་བཙོས་པའི་རྒྱངས་ལུམས་བྱ། །དེ་
ཡི་ཞག་གིས་ལུས་ཀྱན་བྱག་ཅིང་མཉེ། །སྐྱུ་འཚོས་དུགས་ཀྱིས་གཟེར་དང་བཅེ་བ་འཇོམས། །རེངས་འཁྲུམས་
ལ་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་འགྲུགས། །སྟོབས་འཕེལ་དོད་འབར་སྐྱེ་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད། །ནད་གཞན་འདྲེས་ན་
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་སྲིད། །སྐྱི་གཙུག་ཨན་སྟོང་ཚོགས་པ་དང་པོ་དང་། །དུག་བདུན་བཅུ་དུག་དཀར་ནག་མཚོམས་
ཅམས་བསྐྱེག །ཅེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་ནད་འཇམ་པོའི་དཔུད་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་བཙོས་པར་བྱ་དགོས་པ་ལ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་
པའི་ཐོག་མར་མར་རྩིང་པ་འོ་དོད་ཅམ་གྱི་འཇམ་ཅིའི་ཚོ་གཉི་རྒྱུད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གཏང་བར་བྱ་ཞིང་། །ཨ་རུ་
ར་དང་སྐྱོག་སྐྱུ་དང་རྒྱུ་ཚ་ཅམས་དང་། །ལུན་མར་དང་སྐྱར་བའི་རེང་བུ་འཕོངས་ནས་ཡར་བཏང་ན་སྐད་དུ་
གནས་པའི་རྒྱང་འཁྲུགས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་ནད་དེ་ལ་བད་མཁྲིས་སོགས་གཞན་གྱིས་གོགས་བྱས་
ན་དེ་ལ་པན་པའི་སྐྱོན་ནི། །ལག་ལེན་རིན་ཆེན་གཏེར་སྐྱངས་སྲུ་ཨ་རུ་ར་ལྷུ་ཅ་དུར་བྱིད་འོ་མའམ་རུས་ཐང་དུ་
བསྐྱོལ་བའི་སྦྱོང་བྱ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ནའང་། སྐྱུ་ལྷན་འཇམ་པོས་སྐྱང་བ་ནི་ཨ་རུ་མཚུ་སྐྱུ་དོང་ག་ལྷུ་ཅ་དུར་
བྱིད་སོགས་སྦྱོངས་སྐྱོན་འཇམ་པོ་མར་དུ་བསྐྱོལ་བས་སྦྱོང་དོ་ཞེས་བྲ་རྟ་བཞེད་ཅིང་། །གཡུ་ཐོག་པའི་ཕྱག་དེག་
མའི་མཚན་དུ་སྐྱུ་ལྷན་ཏེ་སྐྱོན་གྱི་མར་ཁུ་འཇམ་པོས་སྐྱང་ཞེས་པ་བཀོད་འདུག་ཅིང་། །བར་ཏི་བྱ་བ་བྱང་པ་
གསུམ་མཐུན་པར་འོ་མ་དང་དན་ད་བསྐྱོལ་བའི་བཤའ་སྐྱོན་གྱི་མར་ཁུ་འོ་ཞེས་སོ། །འབྲུ་མར་རྩིང་པས་ལུས་ཀྱན་
བྱབ་པར་བྱགས་ཤིང་དེའི་རྗེས་ལ་མཉེ་བར་བྱེད་པ་དང་། །གང་ན་བའི་གཟེར་གང་བྱུང་སར་འབའ་ཆ་ཆང་དུ་
བཙོས་པའམ་ཡང་ན་རུས་རྩིང་བཙོས་པ་ཆང་གིས་བྲན་པའི་དུགས་ཀྱིས་བདུགས་པ་དང་། །སེམས་ཅན་ཅི་རིགས་
པ་སྐྱ་ཚོགས་ལས་བྱུང་བའི་རུས་པ་ཆང་དུ་བཙོས་པའི་རྒྱངས་ལུམས་བྱ་ཞིང་དེའི་ཞག་གིས་ལུས་ཀྱན་ལ་བྱབ་པར་
བྱགས་ཤིང་མཉེས་པ་ནི་ཡུལ་སྐད་དུ་ཕྱར་བའི་དོན་ཏེ། སྐྱུ་འཚོས་དང་དུགས་དེ་ལྟར་དུ་བྱས་པའི་པན་ཡོན་གྱིས་

ནི་རྒྱུད་གིས་རོ་སྟོན་གཟེར་བ་དང་བ་སྐྱ་བ་རྩེ་བ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡན་ལག་སོགས་ཤིང་
ལྟར་རེངས་པ་འམ་ཡང་ན་འཁྲུམས་པ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་རི་ལྟར་དུ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རང་གནས་སུ་འགྲུགས་
པར་བྱེད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འཕེལ་ཞིང་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་འབར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་འགྲོམ་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱས་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་ཟེར་ལས་ཀྱང་། མ་འདྲེས་རྒྱུད་ལ་དང་པོར་ནི། ལམ་དང་རྒྱུད་དང་ཚོལ་དང་ནི། གྲིལ་
མར་རྒྱུད་ཅིང་སྐྱུམ་གྱི་ནི། སྦྱོར་བས་ལེགས་པར་གསོ་བར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ལས་རྒྱུད་གི་ནད་མ་འདྲེས་པ་སྟེ་བད་
ཀན་དང་མཁྲིས་པའི་ནད་ཀྱི་འདྲེས་མེད་པ་ལ་ནི་དང་པོར་མར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུམ་རྒྱུད་ཅིང་བསྐྱ་བ་དང་དུགས་
ལ་སོགས་པ་སྐྱུམ་གྱི་སྦྱོར་བས་གསོ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་དུ་སྐྱུམ་བསྟེན་པའི་ཕན་ཡོན་ཀྱང་། ལྷ་ཟེར་ལས། སྐྱུམ་
གྱིས་ཞེན་པའི་དུགས་བྲས་པས། །གཡོས་ཤིང་རེངས་དང་གཟེར་བཅས་པ། ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐྱུམ་གྱིས་ལེགས་
པར་ཞེན་པར་བྲས་པ་དང་། དུགས་ལེགས་པར་བྲས་པས་ནི་ལུས་རྒྱུད་ནད་ཀྱིས་གཡོ་ཞིང་འགྲུལ་བ་དང་། ཤིང་
ལྟར་རེངས་པ་དང་། གཟེར་དང་བཅས་པས་ལྷང་ལྷང་པོར་ན་བ་དག་ཀྱང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲུགས་
ཤིང་ལུས་སྐྱུད་པར་བདེ་བླག་ཁོ་ནར་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲུགས་པ་ནི། །བདེ་
བླག་ཉིད་དུ་བྱས་པར་འགྱུར། །རི་ལྟར་ཤིང་རྒྱལ་དག་ཀྱང་ནི། །སྐྱུམ་བསྐྱས་བསྐྱོས་པར་གྱུར་ན་ནི། །ལས་སུ་བྱ་
བར་རུང་གྱུར་ན། །སྟོག་བཅས་ལུས་ནི་སྟོས་ཅི་དགོས། ཞེས་བྱ་བ་ལས། དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཤིང་རྒྱལ་པོར་གྱུར་
པ་དག་ཀྱང་སྐྱུམ་གྱིས་བསྐྱས་ཤིང་མེ་ལ་བསྐྱོས་པར་གྱུར་ན་དགྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་རི་ལྟར་འདོད་པ་
ལྟར་བྱར་རུང་བ་ཡིན་ན་འཚོ་བའི་དབང་པོ་སྟོག་དང་བཅས་པའི་ལུས་སྐྱུམ་དང་དུགས་ཀྱིས་བདེ་བླག་དུ་བྱས་པ་ལྟ་
སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ་རེས་པར་བྱས་སོ། །བད་ཀན་དང་མཁྲིས་པ་སོགས་ནད་གཞན་དང་འདྲེས་ན་སྐྱུམ་བཅོས་
བརྒྱུད་པའི་བཅོས་དེ་ལྟར་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྤངས་ནས་སྐྱུམ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱུག་སྐྱན་ནམ་བུ་སྐྱན་སོགས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་བཅོས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ལ་ཆེ་ལྷ་བ་མངོན་དགས་ཀྱང་། གཡ་ཏེ་ནད་གཞན་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ལས་འདི་
ཞི་བར་མ་གྱུར་ན། །འཇམ་ཞིང་སྐྱུམ་དང་ལྷན་པ་ཡི། །སྐྱུམ་གྱིས་དེ་ནི་སྦྱང་བར་བྱ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཡ་ཏེ་
བཤད་མ་ཐག་པའི་སྦྱོར་བ་འདིས་རྒྱུད་ནད་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ནད་གཞི་གཞན་དང་འདྲེས་པའི་ཕྱིར་བྱང་
བར་མ་གྱུར་ན་སྐྱུམ་ཅན་གྱི་སྐྱུག་སྐྱན་ནམ་བུ་སྐྱན་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱི་བོའི་གཙུག་དང་ཨན་སྟོང་ཚིགས་པ་དང་པོ་མགོ་སྦྱར་བྲས་ན་འབྱུང་དོན་པ་དེའི་འོག་ཉག་ལ་བྱ་
བདེ་དང་དེ་ནས་བསྐངས་པའི་དུག་པ་དང་། བདུན་པ་དང་། བཅུ་དུག་པ་དང་། དཀར་ནག་མཚམས་རྣམས་སུ་
བཤད་རྒྱུད་ནས་རི་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་སད་མདའི་སྟོ་ནས་ལེགས་པར་བརྟགས་ལ། །དེ་རྗེས་ཕྱི་རྒྱུད་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཚོ་གའི་སྟོ་ནས་བསྟེག་པར་བྱའོ། །

༥ མཚུག་དོན་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་ཚོག་འདི་ནམས་བསྟེན་གྱུར་ན། །རླུང་ནད་ཏུ་མ་མ་ལུས་འཛེམས་པར་ངེས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བཤད་མ་ཐག་པའི་ཟས་སྟོན་སྟོན་དཔུང་བཞི་པོ་ཚོག་འདིར་གསུངས་པ་ནམས་བསྟེན་པར་གྱུར་ན་རླུང་གི་ནད་ཏུ་
མ་ཞེས་མང་ཚོག་སྟེ་ནད་ལྷག་མ་ལུས་པ་འཛེམས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །

༦ བྱེ་བྲག་གི་བཙོན་ཐབས།

བྱེ་བྲག་གསོ་ཐབས་རིགས་གནས་ནད་ཚོགས་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། རླུང་ནད་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསོ་བའི་ཐབས་དེ་
ལའང་རིགས་ཀྱི་སྟོན་མ་བཙོན་པར་བྱ་བ་དང་། གནས་ཀྱི་སྟོན་མ་བཙོན་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་ཚུགས་ཀྱི་སྟོན་མ་
བཙོན་པར་བྱ་བ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༧ རིགས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་རླུང་ནད་བཙོན་ཐབས།

རླུང་ནད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་མ་བཙོན་པ་ནི། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རླུང་ནད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་མ་བཙོན་པ་ལ་ནི་ཞེས་
པ་ལོ། །

༨ རླུང་ནད་ཨ་ཕར་འཛེམ་ཐབས།

ཨ་ཕར་འཛེམ་སྐྱེས་ཏུགས་བྱས་པའི་རྣམས། །སྣ་སྟོངས་ནོ་བས་དབྱུགས་རྒྱུ་ལྷན་གསལ། །དེ་ཡི་རྣམས་ལ་རྒྱ་ལྷན་འོ་
མ་ཞོ། །ཤ་ལུ་མར་ལུ་བསྟོལ་བའི་དངས་མ་ལྷན། །རྒྱ་ལྷན་ཐང་ཤིང་སྟེ་འཕྲུ་ཕ་བ་ལ། །རུ་རྒྱ་སྟོན་ཀུ་ཀུ་ཀུ་
དང་། །ཤ་ལུ་འོ་མ་ལུ་ཕབས་སྐྱེས་བཞི་བསྟོལ། །མར་དེ་བྱུག་བཏུག་སྣ་སྟོན་འཇམ་ཚེར་བཏང་། །རླུང་དེ་བད་
ཀན་འཕྲུ་ན་སྟེ་ག་དང་། །ཚིབ་ལོགས་ན་ལ་གཡེར་མ་ཨ་རུ་ར། །ཤིང་ཀུན་རྒྱུ་ཚ་ཤིང་ཚ་ལ་རུ་ཚ། །མ་རུ་
ནས་བསྟོལ་ལུ་བ་སྐྱེས་སྐྱེས་ལྷན། །ཤིང་ཀུན་བཙུག་སྣ་སྟོན་འབྲུ་ལ་རུ་ཚ། །རུ་རྒྱ་བསྟོལ་བའི་ལུ་བ་ལྷན་པར་
བྱ། །མཁེས་པར་འཕྲུ་ན་སྣ་སྟོན་ལུས་སྐྱེས། །ཞེས་པ་སྟེ། ཨ་ཕར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དང་པོར་སྐྱེས་བཞི་ཞེས་
ཚེ་མར་འབྲུ་མར་ཚེ་ལ་རྣམས་བཟུང་བ་དང་དེ་ཉིད་བྱུགས་ཤིང་། དེ་ནས་འོ་མ་སྟོན་ཏུ་སྐྱེས་ཅིང་། དེ་རྣམས་
ལུག་དང་རྒྱ་ལ་གནས་པ་ཉ་ལ་སོགས་པའི་ཤ་ལུ་སྐྱེས་ཅིང་འཇམ་ཚེར་ཚོག་ཕྱི་རྒྱུད་སྟེ་འཇམ་ལྷན་གྱིས་བསལ་ལ།
དེ་ལོག་རུས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་སུ། །ཡང་ན་འབང་ཚ་ཆང་བུན་ནས། །ཕྱིང་པ་མར་ལ་བཙོན་པའི་དུགས་
རྒྱུ་བཞིན་ཏུ་བྱས་པའི་རྣམས་སུ་སྣ་སྟོངས་ཞེས་པ་ཕྱི་རྒྱུད་ཏུ། །སྟོན་བ་འགོན་བྱ་བོང་ང་དཀར་པོ་དང་། །སྐྱེས་པ་
སྟོན་སྐྱེས་བཞི་པོ་བསྟེན་པའི་ཐལ། །བྱང་པ་རྒྱ་ཚ་བྱི་རྒྱུར་སྐྱེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ནོན་པོ་དེ་སྐྱེས་བཏང་
བས་དབྱུགས་སོགས་ནམ་ཚོང་ཡན་ཆད་ཀྱི་རླུང་བདེ་བར་རྒྱ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་བྱ་གཉིན་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་
བསལ་ཏེ་བདེ་བར་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེའི་རྣམས་ལ་རྒྱ་ལྷན་ཅེས་གཙང་ལྷག་གི་འབྲུ་དེ་ཉིད་ལུག་གི་འོ་མ་དང་།
ཞོ་དང་། །ལུག་ཤིང་ལུ་བ་དང་། །ལུག་གམ་འབྲི་མར་གྱི་ལུ་བར་བསྟོལ་བའི་དྲངས་མ་ཡང་ཡང་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱ།

ཞིང་། ཡང་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་ཤུག་དང་ཐང་མ་སྒོན་ཤིང་དང་། སློ་ཉེས་དང་། ར་མཉེ་དང་། ཉེ་ཤིང་དང་།
 ལྷ་བ་དང་། བ་སྐྱ་དང་། ག་ཟེ་མ་སྟེ་ཚ་བ་ལྲ་དང་། ཤ་ཕོ་རུ་ཉ་དང་ཕྱོ་རྒྱ་སྟོས་དང་། ཀ་ལྷ་ཀ་རི་དང་བཅས་པ་
 རྣམས་ལུག་ཤའི་ལྷ་བ་དང་འབྲི་དང་ལུག་གི་འོ་མ་གང་རིགས་དང་བྱུར་རྟིང་དང་ཚུབས་ཉེ་ནས་ཀྱི་ཟན་ལངས་པ་
 ལ་སྐྱུར་ཚུབས་སུ་སྐྱེམས་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་བཞེད། ལྷོ་འཕེལ་གྱི་སྐབས་ཚུབས་མའི་བཏུང་བ་ཞེས་པ་སིངས་པོར་
 བཤད་པ་དང་། མ་སོགས་ལ་སྐྱང་ཚུབས་ཞེས་ཁ་གསལ་བ་རྣམས་སོ་སོ་ལས་སྦྱིར་བཏང་འདི་དག་དཔལ་ཁང་ལོ་
 རྩ་བས་ཀྱང་། ཞོ་ཚུབས་ཚུབ་མོ་སེར་རྩའི་གོས། ཞེས་པ་ལྷར་ཞོའི་རུ་མ་རྟིང་པ་ལ་ཚུབས་ཞེས་པ་གཡོར་པོ་
 རྩོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐད་ཡོངས་གྲགས་དང་རོའང་སྐྱུར་ཞིང་། བཤད་རྒྱུད་དུ་འང་སྐྱུར་བའི་སྟེར་བཤད་པའི་ཞོའི་
 སབས་སམ་རུ་ལ། འབྲིའམ་ལུག་མར་གང་རིགས་དང་། ཀྱང་མར་དང་། ཚོལ་མར་དང་། འབྲུ་མར་ཉེ་སྐྱུམ་
 བཞི་རྣམས་སྐྱན་མར་ལྷར་བསྐོལ་བའི་མར་དེ་ཉིད་ཕྱི་ནས་བྱུགས་ཤིང་སྐྱར་དུད་པ་བདུག་པ་དང་། ལྷ་སྐྱབ་དུ་
 གཏོང་བ་དང་། འཇམ་རྩིར་མས་ནས་ཀྱང་གཏང་བར་བྱ་བ་དང་། ལྷུང་དེ་ཉིད་དང་བད་ཀན་འབྲེས་ན་ཉགས་སྦྱིང་
 ག་དང་རྩིབ་ལོགས་རྣམས་ན་བ་ལ་གཡེར་མ་དང་། ཨ་རུ་ར་དང་། ཤིང་ཀུན་དང་། རྒྱམ་ཚྭ་དང་། ཤིང་ཚ་དང་།
 ཁ་རུ་ཚ་དང་མ་རུ་ཞེས་པ་བརྒྱད་པ་ཚ་འབྲེལ་དང་། ལྷ་ཟེར་གྱི་དགོངས་པ་མ་རུ་ཞེས་པའི་ཆེར་སྤྱད་ལྷ་ལམ་
 བཞེད་ཀྱང་བོད་དུ་སྐབས་ཐོབ་གྱིས་སྐྱུར་དགོས་པ་འདིར་མ་རུ་པ་ཉ་དང་ནས་རྣམས་བསྐོལ་བ་ཡི་ལྷ་བ་ལ་སྐྱང་གི་
 ཉ་དང་སྐྱུར་ནས་སྐྱུད་པ་དང་། ཡང་ན་ཤིང་ཀུན་དང་བཅའ་སྐྱ་དང་། སེ་འབྲུ་དང་། ཁ་རུ་ཚྭ་དང་། རུ་རྣམས་
 བསྐོལ་བའི་ལྷ་བ་སྐྱུད་པར་བྱས་པའོ། ལྷུང་དེ་ཉིད་མཁྲིས་པ་དང་འབྲེས་པར་གྱུར་ན་སྐྱ་སྐྱབ་ཤིང་མངར། ལྷུ་རུ་
 ཀ་ར་ལྷན་མར་སྐྱུར་བ་བཏང་ཞིང་ལུས་ཀྱིས་ཞེས་ཐར་བུ། དུར་ཕྱིད། ཨ་རུ་མཚུ་སྐྱུང་། ལྷུམ་ཙ། སྟོན་བྲ། ལོན་
 བྲ། སྐྱི་ལྷ། དན་རོག་ དན་ལ། རོང་ག་རྣམས་གཙོ་བོའི་སྟེང་མཁྲིས་སྐྱབ་ཉིག་ཉ། གསེར་མེ། དུག་ཉུང་དང་།
 ལྷུང་སྐྱབ་རྩྭ་ཉི། སི་སི་ལིང་། ན་ལེ་ཤམ་གྱིས་ཁ་བསྐྱུར་བས་སྐྱང་བར་བྱ། ལྷུང་ད་ཀན་ཕྱིར་དགྱེད་དང་། ནང་དུ་
 ལུག་པ་དང་། འབྲམ་ཉམས་དང་། རྩོགས་གཅིག་གྲགས་པ་དང་། དཔུང་པ་འཇའ་བ་རྣམས་ལ་བྲང་ཉིའི་མཚན་གྱི་
 ལུགས་ལྷར་ན་རྒྱ་ཤུག་ཐང་ཤིང་གི་དུགས་དང་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུམས་བྱ་ཞེས་དང་། བྱ་པ་ལྷི་དཔོན་བཀྱ་གིས་རྣམ་
 རྒྱལ་བ་ལྷར་ན།

༡༢ ལྷུང་ནད་ད་ཀན་སོགས་ཀྱི་བཙོས་ཐབས།

ད་ཀན་ཕྱིར་དགྱེད་དང་གྲགས་འབྲམ་ཉམས་དང་། རྩོགས་གཅིག་གྲགས་དང་དཔུང་པ་འཇའ་བ་ལ། ལྷུ་སྐྱབ་བརྟ་བ་
 བཏང་ཞིང་སྦྱི་བོ་དང་། ལིག་དང་རྣ་བར་ཉིལ་མར་བསྐྱུ་ཞིང་དགང་། ལྷུངས་ན་སྐྱགས་བཏང་དམར་ཚ་གཏར་
 ག་གདབ། ཅེས་པ་སྟེ། ད་ཀན་ནད་གྲགས་པའི་ཆེར་འཚི། ཞེས་གསོ་མི་བྱབ་པ་དང་། འབྲམ་ཉམས་ལ་ཤིང་
 ཀུན་བསྟེན་ཅིང་རྩྭ་ཉི་ཤིང་ཀུན་ལི་ཤི་ཨ་ག་རུ་བྱ་རམ་དང་བཅས་པ་ཆང་གིས་འཕུལ་ཞེས་དང་། རྩོགས་གཅིག་

གྲུག་པ་ལ་རྩོམ་ཉི་ལ་རུ་ཚོ། ཤིང་ཀྲུག། དབང་ལག་ར་མོ་ཤིང་ཕྱེ་མ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟར་དང་།
སྤྲོ་སྤྲོ་བརྟ་བ་བཏང་ཞེས་པ་ལ་སྤྲོ་ཉ་ལྟར་ན་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲོ་སྤྲོ་བ་ཞི་བོའི་ཞེས་བཀོད་འདུག་ཀྱང་། རང་ལུགས་
མགོ་རྒྱུད་སྐབས་ཀྱི་ར་བལ་བ་ཞི་བ་གཏང་བར་བྱ་ཞིང་། སྤྱི་བོའི་གཙུག་དང་མིག་དང་ན་བ་བཅས་པའི་གནས་
ནམས་སུ་ནད་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཉི་ལ་མར་བསྐྱེ་ཞིང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་དགང་བ་སྟེ་སྤྲོ་གསུམ་པར་བྱ་ལ། གལ་ཏེ་
སྤྲངས་པར་གྱུར་ན་སྤྲོ་གསུམ་སྤྲོ་ཕྱི་རྒྱུད་གཙོ་བོའི་སྟེང་ལ་འཛིན་སོ་ཆ་བསྐྱེན་པ་བཏང་ལ། མིག་གི་རྩ་རིས་དམར་
ཞིང་ཚ་ན་གང་ཉེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩ་ལ་གཏར་ག་གདབ་པར་བྱ་བ་དང་།

༡༣ རྒྱུད་ནད་བརྒྱ་རེངས་བཅོས་ཐབས།

བརྒྱ་རེངས་མ་ལུ་བད་ཚིལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་སྐྱུ་འཚོས་སྤངས་ལ་རྩལ་བཅོས་བྱ། །ནས་དཀར་སོ་བ་སྟེ་
ཟན་སྐམ་སི་ཤ། །སྤྲང་རྩི་སྤྲང་རྩི་བས་ཚོད་མ་ཚ་མེད་བྱིན། །འབྲས་བུ་གསུམ་དང་ཅ་བྱ་བི་བི་ལིང་། །རྟོང་ལེན་
སྤྲང་དང་སྤྲང་བའི་ལྷེ་གུ་བཏང་། །ཅ་བྱ་ཅི་ཉ་ཀ་དང་ཨ་རུ་ར། །སྤོན་ཤིང་སྤྲང་རྩི་སྤྲང་བའི་ལྷེ་གུ་བཏང་། །ཤུ་
གུལ་བྲག་ལུན་ཨ་རུ་བ་གཅིན་ལྷན། །སྤྲང་རྩི་ཉ་ཀ་དང་ཚ་བ་གསུམ། །ཤུ་གུལ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་བྱི་བཏང་
ག །ཆ་མཉམ་ཕྱེ་མས་ཚིལ་དང་བད་ཀན་སེལ། །༡༣ རྒྱུད་དང་ལུངས་ཀར་བ་གཅིན་བྲུག །ཚིལ་དང་བད་ཀན་
ཟན་བྱའི་བྲག་གུལ་བཅུམ། །ཟན་ནས་ལ་ཟས་སྟོད་དེ་སྐྱུ་འཚོས་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ནད་བརྒྱ་རེངས་ཞེས་པ་
དང་མ་ལུ་བ་ཞེས་པ་གཉིས། བད་ཀན་དང་ཚིལ་བྱ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ནད་ལ་སྐྱུ་འཚོས་ཀྱི་སྤོན་སྐམ་འཚོས་པར་
བྱ་བ་སྤངས་ལ་རྩལ་བཅོས་བྱ་དགོས་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་སྤོད་སྤྲང་བས་བཅོས་པ་ནམས་དང་། ཕྱི་རྒྱུད་ཏུ།
གང་ཡང་བཀའ་སྤོམ་དུགས་བྲས་སྤྲོག་དུ་གཞུག །སྤོན་མ་སོ་བ་དར་རྟོང་དངས་ཆང་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །ནས་དཀར་དང་། སོ་བ་དང་། སྟེང་ཞེས་ནས་ཚོད་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་བྲག་གཉིས་ལ་སྤོན་པའི་སྟེ་
ད་དང་དེ་ནམས་ལ་གཤོས་སུ་བྲས་པའི་ཟན་དང་། སྐམ་པའི་ཤ་སྟེ་རི་དུགས་ཀྱི་ཤ་དང་། སྤྲང་རྩི་དང་། བཤད་
མ་ཐག་ལྟར་སྤྲང་བའི་སྟེར་བཤད་པའི་རྩལ་སྤྲངས་ལས་བྲས་པའི་ཚོད་མ་ཚ་མེད་བྱིན་པར་བྱ་ཞིང་། ཨ་བར་
སྤྲང་གསུམ་སྟེ་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་། ཅ་བྱ་སྟེ་དབྱི་མོང་དང་། བི་བི་ལིང་དང་། རྟོང་ལེན་ནམས་སྤྲང་དང་སྤྲང་
བའི་ལྷེ་གུ་བཏང་བ་དང་། ཡང་ན་ཅ་བྱ་སྟེ་དབྱི་མོང་དང་། ཅི་ཉ་ཀ་དང་། ཨ་རུ་ར་དང་། སྤོན་ཤིང་ཞེས་བཤད་
མ་ཐག་པ་ལྟར་ནམས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་སྤྲང་རྩི་དང་སྤྲང་བའི་ལྷེ་གུ་བཏང་ཞིང་། ཤུ་གུལ་ཞེས་པ་ལ་འདི་སྐབས་སུ་དཀར་
པོ་སྟེ་སྤོས་དཀར་ཡིན་པར་མཁས་པ་མལ་ཆེར་བཞེད་ཅིང་མཆན་བུ་སོགས་མཛད་ནའང་སྤྲིར་སྤོས་དཀར་ནག་
སྐབས་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་། ཤུ་གུལ་རང་ལ་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་རྒྱང་སེལ་དུས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གུ་
གུལ་དཀར་པོ་རང་ཀྲན་དང་བོང་མཉམ་པ་དང་། བྲག་ལུན་དང་ཨ་རུ་ར་ནམས་བ་གཅིན་དུ་བསྐྱེས་པའི་དངས་མ་
ལྷན་པ་དང་། ཡང་ན་སྤྲང་དང་། ཅི་ཉ་ཀ་དང་། ཚ་བ་གསུམ་སྟེ་བི་བི་ལིང་དང་། སོ་བ་རིས་དང་། བཅའ་སྤྲང་

དང་། གུ་གུལ་ཞེས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་དང་། འབྲས་བུ་ཨ་བར་སྐྱུར་གསུམ་དང་བྱི་དང་ག་ནམས་ཚ་མཉམ་
སྐྱུར་བའི་ཕྱེ་མས་ཚིལ་དང་བད་ཀན་སེལ་བར་བྱེད། ཡང་ན་ཀར་ལྷ་དང་ཡུངས་ཀར་གྱི་ལོ་མ་བ་གཅིན་དང་སྐྱུར་
བའི་སྐྱོ་མ་བྱུག་ཅིང་ཚིལ་དང་བད་ཀན་ཟད་པར་བྱ་བའི་ལས་དྲག་ལྟལ་ཅན་ཚོལ་བ་རུས་ཚད་དུ་བརྩམ་པར་བྱ་
ཞིང་། དེ་ལྟར་བརྩམས་པའི་མཐུས་བད་ཚིལ་ཟད་པར་གྱུར་ནས་ཁ་ཟས་སྒོ་དེ་སྐྱུམ་འཚོས་ཅི་རན་གྱིས་རྒྱུང་ཞི་
བར་བྱའོ། །

ཀ༤ རྒྱུང་ནད་གཞུགས་འཁྲུམས་སོགས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས།

གཞུགས་འཁྲུམས་སྲ་འཐེང་བེ་ཤ་ཅེ་སོགས་ལ། །ར་སྐྱ་སྐྱུལ་དོང་ག་ཅི་ཏྲ་ཀ། །འི་འི་ལིང་དང་བྱུར་བ་མ་རུ་
ཡི། །ཕྱེ་མ་མར་བསྐྱོལ་ཐོགས་མེད་འགོ་རུས་འགྱུར། །འི་ཤ་ཅེ་དང་གཞུགས་འཁྲུམས་གར་ཡོད་དོས། །མཐེའུ་
རྒྱུང་སྐྱོན་ལག་རྒྱབ་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལ། །སེར་པོ་སྐྱལ་མ་འདྲ་བ་ཡོད་དེ་བཅད། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུང་ནད་གཞུགས་
འཁྲུམས་དང་སྲ་འཐེང་དང་། བེ་ཤ་ཅེ་སོགས་ལ་ཕན་པའི་སྐྱེ་ནི་ར་སྐྱ་སྐྱུལ་ཞེས་པར་སྐྱ་སྐྱེན་ཤིང་དུ་འདོད་པ་
འཚི་མེད་མཚོན་ཅུ་འགྲེལ་སྐྱ་ཚོགས་གསལ་བ་སོགས་ལས་བཤད། །ཟླ་ཟེར་ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པར། ཐང་ཤིང་ར་སྐྱལ་
ལ་སྤྱད། །ཤ་ཏྲ་ཤུལ་པ་ཏོ་ལ། །རྒྱ་སྐྱེན་ནག་པོ་སྤྱང་ཅི་དང་། །རྒྱུ་ཚུ་ལྷེ་ཚེ་ཤིང་ཉེ་པོ། །འདི་དག་མས་བཏང་
བཟུ་སྐྱེན་ཏེ། །ཞེས་དང་། །སྐྱོག་ནད་གསོ་བའི་མཁུར་བཀའ་སོགས་དུ་མར་བཤད། །སྐྱ་སྐྱུབ་ཀྱིས་མཚོན་པའི་
སྐྱོར་བ་བརྒྱུ་པ་ལས། །ར་སྐྱ་པོ་སོ་ཚ་དང་འབྲས་གསུམ་སྐྱེ་ཏེས་ཅུ་བ་བརྩུ་དང་བ་ལ་དང་། །མར་ཁུ་སེལ་བ་བཅས་
པ་ལ་མམ་སི་བཅོས་ལྡན་སྤྱང་ཅི་བུ་རམ་བཅས། །ཤ་ཏྲ་པ་ཡུལ་སྐྱེ་ཏེས་རུ་ཏྲ་ཀ་བེད་མི་ཡང་ཀྱུ་དང་ཤོད་སྐྱེན་
ནར། །ཤུ་དག་ཕྱེ་མ་ཀུའི་བ་འོ་གཅིན་བཅས་མས་བཏང་རྒྱུང་ནད་ནམས་ལ་ཕན། །ཞེས་སོགས་མས་བཏང་གི་
གས་ཤིང་སྐྱེན་ཏི་རོ་བཟང་པོ་མས་བཏང་ལྟ་བུས་འཁྲུ་རུས་པ་ཞིག་ནི་སྐྱུལ་ཅུ་བ་ཡིན་པར་སེམས་ལ་བོད་དུ་ཕལ་
ཚེར་ཅི་ཏྲ་ཀའི་ཅུ་བ་དང་འགའ་ཞིག་ར་སྐྱ་ཞེས་བོད་སྐད་དུ་བརྒྱུང་བའི་སོག་ཆགས་ཀྱི་རུའི་རིགས་སྐྱ་ཚོགས་ཡིན་
ཞེས་སོགས་སྤྱང་ཡང་གཉིས་ཀ་འཐད་པར་མ་སེམས་ཤིང་ཁོ་བོ་ནི་ཟླ་ཟེར་གྱི་ཐང་ཤིང་ཞེས་པ་སྐྱི་བྱུབ་དང་ར་སྐྱ་
སྐྱེན་ཤིང་རྒྱུང་སོགས་རུས་པ་བཅས་སྐྱོན་ཤིང་གི་ཅུ་བར་སེམས་སོ། །དོང་ག་ཞེས་པ་ལ་བྱུར་སྐྱེན་རྣམ་སྤྱི་མིའི་
བཞེད་པར་སྐྱ་ལ་དཀར་དམར་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དཀར་པོ་ལ་སྐྱ་སྐྱུ་དམར་པོ་ལ་སྐྱེན་སྐྱ་བཅའ་སྐྱ་དོང་ག་ཞེས་
བཤད། །འོན་ཀྱང་དམར་པོ་ལའང་སྐྱུམ་པར་བཅའ་སྐྱ་དང་དོང་ག། །སྐྱ་བ་ལ་སྐྱེན་སྐྱར་བཞེད་དགོས་པས་འདི་
སྐབས་དམར་པོ་སྐྱུམ་པ་དང་ཅི་ཏྲ་ཀ་དང་འི་འི་ལིང་དང་བྱུར་བ་ཞེས་པ་སྐྱ་ཏྲ་སོགས་སྐྱ་ཚོད་ལ་བརྒྱུང་བ་ཡང་
འདུག་ཅུང་། །གཤམ་ཐོག་པའི་ཕྱག་རྒྱེག་མར་མ་རུའོ་ཞེས་དང་། །གོང་སྐྱེན་དཀོན་མཚོག་བདེ་ལེགས་ཀྱི་བཞེད་པར་
ལྷ་བྱུར་དུ་བརྒྱུང་བ་འཐད་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱེ་མ་ལུག་མར་དུ་བསྐྱོལ་བའི་ཁུ་བའོང་དུ་བཏང་ན་ཐོགས་པ་མེད་
པར་འགོ་རུས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུང་ནད་བེ་ཤ་ཅེ་དང་གཞུགས་འཁྲུམས་གཉིས་ལ་རྐང་ལག་བཞིའི་གལས་

གཡོན་གར་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱབ་གྱི་ངོས་མཐེའུ་རྒྱུ་དང་སྲིན་ལག་གི་བར་གྱི་རྒྱབ་གྱི་རྒྱུ་པ་དཀར་པོ་དེ་ལབ་གྱིས་
བཏེག་ལ་དེའི་འོག་རྒྱུ་པ་སེར་པོ་སྣལ་མ་དང་འབྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་བཅད་པར་བྱའོ། །

༡༥ སྲ་འཐེང་སོགས་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ལྗེའི་བཅོས་ཐབས།

སྲ་འཐེང་ལ་སོགས་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ནམས་ཀུན། རྒྱུ་ལས་བཏེགས་ལ་སྣམ་དུགས་གཏར་བ་དང་། རྒྱུ་དང་བྱུག་
སོགས་ཅི་རིགས་སྐྱར་བར་བྱ། རྒྱ་སྣོས་རུ་ཏྟ་སྣུག་སྣེལ་བྱ་དག་གཉིས། ཅན་དན་དམར་པོ་དོ་དྲེག་སྲང་སྣོས་
དང་། འབྲུ་ཏི་ཏིལ་མར་ཀར་སྐྱར་བའི་མར། ཚ་འཛིན་ཤིང་རེངས་སྲ་འཐེང་ལ་སོགས་པའི། རྒྱུ་ནད་སྣུག་མ་
མ་ལུས་འཛོམས་པར་བྱེད། རྩོམ་རྒྱན་དང་རྩིག་རྩུགས་སེལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་ནད་སྲ་ཐེང་ལ་
སོགས་པའི་སྐྱར་བཏེག་རེངས་དང་། ཅེ་སྐྱར་མགོ་དང་། ཚོར་མ་ཅན་དང་། ལ་ལི་དང་། ཀར་བཅེ་དང་། ཀར་པ་
ཚ་བ་སྟེ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་འདི་ནམས་ཀུན་ལ་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལས་བཏེགས་ལ་སྣམ་འཛོམས་དང་དུགས་དང་། གཏར་བ་
དང་། རྒྱུ་བར་བྱ་བ་དང་། རྣུགས་པ་སོགས་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་། རྒྱ་སྣོས་དང་། རུ་ཏྟ་དང་།
སྣུག་སྣེལ་དང་། འབྲུ་དག་དཀར་ནག་གཉིས་དང་། ཅན་དན་དམར་པོ་དང་། དོ་དྲེག་དམར་པོ་དང་། སྲང་སྣོས་
དང་། འབྲུ་ཏི་ཏི་གཙང་ཤོད་གྱི་སྣུམ་རར་སྐྱེ་བ་དོན་ལུ་ལ་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་བྱས་པའི་ནག་པོ་ལ་འདོད་པ་
མང་ཡང་ཕྱི་རྒྱུ་དུ། འབྲུ་ཏི་སེ་ཡབ་ལུ་སྣུ་ཡ་བཟ། ཞེས་གཉིས་སྣོས་པ་སོགས་སྣོན་འཇུག་པས་སྐྱེ་ནག་གི་འབྲུ་
འཐད་དོ། ཞེས་ན་སྐྱར་བཤད་ནམས་སྲང་རེ་རེ་ཏིལ་མར་དང་ཏྟ་ཀར་བཅས་སྐྱར་བའི་སྣོན་མར་བཏེན་ན་རྒྱུ་
ནད་ཚ་འཛིན་དང་། ཤིང་རེངས་དང་། སྲ་འཐེང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ནད་གྱི་སྣུག་མ་མ་ལུས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་
ཅིང་། རྒྱུ་པར་དུ་འབྲུ་སྣོས་བྱེད་དང་བཟེད་བྱེད་དང་རྒྱུ་སྣོན་དང་རྩིག་རྩུགས་ལ་སོགས་པ་སེལ་བར་འགྱུར་པོ། །

༡ གནས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུ་ནད་བཅོས་ཐབས།

གནས་གྱི་སྣོན་སེལ་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི། ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་ནད་གནས་གྱི་སྣོན་སེལ་བཅོས་པར་བྱ་བ་ནི་ཞེས་པའོ། །
༡༦ བབས་གནས་སོ་སོའི་བཅོས་ཚུལ་རྒྱུ་པར་བཤད་པ། བབས་གནས་སོ་སོའི་བཅོས་ཚུལ་རྒྱུ་པར་བཤད་
པ་ལ་ལུས་ཕྱི་ལ་གནས་པའི་བཅོས་ཚུལ་དང་། བབས་གནས་པའི་བཅོས་ཚུལ། དབང་པོ་ལྷ་ལ་མེ་ཏོག་ཤར་བའི་
བཅོས་ཚུལ་བཅས་གསུམ་མོ། །

ལ། ཕྱི་ལ་གནས་པའི་བཅོས་ཚུལ།

༡༧ ལྷགས་ལ་ལུགས་བསྐྱེ་མཉེ་བྱུག་དུགས་བྱ། ཚིལ་ལུགས་བསྐྱེ་རེངས་ལྷུག་པའི་རྒྱུ་ལྟར་གསོ། ལུས་དང་རྒྱུ་
ལུགས་སྣམ་དུགས་བྱ་བ་དང་། ལྷུ་མ་བཞི་བཟའ་དང་བྱུག་དང་འཇམ་ཅི་བཏང་། ལུ་ལྟན་ལ་རྒྱུ་ལུགས་ད་བྱིན་
རྩིན་གོར་སྐྱར། རྒྱུ་པ་ཚིགས་དང་ཚར་ལུགས་སྣམ་དུགས་དགི། རྒྱུ་བ་འཇུགས་ལ་མོན་སྣོན་དེ་ལུ་
དང་། རྒྱུ་ཚ་ཏིལ་མར་སྐྱར་ཏེ་བསྐོལ་བ་བྱུག ལྷག་ལ་རྒྱུ་ལུགས་སྣམ་འཛོམས་བྱས་ལ་གཏར། ལྷག་ཟགས་

རྗེས་སྐྱོད་མེད་ལྟར་པ་ལ། འདྲ་པ་རྒྱུ་ཚ་ཉིལ་མར་སྐྱར་བས་བྱུག །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུ་གང་ཞིག་ཕྱི་ལོ་ཤ་དང་
 པགས་པ་ལ་ཞུགས་པར་སྐྱར་ན་རྒྱུ་དང་འཛོམས་པའི་སྐྱོན་མར་དང་བསྐྱེད་པས་བསྐྱེད་ཞིང་མཉེ་སྟེ་བྱུག་པ་བྱེད་པ་
 དང་། ཤོང་ཏུ་བཤད་པའི་འབའ་ཆ་སོགས་ཀྱི་དུགས་བྱ་བ་དང་། ཚིལ་ལ་རྒྱུ་ཞུགས་པ་ལ་ཤོང་ཏུ་བཏུ་ཤེས་
 གསོ་སྐབས་སྐྱེད་པ་ལྟར་བྱུག་པའི་བསྐྱེད་པས་དེ་ལ་ཚིལ་སོགས་ཀྱང་རྒྱུ་ལྟར་བའི་ཕྱིར་བཅོས་ནས་རྒྱུ་
 བཅོས་ལྟར་གསོ་བར་བྱའོ། །རུས་པ་དང་རྒྱུ་ལྟར་ལ་རྒྱུ་ཞུགས་པ་ལ་སྐྱེད་འཛོམས་དང་དུགས་ཀྱི་སྐྱོན་གསོ་བར་
 བྱ་བ་དང་། ཚིལ་མར་དང་། འབྲུ་མར་དང་། ཚིལ་དང་། རྒྱུ་སྐྱེད་སྐྱེད་པའི་ནང་ལ་སྐྱོར་བཟའ་བ་དང་ཕྱི་ནས་
 བྱུགས་པ་དང་འཇམ་རྩེར་བཏང་བའི་སྐྱོན་གསོ་བཅོས་པར་བྱ་བ་དང་། བཅུད་ལ་རྒྱུ་ཞུགས་པར་སྐྱེད་ན་དེ་བྱིད་
 སྐྱོན་གསོ་བའི་ཚིལ་ལེའུ་ལྟར་སྐྱེད་ཚད་དང་ལྟན་པའི་སྐྱོན་གསོ་བཅོས་པར་བྱ་བ་དང་། རྒྱུས་པ་དང་། ཚིགས་དང་།
 ཅུ་ནས་སྐྱེད་ཞུགས་པ་ལ་སྐྱེད་འཛོམས་དང་དུགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་དཀྱིས་པའི་སྐྱོན་གསོ་བཅོས་པར་བྱ་བ་དང་།
 རྒྱུ་བར་རྒྱུ་ཞུགས་ནས་རྒྱུ་ལ་གསོགས་འཇུགས་པ་ལ་མོན་སྐྱོན་གཉེན་ཞེས་པ་དང་མོན་སྐྱོན་དེའུ་གཉིས་ལས་
 གཉེན་ཞེས་པའི་ལེའུ་ལྟར་ཤིང་ལོ་ལྟེ་མིང་ལ་མ་སྐྱེད་ལྟར་ལྟར་ལོ། །འདི་མི་ལོར་བའི་ལྷན་ཞི་དེ་བྱིབས་ཐལ་ཀ་དོ་རྗེ་འདྲ་
 བ་དེའོ། །འདི་དང་སྐྱོན་རྒྱུ་དེ་ལ་མོན་དང་མོན་སྐྱོན་ལེབ་མོ་གཉིས་དང་མ་ལོར་བ་གཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་མ་
 ཐག་པའི་མོན་སྐྱོན་གཉེན་དང་། རྒྱུ་ཚུ་དང་ཉིལ་མར་རྣམས་སྐྱེད་ཏེ་བསྐྱོད་པའི་ལྷན་བྱུགས་པའི་སྐྱོན་གསོ་བཅོས་
 པར་བྱ་བ་དང་། ལྷག་ལ་རྒྱུ་ཞུགས་པར་སྐྱེད་ན་དང་པོར་སྐྱེད་འཛོམས་བྱས་ལ་དེའི་རྗེས་ལ་གནས་དང་སྐྱེད་ལ་
 གཏར་བ་དང་། ལྷག་བྱུག་པའི་རྗེས་སྐྱོད་ལ་ལྷག་ལ་ལྷན་ལྷན་ཚོར་བ་མེད་པར་སྐྱེད་པ་ལ་དྲུད་པ་དང་རྒྱུ་ཚུ་
 གཉིས་ཉིལ་མར་ལ་སྐྱེད་པས་བྱུགས་པའི་སྐྱོན་གསོ་བཅོས་ཤིང་།

ལ། ལྟར་ལ་གནས་པའི་བཅོས་ཚུལ། ལྟར་དོན་སྐྱོད་ལ་གནས་པའི་བཅོས་ཚུལ་ལ། དོན་ལ་བབས་པའི་བཅོས་
 ཚུལ་དང་། སྐྱོད་ཏུ་སྐྱེད་པའི་བཅོས་ཚུལ་བཅས་གཉིས་སོ། །

ལ། དོན་ལ་བབས་པའི་བཅོས་ཚུལ།

དོན་བབས་སྐྱེད་རྒྱུ་ཤིང་ཀུན་གསུམ་ཐང་བཏང་། །འབྲས་བུའི་མར་དང་སྐྱོན་ཚེན་སྐྱོན་མར་སྐྱེད། །སྐྱོར་ཞུགས་
 ལྟར་བྱ་རྒྱུ་གང་ཟེར་དཀར་པོ་སྐྱེད་སྐྱེད་ཏེ་ བཞི་པའི་ཕྱེ་མ་དང་། །ཨ་རུ་འབྲི་རྒྱུ་སྐྱེད་མར་
 རྒྱུ། །མཚན་ཞུགས་ཉིང་ལོལ་མཚན་པ་སྐྱོད་བྱེད་བཏང་། །མཚན་ཞུགས་ཚ་བ་གསུམ་དང་ཞུན་མར་
 རྒྱུ། །མཚན་ཞུགས་ཅུ་བ་ལྟར་དང་གཟེ་ཆང་བྱིན། །ཀུན་ལ་རྒྱུ་ཀྱི་ཚིགས་པའི་རང་གསང་བསྐྱེད། །ཞེས་པ་སྟེ།
 དེ་བཞིན་དུ་དོན་ལྟར་རྒྱུ་བབས་པའམ་ཞུགས་པ་རྣམས་བཅོས་ཐབས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
 དེ་ཡང་སྐྱེད་ལ་རྒྱུ་ཞུགས་པ་ལ་ཤིང་ཀུན་དང་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་ཚུ་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་ཐང་བཏང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཨ་
 བར་སྐྱེད་གསུམ་ལ་བཞེན་པའི་སྐྱོར་བ་ཕྱི་རྒྱུ་སྐྱོན་མར་གྱི་ལེའུ་གང་སེལ་གྱི་གཙོ་བོར་གསུངས་པས་འབྲས་བུ་

གསུམ་གྱི་སྐྱོན་མར་དང་། ཡང་ན་སྐྱོན་ཚེན་གྱི་སྐྱོན་མར་འོག་ཏུ་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་བྱེད་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བཅོས་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲོར་རྒྱུད་ལྷགས་པ་ལ་སྤྱད་བྱ་དང་། རྩ་གང་དང་། ཟི་ར་དཀར་པོ་དང་། སུག་སྐྱེལ་ཏེ་
 བཞི་པོའི་ཕྱེ་མ་དང་། དེ་རྗེས་ཨ་རུ་ར་དང་འབྲི་རྒྱུ་ལྟེ་ཨ་རུ་འི་ཚི་གུ་དང་འབྲོང་འབྲིའི་རྒྱུ་ལ་བཞེད་པའང་འདུག་
 རུང་བ་རུའི་ཚི་གུ་འབྲད་ལ་སྤྱད་ཕྱག་ཅེས་པ་སྦྱོར་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་པ་གདམས་པ་སུམ་རུ་པའི་སྐྱོན་མར་གྱི་སྤྱི་ཚན་
 བཅོས་པར་བྱེད་ཅིང་སྐྱོན་མར་གྱི་སྦྱོར་བ་དངོས་ལོ། ཕྱི་རྒྱུད་སྐྱོན་མར་ལེའུར་གསུངས་པ་བཞིན་སྦྱར་བའི་སྦྱོར་བ་
 བཅོས་པར་བྱའོ། །མཚིན་པར་རྒྱུད་ལྷགས་པ་ལ་ཏིང་ལོལ་ཞེས་པ་སྐྱོན་རྣམས་འདྲེས་པར་བསྐྱོལ་བའི་སྦྱོར་བའི་
 མིང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བུར་དཀར་རྩ་བཅད་ཀྱི་སྤྱི་གྱུའི་སྦྱོར་བའལ། ཡང་ན་ལུག་པོ་ཐོང་པ་དང་མོ་ཚོར་མོའི་
 མཚིན་པ་ལ་སྦྱོར་དེ་བཞད་རྒྱུད་ནས་བཞད་པ་ལྟར་ཤིང་ཀུན་གྱི་སྤྱི་ཚན་མ་བཅད་པ་དེ་ཉིད་མར་ལ་བཅོས་པ་བཏང་བ་
 དང་། འདིའི་མཚིན་པ་སྦྱོར་བཅད་ལ་མི་མཐུན་པ་ཇི་སྟེད་མཚིན་ཀྱང་གཟུ་བོའི་སྦྱོར་དཔུད་ན་རྒྱུད་སེལ་ལས་སྦྱོ་སྦྱིང་
 མཚིན་མཚེར་མཁལ་ཤས་རང་ནད་སེལ་ཞེས་དང་། སྦྱོར་བཅད་ཞེས་པ་ལའང་། ཟས་ལེར་ཤིང་ཀུན་རྒྱུད་ལ་ཕན་
 པའི་སྦྱོར་དུ་བཞད་འདུག་པས་གོང་ལྟར་འབྲད་པར་མདོན། མཚེར་པར་རྒྱུད་ལྷགས་པ་ལ་ཕི་ཕི་ལིང་དང་ཕོ་བ་
 རིས་བཅའ་སྐྱ་སྟེ་ཚ་བ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཚན་དང་ལྷན་མར་སྦྱར་ལ་བཏང་བ་དང་། མཁལ་མར་རྒྱུད་ལྷགས་པ་ལ་རྩ་བ་
 ལྟེ་ར་མཉེ་ཉེ་ཤིང་ལུ་བ་བ་སྦྱུ་གཟེ་མ་རྣམས་ལས་བྱས་པའི་སྐྱོན་མར་དང་། དེ་རྗེས་གཟེ་མ་ལས་བྱས་པའི་སྐྱོན་
 ཚང་གཉིས་ཕྱི་རྒྱུད་ནས་རང་རང་གི་ལེའུར་གསུངས་པ་བཞིན་བྱིན་པ་དང་། དོན་ལྟ་པོ་ཀུན་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཚིགས་
 པའི་རང་གསང་ཞེས་ལྟ་བུ་སྦྱོ་གསང་། བདུན་པ་སྦྱིང་གསང་། དགུ་པ་མཚིན་པ། བཅུ་གཅིག་པ་མཚེར་པ།
 བཅུ་བཞི་པ་མཁལ་མ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

གཤ སྦྱོར་དུ་རྒྱུད་བའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ཟས་དང་མ་ལུའི་གནས་ལྷགས་སྦྱུགས་སྐྱོན་བཏང་། །འཇུ་བྱེད་མེ་འོད་སྦྱེད་བྱེད་ཟས་སྐྱོན་སྦྱར། །ལྷ་གནས་
 འཇམ་རྩི་ཟས་སྦྱོན་ལྷན་མར་བཏང་། །མཁལ་ལྷགས་ ལ་ཚོད་མ་ལ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཏིག་ཏུ་རྒྱུ་ཚའི་ཕྱེས་འོད་
 བསྦྱེད་བཞུལ་དང་མེ་བཅོས་བཅོས། །མངལ་དུ་རྒྱུད་ལྷགས་མོ་ནད་ལྟ་བུར་གསོ། །བཞད་ལྷགས་དཔྲའི་མར་
 སྦྱར་འཇམ་རྩི་བཏང་། །གཅིན་ལྷགས་སྦྱུ་ལྟ་བུར་དང་རྩ་སྦྱོན་སྦྱར། །ཞེས་པ་སྟེ། ཟས་དང་མ་ལུ་བའི་
 གནས་སུ་རྒྱུད་ལྷགས་པར་གྱུར་ན་སྦྱུག་སྐྱོན་གྱི་ལེའུར་གསུངས་པའི་གཙོ་བོའི་སྦྱོར་བའི་སྤྱིང་ལ་འཇིན་བཅའ་སྐྱ་
 བསྐྱོན་པ་བཏང་ཞིང་ཟས་འཇུ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་། ཕོ་བའི་མེ་འོད་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལན་ཚུ་དང་སྐྱ་
 ལ་སོགས་པའི་ཟས་དང་། སྐྱོན་དུ་དངས་མ་གནས་འཇིག་སོགས་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ལྷ་བའི་གནས་སྟེ་བ་མན་དུ་
 རྒྱུད་ལྷགས་པ་ལ་འཇམ་རྩི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་སྟེ་འཇམ་བཏང་ཞིང་ཟས་དང་སྦྱོམ་གྱི་སྦྱོན་དུ་ལྷན་མར་གཏང་བར་བྱ་བ་
 དང་། མཁལ་པར་རྒྱུད་ལྷགས་པ་ལ་ཚོད་མ་ལ་སྟེ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་ཏིག་ཏུ་རྒྱུ་ཚུ་བཅས་པའི་སྤྱི་ཚན་མེ་འོད་

བསྐྱེད་ལ་དེ་རྗེས་ཕྱི་རྒྱུད་ལྷོ་བཤལ་སྤྱི་སྤྱོད་རྒྱ་ཏིག་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དུག་མོ་ཉུང་བསྐྱེད་པས་སྤྱང་བ་དང་། མཁྲིས་
པའི་རང་གསང་ཚོགས་པ་གཉིས་པར་མེ་བཙམ་བཙམ་པར་བྱའོ། །མངལ་དུ་རྒྱུད་ལྷགས་པར་གྱུར་ན་འོག་དུ་མོ་
ནད་གྱི་ལེའུར་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་གསའོ། །བཤལ་བ་ལ་རྒྱུད་ལྷགས་ན་དན་དའི་མར་ནི་དམྱ་ཞེས་ཟུར་ཆགས་
པའི་དན་རོག་རུས་སྤལ་མ་དང་དན་འབྲ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པར་མིང་རྒྱ་སྐད་ཨེ་རུ་ཞེས་པ་དན་ལྷའི་མར་དང་
སྤྱར་བའི་འཇམ་ཚི་བཏང་བ་དང་། གཅིན་ལ་རྒྱུད་ལྷགས་ན་ཕྱིང་པ་སྤྱུམ་ལྡན་གྱི་དུགས་བྱ་བ་དང་གཟེ་མ་སྤྲིག་
མིན། རྒྱ་ཚྭ་ལུམ་པའམ་ཉི་དགའ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ལ་པན་པའི་སྤྲེན་སྤྱར་ནས་བཏང་བ་དང་།

ལ₃ དབང་པོ་ལྡེ་ལ་མེ་ཏོག་ཤར་བའི་བཙམ་ཚུལ།

མགོར་ལྷགས་བྱུག་པ་མེ་བཙམ་མགོ་ལོལ་བསྐྱེད། རྣ་བར་ལྷགས་ན་དུགས་བྱ་ལྷན་མར་དགང་། ལོག་དང་སྤྱར་
ལྷགས་ལྷན་མར་དངས་མ་སྤྱུག ལོར་ལྷགས་དུགས་དང་མེ་བཙམ་བཙུད་བཞིའི་ཐང་། དབང་པོ་ཀུན་ལ་འབྲས་
བུའི་སྤྲེན་མར་མཚོག །ཅེས་པ་སྟེ། མགོ་བོར་རྒྱུད་ལྷགས་ན་སྤྱུམ་བྱུག་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྤྱད་སྐོར་རང་གཡས་
གཡོན་གཉིས་དང་མཚོག་མའི་སྐོར་སྤྱི་གཙུག་སྟེ་ལྡེ་ལ་མེ་ བཙམ་གདབ་ཅིང་གོང་དུ་བཤལ་པའི་མགོ་ལོལ་གྱི་སྤྱོར་
བ་བསྐྱེད་པ་དང་། རྣ་བར་རྒྱུད་ལྷགས་ན་ཕྱིང་པ་སྤྱུམ་ལྡན་གྱི་དུགས་བྱ་ཞིང་ལུག་གམ་འབྲིའི་ལྷན་མར་ཉེ་བཙག་
བཙུད་པའི་མར་ལུ་རྩོ་འཇམ་གྱིས་དགང་བ་དང་། ལོག་དང་སྤྱར་རྒྱུད་ལྷགས་པར་གྱུར་ན་ལྷན་མར་གྱི་དྲངས་མ་
སྤྱུགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལོར་རྒྱུད་ལྷགས་པ་ལ་རས་སྤྱུམ་ཅན་བསྐྱོས་པ་སོགས་ཀྱིས་དུགས་བྱ་བ་དང་། དེ་རྗེས་
དཔུད་དུ་སྤྱར་འགམ་གྱི་སོ་རྩ་འཕར་བ་གཉིས་མེ་བཙམ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཤ་མར་བུར་རྩིང་ཆང་དུ་བསྐྱས་པ་སྟེ་
བཙུད་བཞིའི་ཐང་བཏང་བ་དང་། མགོ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་ཀུན་ལ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སྤྲེན་མར་གྱི་སྤྱོར་བ་ཕྱི་
རྒྱུད་བཞིན་བཏང་ན་མཚོག་དུ་པན་འོ། །

ཀ₂ ལུས་ཀུན་ལ་རྒྱུད་ལྷགས་པའི་བཙམ་ཚུལ་བསྐྱེད་པ།

ལུས་ཀུན་ལ་ལྷགས་སྤྱི་བཙམ་རང་གིས་འཐེམས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལུས་ཀུན་ལ་རྒྱུད་ལྷགས་པར་གྱུར་ན་གོང་དུ་
བཤལ་པའི་རྒྱུད་ནད་སྤྱི་བཙམ་རང་གིས་འཐེམས་པར་འགྱུར་རོ། །

3 བཙམ་ཚོགས་རྒྱུད་ལྷའི་སྐོས་བཙམ་བསྐྱེད་པ།

དེ་ནས་ནང་ཚོགས་རྒྱུད་ལྷའི་སྐོས་བཙམ་ལ། །སོག་འཛིན་རྒྱུད་ལ་ཉིལ་མར་བསྐྱེད་མཉེ་བ། །སྤྱི་སྤྱོད་འཇམ་པོ་
བཏང་ལ་རྒྱུད་གསང་བསྟོ། །སྟོན་རྒྱ་བྱང་དང་སྤྱད་སྐོར་སྤྱུམ་གྱིས་བདུག །སྤྲེན་མར་རུས་ཐང་བཏང་ཞིང་གསང་
གསུམ་བསྐྱེད། །བྱབ་བྱེད་རྩོ་ཞོ་ཤེས་སྤྲེན་མར་བཏང་། །བྱར་ཆང་ལོ་ཤ་ཤ་ཚེན་ཚ་བ་བསྐྱེད། །མེ་མཉམ་
དུགས་བྱ་ཤིང་ཀུན་རྩུར་ནིས་སྤྱུར། །བཙུག་གསུམ་པ་དང་མེ་མཉམ་གསང་ལ་བསྐྱེད། །བྱར་སེལ་རྒྱུད་ལ་འཇམ་ཚི་
བསྐྱེད་མཉེ་དུགས། །འོད་བཙུད་ཟས་བསྐྱེད་བཙུད་དུག་མདོ་དུ་བསྐྱེད། །མཁྲིས་པར་འབྲེས་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་བསྐྱེད་

བཅུད་བསྟེན། །བད་ཀན་འདྲེས་ལ་སྐྱུགས་དང་ཡང་འོ་སྐྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་ནང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྗོངས་སྟོན་པ་
 བཅོས་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་ལྟ་ལས་ཐོག་མར་སྟོན་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་ནད་ལ་ཉིལ་དང་མར་དང་བྱ་རམ་སྐྱུར་བའི་བསྐྱེ་
 མཉེ་བྱ་ཞིང་། དེ་རྗེས་ཤིང་མངར་དང་སྟོན་དཀར་དང་ཨ་རུ་ར་དང་སྤང་སྟོན་རྣམས་གོང་བཤད་ཀྱི་སྐྱུམ་བཞི་དང་
 སྐྱུར་བའི་དུ་བས་བདུགས་པ་སྣ་སྟེན་འཇམ་པོ་བཏང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱུད་གསང་གཞན་རྣམས་བསྟོན་
 གུང་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་གཙོ་ཆེ་བ་ཨན་སྟོང་དང་པོ་སྐྱེ་པོ་སྟེ་སྟོང་གསུམ་མེས་བསྟོན་བ་དང་། སྟོང་རྒྱ་སྟེ་དོན་གྱེན་
 སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་དང་མགོ་པོའི་སྐྱེད་སྟོན་བཞི་རྣམས་སྐྱུ་སྐྱུམ་གྱིས་བདུག་ཅིང་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སྟེན་མར་དང་
 བཅུད་ཅན་གྱི་རུས་ཐང་བཏང་ཞིང་སྟེ་སྟོང་དང་དཀར་ནག་མཚམས་མགོ་པོའི་སྐྱེད་སྟོན་ཏེ་གསང་གསུམ་བསྟེན་ག་
 ལོ། །ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ནད་ལ་རྩ་ཉི་དང་སྟེང་ཞོ་ཤ་གཉིས་ལས་བྱས་པའི་སྟེན་མར་བཏང་ཞིང་། དེ་རྗེས་བྱུར་རྟིང་ལས་
 བྱས་པའི་ཆང་དང་ལོ་ཤ་དང་ཤ་ཚེན་ཏེ་མི་ཤ་དང་། ཚ་བ་འི་དེ་གཉིས་ལས་བྱས་པའི་ཤ་བྱུག་སོགས་བསྟེན་པར་བྱ་
 བ་དང་། མེ་མཉམ་གྱི་རྒྱུད་ནད་ལ་མཉམ་རྒྱབ་གཉིས་སྐྱུ་ལན་ལྔའི་དུགས་བྱ་ཞིང་། ཤིང་ཀུན་དང་། ལ་རུ་ལྔ་དང་
 སེ་འབྲུའི་རུར་ནིས་ཞེས་པ་དེ་གསུམ་གྱི་ཕྱེ་མ་སྐྱུར་ལ་བཏང་ཞིང་། དཔུང་དུ་ཚོགས་པ་བཅུ་གསུམ་པ་དང་པོ་བའི་
 མེ་མཉམ་གྱི་གསང་རྣམས་ལ་མེས་བསྟེན་གོ། །ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་ནད་ལ་འཇམ་ཅི་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་སྟེ་འཇམ་བཏང་
 ཞིང་ཚིལ་མར་གྱིས་བསྐྱེ་མཉེ་བྱས་ལ་རུས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་དུགས་བྱ་བ་དང་། རྟོན་ཆེ་ཞིང་བཅུད་ཅན་གྱི་ལ་ཟས་
 བསྟེན་རྗེས་ཚོགས་པ་བཅུ་དུག་པའི་མདོ་རུ་བསྟེན་གོ། །རྒྱུད་དེ་ཉིད་མཁྲིས་པ་དང་འདྲེས་པར་གྱུར་པ་ལ་གོང་
 བཞིན་སྟོང་དང་ཟས་སྟོན་བསེལ་བཅུད་བསྟེན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བད་ཀན་དང་འདྲེས་པ་ལ་རྒྱུད་
 ཕྱི་མ་ལྟར་གྱི་སྐྱུགས་དང་ཟས་སྟོན་ཡང་བ་དང་འོ་བ་སྐྱུར་བ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །

༤ རྒྱུད་ནད་མདོར་བསྐྱུས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

གྱེ་དྲང་སྟོང་ཚེན་པོ་མ་ཡེངས་གྲུས་པས་ཉོན། །རྒྱུད་ནད་མདོར་བསྐྱུས་བཅོས་ཐབས་འདི་ལྟར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ།
 གྱེ་ཞེས་པོས་ཏེ་དྲང་སྟོང་ཚེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་སེམས་གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པར་གྱིས་ལ་ཡིད་གྲུས་པ་དང་ལྡན་པའི་
 སྟོན་ནས་ལེགས་པར་ཉོན་ཅིག

༡༡ རིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུད་ནད་བཅོས་ཐབས་མདོར་བསྐྱུས་ནི།

རེངས་འཁྲུམས་སྐྱུམ་འཚོས་བྱ་ཞིང་ལུམས་གྱིས་གཏུལ། །སྐུམས་པ་སྐྱུམ་དུགས་རྩ་བཤལ་རྒྱུ་ལུམས་བྱ། །སྟོན་
 པ་སྐྱུམ་འཚོས་རྗེས་ལ་བཤལ་གྱིས་སྐྱུང། །འཕྱེས་པ་སྐྱུམ་འཚོས་སྤངས་ལ་རྩུབ་བཅོས་བྱ། །གཟེར་བ་སྐྱུམ་ལྡན་
 དུགས་དང་མེ་ཡིས་བཅག །འཕྱེས་པ་བཅུད་བཞིའི་སྟེན་མར་མེ་བྱུར་མནན། །སྐྱུགས་པ་སྐྱུམ་འཚོས་འཇམ་ཅི་མེ་
 བཅོས་བསལ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ནད་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་སྤར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་རྗེས་གྱིས་བསྐྱུས་
 བས་བཅོས་ཐབས་ཁྱེར་བདེ་ལ་དོན་ཐོག་དུ་ལེལ་བ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ངས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་ལེགས་པར་

གདམས་ཏེ། རླུང་ནད་རིགས་ཀྱི་སློ་ནས་བཅོས་ཐབས་མདོར་བསྐྱུས་བཤད་པ་ནི་རླུང་ནད་རེངས་པ་དང་
 འཁྲུམས་པ་གཉིས་ལ་རུས་སྒྲ་བཅོས་པའི་ཞག་གིས་སྐྱུ་འཚོས་བྱ་ཞིང་དེའི་རླངས་ལུམས་ཀྱིས་གདུལ་བ་དང་།
 རླུང་ནད་ཀྱིས་སྐྱུམས་པ་ལ་སྐྱུ་འཚོས་དང་དུགས་བྱ་ཞིང་། རླུང་ཕྱི་མ་ལྟར་གྱི་ཅ་བཤམ་དང་ཚུ་ཚོན་གྱིས་
 ལུམས་བྱ་བ་དང་། རླུང་གིས་སློས་པའི་ནད་པ་ལ་སྐྱུ་འཚོས་བྱས་ལ་དེའི་རྗེས་ལ་ཐར་བུ་དུར་བྱིད་ཨ་རུ་མཚུ་
 རླུང་ལུམ་ཅ་སློན་བྲུ། འོན་བྱ་མི་ལ་ལྷ། དན་རོག་དན་ལ། དོང་ག་རྩྱ་ཏི། དི་དི་ལིང་དང་། བ་ལེ་ཤམ། ཤིང་
 ཀུན་རྣམས་ཀྱི་བཤམ་གྱིས་སྐྱུང་བ་དང་། རླུང་ནད་འབྲེས་པ་ལ་བད་ཀན་དང་འབྲེས་པས་སྐྱུ་འཚོས་སྤངས་ལ་
 ལོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རླུང་བཅོས་ཁོ་ན་བྱ་བ་དང་། རླུང་གིས་གཟེར་བ་ལ་རས་སྐྱུ་དང་ལྷན་པས་དུགས་དང་།
 གང་ན་བའི་སར་མེ་ཡིས་ཨ་ནའི་བྲུག་བཅག་པ་དང་། རླུང་ནད་ཀྱིས་སེམས་གཞན་དུ་འཕྱོས་པ་ལ་ལོང་དུ་བསྐྱུ་
 པའི་བཅུད་བཞིའི་ཐང་དང་སྐྱན་མར་བཏང་ལ་ཨན་སྟོང་ཚོགས་པ་དང་པོ་དང་། དུག་པ་དང་། བདུན་པ་རྣམས་
 ལ་མེ་བཅའ་དང་ཐུར་མ་སོགས་ཀྱིས་མནན་པར་བྱ་ཞིང་། རླུང་གིས་ངག་སྐྱུགས་པ་ལ་སྐྱུ་འཚོས་དང་རླུང་ཕྱི་
 མའི་བཀུ་འཇམ་སྟེང་ཤིང་ཀུན་དང་ལ་རུ་ཚ་བསྐྱུ་པའི་འཇམ་ཅི་བཏང་ཞིང་སྤྱི་གཙུག་དང་། ཨན་སྟོང་དང་སོར་
 མོ་ཉི་ཤུ་དང་། སློག་ཅ་སྐྱོས་བྱེད་གསང་རྣམས་སུ་མེ་བཅའ་བརྒྱབ་ལ་བསལ་བར་བྱའོ། །

ཀ༢ གནས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་མདོར་བསྐྱུས། གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རླུང་ནད་བཅོས་ཐབས་མདོར་བསྐྱུས་
 ལ། མགོ་རླུང་བཅོས་ཐབས་དང་། སྟིང་རླུང་བཅོས་ཐབས། སློ་རླུང་བཅོས་ཐབས། མཚིན་རླུང་བཅོས་ཐབས།
 ཕོ་རླུང་བཅོས་ཐབས། ལོང་རླུང་བཅོས་ཐབས། མཁལ་རླུང་བཅོས་ཐབས་བཅས་རྣམ་པ་བདུན་འོ། །

ལ༣ མགོ་རླུང་བཅོས་ཐབས།

མགོ་རླུང་ཉིལ་མར་ཤིང་ཀུན་སྒྲ་སྐྱུ་བཏང་། །སོ་མ་ར་རྩ་སློག་སྐྱུ་ལ་རུ་ཚོ། །མར་སྐྱུར་བྱུགས་ལ་གྲོད་གཏུམས་
 དཀྱིས་མས་བསྐྱུ། །སྐྱ་དང་ཤིང་ཀུན་བསྐྱུས་པའི་རླངས་ལུམས་བྱ། །སྐྱ་ཚོགས་རུས་ལུ་ལོ་མར་ལུག་ཚོལ་
 ཀར། །བུ་རམ་ཤ་ལུར་སྐྱུར་སྐྱུད་དུལ་དུལ་བྱ། །ལྷག་ལུང་ལ་གསུམ་ཚོགས་པ་གསུམ་པ་བསྐྱེག། །ཅེས་པ་སྟེ།
 རླུང་ནད་གནས་ཀྱི་སློ་ནས་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། མགོ་རླུང་གི་ནད་ལ་ཉིལ་མར་ཐོག་ཤིང་ཀུན་བཏང་བ་
 སྐྱ་སྐྱུ་དུ་བཏང་ཞིང་། སོ་མ་ར་རྩ་དང་སློག་སྐྱུ་དང་ལ་རུ་ཚོ་རྣམས་མར་ལ་སྐྱུར་བ་བྱུགས་ལ་གྲོད་པས་གཏུམས་
 ཤིང་དཀྱིས་མས་བསྐྱུས་པ་དང་། སྐྱ་དང་ཤིང་ཀུན་གཉིས་བསྐྱུས་པའི་རླངས་ལུམས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་། རུས་པ་སྐྱ་
 ཚོགས་བསྐྱུས་པའི་རུས་ལུ་ལོ་མར་དང་ལུག་གི་ཚོལ་བྱ་དང་རྐང་མར་བུ་རམ་རྣམས་ལུག་ཤིང་ལུ་བར་སྐྱུར་བ་
 རླུང་ཅིང་གོས་ཀྱིས་བྱིབས་ལ་རྩལ་དབྱུང་བྱ་བ་དང་། །ལྷག་པའི་སྐྱུད་སློའི་འོག་གི་ཀྱིང་ལུང་དང་དེའི་གཡམས་
 གཡོན་ཚོན་རེ་བཅས་ལ་གསུམ་དང་ཚོགས་པ་གསུམ་པ་རྣམས་མེས་བསྐྱེག་པར་བྱའོ། །

ཁ༢ མིང་རླང་བཅོས་ཐབས།

མིང་རླང་ཞོ་ག་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་གསུམ། །འབྲི་མར་བུ་རམ་སྐྱར་བའི་སྐྱོན་མར་ལ། །ཚོ་བ་གསུམ་དང་ཚོ་སྐྱ་
གསུམ་བཏབ་བཏང་། །རུས་སྐྱའི་ཞག་དང་ལོ་མར་བུ་རམ་ལ། །འོད་སྐྱོན་ཚོ་སྐྱ་ཚོགས་ཚད་སྐྱར་ལ་
བཏང་། །དུག་བདུན་དཀར་ནག་མཚམས་དང་བྱ་མིག་བསྐྱེག། །ཅེས་པ་སྟེ། མིང་རླང་གི་ནད་ལ་མིང་ཞོ་ག་དང་
སྐྱ་གོར་ཞོ་ག་དང་མཁལ་མ་ཞོ་ག་སྟེ་ཞོ་ག་གསུམ་དང་ཨ་བར་སྐྱར་ཏེ་འབྲས་བུ་གསུམ་ཐང་དུ་བསྐྱས་ཁྲུང་འབྲི་
མར་དང་བུ་རམ་སྐྱར་བའི་སྐྱོན་མར་ལ་ཁ་ཚར་སྐྱ་པི་པི་ལིང་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚོ་བ་གསུམ་དང་རྒྱུ་ཚུ་དང་ཁ་རུ་ཚུ་
དང་། རྒྱ་ཚུ་སྟེ་ཚུ་སྐྱ་གསུམ་བཏབ་པ་བཏང་བ་དང་། རུས་པ་བཅུད་ཅན་སྐྱ་ཚོགས་བསྐྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཞག་
དང་ལོ་མར་དང་བུ་རམ་ལ་འོད་སྐྱོན་ཏེ་སྐྱབས་འདིར་པི་པི་ལིང་གཅིག་སྐྱ་མིན་པའི་ཕོ་བ་རིས་དང་སྐྱ་བཅས་ཚོ་བ་
གསུམ་ དང་ཚོ་སྐྱ་གང་འཕྱོར་ཚོགས་ཚད་དང་སྐྱར་ལ་གཏང་བར་བྱ་ཞིང་། ཚོགས་པ་དུག་པ་དང་བདུན་པ་དང་
དཀར་ནག་མཚམས་དང་བྱ་རོག་མིག་རྣམས་བསྐྱེག་པར་བྱའོ། །

ཁ༣ མྱོ་རླང་བཅོས་ཐབས།

མྱོ་རླང་སྐྱར་བུ་ཅུ་གང་ཟི་ར་དཀར། །སྐྱུག་སྐྱེལ་ཁ་རུ་ཚོ་དང་ཀར་སྐྱར། །བཟང་པོ་བཞི་དང་ཚོ་གསུམ་སྐྱར་སྐྱར་
བཏང་། །སེ་འབྲུ་བཞི་དང་རྒྱ་ག་ཟི་ར་དང་། །པ་ཅ་ཉུ་སྐྱ་ལ་ལ་སྐྱད་དང་སྐྱ། །ན་ལེ་ཤམ་དང་ཀར་སྐྱར་གསར་
འཇམ་དབུལ། །བཞི་ལྷ་བྱ་རོག་མིག་དང་སྐྱེ་སྐྱོང་བསྐྱེག། །ཡིབ་མ་གར་ཆང་མི་གཏང་ག་གསར་དང་། །མྱོ་ཆང་
སྐྱོ་ལོས་བསིངས་དང་གསར་འཇམ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མྱོ་བ་ལ་རླང་ཞུགས་ན་སྐྱར་བུ་དང་ཅུ་གང་དང་ཟི་ར་
དཀར་པོ་དང་སྐྱུག་སྐྱེལ་དང་ཁ་རུ་ཚོ་དང་ཀར་རྣམས་སྐྱར་བའི་ཕྱེ་མ་བཏང་ཞིང་། དེ་རྗེས་རྗེ་ཏི་དང་ཡི་ཤི་དང་ག་
གོ་ལ་དང་སྐྱུག་སྐྱེལ་ཏེ་བཟང་པོ་བཞི་དང་། པི་པི་ལིང་དང་སྐྱ་དང་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚོ་བ་གསུམ་རྣམས་སྐྱར་དང་སྐྱར་
བ་བཏང་། སེ་འབྲུ་དང་། ཤིང་ཚོ་དང་། སྐྱུག་སྐྱེལ་དང་། པི་པི་ལིང་སྟེ་དེ་བཞི་དང་། རྒྱ་ག་གེ་སར་དང་། ཟི་ར་
དཀར་པོ་དང་། མ་རྒྱ་པ་ཅ་དང་། ཉུ་སྐྱ་དང་། ལ་ལ་སྐྱད་དང་། སྐྱ་དང་། ན་ལེ་ཤམ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀར་
དང་སྐྱར་བ་ཆང་གསར་ཅེ་འཇམ་ཅམ་བསྐྱོས་པས་དབུལ་ལ་བཏང་ཞིང་དབུད་དུ་ཚོགས་པ་བཞི་པ་དང་། ལྷ་པ་
དང་། བྱ་རོག་མིག་དང་། སྐྱེ་སྐྱོང་རྣམས་མེས་བསྐྱེག་པར་བྱ་ཞིང་། ཁ་བས་ཤི་ཡིབ་མ་དང་གར་ཆང་རྣམས་མི་
བཏང་ཞིང་། ལུག་གི་ག་གསར་པ་བས་སྐྱ་བ་དང་། སྐྱོམ་དུ་གྲོའི་ཆང་སྐྱོ་ལོའི་ཁྲུ་བས་བསིངས་པ་དང་། ཡང་
ན་ཆང་གསར་ཅེ་འཇམ་བསྐྱོས་པ་གཏང་བར་བྱའོ། །

ཁ༤ མཚིན་རླང་བཅོས་ཐབས།

མཚིན་རླང་མཚིན་སྐྱ་སྐྱམས་ཕྱེད་སྐྱོན་མར་ལ། །ཁ་རུ་ཚོ་དང་གུར་གུམ་བཏབ་མ་བཏང་། །བྲག་ཞུན་སྐྱོན་མར་
འབྲི་རྐང་སྐྱོན་མར་སྐྱར། །རུས་སྐྱའི་ལུམས་བྱ་དགུ་པ་ཅིབ་སྟེང་བསྐྱེག། །ཅེས་པ་སྟེ། མཚིན་རླང་ལ་མཚིན་པ་སྐྱ་

ཚོགས་སྐྱམས་པའི་ཕྱེ་མའི་སྐྱེ་མར་དེ་ལ་ཁ་ཚར་དུ་ཁ་རུ་ཚུ་དང་གྲུར་ཀུམ་བཏབ་ལ་བཏང་ཞིང་། བྲག་ལུན་གྱི་
སྐྱེ་མར་དང་འབྲི་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་མར་ཕྱི་རྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་སྦྲུང་ལ། རུས་པ་བཅུད་ཅན་སྐྱོ་ཚོགས་པའི་རྒྱངས་
ལུམས་བྱ་ཞིང་། ཚོགས་པ་དགུ་པ་དང་ཕྱི་བ་སྟེང་མེས་བསྐྱེད་གོ། །

ཁ༥ མོ་རླུང་བཅོས་ཐབས།

མོ་བའི་རླུང་ལ་བྱ་རམ་ཉིང་ཁོལ་བཏང་། །སེ་འབྲུ་ཤིང་ཚ་འོད་གསུམ་ཚུ་སྦྲ་གསུམ། ཟླི་ར་དཀར་ནག་གཉིས་
དང་ཚ་བ་གསུམ། །ལ་ལ་ཕུད་དང་བྱ་རམ་ཚང་གིས་དབུལ། །བྱར་ཚང་སྦྲུང་བཏང་མོ་དཀྱིལ་བཅུ་གསུམ་
བསྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། མོ་བའི་རླུང་ལ་བྱ་རམ་རྒྱུད་པ་ཉིང་ཁོལ་བར་བྱས་ལ་བཏང་ཞིང་། སེ་འབྲུ་དང་། ཤིང་ཚ་
དང་། རྩ་ཉི་དང་། ལུག་སྟེལ་དང་། ཀ་ཀོ་ལ་སྟེ་འོད་གསུམ་དང་། རྒྱུ་ཚུ་དང་། ཁ་རུ་ཚ་དང་། རྒྱ་ཚུ་སྟེ་ཚུ་སྦྲ་
གསུམ་དང་། ཟླི་ར་དཀར་ནག་གཉིས་དང་སྐ་པི་པི་ལིང་དང་མོ་བ་རིས་ཉེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་། ལ་ལ་ཕུད་དང་
བཅས་པའི་ཕྱེ་མ་རྟ་བུ་རམ་གྱིས་བྱས་ལ་ཚང་གིས་དབུལ་ནས་གཏང་བར་བྱ་བ་དང་། ཡང་ན་བྱ་རམ་ལས་བྱས་
པའི་ཚང་དང་སྦྲུང་ལ་བཏང་ཞིང་དབུད་དུ་མོ་བའི་དཀྱིལ་དང་ཚོགས་པ་བཅུ་གསུམ་པ་མེས་བསྐྱེད་གོ། །

ཁ༦ མོ་བའི་རླུང་བཅོས་ཐབས།

མོ་བའི་རླུང་ལ་སེ་འབྲུ་ཚ་བ་གསུམ། །ཁ་རུ་ཚ་དང་གོ་མ་འཕོས་ལོ་དང་། །བྱ་རམ་སྦྲུང་བཏང་སྐོག་སྦྲུའི་སྐྱེ་
མར་བྱིན། །སྟེ་ཉེས་ཀླ་ཀ་རི་བྱ་དག་དང་། །བཅོད་དང་རྩ་ཉི་སྟེལ་པི་པི་ལིང་། །ཡུང་བ་བྱ་མོ་བྱ་དང་ར་
མར་གྱི། །འཇམ་ཅི་བཏང་ཞིང་མོང་ཕུགས་གཡས་གཡོན་བསྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། མོ་བའི་རླུང་ནད་ལ་སེ་འབྲུ་དང་
སྐ་པི་མོ་བ་རིས་ཉེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་ཁ་རུ་ཚ་དང་གོ་མ་དང་། འཕོས་ལོ་སྟེ་ཅི་ཅི་ས་འཇིན་གྱི་རྩ་བ་དང་བཅས་པའི་
ཕྱེ་མ་སྐྱེ་རྟ་བུ་རམ་དང་སྦྲུང་ལ་བཏང་ཞིང་། དེ་རྗེས་སྐོག་སྦྲུ་ལས་བྱས་པའི་སྐྱེ་མར་བྱིན་ལ། དེ་ནས་སྟེ་ཉེས་
དང་ཀླ་ཀ་རི་དང་བྱ་དག་ནག་པོ་དང་བཅོད་དང་། རྩ་ཉི་དང་། ལུག་སྟེལ་དང་། པི་པི་ལིང་དང་། ཡུང་བ་དང་།
བྱ་མོ་བྱ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ར་མར་དང་སྦྲུང་བའི་འཇམ་ཅི་མས་ནས་བཏང་ཞིང་། དབུད་དུ་སྟེ་བའི་གཡས་
གཡོན་དུ་ཚོན་དོ་བཅལ་བ་མོང་ཕུག་གི་གསང་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་མེས་བསྐྱེད།

ཁ༧ མཁལ་རླུང་བཅོས་ཐབས།

མཁལ་རླུང་མགོ་ཚོད་བྱ་མོ་བྱ་བཏབ་བཏང་། །རུས་སྐྱའི་ཁུ་བ་བྱ་རམ་སྦྲུང་བསྐྱེད་སམ། །འོང་ཤ་སྐྱེ་ཤ་བྱར་
ཚང་བཅན་ཚང་དང་། །རྩ་བ་ལྷ་ཡི་མར་སྦྲུང་བཅུ་བཞི་བསྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། མཁལ་མར་རླུང་ལུགས་པའི་ནད་ལ་
ལུག་གི་མགོ་བོའི་རུས་པ་ཐང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཤ་རྣམས་རྗོགས་པའི་ཕྱེ་མ་བཏབ་པ་ལས་བྱས་པའི་ཤ་ཚོད་སྟོད་གྱི་
ཚུལ་དུ་བྱ་མོ་བྱ་བཏབ་པ་བཏང་ཞིང་། རུས་པ་སྐྱོ་ཚོགས་བསྐྱེད་པའི་ཁུ་བ་བྱ་རམ་དང་སྦྲུང་ནས་བསྐྱེད་པ་བཏང་
བའོ། །ཡང་ན་འོང་བུའི་ཤ་དང་སྐྱེ་ཤ་གི་ཤ་དང་བྱར་ཚང་ངམ་བཅན་ཚང་བཏང་བ་དང་། དེ་རྗེས་ར་མཉེ་ཉེ་ཤིང་ལྷ་

བ་བ་སྐྱ་བ་ག་བེ་མ་སྟེ་ཅ་བ་ལྲ་ལས་བྱས་པའི་སྐྱེ་མར་སྐྱར་བ་བཏང་ཞིང་ཚོགས་པ་བཅུ་བཞི་པ་མེ་ཡིས་བསྟེག་
པར་བྱ།

༣ ཞར་བྱུང་མདོ་དོན་བསྟན་པ།

དེ་ལ་སོགས་ཏེ་རླུང་ནད་དུ་མ་ཡང་། ཞད་གཞན་འདྲེས་ན་དེ་ཡི་ཁ་འཛིན་གཅེས། རྒྱུང་པ་རྣམས་ལ་སྦྱི་བཅོས་
ལོག་སྟབས་ལ། རང་རང་ནད་ཀྱི་གསོ་ཐབས་མདེ་ཁར་གདགས། ལྷུ་བ་བཅུད་དོད་ཀྱིས་མི་སེལ་རླུང་གཞན་
མེད། རླུང་ནི་ཚ་གང་གཉིས་ཀའི་རྩུང་དུ་འཇུག ལམ་ལུགས་ཚད་འབྲུད་ཅིང་བད་ཀན་གང་བ་འབྲུག རྟུ་ལོར་སྐྱ་
ཐབ་གཡོ་ཞིང་སྐྱེ་རྣམས་སྐྱོང་། བསགས་པའི་ནད་རྣམས་ཐམས་ཅད་རླུང་གིས་སྐྱོང་། བྱེར་བའི་ནད་ཀྱུན་སྐྱ་
འདྲེན་རླུང་གིས་བྱེད། ཚད་གཞུག་སལ་ཆེར་ཐོར་བུའི་རླུང་གིས་འབྲུད། རྟེ་ཕྱིར་རླུང་གི་ནད་ལ་བྱར་
སྦྱིམས། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་སོགས་ཏེ་རླུང་གི་ནད་དུ་མ་ཡང་ནད་གཞན་དང་འདྲེས་ན་དེ་དང་དེའི་ཁ་འཛིན་
བཏང་བ་གཅེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་རླུང་ནད་རྒྱུང་པ་རྣམས་ལ་གོང་དུ་སྦྱིའི་བཅོས་ཐབས་ཀྱིས་ལོག་
ལེགས་པར་སྟབས་ལ་དེ་ནས་རླུང་ནད་རིགས་དང་གཞན་དང་ནད་ཚོགས་སོགས་རང་རང་གི་ནད་ཀྱི་གསོ་ཐབས་
མདེ་ཁ་སྟེ་མདའ་མདེའུ་ཁ་བསྐྱར་བ་ལྟར་གདགས་པར་བྱས་པས་ནད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་འཕངས་ན་འཛོམས་པར་གཤོན་
མི་ཟེའོ། རྟེན་ཀྱང་སྐར་བཤད་པའི་ནད་དང་བཅོས་ཐབས་ཀྱུན་ཀྱང་མདོར་བྲིལ་ན་སྐྱུ་བ་བཅུད་དང་དོད་ཀྱིས་མི་
སེལ་བའི་རླུང་ནད་ནི་གཞན་གང་ན་ཡང་མེད་དོ། རླུང་ནི་ལྷུས་འདི་ལ་ཚ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་ཀར་ཀྱི་རྩུང་དུ་
འཇུག་ཅིང་བྱེད་བྱེད་ ཀྱི་ཚུལ་ནི་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ཏེ། དཔེར་ན་མཁྲིས་པའི་ཚད་པ་མེ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་རླུང་གི་
ལྷུགས་ཀྱིས་འབྲུད་ཅིང་བད་ཀན་གང་བའི་བསེལ་བ་རླུང་གི་དད་ཀྱིས་འབྲུགས་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
དམུ་ལོར་དང་སྐྱ་ཐབ་རྣམས་གཡོ་ཞིང་སྐྱེ་རྣམས་སྐྱོང་བར་བྱེད་པ་དང་། རང་གཞན་སྐྱ་བསགས་པའི་ནད་
རྣམས་ཐམས་ཅད་རླུང་གིས་སྐྱོང་ཞིང་། འཕྲུགས་ཅུ་རུས་སོགས་ལ་བྱེར་བའི་ནད་ཀྱུན་ཀྱི་སྐྱ་འདྲེན་ཀྱང་རླུང་
གིས་བྱེད་ཅིང་ཚད་པའི་གཞུག་སལ་ཆེར་ཀྱང་ཐོར་བུའི་རླུང་གིས་འབྲུད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཀྱིས་ན་དེའི་ཕྱིར་བཤད་
མ་ཐག་པའི་ནད་དེ་རྣམས་ཀྱང་རླུང་གི་ནད་ལ་ལྷོས་པས་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱར་སྦྱིམས་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟིང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གསུམ་པ་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེས་
གསུམ་གྱི་དང་པོ་འམ་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་རླུང་གི་ནད་གསོ་བའི་ལེའུ་བཤད་པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

ལེའུ་གསུམ་པ། མཁྲིས་པའི་ནད་གསོ་བ།

མཁྲིས་ནད་གསོ་བའི་ལེའུ་གཞུང་དོན་འགྲུབ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། གཞུང་
དོན་དངོས་བཤད་པ། ལེའུ་མཚན་བསྟན་པ་བཅས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྐྱར་བ།

དེ་ནས་ཡང་དང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཤྲོ་དང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག །ཅེས་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུ་ནད་གསོ་བའི་ལེའུ་གསུངས་ཚར་བའི་རྗེས་སོག་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་
ཚོད་པར་ཡང་དང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཤྲོ་དང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག །

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

མཁྲིས་པའི་ནད་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་དབྱེ་བ་དང་། རྟགས་དང་བཅོས་ཐབས་རྗེས་བཅད་དུག་གིས་བསྟན། །ཞེས་པ་སྟེ།
མཁྲིས་པའི་ནད་ལ་རྒྱ་དང་། དེའི་རྒྱུ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྟགས་དང་། བཅོས་པའི་ཐབས་དང་རྗེས་བཅད་
བཤད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་དུག་གིས་བསྟན་ཏེ།

དང་པོ། རྒྱ་བསྟན་པ།

རྒྱ་ལྗི་ནད་གཞི་སྣོད་ཀྱི་མཁྲིས་པ་ལ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་ལྗི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དེ་
ལས་ལུས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་རྒྱ་ལྗི་ཚེ་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྟར་ཐ་མལ་དུ་གནས་ཤིང་།

གཉིས་པ། རྒྱུན་བསྟན་པ།

སྲོང་རྒྱུན་གཞན་དུ་མཚན་བསྟན་འགྲམས་པ་དང་། །ཟས་སྒོམ་ཚ་སྐྱར་མི་འཕྲོད་མ་ཞུ་དང་། །ཞེ་སྤང་མི་གཙང་
ལྷ་བསྐྱོལ་འདྲེ་གཡོས་པས། །གསོ་དཀའ་མཁྲིས་ནད་བཞི་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུན་གཞི་སྣོད་ཀྱི་
མཁྲིས་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་མཚན་པའི་འདབས་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སྲོང་བའི་རྒྱུན་ལྗི། གཞན་དུ་མཚན་བསྟན་པ་
སོགས་ལུས་བྱུངས་འགྲམས་པ་དང་། ཟས་སྒོམ་རོ་ཚ་བ་དང་། སྐྱར་བ་དང་། ལན་ལྟ་བ་སོགས་སྐྱུ་མ་ཞིང་ཚ་
བའི་ཟས་ཐོས་པ་དང་། གཞན་ཡང་མི་འཕྲོད་པ་ཐོས་དུགས་པས་མ་ཞུ་བ་དང་རྒྱུད་ལ་ཞེ་སྤང་དུག་པོ་སྐྱེས་པ་
དང་། མི་གཙང་བའི་གྲིབ་ཕོག་པ་དང་། ལྷ་བསྐྱོལ་ཞེས་འགོ་བའམ་སྐྱོབ་པའི་ལྷ་དང་བྲལ་ཞིང་འཁྲུ་བ་དང་།
འདྲེ་གཡོས་པ་བགགས་སམ་འདྲེ་རིགས་སྲོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་དང་། རྒྱུད་པར་མ་མོས་ནད་སྐྱེད་པའི་ཚོ་འཕྲུལ་
གཡོས་པ་དང་། ཡང་ན་ལྷ་རིགས་མི་གཅིག་པ་བསྐྱོལ་བའམ་འཐབ་པ་དང་། འདྲེ་ཡང་འཁྲུགས་པའམ་གཡོས་
པས་མཁྲིས་པའི་ནད་དུ་གྱུར་ཏེ། །དེ་ལས་གསོ་དཀའ་བའི་མཁྲིས་པའི་ནད་རིགས་བཅུ་གསུམ། གནས་ནད་བཅུ་
དགུ། རྒྱུན་ཚོགས་ཀྱི་ནད་བཅོ་ལྔ་སྟེ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བདུན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ། དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དེ་ལ་དབྱེ་བ་སྦྱི་དང་སྦྱི་དང་བྱེ་བྱེ་བྱེ་བྱེ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཁུས་ནད་དེ་ལ་དབྱེ་བ་
བསྟན་པ་ལའང་སྦྱི་དང་བྱེ་བྱེ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

༡ སྦྱིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

སྦྱི་ལ་རིགས་དང་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁུས་ནད་སྦྱིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དེ་ལའང་རིགས་དང་
གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ།

༡ རིགས་ཀྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

རིགས་ཀྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་བ་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ནད་གཞིའི་མཁུས་པ་ཐང་ལ་ལྷགས་པ་དང་། །མེ་ཚོད་མཁུས་པ་གཞན་
ཀྱི་གནས་གྱུར་དང་། །སྦྱོད་ཀྱི་མཁུས་པ་ཁ་ལུང་ཁ་ཤོར་དང་། །ཐུན་མོང་མཁུས་པ་རྩ་རྩ་རྩ་བ་འོ། །ཞེས་པ་སྟེ།
དང་པོ་མཁུས་ནད་རིགས་ཀྱི་སློབ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ན་དེ་ལའང་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་
ཉིད་གཙོ་བོར་བྱས་པ་རིགས་ལ་མཚན་ཉིད་བདུན་ལྟར་ནད་གཞིའི་མཁུས་པ་ཚད་ལས་མ་གཡོས་པ་དེ་ལ་ཐང་
རྩུག་ཐང་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཚོང་དུས་ཀྱི་ཐང་ཀན་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་བདུན་པོ་དེ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་
ཚད་ལས་ལྷགས་པ་ལ་ཚ་བའི་མཁུས་ཚད་ཅེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཚད་དམ་ཐང་ལས་ལྷགས་པ་དང་། །མེ་ཚོད་མཁུས་
པ་ཞེས་པ་གཙོ་བོར་འཇུག་བྱེད་དང་དེའི་ཆ་ཤས་ཚོད་རྣམས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། མེ་ཚོད་ཅེས་པ་འཇུག་བའི་གཞི་ཡིན་
ཏེ། །འཇུག་བར་བྱེད་པའི་མཁུས་པ་དེ་ལ་བཤད། །ནད་དང་ལུས་རྩུངས་ཇི་མ་ཀུན་གྱི་ཚོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དེ་
གཞན་གྱིས་རྒྱུན་རྒྱུན་གནས་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་འདབས་སྦྱོད་ཀྱི་མཁུས་པ་ཁ་ལུང་དེ་ཁ་ཤོར་བ་དང་། །ནད་
གཞི་མེ་ཚོད་སྦྱོད་མཁུས་གསུམ་ཐུན་མོང་དུ་རྒྱུན་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་མཁུས་པ་དེ་ཉིད་རྩ་རྩ་རྩུག་པ་དང་རྣམ་པ་བཞི་རུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡༡ ནད་གཞིའི་མཁུས་པ་ཐང་ལ་ལྷགས་པ།

དང་པོ་རྒྱུན་བཞེས་མཁུས་པ་འཕེལ་བ་སྟེ། །ཚད་པ་གསོ་བའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་སྦྱོན། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་
རྒྱུན་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོད་བཞེས་བསྐྱེད་པའི་མཁུས་པ་འཕེལ་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འོག་ཏུ་ཚད་པ་གསོ་བའི་
སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་སྦྱོན་རྒྱུ་ལྟར་ཉོགས་པར་བྱེད་ དགོས་ཤིང་།

༡༢ མེ་ཚོད་མཁུས་པ་གཞན་གྱི་གནས་གྱུར།

གཉིས་པ་རྒྱང་དང་མ་ལུ་བད་ཀན་ཁྲག །འཇུག་མཁུས་པའི་ཡུལ་དུ་ལྷགས་པ་ཡིས། །མཁུས་པའི་གོ་ཕྱོགས་ཕྱི་
རུ་བྱེར་བ་འོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གཉིས་པ་རྒྱང་དང་མ་ལུ་བད་ཀན་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇུག་གྱི་
མཁུས་པའི་ཡུལ་དུ་ལྷགས་པའི་མཐུས་མཁུས་པའི་གོ་ཕྱོགས་ནས་ཕྱི་རུ་བྱེར་བར་བྱེད་པའོ། །

༡༣ ལྷོད་ཀྱི་མཁེལ་པ་ལ་ལུད་ལ་ཤོར།

གསུམ་པ་པོ་མཚན་སྐྱོན་གྱིས་མཁེལ་པ་བཅར། ཡང་ན་མཁེལ་པ་རང་ལ་སྐྱོན་ལྷན་པ་ལ། །མཁེལ་པ་དབང་
མེད་ཕྱི་རུ་ལ་ལུད་དམ། །འགྲམས་སམ་རྒྱུད་གིས་མཁེལ་ལ་ཤོར་བ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གསུམ་པ་ལྷོད་མཁེལ་དེ་
ཉིད་པོ་བ་དང་མཚན་པའི་སྐྱོན་སོགས་ཀྱིས་མཁེལ་པ་བཅར་བའམ། ཡང་ན་ལྷོད་ཀྱི་མཁེལ་པ་རང་ལ་སྐྱོན་ལྷན་པ་
པའི་རྒྱུ་གིས་ལྷོད་ཀྱི་མཁེལ་པ་དེ་ཉིད་རང་དབང་མེད་པར་ཕྱི་རུ་ལ་ལུད་དམ། ཡང་ན་འགྲམས་སམ་རྒྱུད་གིས་
ལྷོད་མཁེལ་གྱི་ལ་ཤོར་བ་ལོ། །

༡༤ ཐུན་མོང་མཁེལ་པ་ཚ་རུ་རྒྱ་བ།

བཞི་པ་ལྷོད་མཁེལ་འཇུ་བྱེད་གང་ཡང་རུང་། །འགྲམས་འཇུགས་རིམས་རྒྱུན་མཁེལ་པ་འཕེལ་བ་འམ། །ཟུམ་
སྦྱོད་རྒྱུན་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་རྩར་ལུད་པས། །ཤ་སེར་མིག་སེར་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བཞི་པ་ལྷོད་
མཁེལ་སམ་འཇུ་བྱེད་ཀྱི་མཁེལ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་དེ་ཉིད་ལ་འགྲམས་པའམ་འཇུགས་སམ་རིམས་ནད་ཀྱི་རྒྱུན་
གྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཁེལ་པ་འཕེལ་བའམ། ཡང་ན་ཟུམ་དང་སྦྱོད་ལམ་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་མཁེལ་པ་འཕེལ་ཏེ། རྩར་ལུད་
པས་ཤ་མདོག་སེར་བ་དང་མིག་སྤྲིན་སེར་བའི་ནད་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ལོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་མཁེལ་
ནད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དེ་ལ་ནད་གཞིའི་མཁེལ་པ་ཐང་ལ་ལྷན་པ་ཚད་པ་གསོ་སྐབས་སུ་སྟོན་པས་
འདིར་མི་འདྲེན། མེ་རྩོད་མཁེལ་པ་རྒྱུད་དང་མ་ལུ་བ་དང་བད་ཀན་ལྷག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ཕྱིར་བྱེད་བ་བཞི།
ལྷོད་ཀྱི་མཁེལ་པ་ལ་པོ་སྐྱོན་མཚན་སྐྱོན་མཁེལ་པ་རང་ལ་སྐྱོན་ལྷན་པས་ལ་ལུད་པ་གསུམ། འགྲམས་དང་རྒྱུད་
གི་ལ་ཤོར་བ་གཅིག ཐུན་མོང་མཁེལ་པ་ལ་འགྲམས་འཇུགས་རིམས་གསུམ་གྱིས་རྩར་རྒྱུག་པ་སྟེ་གསུམ། རང་
བཞིན་ཟུམ་སྦྱོད་རྒྱུན་གྱིས་རྩར་ལུད་པའི་ཤ་སེར་མིག་སེར་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན།

༡༥ རོན་བསྐྱུ་བ།

མཁེལ་ནད་བརྩ་གསུམ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འདོད། །མདོར་བསྐྱུ་ཐོག་མཐའ་རང་རྒྱུད་ཚ་བའི་ནད། །བར་པ་
གཉིས་པོ་གཞན་དབང་ལྡན་པ་ཡིན། །
དེལ་བས་མཁེལ་ནད་བརྩ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་ཤེས་པར་འདོད་དོ། །མདོར་ཅིལ་གྱིས་
བསྐྱུས་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་མཁེལ་ནད་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཐོག་མ་རྒྱུན་གྱི་མཁེལ་པ་དང་། ཐ་མ་སྦྱོད་མཁེལ་གྱི་ནད་
ལྷ་ནི་རང་རྒྱུད་ཚ་བ་ལོ་ནའི་ནད་དང་། བར་མ་མཁེལ་ནད་བྱེད་བའི་ནད་བཞི་དང་། ལ་ལུད་ལ་ཤོར་བཞི་སྟེ་
གཉིས་པོ་ནི། གཞན་དབང་དང་ལྡན་པའི་ནད་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

༣ གནས་ཀྱི་སློབ་མཁན་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

གནས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ལྷགས་ལ་གམ་པ་དང་། ཤལ་རྒྱས་དང་ཚ་རུ་རྒྱ་བ་དང་། རུས་ལ་ཞེན་དང་དོན་བབས་སློད་རུ་ལྷུང་། དབང་པོ་ལྡེ་ལ་མེ་རྟོག་ཤར་བ་ལོ། དོན་ཅི་སློབ་སྦྱོང་མཚོན་མཚར་མཁལ་མ་ལྟ། སློད་ནི་ཕོ་ལོང་རྒྱ་མ་སྐང་པ་མངལ། དབང་པོ་མགོ་མིག་ན་བ་སྣ་ལྟེ་ལོ། དེ་ལྟར་བཅུ་དགུ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བར་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། མཁལ་ནད་ལྷགས་པའི་གནས་ཀྱི་སློབ་མཁན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ལྷགས་ལ་གམས་པ་དང་། ཤལ་རྒྱས་པ་དང་། ཚ་རུ་རྒྱ་བ་དང་། རུས་ལ་ཞེན་པ་དང་། དོན་ལ་བབས་པ་དང་། སློད་རུ་ལྷུང་བ་དང་། དབང་པོ་སློབ་ལ་མེ་རྟོག་ཤར་བར་བཤད་པ་ལོ། དེ་ཡང་རེ་རེ་ནས་ཁ་ཕྱལ་ནས་བཤད་ན། དོན་ཅི་སློབ་དང་། སྦྱོང་དང་། མཚོན་པ་དང་། མཚར་པ་དང་། མཁལ་མར་གནས་པ་ལྟ། སློད་ནི་ཕོ་བ་དང་། ལོང་དང་། རྒྱ་མ་དང་། སྐང་པ་དང་། མངལ་རུ་ལྷུང་བ་ལྟ། དབང་པོ་ནི་མགོ་བོ་དང་། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྣ་དང་། ལྟེ་ལ་མེ་རྟོག་ཤར་བ་ལྟེ། དེ་ལྟར་ཀུན་རྗེས་བས་བཅུ་དགུ་ནི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པར་འདོད་དོ། །

༤ བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

བྱེ་བྲག་འཇུག་ལྷུང་བྱེད་མདངས་སྦྱར་དང་། །མཐོང་བྱེད་མདོག་གསལ་ན་མ་ལྟར་གྱུར་པ་ལོ། །རྒྱང་དང་བད་ཀན་འདྲེས་པས་བཅུ་རུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁལ་ནད་བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་ནི་འཇུག་དང་། ལྷུང་བྱེད་དང་། མདངས་སྦྱར་དང་། མཐོང་བྱེད་དང་། མདོག་གསལ་དང་ན་མ་པ་ལྟར་གྱུར་པ་ལོ། དེ་ལྟར་རྒྱང་དང་འདྲེས་པ་ལྟ། བད་ཀན་དང་འདྲེས་པ་ལྟེ་འདྲེས་པས་ནད་ན་མ་པ་བཅུ་རུ་བཤད་ཅིང་། རྒྱང་འདྲེས་གཉིས་ཀ་རྗེས་བས་བཙོ་ལྟར་འགྱུར་ལོ། །

༥ དོན་བསྟུ་བ།

ཀུན་གྱི་མདོར་བསྟུ་ཚ་གང་གཉིས་སུ་འདུས། །ལྷག་དང་མཁལ་པ་འཕེལ་བ་ཚ་བ་སྟེ། །མ་ལུ་བད་རྒྱུད་ཡུལ་སྟོགས་གང་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མཁལ་ནད་དེ་ཀུན་གྱི་མདོར་རྗེས་བསྟུ་ནས་བཤད་ན་ཚ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལྷག་དང་མཁལ་པ་འཕེལ་བ་ལ་ཚ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། ལྟེ་ཞེས་པ་འོག་མ་འདྲེན་ཚིག་སྟོས་ན་མ་ལུ་བ་དང་བད་ཀན་དང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་སྟོགས་པ་ནི་གང་བ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལོ། །

བཞི་པ། རྟགས་བསྟན་པ།

དེ་ཡི་རྟགས་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྟར་བཤད་པའི་མཁལ་པའི་ནད་དེའི་རྟགས་བཤད་པ་ལའང་སྦྱིའི་རྟགས་བཤད་པ་དང་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་བཤད་པ་སྟེ་ན་མ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས།

༡ སྤྱིའི་རྟལ་ས་བསྟན་པ།

སྤྱི་རྟལ་ས་མིག་སྤྱིན་བཞིན་སྤྱུག་ས་ཚུ་མདོག་སེར། །ལྟོ་ཆེ་མཁའི་ས་པ་འཕྱུ་སྤྱུག་ཟ་འཕྱུག་བྱེད། །དེ་ཡང་མཁའི་ས་པ་
ཚ་བ་སྟོམ་དད་ཆེ། །ཅུ་གྱི་མས་ཚུ་ཡི་རྒྱུ་ས་ཆེ་ཀྱ་ཡ་མཐུག། །ལ་ལ་ལུས་ཚ་གཉིད་རྒྱུ་བཤང་བ་སེར། །ཤ་ཆང་
མར་རྙིང་བུ་རམ་འོད་བག་གཞོད། །མཁའི་ས་པ་གང་བ་དེ་ལས་གོ་ལོག་སྟེ། །མེ་འོད་འཕྱུ་སྤྱི་བས་རྒྱུ་ལ་བཤང་བ་
དཀར། །ཞེས་པ་སྟེ། །མཁའི་ས་པ་ནད་སྤྱིའི་བརྟལ་པ་ནི་མིག་གི་ཤ་སྤྱིན་དང་བཞིན་ཏེ་གདོང་པའི་མདངས་དང་པགས་
མདོག་སྤྱི་དང་། །ལྷན་པར་དུ་ལག་མཐིལ་དང་ལུང་གོང་དང་སྟེ་ལོག་རྣམས་དང་། །རྒྱ་མདོག་སྤྱུག་པར་སེར་བ་
དང་། །སྟོ་བ་ཆེ་ཞིང་མཁའི་ས་པ་འཕྱུ་བ་དང་། །ཡང་ན་སྤྱུག་ཅིང་ལུས་སྤྱི་ལ་ཟ་འཕྱུག་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟལ་ས་སོ། །དེ་ཡང་ཚ་གང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་སྟེ་བའི་མཁའི་ས་པ་ཚ་བ་ནི་སྤྱི་བཤང་བྱི་རྟལ་ས་དེ་
རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྟོམ་དད་སྤྱུག་པར་ཆེ་བ་དང་། །ལག་པའི་ལྷ་ཅུ་གྱི་མས་ཤིང་རྒྱུ་ས་པ་ཆེ་བ་དང་། །དེ་ཡང་
ཀྱ་ཡ་མཐུག་པ་དང་། །ལ་ཟས་ཐོས་མ་ཐོས་ལ་མ་སྟོས་པར་ལ་ལ་རོ་ལ་བ་བྲོ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཤ་འོད་ཚ་བ་དང་། །ལུས་
གཉིད་སྤྱུག་པར་དུ་རྒྱུ་ཞིང་བཤང་བའི་མདོག་སེར་བ་དང་། །ཤ་དང་ཆང་དང་མར་རྙིང་དང་བུ་རམ་སོགས་
མདོར་ན་ལ་ཟས་འོད་བག་ཅན་གཞོད་པ་རྣམས་ནི་མཁའི་ས་པ་ཚ་བའི་རྟལ་ས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མཁའི་ས་པ་
གང་བའི་ནད་སྤྱི་བཤང་བ་དེ་ལས་གོ་ལོག་པ་སྟེ། །ཕོ་བའི་མེ་འོད་སྤྱུག་པར་དུ་རྒྱུ་བས་འཕྱུ་བྱེད་ཀྱི་སྟོབས་ཤིན་
ཏུ་རྒྱུ་ལ་བཤང་བའི་མདོག་དཀར་བ་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་མཁའི་ས་པ་གང་བའི་རྟལ་ས་སུ་བཤང་བ་ཡིན་ལོ། །

༢ བྱེ་བྲག་གི་རྟལ་ས་བཤང་བ།

བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་རྟལ་ས་བསྟན་པ་ལ། །རིགས་ཀྱི་རྟལ་ས་བཤང་བ་དང་། །གནས་ཀྱི་རྟལ་ས་བཤང་བ། །ནང་ཆོགས་
ཀྱི་རྟལ་ས་བཤང་བ་བཅས་གསུམ་ལོ། །

༡ རིགས་ཀྱི་རྟལ་ས་བཤང་བ།

རིགས་ཀྱི་རྟལ་ས་ལའང་ནད་གཞིའི་མཁའི་ས་པ་ཐང་ལ་ལྷགས་པ་དང་། །མེ་འོད་མཁའི་ས་པ་གཞན་ཀྱི་གནས་གྱུར།
སྟོང་ཀྱི་མཁའི་ས་པ་ལ་ལུང་ལ་ཤོར། །སུན་མོང་མཁའི་ས་པ་ཅུ་རུ་རྒྱ་བ་བཅས་བཞི་ཡོད་དོ། །

༡༡ ནད་གཞིའི་མཁའི་ས་པ་ཐང་ལ་ལྷགས་པའི་རྟལ་ས།

བྱེ་བྲག་ཚ་བ་རྒྱ་བརྟལ་གོ་མས་པས་བརྟལ། །ཅེས་པ་སྟེ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་ཚ་བ་ལ་སྟོང་རྒྱ་མཚན་ཉིད་སོགས་ལ་བརྟལ་
པའི་སྟོ་ནས་བརྟལ་པ་དང་ཕན་གཞོད་གོ་མས་པས་བརྟལ་དགོས་ཏེ།

༡༢ མེ་འོད་མཁའི་ས་པ་གཞན་ཀྱི་གནས་གྱུར་པའི་རྟལ་ས།

རྒྱུང་གི་གནས་གྱུར་སྟོ་འཕྲོག་རྟལ་པ་སྟེ། །གཡལ་མང་འོད་བཟུང་བས་རྗེས་བདེ་བར་མཛོམ། །མ་ལུ་བད་ཀན་
གང་གི་གནས་གྱུར་གྱང་། །ལུས་ལྷི་གཉིད་ཆེ་སྤྱིད་སྤྱི་འཕྱུག་སྤྱི་འཕྱུག་ལོད་དོ། །བས་སྟོམ་སྟོང་ལམ་བསེལ་གཞོད་འོ་

ན་བདེ། །ལྷན་པར་ངི་མ་སྐྱེ་ལ་གསོ་བ་པ་ཡིན། །ཁྲག་གི་གནས་སྐྱུར་སྐྱུག་པོའི་རྒྱ་བྱས་ཏེ། །ངི་མ་ནག་སྐྱུག་སྐྱེ་ལ་ཤ་རིལ་འདྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། །མེ་བྱོད་མཁྲིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུང་གི་གནས་སྐྱུར་ན་ཁོང་པ་སྟོ་ཞིང་འཁྲོག་པ་དང་། །རྟུག་པ་སྟེ་ངི་མ་སྐྱེ་ལ་དང་གཡལ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཤ་ཆང་བྱ་རམ་ལ་སོགས་ཤོད་ཆེལ་བརྟུན་པའི་ཟས་ཟོས་པའི་རྗེས་སྐྱུ་བདེ་བར་མངོན་པ་དང་། །མ་ལྷ་བ་དང་བད་ཀའ་སོགས་ནད་གང་དང་གང་གི་གནས་སྐྱུར་པའི་རྟུགས་སྐྱུ་འང་ལུས་སྟེ་ཞིང་གཉིད་ལྷག་པར་ཆེ་བ་དང་། །སྤྱིད་པ་སྐྱུར་ཞིང་ས་གཅིག་ཏུ་འདུག་སྟེ་འདོད་པ་དང་། །ཟས་དང་སྐྱོམ་དང་སྟོད་ལམ་རྣམས་བསེལ་བ་གནོད་ཅིང་ཤོ་ན་བདེ་བ་དང་། །ལྷན་པར་མི་འགྱུར་བའི་རྟུགས་སྐྱུ་འང་ངི་མ་སྐྱེ་བོ་ལ་གསོ་བ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན། །ཁྲག་གི་གནས་སྐྱུར་ན་བད་ཀའ་སྐྱུག་པོའི་རྒྱ་བྱས་ཏེ། །དེ་རྟུར་གྱུར་རྟུགས་སྐྱུ་ངི་མ་དེ་ཉིད་ཁ་དོག་ནག་ལ་སྐྱུག་པ་དེ་ཡང་སྐྱེ་ལ་ཤ་རིལ་དང་ །འདྲ་བར་འབྱུང་ངོ། །

༡༣ ལྷོད་ཀྱི་མཁྲིས་པ་ཁ་ལུད་ཁ་ཤོར་གྱི་རྟུགས།

མཚིན་པའི་སྐྱེ་ན་མཚིན་པ་རྒྱས་པ་ཡིས། །མཁྲིས་ཡུལ་ཕྱོགས་ན་སྤངས་པས་དངོས་སྐྱུགས་ལ། །ཕོ་བའི་སྐྱེ་གྱིས་ཡུལ་ཕྱོགས་ཟས་སྐྱོམ་འཁྲེན། །མཁྲིས་པའི་སྟེང་དུ་སྤྲོ་ཞིང་མནན་མི་བཟོད། །མཁྲིས་པ་རང་ལ་སྐྱེ་ཞུགས་ལུས་ཤེད་རྒྱུང་། །ལུས་ཀྱི་མདོག་སེར་བ་འཕྲུག་དང་ག་འགག། །བཤལ་དང་གཏར་ལ་ནད་ཐོན་བཅོས་སྟེད་མེད། །ནད་དེ་འཆི་བདག་ཁ་རུ་རྒྱུད་དང་འདྲ། །ཁ་ཤོར་ཤེད་མེད་མཁྲིས་པ་འཁྲུ་སྐྱུག་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། །མཚིན་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱེ་ན་མཁྲིས་པ་རྒྱས་པ་དེའི་དབང་གིས་སྟོད་མཁྲིས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་ན་མཚིན་པའི་ཡུལ་དུ་ལག་པས་སྤངས་པ་སྟེ་རེག་ནས་མནན་ན་དངོས་སྐྱུ་སྤྲོ་གི་འོང་བ་གསལ་པོར་ཤེས་ཤིང་། །ཕོ་བའི་སྐྱེ་གྱིས་སྟོད་མཁྲིས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་པ་ན་ཁ་བས་དང་སྐྱོམ་ལ་འཁྲེན་པ་སྟེ་འདོད་ཀྱང་ཟོས་ན་སྐྱུག་ཅིང་། །མཁྲིས་པའི་སྟེང་དུ་ལག་པ་ལྟ་བུས་མནན་ན་སྤྲོ་ཞིང་དེ་ཡང་ཤེད་ཆེར་མནན་པར་གྱུར་དུས་ན་རྒྱག་མི་བཟོད་པ་དང་མཁྲིས་པ་རང་ལ་སྐྱེ་ཞུགས་རྟུགས་སྐྱུ་ལུས་ཤེད་རྒྱུང་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཤ་མདོག་སེར་བ་དང་བ་འཕྲུག་བྱེད་ཅིང་དང་ག་འགགས་པ་སོགས་འབྱུང་བ་དེ་ལ་སྤྱི་རྒྱུད་རྟུར་གྱི་བཤལ་དང་མཁྲིས་ཕྱི་རིགས་གཏར་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོ་ག་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་གསོ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་ཀྱང་ནད་མི་ཐོན་ཞིང་བཅོས་སྟེད་མེད་ན་ནད་པ་དེ་ཉིད་འཆི་བདག་གི་ཁ་རུ་རྒྱུད་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོད་མཁྲིས་དེ་ཉིད་སྐྱོན་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསྐྱེད་པར་ཁ་ཤོར་བ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཤེད་ཀྱང་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་མཁྲིས་པ་འཁྲུ་བ་དང་སྐྱུག་པར་བྱེད་པ་དེའོ། །

༡༤ ཐུན་མོང་མཁྲིས་པ་རྩ་རུ་རྒྱུ་བ་བཤད་པ། །དེ་ལ་འགྲམས་འཁྲུགས་རིམས་གསུམ་མཁྲིས་པར་བབས་པའི་རྩར་རྒྱ་གཞན་དུ་ཁ་འཕངས་པ་དང་། །རང་བཞིན་ཟས་སྟོད་ཀྱིས་འཕེལ་བའི་རྩར་རྒྱག་བཅས་གཉིས་སོ། །

ཁ༡ འགྲམས་འཁྲུགས་རིམས་གསུམ་མཁྲིས་པར་བབས་པའི་རྩར་རྒྱག་རྟུགས་གཞན་དུ་ཁ་འཕངས་པ།

མཁྲིས་པ་འགྲམས་སམ་འབྲུགས་ཚད་མཁྲིས་པར་བབས། །རིམས་ནད་མཁྲིས་པར་བབས་པའི་ཙུར་རྒྱལ་
གསུམ། །དེ་རྟགས་བཅོས་ཐབས་རང་རང་ལེ་ལྷུར་བཟླ། །ཞེས་པ་སྟེ། རུན་མོང་གི་མཁྲིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱེན་གྱིས་
བསྐྱད་པའི་འགྲམས་སམ་ཡང་ན་འབྲུགས་ཚད་ མཁྲིས་པར་བབས་པ་དང་། ཡང་ན་རིམས་ཀྱི་ནད་མཁྲིས་པར་
བབས་པའི་ཙུར་རྒྱལ་པ་གསུམ་པོ་དེའི་བརྟག་ཐབས་དང་བཅོས་ཐབས་སོགས་གང་ལ་གང་དགོས་པ་རྣམས་
འགྲམས་འབྲུགས་རིམས་གསུམ་པོ་སོ་སོ་རང་རང་གི་ལེ་ལྷུར་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཟླ་བར་བྱའོ། །

ལ༢ རང་བཞིན་ཟས་སྟོད་ཀྱི་རྒྱེན་གྱིས་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་ཙུར་རྒྱལ་གི་རྟགས།

རང་བཞིན་ཟས་སྟོད་རྒྱེན་གྱིས་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི། །ཙུར་རྒྱལ་དག་ལ་ཤ་སེར་མིག་སེར་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ།
གཞན་གྱིས་མ་བསྐྱད་པར་རང་བཞིན་དུ་ཟས་དང་སྟོད་ལམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱེན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་མཁྲིས་པ་འཕེལ་བའི་
ནད་ཙུར་རྒྱལ་པ་དེ་དག་ལའང་ཤ་སེར་དང་མིག་སེར་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་ལས།

ག༡ ཤ་སེར་གྱི་རྟགས།

མཁྲིས་པ་ཤ་སེར་ཤེད་རྒྱུད་གཉིད་མི་བྱབ། །ལུས་ལྗེ་ཞིང་དར་རྒྱ་སོགས་གང་ཡང་ལ། །ཤ་མདོག་གསེར་འབྲ་རྩམ་
དཀར་སེར་པོར་མཐོང་། །སྔ་དྲོ་བསིལ་ཕེབས་བདེ་ལ་ཉིན་དགུང་ན། །ཞེས་པ་སྟེ། རང་བཞིན་ཟས་སྟོད་ཀྱི་རྒྱེན་
གྱིས་འཕེལ་བའི་ཙུར་རྒྱལ་གི་མཁྲིས་པ་ཤ་སེར་ཞེས་པ་དེའི་རྟགས་ལའང་ལུས་ཀྱི་ཤེད་རྒྱུད་ཞིང་ཉིན་གཉིད་མི་བྱབ་
པ་དང་། ལུས་ལྗེ་ཞིང་ཞིང་དར་དར་བ་དང་རྒྱ་སོགས་མདོར་ན་བརྟུང་བའི་བྱེ་བྲག་གང་ཡང་རོ་ཁ་བར་བྲོ་བ་དང་།
ཤའི་མདོག་ཀྱང་གསེར་དང་འབྲ་ཞིང་རྩམ་གྱི་བྱེ་བྲག་དཀར་པོའི་རིགས་ཐམས་ཅད་སེར་པོར་མཐོང་བ་དང་། སྔ་
དྲོ་དང་བསིལ་ཕེབས་པའི་དུས་སུ་བདེ་ལ་ཉིན་དགུང་གི་དུས་ན་བའོ། །

ག༢ མིག་སེར་གྱི་རྟགས།

མཁྲིས་པ་མིག་སེར་མིག་སྒྲིན་སེན་མོ་སེར། །ལུས་རྩལ་ཉམས་རྒྱུད་ཁོང་ཚ་མིག་རུས་ན། །ཁ་བས་ཡི་གར་མི་འོང་
སྐྱོམ་དད་ཆེ། །སྐྱུག་པ་སྐྱམ་བྱེད་མིག་སྔར་སྔོན་དམར་མཐོང་། །ཞེས་པ་སྟེ། ཙུར་རྒྱལ་གི་མཁྲིས་པ་མིག་སེར་
ཞེས་བྱ་བའི་རྟགས་ནི་མིག་སྒྲིན་དང་སེན་མོ་གཉིས་ཀྱི་མདོག་སེར་ལ་ལུས་རྩལ་ཞིང་ཉམས་རྒྱུད་བ་དང་། ཁོང་པ་ཚ་
ལ་མིག་གི་རུས་པ་ན་བ་དང་། ཁ་བས་གང་ཡང་ཡི་གར་མི་འོང་ཞིང་སྐྱོམ་དད་ཆེ་ལ་སྐྱུག་པ་སྐྱམ་བྱེད་པ་དང་།
བྱུང་པར་དུ་མིག་སྔར་ཁ་དོག་སྔོན་དམར་མཐོང་བ་རྣམས་སོ། །

ག༣ དུས་ལས་འདས་ན་གསོ་དཀའ་བར་གདམས་པ།

ཀུན་ཀྱང་ཡུན་རིང་རྒྱས་ནས་སྒྲིན་པའི་དུས། །ཀླ་ཡ་ནག་པོར་གྱུར་ནས་བྱ་འཕྲུག་བྱེད། །ལྷགས་མདོག་སྔོན་ནག་
སྔ་དང་སྒྲིན་མ་འབྱེ། །ཤེད་མེད་ཤ་སྐྱམས་སེན་མོ་ནག་ཐིག་ཆགས། །འདི་དུས་མཁྲིས་པས་ཤ་རུས་ཐམས་ཅད་
བྱབ། །གཤིན་རྗེའི་ཞགས་པས་བྲིན་པས་འཚོ་མི་འགྱུར། །འདི་ལ་བཅོས་ཐབས་མི་བརྩམ་ཚོགས་གསོག་

བསྐྱུལ། །ཞེས་པ་སྟེ། བོད་རྒྱ་བཤད་པའི་མཁྲིས་ནད་དེ་ཀུན་ཀྱང་ཡུན་རིང་རྒྱ་ལོན་ནས་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ཉིད་
རྒྱས་འདས་ནས་སླིན་པའི་རྒྱས་ཀྱི་ནད་ལ་ཀླ་ཡ་ནག་པོར་གྱུར་ནས་དེ་རྟགས་སུ་བྱ་བ་འཕྲུག་བྱེད་ཅིང་པགས་པའི་
མདོག་སྲོ་ལ་ནག་པའི་རྒྱས་སུ་སྐྱ་དང་སླིན་མ་རྣམས་འབྱི་ཞིང་ལུས་ལ་ཤེད་མེད་ལ་ཤ་སྐྱམ་པ་དང་། སེན་མོ་ལ་
ནག་ཐིག་ཆགས་པ་འདི་རྒྱས་སུ་མཁྲིས་པས་ཤ་དང་རུས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་ཅིང་གཤིན་རྗེའི་ཞགས་པ་
དང་འབྲ་བས་ཟིན་པས་འཚོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་དོན་གྱིས་ན། འདི་ལྟ་བུའི་ནད་དེ་ལ་བཙོས་ཐབས་མི་བརྩམ་ཞིང་
དཀར་པོ་དགེ་བའི་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐྱུལ་བར་བྱའོ། །

༡ གནས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ།

གནས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བརྟག་པ་ལ་པགས་ལ་གམ་པ་དང་། ཤ་ལ་རྒྱས་པ། ཚ་རུ་རྒྱ་བ། རུས་ལ་ཞེན་པ། རོན་ལྡ་ལ་
བབས་པ། སློད་རྒྱ་ལྱང་བ། དབང་པོ་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ། མཚུག་བསྐྱབ་བཙམ་བརྒྱད་དོ། །

༡༡ ཐགས་ལ་གམ་པའི་རྟགས།

མཁྲིས་པ་ཐགས་ལ་གམ་པ་བྱ་བ་འཕྲུག་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྲུང་བཤད་པའི་མཁྲིས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་པགས་ལ་
གམས་པར་གྱུར་ན་བྱ་བ་འཕྲུག་བྱེད་ཅིང་།

༡༢ ཤ་ལ་རྒྱས་པའི་རྟགས།

ཤ་ལ་རྒྱས་པ་ཤུ་བ་ཐོར་པ་འབྱུང་། །ཐུགས་ན་རྒྱ་སེར་ཞུག་དང་མཁྲིས་པ་འཛུག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ཤ་ལ་རྒྱས་པར་
གྱུར་ན་ཤུ་བ་དང་ཐོར་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་ལོར་བའི་རྟགས་སུ་འཕྲུགས་ཤིང་བྱད་ན་རྒྱ་སེར་དང་ཞུག་
དང་མཁྲིས་པ་བཙམ་འཛུག་པ་དང་།

༡༣ ཚ་རུ་རྒྱ་བའི་རྟགས།

ཚ་རུ་རྒྱ་བ་ཚོགས་གཞི་ཉུ་གཞི་དང་། །དོ་སར་བ་ཞིང་རྒྱས་ནས་ལུས་ཀུན་བྱ། །རྩ་མིག་མཁྲིས་པས་གང་ཕྱིར་
ཐགས་མི་སེར། །གཏར་ན་ཞུག་མེད་མཁྲིས་པ་བྱད་མར་འོང། །ཞེས་པ་སྟེ། ཚ་རུ་རྒྱ་བ་ན་དེའི་རྟགས་སུ་ཚོགས་
གཞི་དང་། ཡན་ལག་གི་ཉུ་བཞི་དང་། མཆན་ལྷང་སོགས་དོ་ས་རྣམས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་རྒྱས་པར་གྱུར་ནས་
ལུས་ཀུན་བྱ་བ་དང་། དེ་རྒྱས་རྩ་མིག་སྟེ་རྩའི་སྐབས་རྣམས་མཁྲིས་པས་གང་ཕྱིར་པགས་མདོག་དང་མིག་སླིན་
རྣམས་སེར་བ་དང་། མཁྲིས་རྩའི་རིགས་གཏར་ན་ཞུག་ཡེ་མེད་པར་མཁྲིས་པ་བྱད་མར་ཏེ་མཁྲིས་པ་རྒྱང་པར་
འོང་ངོ། །

༡༤ རུས་ལ་ཞེན་པའི་རྟགས།

རུས་ལ་ཞེན་པ་ཚིགས་པ་ཐམས་ཅད་ན། །ཁོལ་བྱུར་ན་ཞིང་ཤ་སྐྱམ་ཚིགས་ཐོག་སྐྱངས། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁྲིས་པ་
རུས་ལ་ཞེན་པར་གྱུར་ན་ཚིགས་པ་ཐམས་ཅད་ན་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁོལ་བྱུ་ཁོལ་བྱུར་ན་ཞིང་ལུས་ཀྱི་ཤ་
སྐྱམ་པ་དང་ཚིགས་ཀྱི་ཐོག་རྣམས་སྐྱངས་པའོ། །

༡༥ དོན་རྣམས་ལ་བབས་པའི་རྟགས།

སྣིང་ལ་ཞུགས་ན་སྟོ་སྣིང་སྟོད་མི་བདེ། །སྟེ་སེར་གཉིད་རྩུང་སྣིང་ལ་གང་མོ་འདོད། །སྟོ་ལ་ཞུགས་ན་སྟོ་སྣིང་
སེར་པོར་འོང། །མཚིན་པར་ཞུགས་ན་ཤ་སྟོ་མཚིན་སྟེང་ན། །མགོ་ན་མིག་ཚ་མཚིལ་མ་སྐྱལ་ལ་འདྲིལ། །མཚེར་
པར་ཞུགས་ན་སྟེ་ཁ་ཁག་ལྷན་འཇུག། །སྟོ་རྩིང་རྒྱུང་པ་གཡོན་སྐྱངས་ལྟུ་ཚིགས་ན། །མཁལ་མར་ཞུགས་ན་རྒྱུང་པ་
སྣིང་ལ་སྣིང་། །མཁལ་རྟེན་ན་ཞིང་རྣ་རྒྱབ་སེར་པོར་འགྲོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྣིང་ལ་མཁྲིས་པ་ཞུགས་ན་སྟོ་སྣིང་
སོགས་རོ་སྟོད་མི་བདེ་བར་ན་བ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱང་མི་འགྱུར་བའི་རྟགས་སུ་སྟེ་མདོག་སེར་ལ་མཚན་ཉིད་རྩུང་
ཞིང་ལྷན་པར་དུ་འདྲེས་སྣིང་ལ་བབས་བཅུང་སོགས་གང་མོ་འདོད་པ་འབྱུང་ངོ་། །སྟོ་བ་ལ་མཁྲིས་པ་ཞུགས་ན་
སྟོ་སྣིང་དང་ལྷན་པའི་མདོག་རྣམས་སེར་པོར་འོང། །མཚིན་པར་མཁྲིས་པ་ཞུགས་ན་ཤ་མདོག་སྟོ་ཞིང་གནས་ངེས་
པ་ཅན་མཚིན་སྟེང་ན་ཞིང་མགོ་ན་བ་དང་ལྷན་པར་དུ་འབྲེལ་སྟོར་གྱི་དབང་གིས་མིག་སྐྱམ་ཞིང་ཚ་བ་དང་མཚིལ་
མ་བསྐྱལ་ལ་འདྲིལ་བ་འབྱུང་ངོ་། །མཚེར་པར་མཁྲིས་པ་ཞུགས་ན་སྟེ་འུའི་མདོག་སྟོ་ཁ་ཁག་ལང་ན་སེར་ཁྲུང་འབྱུང་
ཞིང་ཁག་ལྷན་འཇུག་བ་དང་ཁོང་སྟོ་ཞིང་རྩིང་ལ་མཚེར་གནས་ཀྱི་དབང་གིས་རྒྱུང་པ་གཡོན་སྐྱངས་ཤིང་ལྟུ་ཚིགས་
ཞེས་པ་ཡན་ལག་གི་ཚིགས་ཀྱི་བར་ལ་ལྟུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ན་བའོ། །མཁལ་མར་མཁྲིས་པ་ཞུགས་ན་དེའི་
རྟགས་སུ་རྒྱུང་པ་སྣིང་ལ་སྣིང་ཅིང་མཁལ་རྟེན་ན་ཞིང་རྣ་བའི་རྒྱབ་པགས་མདོག་སེར་པོར་འགྲོ་བའོ། །

༡༦ སྟོད་དུ་སྐྱུང་བའི་རྟགས།

ཕོ་བར་ཞུགས་ན་མཁྲིས་པ་འཇུག་སྐྱུག་བྱེད། །ལོང་དང་རྒྱ་མར་ཞུགས་ན་མཁྲིས་པ་འཇུག། །སྐྱང་པར་ཞུགས་ན་རྒྱ་
ལ་སྣི་འཇུག་སྟེ། །མངལ་དུ་ཞུགས་ན་མཁྲིས་པ་འཇུག་གམ་འདྲིལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཕོ་བར་མཁྲིས་པ་ཞུགས་ན་
མཁྲིས་པ་འཇུག་བའམ་ཡང་ན་སྐྱུགས་པར་བྱེད་ཅིང་། ལོང་དང་རྒྱ་མར་མཁྲིས་པ་ཞུགས་ན་འང་མཁྲིས་པ་འཇུག་ཞིང་
སྐྱང་པར་ཞུགས་ན་རྒྱ་ལ་སྣི་བའམ་ཡང་ན་སྟེ་བ་འབྱུང་ངོ་། །མངལ་དུ་མཁྲིས་པ་ཞུགས་ན་མཁྲིས་པ་འཇུག་གམ་
ཡང་ན་སྐྱུག་དུ་འདྲིལ་བའོ། །

༡༧ དབང་པོ་རྣམས་སུ་མཁྲིས་པ་ཞུགས་རྟགས།

མགོ་ལ་ཞུགས་ན་མཚོགས་མ་གྲུང་པ་ན། །ཉི་མ་ཕོག་དང་ཞོ་འབྱུངས་སྟོན་དུས་ལྡང་། །མིག་ཞུགས་མདོག་སེར་
ཚ་ཞིང་མཚིལ་མང་། །རྣམ་ཞུགས་ལྷག་ཚེ་ཚ་ལ་རྒྱ་སེར་འཇུག། །སྣེར་ཞུགས་སྟོ་སྣིང་གི་མདོག་སེར་མཚུལ་པ་

འགག་ ལྷོ་ལ་ལྷགས་ན་ལྷོ་སེར་རོ་ཀུན་ལ། ཞེས་པ་སྟེ། མགོ་བོ་ལ་མཁྲིས་པ་ལྷགས་ན་མཚོག་མ་དང་ལྷན་པ་
གཉིས་ན་ཞིང་། ལྷན་པར་ཉི་མ་ཕོག་པ་དང་ཞོ་འཕྱངས་པའི་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་དུས་སོགས་སུ་ལྷན་པ་ཡིན་
ནོ། མིག་ལ་མཁྲིས་པ་ལྷགས་ན་མིག་གི་མདོག་སེར་ལ་ཚ་ཞིང་མཚི་མ་མང་དུ་འབྱུང་རོ། ལྷ་བར་མཁྲིས་པ་
ལྷགས་ན་ལྷག་གཟེར་ཆེ་ཞིང་ན་བ་ཚ་ལ་ལྷན་པར་དུ་ན་བའི་ནང་ནས་རྒྱ་སེར་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། ལྷན་པ་མཁྲིས་པ་
ལྷགས་ན་སྐབས་ཀྱི་མདོག་སེར་ལ་མཚུལ་པ་འགགས་པ་དང་། ལྷོ་ལ་མཁྲིས་པ་ལྷགས་ན་ལྷོ་ལ་མདོག་སེར་བ་
དང་རོ་གང་ཟོས་ཀུན་ལ་བ་འབྱུང་ཞིང་།

༡༥ མཚུག་བསྟུ་བ།

ཀུན་ལ་མིག་རྒྱ་སེར་ན་མཁྲིས་པར་བརྟུག་ ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཀུན་ལ་མིག་དང་རྒྱའི་མདོག་སེར་ཕོ་འདུག་ན་མཁྲིས་
པར་བརྟུག་གོ །

༡༦ བྱེ་བྲག་ནང་ཚོགས་ཀྱི་རྟགས་བསྟན་པ།

བྱེ་བྲག་མཁྲིས་པ་ལྷ་ལས་འཇུག་ཅིང་། འདྲ་དུ་གྱུར་ན་ལྷོ་སེར་སྟོན་དང་ཆེ། ལ་ཟས་མི་འཇུག་དང་ག་འགག་པར་
འགྱུར་། ལ་དངས་སྐྱུར་ནད་གྱུར་རྒྱ་སེར་ཕོ་བ་ལྷེམ། ལྷས་ཕོ་ལྷོ་ལ་ཤེད་ཉམ་རྒྱུང་བ་ཡིན། ལྷུབ་བྱེད་སྟོང་
སྐྱགས་དབྱགས་ཚོད་སྟོན་དང་ཆེ། དང་ག་མི་བདེ་ལྷས་འདྲར་སྟོ་སྟོང་ཚ། ལ་ཐོང་བྱེད་ནད་གྱུར་མགོ་ན་ཆང་
འཕྱངས་གཟེར། མིག་སེར་མིག་གིས་ཉེ་མཐོང་རིང་མི་མཐོང་། ལ་མདོག་གསལ་ནད་གྱུར་ལྷས་ཀྱི་ཤོད་
ཆེ། ལ་ལྷགས་སྟོན་ག་ཚ་ལ་རྒྱབ་པ་འོ། ལྷན་དང་བད་ཀན་གང་འདྲེས་དེ་རྟགས་སྟོན། ཞེས་པ་སྟེ། བརྟུག་པ་
དེ་ན་མས་ལས་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་དེ་ལ་མཁྲིས་པ་ལྷ་ལས། འཇུག་ཅིང་ཅེས་བྱ་བའི་མཁྲིས་པ་དེ་ནི་ནད་དུ་གྱུར་པའི་
ཆོ་ན། ལྷོ་ལ་མདོག་སེར་བ་དང་སྟོན་དང་ཆེ་བ་དང་ལ་ཟས་མི་འཇུག་ཞིང་དང་ག་འགགས་པར་འགྱུར་
བའོ། མཁྲིས་པ་མདངས་བསྐྱུར་ནད་དུ་གྱུར་ན་རྒྱ་སེར་གྱིས་ཕོ་བ་ལྷེམ་སྟེ་གང་བ་ལྷས་ཕོ་ལྷོ་ལ་ལྷས་ཤེད་ཉམ་
རྒྱུང་བ་ཡིན་ནོ། མཁྲིས་པ་སྐྱུབ་བྱེད་ནད་དུ་གྱུར་ན་སྟོང་སྐྱགས་ཉེ་སྟོང་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་གཙུག་པའི་ཉམས་ཅན་
ལ་བྱ་ཞིང་དབྱགས་ཚོད་སྟོན་དང་ཆེ་བ་དང་། དང་ག་མི་བདེ་ཞིང་ལྷས་འདྲར་བ་དང་སྟོ་སྟོང་ལ་ན་ལྷག་ཚ་ཅོག་
བྱེད། ལ་ཐོང་བྱེད་ནད་དུ་གྱུར་ན་མགོ་བོ་ན་ཞིང་ཆང་འཕྱངས་པའི་དུས་ན་གཟེར་བ་དང་། མིག་གི་ཤོད་སྟོན་སེར་ལ་
མིག་གིས་ཉེ་བའི་དངོས་ཕོ་ན་མས་ལ་ཐོང་ཞིང་ས་ཐག་རིང་བའི་དངོས་ཕོ་ན་མས་མི་མཐོང་བ་དང་། མཁྲིས་པ་
མདོག་གསལ་ནད་དུ་གྱུར་ན་ལྷས་ཀྱི་ཤོད་ཆེ་ལ་ཤོད་པགས་མདོག་སྟོན་ལྷན་ཞིང་ན་ལྷག་ཚ་ལ་རེག་བྱ་
རྒྱབ་པ་འོ། ལ་ཤད་མ་ཐག་པའི་མཁྲིས་ནད་རྒྱུང་བ་དེ་ན་མས་ལ་རྒྱུང་ནད་དང་བད་ཀན་གྱི་ནད་གང་ལ་གང་འདྲེས་
པ་དེའི་རྟགས་དེ་དང་དེ་ན་མས་སྟོན་ནོ། །

ལྷ་པ། བཙུག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ།

བཙུག་པའི་ཐབས་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁའ་མཁའ་ནད་བཙུག་པར་བྱ་བའི་ཐབས་བཤད་པ་དེ་
ལའང་། སྤྱིའི་གསོ་ཐབས་དང་བྱེ་བྲག་གི་གསོ་ཐབས་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །

༡ སྤྱིའི་བཙུག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ།

སྤྱི་བཙུག་མཁའ་མཁའ་ནད་ཚ་གང་གཉིས་སུ་བསྟུ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱི་བཙུག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་དེ་ལ་མཁའ་མཁའ་ནད་
ལའང་གོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཚ་བ་དང་གང་བ་གཉིས་སུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་ལོ། །

༡ ཚ་བའི་བཙུག་པའི་ཐབས་བསྟན་པ།

གཉེན་པོ་སྐྱེན་དབྱེད་ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁའ་མཁའ་ནད་ཚ་བ་སྤྱི་བཙུག་པའི་གཉེན་པོ་དེ་ལའང་
སྐྱེན་དང་། དབྱེད་དང་། ཟས་དང་། སྦྱོད་ལམ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའི་སྐོར་ནས་བཙུག་པར་བྱ་དགོས་པ་ལོ། །

༡༡ སྐྱེན་བསྟན་པ། མཁའ་མཁའ་ནད་ཚ་བ་སྐྱེན་གྱིས་བཙུག་པའི་སྤྱི་བཙུག་པར་དང་། ལྷ་པར་གྱི་བཙུག་
ཐབས་བསྟན་པ་གཉིས་སོ། །

༡༢ སྤྱི་བཙུག་གི་སྐྱེན།

མཁའ་མཁའ་ནད་ཚ་བའི་སྐྱེན་ནི་ཉིག་ཏུ་དང་། །གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་གྱི་ལྷེ་བ་ཤ་ཀ། །འོང་ང་དཀར་པོ་བསྐོལ་གངས་ཐང་
དུ་བཏང་། །འོང་ཆུང་འཇུ་བ་དཀར་པོ་འོང་སྐྱེན་བསྐྱེན། །དེ་འོག་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ཉིག་ཏུ་གསུམ། །འོང་ང་
དཀར་པོ་རུ་ཉ་པར་པ་ཏ། །ཅ་མཁའ་ཉོང་ལེན་སྐྱེར་བྱུ་ཀ་ར་སྐྱེར། །ཕྱེ་མ་ཆུས་འཕུལ་མཁའ་མཁའ་ནད་མ་ལུས་
འཛོམས། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁའ་མཁའ་ནད་ཚ་བའི་སྐྱེན་དུ་ནི་རྒྱ་གར་ཉིག་ཏུ་དང་། །གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་དང་། །གྱི་ལྷེ་
དཀར་པོ་དང་། །བ་ཤ་ཀ་དང་། །འོང་ང་དཀར་པོ་རྣམས་བསྐོལ་བའི་ལྷེ་བ་གང་ཐང་དུ་བྱས་པ་སྐྱེན་ཚད་པོ་བའི་མེ་
འོང་དང་སྐྱེར་ལ་འོང་དུ་གཏང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ནད་པ་དེའི་འོང་ཆུང་ཞིང་མེ་འོང་གྱིས་འཇུ་བར་དཀར་པོ་འོང་
སྐྱེན་ཏེ་པི་པི་ལིང་བསྐྱེན་ལ་བཏང་ཞིང་། །དེའི་འོག་ཏུ་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ཉིག་ཏུ་གསུམ་ཞེས་པ་ལ། །ལྷ་ཟེར་སོགས་
པ་འགར། །ནི་མ་པ་ལ་རིགས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་ཕྱེ་བ་ལ་ཉིག་ཏུ་གསུམ་དུ་བཞེད། །གཞན་ཡང་བོད་དུ་མཁའ་མཁའ་
སྐྱེན་མ་རྣམས་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་འདུག་ནའང་རྒྱ་ཉིག་དང་བོད་ཀྱི་བཙུག་པའི་ཉིག་ཉིག་གཉིས་
བཙུག་གསུམ་འཐད་པ་དང་། །འོང་ང་དཀར་པོ་དང་། །རུ་ཉ་དང་། །པར་པ་ཏ་དང་། །ཅ་མཁའ་དང་། །ཉོང་ལེན་
དང་། །སྐྱེར་པའི་བར་བྱེད་དང་བཙུག་པར་ཉ་ཀ་ར་དང་སྐྱེར་བའི་ཕྱེ་མ་ཆུས་ཕུལ་ནས་བཏང་ན་མཁའ་མཁའ་ནད་ཚ་བའི་
ནད་མ་ལུས་པར་འཛོམས་སོ། །

ལ༢ ལྷ་པར་བསྐྱུ་སྐྱུང་ཞི་གསུམ་གྱི་བཙུག་ཐབས།

དེས་མ་ཞི་ན་བསྐྱུ་སྐྱུང་ཞི་གསུམ་སྐྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེས་མཁྲིས་ནད་མ་ཞི་བར་གྱུར་ན་བསྐྱུ་བ་
དང་། སྐྱུང་བ་དང་། ཞི་བ་དང་གསུམ་གང་བབས་སྐབས་དང་སྐྱུར་བའི་སྐོ་ནས་བཙུག་དགོས་ཤིང་།

ག༡ བསྐྱུ་བའི་ཐབས།

དང་པོ་བྲག་ལྷན་ཞི་མ་པ་བ་ཤ་ཀ། །སྤ་འབྲུ་ཉི་ཉ་ཨ་བ་རྒྱན་འབྲུམ་དང་། །ལྷུ་ཚ་ཤིང་མངར་སྐྱེར་ལྷན་ཀ་ར་
སྐྱུར། །གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་བ་རྒྱར་སྤངས་ལུས་དབུལ། །འདུས་ཉུགས་མིག་རྩ་བ་ཞིན་མདངས་སྤར་བས་
དཀར། །སྐོ་སྟེག་དང་ག་འགགས་ན་སྐྱུང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེས་ཀྱང་མ་ཞི་བར་གྱུར་ན་བསྐྱུ་བའི་སྐོ་ནས་
བཙུག་དགོས་པའི་དང་པོ་ཞི་བྲག་ལྷན་དང་། ཞི་མ་པ་དང་། བ་ཤ་ཀ་དང་། སྤ་མའི་འབྲུ་ཡིན་པ་མིང་ལ་ཉ་ལུ་ཤ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་དང་རྒྱ་གར་ཉི་ཉ་དང་། ཨ་བ་དང་། རྒྱན་འབྲུམ་དང་། ལྷུ་ཚ་དང་། ཤིང་མངར་དང་། སྐྱེར་
པའི་བར་ལྷན་དང་བཙུག་པ་རྒྱ་ཀ་ར་དང་སྐྱུར་བ་དེ་ཉིད་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ལུས་ལུས་བརྒྱུངས་པ་བ་རྒྱར་སྤངས་
པའི་ལུ་བས་དབུལ་ཞིང་བཏང་ངོ་། །སྤྱད་སྐྱུ་དེ་ལྷར་དུ་བཏང་བས་ནད་འདུས་པའི་ཉུགས་ནི་མིག་སྤོན་དང་རྩ་
དང་བཞིན་མདངས་ཉེ་མདོག་སྤར་བས་དཀར་བ་དང་། དེ་ཡང་སྐོ་སྟེག་པ་སྟེ་སྐོ་སྟེག་འདོད་ཅིང་དང་ག་འགགས་
ན་སྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ།

ག༢ སྐྱུང་གིས་བཙུག་པ།

ལོན་བུ་ཚ་ལ་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་བྱེ། །དི་རྒྱར་སྐྱུར་བཏང་བ་རྒྱའི་ལྷག་གིས་བསྐྱུལ། །འབྲས་བུ་ལྷེས་གཙོད་ཟས་
སྐོ་སྟེག་པ་སྟེ། ལོན་བུ་དང་ཚ་ལ་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་གསུམ་གྱི་བྱེ་མ་ལོ་བརྒྱུད་དི་རྒྱ་དང་
སྐྱུར་ལ་བཏང་བ་བ་རྒྱར་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་སྤངས་པའི་ལྷག་གིས་བསྐྱུལ་ལ་ནད་མ་འབྱོངས་གྱི་བར་དུ་དེ་ལྷར་
གཏང་བར་བྱ་ཞིང་ནད་བྱང་བ་དང་འབྲས་གྱི་བུག་པ་སྐོ་སྟེག་ལྷེས་གཙོད་ཅིང་། དེ་ལྷེས་ཟས་སྐོ་སྟེག་པ་ལོན་
གཙོས་སོ། །

ག༢ ཞི་བྱེད་གྱིས་བཙུག་པ།

དེ་ལྷེས་ནད་ལྷག་རོལ་དུ་བསད་པའི་ཕྱིར། །གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་སྤྱི་ལུར་ཀར་སྐྱུར། །བའོས་འཕུལ་བསྟེན་དེ་ལྷེས་
ཉི་ཉ་གསུམ། །གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ལྷགས་བྱེ་བོང་ང་དཀར། །སྤྱ་བཟང་བྱི་ཉང་ག་དང་ཀར་སྐྱུར། །བྱེ་མ་གང་
རྒྱས་འཕུལ་ལ་གསུམ་ཡར་བཏང་། །དེ་ལྷེས་ཚ་བའི་ལྷག་མ་ལུས་སྤོན་ན། །ལྷག་མཁྲིས་ཤས་ཚེ་ཉི་ལུ་རྩ་ལྷ་
སྐྱུར། །རྒྱང་ཤས་ཚེ་ན་ཉི་ཉའི་སྤོན་མར་ཤིས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྷར་སྐྱུངས་ནས་ལྷེས་ལ་ནད་གྱི་ལྷག་རོལ་དུ་
བསད་པའི་ཕྱིར་དུ་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་དང་སྤྱི་བལྱུར་གཉིས་རྒྱ་ཀར་དང་སྐྱུར་བ་བའོས་ཕུལ་ལ་བསྟེན་ཅིང་། དེ་
ལྷེས་རྒྱ་ཉི་ཉ་ ཟངས་ཉི་ཉ་ ལྷགས་ཉི་ཉ་སྟེ་ཉི་ཉ་གསུམ་དང་། གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ ལྷགས་བྱེ། བོང་ང་དཀར་པོ།

སྐྱབ་བཟང་དང་། བྱི་ཉང་ག་དང་བཅས་པ་རྟ་ཀ་ར་དང་སྦྱར་བའི་སྤྱོད་མ་གངས་རྒྱས་སྤུལ་ལ་དུས་གསུམ་ཡར་དུ་
བཏང་བའི་དེ་རྗེས་ལ་ཚ་བའི་སྟག་མ་ལུས་སྲིད་པར་གྱུར་ན། དེ་ཡང་ཁྲག་དང་མཁྲིས་པ་ཤས་ཆེན་མི་རྒྱུད་སྤྱོད་མའི་
ལེན་ནས་གསུངས་པའི་ག་བུར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུ་ཙམ་པ་སྦྱར་རོ། །རྒྱུང་ཤས་ཆེན་ཏེ་ག་ཉའི་སྦྱོར་མར་སྤྱོད་སྦྱོར་
མར་གྱི་ལེན་གསུངས་པ་བཞིན་བཏང་བ་ཤིས་སོ། །

ཀ༢ དཔུད་ཀྱིས་བཅོས་པ།

རུ་བྱང་ག་ཤའ་རིངས་སྦྱོད་ཀ་གང་བབས་གཏར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྦྱོར་གྱི་ནད་ཚེ་གཞིལ་ལ་དེ་རྗེས་ནད་སྦྱིར་
འདྲེན་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་རུ་བྱང་དང་། མཁྲིས་པ་ག་ཤའ་རིངས་དང་། སྦྱོད་ཀ་གསུམ་མཁྲིས་ནད་གང་ལ་གང་
བབས་ལ་གཏར་བར་བྱའོ། །

ཀ༣ ཟས་ཀྱི་སྦྱོར་ནས་བཅོས་པ།

ཁ་ཟས་བ་ལང་རི་དུགས་ཤ་གསར་དང་། །མར་གསར་ཁུར་མངས་འབྲས་དང་ནས་སྦྱོན་ཟུ། །གངས་རྒྱ་བ་རའི་
ཞོ་དར་ཆབ་ཚ་སོགས། །བསིལ་ལ་ཡང་བའི་ཟས་སྦྱོམ་གཏང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁྲིས་ནད་ཚ་བ་སྦྱིའི་ཁ་
ཟས་སུ་བ་ལང་རྒྱུད་པ་དང་རྟོལ་གྱི་ཤ་གང་རིགས། རི་དུགས་སོགས་ཀྱི་ཤ་གསར་པ་དང་། བ་དང་ར་ལས་བྱུང་
བའི་མར་གསར་དང་ཁུར་མང་དང་འབྲས་དང་ནས་སྦྱོན་ཏེ་གཙང་ཤོད་ཀྱི་ནས་སྦྱོན་མོ་དེའི་ཟུན་དང་། བཏུང་བ་
གངས་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་དང་བ་དང་རའི་ཞོ་དར་དར་བ་དང་ཆབ་ཚ་སྟེ་ཚུ་སོགས་སྦྱོར་མེད་པའི་རྩ་སྦྱོར་སོགས་
མདོར་ན་བསིལ་ལ་ཡང་བའི་ཟས་སྦྱོམ་གྱི་རིགས་རྣམས་གཏང་བར་བྱ་ཞིང་།

ཀ༤ སྦྱོད་ལམ་གྱི་སྦྱོར་ནས་བཅོས་པ།

སྦྱོད་ལམ་མེ་ཉི་ཞེ་སྤང་དག་ཤུལ་སྤང་། །ཡིད་འོང་སྦྱོར་ཚོགས་བསིལ་གནས་དལ་བར་འདུག །ལྷས་བྱ་མགོ་བཟུ་
གོས་གསར་དྲི་མེད་བགོ། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁྲིས་ནད་ཚ་བའི་སྦྱོད་ལམ་ནི། ཤོག་ཤིང་སྟག་མ་འབྲུ་མར་སོགས་ཀྱི་
མེ་སལ་ཆེར་དང་། སྦྱོན་དང་དཔྱིད་སོགས་ཀྱི་དུས་ཉི་མ་མི་བསྟེན་ཞིང་། ལྷ་པར་དུ་ཞེ་སྤང་དག་སོ་དང་།
གཞན་ཡང་དག་ཤུལ་ཙན་གྱི་ལས་རྣམས་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་། ནད་པ་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྟོགས་དང་སྦྱོན་
པའི་གཏམ་ཚོགས་དང་བསིལ་བའི་ས་ལ་གནས་ཤིང་ལྷ་པར་དུ་འང་དལ་བར་འདུག་ཅིང་བཤད་རྒྱུད་ནས་རི་ལྷར་
གསུངས་པའི་གངས་ལྷ་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་ཤུགས་དག་བདེབས་པའི་རྒྱལ་སོགས་པས་ལུས་ཀུན་ལ་ལྷས་བྱ་བ་དང་།
ལྷ་པར་དུ་འང་མགོ་བཟུ་ཞིང་རས་ལ་སོགས་པའི་གོས་གསར་པ་དྲི་མེད་པ་བགོ་བར་བྱའོ། །

༢ གང་མཁྲིས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

གང་མཁྲིས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ་ལ་ཡང་། སྦྱོན་དང་། དཔུད། ཟས། སྦྱོད་ལམ་བཅས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

༡༡ ལྷན་གྱིས་བཅོས་པ། གང་མཁྲིས་ལྷན་གྱིས་བཅོས་པལའང་སྤྱིའི་བཅོས་དང་། ལྷན་པར་བསྐྱུ་སྐྱུང་ཞི་བས་
བཅོས་པ་གཉིས་སོ། །

༡༢ སྤྱིའི་བཅོས།

གང་མཁྲིས་ལྷན་ལ་སེའབྱུ་ཤིང་ཚ་དང་། སྐྱུ་རུ་ར་དང་ཞིམ་པ་སྟར་བུ་དང་། །ཕག་རིལ་ཐལ་བ་བུར་དཀར་ཚུ་
སྐོལ་དབུལ། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁྲིས་པའི་ནད་ཚ་གང་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་ཕྱེ་བའི་གང་མཁྲིས་སྤྱིར་བཅོས་པའི་སྐྱན་ལ་ནི་
སེའབྱུ་དང་། ཤིང་ཚ་དང་། སྐྱུ་རུ་ར་དང་། ཞིམ་པ་དང་། སྟར་བུ་དང་། ཕག་པའི་རིལ་མ་མེལ་ལུས་ལྷན་བུ་
བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་དང་བཅས་པ་ཏྲ་བུར་དཀར་དང་སྐྱུར་བ་ཚུ་བསྐོལ་གྱིས་དབུལ་ལ་བཏང་ངོ་། །

༡༣ བསྐྱུ་བས་བཅོས་ཐབས།

དེས་མ་ཞི་ན་ཆ་མཉམ་བཞི་པའི་སྟེང་། །ཉིག་ཏྲ་བསྐྱན་ལ་ཀར་སྐྱར་ཚུ་སྐོལ་དབུལ། །དེ་ཡིས་མཁྲིས་པ་བད་ཀན་
སྐྱར་དང་འབྱུལ། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྤྱི་བཅོས་དེས་ཀྱང་མ་ཞི་ན་ཆ་མཉམ་བཞི་པ་ཞེས་པ་ལག་
ལེན་རིན་ཚེན་གཏེར་སྐྱངས་དང་། ཕྱི་རྒྱུད་ཐང་ལེར་གསུངས་པ་སྐོལ་མཐུན་པའི་བཅའ་སྐྱོད་དང་རྒྱུ་ཚུ་དང་། ཨ་རུ་
ར་དང་། དི་པི་ལིང་སྟེ་བཞི་པའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་ཉིག་ཏྲ་བསྐྱན་ལ་ཏྲ་ཀར་དང་སྐྱུར་བ་ཚུ་བསྐོལ་གྱིས་དབུལ་ལ་
བཏང་བས་དེ་ཡིས་མཁྲིས་པ་དང་བད་ཀན་སྐྱར་པ་དང་འབྱུལ་ཞེས་པ་རུལ་བའམ་བརྒྱན་ཏེ་ལྷུ་བར་བྱེད་པའི་དོན་
ཡིན་ལོ། །

༡༤ སྐྱུར་བས་བཅོས་པ།

དེ་ནས་གསེར་གྱི་ཕུད་བུ་རི་ཤོ་བ། །རྒྱུ་ཚ་པི་པི་ལིང་དང་དུར་བྱིད་རྣམས། །ཞིབ་བཏགས་འོ་མ་སྐྱུར་བཏང་ནད་
ཀུན་འབྲེན། །ཡང་ན་རྒྱུ་ཚ་ཨ་རུ་མཚུ་སྐྱུར་དང་། །ལྷུ་མ་ཙ་ཟངས་ཙུ་བ་དང་པི་པི་ལིང་། །གསེར་གྱི་མེ་ཏྲོག་
ཐང་གི་རྒྱུན་སྐྱོངས་བཏང་། །རྗེས་ལ་ཟས་སྐོལ་ཤོད་ཀྱིས་བཅད་པ་གཅེས། །ཞེས་པ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྐྱན་
གྱིས་བསྐྱུས་ལ། དེ་ནས་སྐྱུར་བའི་གསེར་གྱི་ཕུད་བུ་ཉེར་གཅིག་དང་རི་ཤོ་བ་ཐུན་གཉིས་དང་རྒྱུ་ཚུ་ཐུན་ཙམ་སྟེ་
ཞོ་གང་གི་བཞི་ཚ་དང་། པི་པི་ལིང་ཐུན་གཉིས་དང་དུར་བྱིད་ཐུན་གཉིས་རྣམས་ཞིབ་པར་བཏགས་པའི་རིལ་བུ་འོ་
མ་དང་སྐྱུར་བ་བཏང་ན་ནད་ཀུན་གྱི་ཕུད་བུ་འབྲེན་ལོ། །ཡང་ན་རྒྱུ་ཚུ་དང་ཨ་རུ་ར་མཚུ་སྐྱུར་དང་ལྷུ་མ་ཙ་དང་
ཟངས་ཙུ་བ་དང་པི་པི་ལིང་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཏྲོག་རྣམས་ཀྱི་ཐང་གི་རྒྱུན་སྐྱོངས་བཏང་ལ། དེའི་རྗེས་ལ་ལུག་ཤ་
དང་ཟན་ཤོན་གྱི་ཟས་དང་ཆང་འཇམ་བསྐོལ་པ་སྐོལ་དུ་བསྟེན་པའི་སྐོལ་ནས་ཤོད་ཀྱིས་བཅད་པ་གཅེས་པ་ཡིན་ལོ། །

༡༥ ཞི་བྱེད་ཀྱིས་བཅོས་པ།

དེ་འོག་སེའབྱུ་སྐྱུ་པི་པི་ལིང་། །ཉིག་ཏྲ་གསེར་གྱི་མེ་ཏྲོག་དུག་མོ་ཉུང་། །མ་རུ་ཀར་སྐྱུར་བ་ཚུ་སྐོལ་
དབུལ། །རྗེས་གཅོད་ནད་རྣམས་མལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་སྐྱོང་བཤད་མ་ཐག་པ་

དེའི་འོག་ཏུ་ནད་ལྷན་ལོ་དུ་བསད་པའི་སྐྱོན་ནི་སེ་འབྱུང་དང་སྐྱ་སྐྱ་དང་པི་པི་ལིང་དང་། རྒྱ་གར་ཉིག་ཏུ་དང་།
གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་དང་དུག་མོ་ཉུང་དང་མ་ཙུ་ཤུལ་རྣམས་ཏྟ་ཀ་ར་དང་སྐྱར་བ་རྒྱ་བསྐོལ་གྱིས་དབུལ་ནས་བཏང་
ལ་དེ་ནས་རྗེས་གཅོད་ནད་རྣམས་མལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

ཀ༢ དབྱེད་གྱིས་བཅོས་པ།

གསོ་དཀའ་བརྒྱད་དགུ་བཅུ་གཉིས་ལོང་ཐེར་བསྐྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཞེ་སྐྱུང་གི་སྐྱོ་ནས་བཅོས་ཀྱང་གསོ་
བར་དཀའ་ན་ཚོགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་དང་ལོང་ཐེར་ཉེ་སྟེ་བའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཚོན་རེ་
གཞལ་བའི་ས་རྣམས་མེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

ཀ༣ ཟས་གྱིས་བཅོས་པ།

ཁ་ཟས་བར་མཛོ་མར་གསར་པ་དང་། །ལུག་ཤ་གསར་པ་ཉ་ཤ་ཤ་རྩིང་སྐྱམ། །ཟན་ཚོན་སྐྱོག་སྐྱུའི་ཚ་མིག་
གསར་འཇམ་དང་བསྟེན། །ཞེས་པ་སྟེ། གང་མཁྲིས་ཅན་གྱིས་སྲུང་བར་འོས་པའི་ཁ་ཟས་ནི་བདང་ར་དང་མཛོ་
རྣམས་གྱི་མར་གསར་པ་དང་། །ལུག་ཤ་གསར་པ་དང་། །ཉ་ཤ་དང་། །ཤ་རྩིང་སྐྱམ་པོ་དང་། །ཟན་ཚོན་མོ་དང་།
སྐྱོག་སྐྱུའི་ཚ་མིག་སྟེ་དོན་དུ་སྐྱོག་སྐྱུ་ལས་བྱས་པའི་ཚོད་མ་དང་། །གཞན་ཡང་ཟས་སྐྱོམ་གསར་འཇམ་གྱི་རིགས་
བསྟེན་པར་བྱ་དགོས།

ཀ༤ ལྷོད་ལམ་གྱིས་བཅོས་པ།

སྤོད་ལམ་རྒྱན་གངས་བསེར་བྱས་གངས་པ་སྤངས། །སྐྱམ་སར་མི་རྩལ་ཅམ་དུ་བཅག་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ།
སྤོད་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ནི་ས་རྒྱན་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འདུག་པས་ལུས་གང་བ་དང་། །རྒྱང་ངམ་བསེར་བྱས་གང་བ་སོགས་
སྤངས་ཤིང་། །སྲུང་བར་བྱ་བ་ནི་ས་སྐྱམ་སར་ལུས་མི་རྩལ་ཅམ་དུ་བཅག་པར་བྱའོ། །

༡ བྱེ་བྲག་གི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

མཁྲིས་ནད་བྱེ་བྲག་གི་བཅོས་ཐབས་ལ། །རིགས་དང་། །གནས། །ནད་ཚོགས་བཅས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

ཀ༡ རིགས་གྱི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ། །རིགས་གྱི་སྐྱོ་ནས་བཅོས་པ་ལ། །ནད་གཞིའི་མཁྲིས་པ་ཐང་ལ་ལྷགས་
པའི་བཅོས་གཞན་དུ་བསྟན་པ་དང་། །མེ་རྒྱུད་མཁྲིས་པ་གཞན་གྱི་གནས་གྱུར་པ། །ཐུན་མོང་མཁྲིས་པ་རྩ་རྩ་རྩ་བ་
བཅས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

ཀ༡ ནད་གཞིའི་མཁྲིས་པ་ཐང་ལ་ལྷགས་པའི་བཅོས་ཐབས་གཞན་དུ་བསྟན་པ།

དེ་ནས་བྱེ་བྲག་གི་བཅོས་ཐབས་ཐང་ལ་ལྷགས། །ཚ་བ་སྤྱི་བཅོས་ལེའུར་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
མཁྲིས་ནད་སྤྱིའི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་ཟིན་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་བྱེ་བྲག་རང་རང་སོ་སོའི་བཅོས་ཐབས་

བཤད་པ་དེ་ལའང་མཁྲིས་པ་ཐང་ལ་ལྷགས་པའི་བཙུག་པོ་འོག་ཏུ་ཚ་བ་སྤྱི་བཙུག་གི་ལེའུ་བཙུག་གཉིས་པར་
བསྟན་པ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་།

ལ༢ མེ་ཤོད་མཁྲིས་པ་གཞན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཙུག་པོ་ཐབས།

རྒྱུ་གི་གནས་སྐབས་ལྷག་ཤ་མར་གསར་ཆང་། །ཤོད་བཙུག་ཟས་བསྟེན་སེ་འབྲུ་པི་པི་ལིང་། །རྟིག་ཏུ་ཤིང་ཀུན་
བཅའ་སྐྱེ་ལ་རུ་ཚ། །ཨ་རུ་བུ་རམ་སྐྱར་བ་རྒྱ་སྐོལ་དབུལ། །མར་གསར་འཇམ་རྩི་བདུད་རྩི་ལྟ་བུར་
བསྐྱུགས། །ཚོགས་པ་དང་པོ་དགུ་པ་མེ་ཡིས་བསྟོ། །མ་ལུ་བད་ཀན་གང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུང་། །སེ་འབྲུ་བཞི་
འམ་རྟོད་མ་ལ་ཡིས་བྱེས། །མ་ལུ་འཇུ་ཞིང་པོ་བའི་མེ་ཤོད་སྐྱེད། །དེ་རྗེས་སྐྱུགས་བཤལ་གང་འཚམ་གོང་བཞིན་
བསྟེན། །དེ་འོག་རྟིག་ཏུ་གསེར་གྱི་མེ་རྟོག་དང་། །རྒྱུ་ཚ་གོང་ལ་བསྐྱུན་པས་ནད་ལྷག་གཤོམ། །གསུམ་པ་བཙུ་
གསུམ་མེ་མཉམ་ལྟེན་གསང་བསྟེན། །ཞུག་གི་གནས་སྐབས་བད་ཀན་སྐྱུག་པོར་བཙུགས། །རྗེས་ལ་བརྒྱུད་དགུ་མེ་
ཡིས་མནན་པ་གཅེས། །མདོར་ན་ལུགས་པའི་ནད་དེ་བཙུག་པོ་ཡིས། །རང་གནས་མཁྲིས་པ་རང་སོར་འགྱུར་བ་
ཡིན། །རྒྱུ་མ་བསལ་བར་འབྲས་བུ་ལེགས་མི་སྲིད། །ཚེས་པ་སྟེ། །འདིར་ནི་མཁྲིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་གི་གནས་སྐབས་
སྐབས་ན་ལྷག་ཤ་དང་མར་གསར་དང་ཆང་ལ་སོགས་ཤོད་བཙུག་གི་ཟས་བསྟེན་ཞིང་། །སྐྱེན་ནི་སེ་འབྲུ་དང་། །པི་པི་
ལིང་དང་། །རྟིག་ཏུ་སྟེ་བུར་ན་རྒྱ་རྟིག་དེ་མིན་སྐྱུ་རུ་རྟིག་དང་། །ཤིང་ཀུན་དང་། །བཅའ་སྐྱེ་དང་། །ལ་རུ་ཚ་དང་།
ཨ་རུ་ར་དང་བཅས་པ་རྟ་བུ་རམ་དང་སྐྱར་བ་རྒྱ་སྐོལ་གྱིས་དབུལ་ཞིང་། །མར་གསར་ལ་ཨ་བར་སྐྱར་ཏེ་འབྲས་
བུ་གསུམ། །རུ་རྟ་རྒྱུ་ཚ་སྐྱ་སྐྱ་རྣམས་བཏབ་པའི་འཇམ་རྩི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ནས་བཏང་ན་
བདུད་རྩི་ལྟ་བུར་བསྐྱུགས་ཤིང་། །དེ་རྗེས་དཔུད་རུ་ཚོགས་པ་དང་པོ་དང་དགུ་པ་མེས་བསྟོའོ། །མཁྲིས་པ་དེ་ཉིད་
མ་ལུ་བད་ཀན་སོགས་གང་གི་གནས་སྐབས་ལུགས་པར་སྐྱར་ཡུང་རུང་སྐྱེན་རུ་ཕྱི་རྒྱུད་ཕྱེ་མའི་ལེའུ་ནས་བྱུང་བའི་སེ་
འབྲུ་བཞི་པའམ། །ཡང་ན་རྟོད་མ་ལའི་བྱེ་མའི་སྐྱོར་བ་བཏང་བས་ལ་ཟས་མ་ལུ་བ་རྣམས་འཇུ་ཞིང་པོ་བའི་མེ་ཤོད་
ལྷག་པར་རུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། །དེའི་རྗེས་ལ་གོང་རུ་གང་མཁྲིས་བཙུག་པོ་འོག་སྐབས་སྐབས་ལྷག་པོ་སྐྱུགས་བཤལ་
གཉིས་གང་ལ་གང་འཚམ་གོང་བཞིན་བསྟེན་པར་བྱ་ཞིང་། །དེ་ལྟར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་རྟིག་ཏུ་རྒྱ་རྟིག་དང་གསེར་
གྱི་མེ་རྟོག་དང་། །རྒྱུ་ཚ་རྣམས་གོང་རུ་བཤལ་བའི་སེ་འབྲུ་བཞི་པའམ་རྟོད་མ་ལའི་སྟེང་ལ་བསྐྱུན་པས་ནད་གྱི་
ལྷག་གཤོམ་པར་བྱའོ། །དེ་རྗེས་དཔུད་རུ་ཚོགས་པ་གསུམ་པ་དང་། །བཙུག་སྐྱུམ་པ་དང་། །མེ་མཉམ་གསང་དང་།
ལྟེན་གསང་རྣམས་མེས་བསྟེན་གོ། །མཁྲིས་པ་ཞུག་གི་གནས་སྐབས་སྐབས་ན་བད་ཀན་སྐྱུག་པོར་བཙུགས་དགོས་པ་
སྐྱུག་པོའི་ལེའུར་གསལ་བ་ལྟར་དང་། །དེའི་རྗེས་ལ་དཔུད་རུ་ཚོགས་པ་བརྒྱུད་པ་དང་དགུ་པ་མེ་ཡིས་མནན་པ་
གཅེས་སོ། །མདོར་ན་ནད་གང་དང་གང་གི་གནས་སྐབས་ལུགས་པའི་ནད་དེ་ཉིད་བཙུག་པོ་འོག་སྐབས་སྐབས་ལྷག་པོ་སྐྱུགས་བཤལ་
གཞན་རྣམས་རང་གནས་སྐབས་ཤིང་མཁྲིས་པ་དེ་ཉིད་ཡུང་རང་སོར་སྐྱར་ནས་བཙུག་པོ་དགོས་པ་ཡིན་

ནོ། །དེ་ལྟར་མ་བཅོས་ན་རྒྱ་གནས་འགྱུར་གྱི་ནད་དེ་ཉིད་མ་བསལ་བར་འབྲས་བུ་མཁྲིས་ནད་བཅོས་ཀྱང་ནད་
ལེགས་པར་མི་སྲིད་དོ། །

ལ༣ ལྟོད་ཀྱི་མཁྲིས་པ་ཁ་ལུད་ཁ་ཤོར་གྱི་བཅོས་ཐབས།

མཚིན་པ་རྒྱས་སམ་ཚིན་ལྷག་ཁ་ལུད་ན། །རྩ་གང་བརྒྱན་སྦྱར་དེ་རྗེས་རྩ་བྱང་ངམ། །ལྟོད་ཀ་གཤའ་རིངས་མང་
གཏར་ལྷག་སྟོབས་དབྱི། །དེ་འོག་སྦྱངས་ཏེ་མེ་ཡིས་བཅད་པར་བྱ། །སྐྱོན་གྱི་ཁ་ལུད་འགོན་བུའི་ཐལ་བ་
དང་། །མདའ་རྒྱས་ལྷ་དག་སྦྱང་ཚོར་རྒྱལ་ཚོ་དང་། །ཐལ་སྐྱོན་སྦྱར་བའི་རིལ་བུས་བཞེག་ལ་སྦྱང་། །རྩ་བྱང་
གཤའ་རིངས་རྩང་ཟད་གཏར་བར་བྱ། །རྗེས་ལ་སྐྱོན་གསང་དགུ་པ་ཁ་གསུམ་བསྐྱེག། །མཁྲིས་སྐྱོན་མི་དང་ཕག་
སྐྱོན་བསྐྱེགས་ཐལ་ལ། །ཀར་མེ་འབྲུ་ལྷ་སྦྱར་རྒྱ་སྐྱོལ་དབུལ། །སྐབས་སུ་ཉིག་ཏུ་བརྒྱན་སྦྱར་རྩང་ཟད་
གཏར། །རྗེས་དཔྱད་བརྒྱན་དགུ་བརྒྱ་གཉིས་ཕོ་གསང་བསྐྱེག། །ཅེས་པ་སྟེ། མཚིན་པ་རྒྱས་སམ་ཡང་ན་མཚིན་
ལྷག་ཁ་ལུད་ན་སྐྱོན་རྩ་རྩ་གང་བརྒྱན་པ་སྟེ་མའི་ལེའུར་གསུངས་པ་བཞིན་སྦྱར་ཏེ་བཏང་། །དེའི་རྗེས་ལ་རྩ་བྱང་
ངམ་ཡང་ན་ལྟོད་ཀའམ་ཡང་ན་མཁྲིས་རྩ་གཤའ་རིངས་མང་རྩ་གཏར་ནས་ལྷག་གི་སྟོབས་དབྱི་བར་བྱ་ཞིང་། །དེའི་
འོག་རྩ་རྒྱན་ཕྱི་མའི་སྟོ་བཤལ་གྱི་སྐྱོན་སྟེང་གུར་ཀུམ་བ་ཤ་ཀ་བྲག་ལྷན་གསུམ་བསྐྱོན་པས་སྦྱངས་ཤིང་ཏེ་ཞེས་པ་
འོག་མ་འདྲེན་ཚིག་སྟོས་ནས་ཚིགས་པ་བརྒྱན་པ་དང་དགུ་པ་མེས་བསྐྱེགས་ལ་རྗེས་བཅད་པར་བྱ་བ་དང་། །སྐྱོན་
གྱི་ཁ་ལུད་པ་ལ་འགོན་བུ་ལྷ་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་དང་མདའ་རྒྱས་ཏེ་འགའ་ཞིག་ཐལ་ཏེ་སུ་བཞེད་པ་དང་། །བྲ་
ཏུ་ལྟར་ན་ཤོལ་པོ་ཞོན་ལ་བཞེད་ཅིང་། །བུར་མཁར་སྟོ་སྟོས་རྒྱལ་པོ་འོལ་མོ་སེར་བཞེད་པ། །དེའི་རྗེས་འཇུག་འབྲུ་
དང་རྩ་བ་བཞེད་རྒྱལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་བྱང་ལུགས་ལ་དམར་རྩ་མགོ་ནག་རྩ་བཞེད་པ་འཐད་པར་སེམས་པ་
དེ་དང་ལྷ་དག་ནག་པོ་དང་སྦྱང་ཚོར་དང་རྒྱལ་ཚོ་དང་བཅས་པ་ཕྱི་རྒྱན་ཐལ་སྐྱོན་ལེའུར་གསུངས་པའི་བར་པའི་
སྟེང་རྩ་བསྐྱོན་ལ་སྦྱར་བའི་རིལ་བུས་སྐྱོན་ནམས་བཞེག་ལ་སྦྱང་བར་བྱ་ཞིང་གལ་ཏེ་མ་ཐིག་ན་ཕྱི་རྒྱན་ལྟར་བྱ་བ་
དང་། །དཔྱད་རྩ་རྩ་བྱང་དང་མཁྲིས་པ་གཤའ་རིངས་གཉིས་ལ་རྩང་ཟད་རེ་གཏར་བར་བྱ་བ་དང་། །དེ་རྗེས་ལ་སྐྱོན་
གསང་དང་ཚིགས་པ་དགུ་པ་ཁ་གསུམ་སྟེ་དབུས་དང་གཡས་གཡོན་རྩ་ཚོན་རེ་བཅལ་བ་དེ་གསུམ་བསྐྱེག་
གོ། །མཁྲིས་སྐྱོན་གསང་པ་ལ་མི་དང་ཕག་པ་གཉིས་ཀྱི་བུན་མེ་ལ་རུས་ལྷན་རྩ་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་ལ་ཀར་དང་
ཕྱི་རྒྱན་སྟེ་མ་ནས་འབྲུང་བའི་དོང་ག་བསྐྱོན་པའི་སེ་འབྲུ་ལྷ་དང་སྦྱར་ལ་རྒྱ་བསྐྱོལ་གྱིས་དབུལ་ལ་བཏང་ཞིང་།
སྐབས་སྐབས་སུ་ཉིག་ཏུ་བརྒྱན་པ་ཕྱི་རྒྱན་ནས་འབྲུང་བ་ལྟར་སྦྱར་ཞིང་རྩ་བྱང་དང་མཁྲིས་རྩ་སྐྱོན་བུ་གཉིས་ལ་རྩང་
ཟད་གཏར་ལ་དེ་འོག་རྗེས་དཔྱད་རྩ་ཚིགས་པ་བརྒྱན་པ་དང་དགུ་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་པ་དང་། །ཕོ་གསང་ནམས་
མེས་བསྐྱེག་གོ། །

ལ། ཐུན་མོང་མཁུའི་པ་རྩུག་གི་བཙེས་ཐབས། དེ་ལ་ཤ་སེར་གྱི་བཙེས་ཐབས་དང་། མིག་སེར་གྱི་བཙེས་ཐབས་བཙེས་གཉིས་སོ། །

ག། ཤ་སེར་གྱི་བཙེས་ཐབས།

མཁུའི་པ་ཤ་སེར་ཉིག་ཏུ་གཞོ་ཉུང་། །གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་ཉོང་ལེན་བ་ཤ་ཀ། །བོང་ང་དཀར་པོ་བ་ལེ་ཀ་ཐང་བཏང་། །ཚེ་རྩུང་དུག་འགོ་གཤམ་རིངས་གསུམ་ག་གཏར། །ཉིག་ཏུ་འབལ་བྱ་ཕྱི་རྗེས་བསིལ་ཤས་བཙད། །ལྷུ་ཀུམ་བདུན་པ་སྐྱར་བཏང་ཞོ་དཀྱུགས་ཕྱིན། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁུའི་པ་ཤ་སེར་གྱི་སྐྱན་དུ་ཉི་ཤུ་གར་ཉིག་ཏུ་དང་དུག་མོ་ཉུང་དང་། གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་དང་། ཉོང་ལེན་དང་། བ་ཤ་ཀ་དང་། བོང་ང་དཀར་པོ་དང་། བ་ལེ་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ཐང་བཏང་ལ་དེ་རྗེས་ཚེ་རྩུང་དང་དུག་འགོ་དང་གཤམ་རིངས་གསུམ་ག་ལ་གཏར་བར་བྱ་ཞིང་། རྗེས་སུ་ཉིག་ཏུ་དང་དུག་མོ་ཉུང་དང་གྱེ་དཀར་པོ་དང་དུར་བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་བལལ་བྱ་ཞིང་ཕྱི་རྗེས་སྐྱོམ་ཤ་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་བསིལ་ཤས་ཆེ་བས་བཙད་དོ། །ཕྱི་རྩུང་ནས་འབྱུང་བའི་གྲུ་ཀུམ་མཚོག་བདུན་ཞེས་པ་སྐྱར་ལ་བཏང་ཞིང་། སྐྱོམ་དུ་ཞོ་ལངས་པ་སྤྱིས་མ་དོར་དཀྱུགས་ཏེ་བྱིན་པར་བྱའོ། །

ག༢ མཁུའི་པ་མིག་སེར་གྱི་བཙེས་ཐབས།

མཁུའི་པ་མིག་སེར་ཉིག་ཏུ་ཁྲུང་ཐང་བཏང་། །འབྲས་སུ་འེ་ཐང་གིས་མཁུའི་ཚད་འོར་དུ་སྐྱར། །མཚིན་མཁུའི་འདོམ་ཅ་ཚེ་རྩུང་གཤམ་རིངས་གཏར། །སྟེ་ཉེས་ཉིག་ཏུ་སྐྱེ་ལ་རུ་ར། །ཉོང་ལེན་དུག་མོ་ཉུང་དང་ཀ་ར་སྐྱར། །ག་བྱར་བདུན་པ་ཀ་ར་སྐྱར་བ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁུའི་པ་མིག་སེར་ལ་ཕན་པའི་སྐྱན་ཉི་ཤུ་གར་ཉིག་ཏུ་ཁྲུང་ཐང་བཏང་རྗེས་འབྲས་སུ་གསུམ་དང་། དུར་བྱིད་དོང་ག་ལུམ་ཅ་གྱེ་དཀར་པོ་རྒྱན་འབྲུམ་ཉོང་ལེན་བོང་ང་དཀར་པོ་དང་སྟེ་ཉེས་ཐང་གིས་མཁུའི་ཚད་འོར་དུ་སྐྱར་བར་བྱེད་ཅིང་མཚིན་མཁུའི་འདོམ་ཅ་དང་ཚེ་རྩུང་མཁུའི་པ་གཤམ་རིངས་གཏར་བ་དང་། སྟེ་ཉེས་དང་ཉིག་ཏུ་སྐྱེ་བྱི་ཉིག་དང་། སྐྱེ་དང་། ལ་རུ་ར་དང་། ཉོང་ལེན། དུག་མོ་ཉུང་དང་བཙེས་པ་རྣམས་ཀ་ར་དང་སྐྱར་ཏེ་བཏང་བ་དང་། ག་བྱར་དང་། ཅུག་དང་། གྲུ་ཀུམ་དང་། ཅན་ཅན་དང་། བ་ཤ་ཀ་དང་། ཉོང་ལེན་དང་། བརྒྱ་གེ་སར་དང་བདུན་པོ་ཏུ་ཀ་ར་དང་སྐྱར་བ་བཏང་བར་བྱའོ། །

ག༣ གནས་ཀྱི་བཙེས་ཐབས། གནས་ཀྱི་བཙེས་ཐབས་ལ་ཤ་སྐྱུགས་གཉིས་ལ་ཞུགས་པའི་བཙེས་ཐབས་དང་། ཅུར་ཞུགས་པའི་བཙེས་ཐབས། རུས་ཞེན་གྱི་བཙེས་ཐབས། དོན་ལྡར་ཞུགས་པའི་བཙེས་ཐབས། ལྷོད་དུག་ཏུ་ལྷུང་བའི་བཙེས་ཐབས། དབང་པོ་རྣམས་སུ་ཞུགས་པའི་བཙེས་ཐབས་བཙེས་ཐབས་དུག་གོ། །

ཁ། ཤ་ལྷགས་གཉིས་ལ་ལྷགས་པའི་བཅོས་ལྟན་དུ་བསྟན་པ།
 མཁྲིས་པ་ཤ་ལྷགས་གཉིས་ལ་རྒྱས་པ་ལ། །ཁ་ལུད་ལ་སོགས་ནད་གང་ཡིན་ཡང་རུང་། །རྒྱ་སྤོས་སྤང་སྤོས་བྲག་
 སྤོས་ཨ་རུ་ར། །ལྷག་པ་ལྷ་བ་ཏང་ཀུན་བ་ལུ་དང་། །ལྷ་དག་རུ་རྟ་བ་རྒྱར་སྦྱར་བ་འཇམ། །ཡང་ན་སྤོན་བྱ་སྦྱབ་ཀ་
 ཞོ་སྦྱར་བྱུག །དེས་མ་སོས་ན་ཐོ་མར་སྤོག་སྦྱ་ཚ། །རྒྱ་དོན་བཀུས་རྗེས་བྱུགས་ལ་ཉི་མར་བསྐྱེད། །སེན་མོ་བྱད་
 པས་མཁྲིས་པ་བཅང་མར་ཐོན། །ལྷག་ཚེར་སྤྲ་མ་སྤད་མའི་ལོ་མ་གསུམ། །རྩ་སྦྱར་བྱུགས་བསྐྱེད་སེན་མོ་བྱད་
 ཅིང་བཞུར། །ཡང་ཡང་བསྦྱར་བས་རྒྱ་སེར་རྩད་ནས་འདོན། །དེས་ཀྱང་མ་སེལ་དུར་བྱིད་སྤོན་བྱ་དང་། །ཨ་རུ་
 ར་གསུམ་བསྦྱར་བའི་དངས་མ་ལ། །རྒྱ་སེར་སྤོན་གསུམ་བཏབ་པའི་རྒྱན་སྦྱོངས་བྱ། །མཚིན་མཚེར་རྒྱ་སེར་
 མཁྲིས་རྩ་མང་དུ་གཏར། །རྒྱ་ལུམས་བྱས་རྗེས་སེང་ལྡེང་སྤོན་མར་པན། །ཞེས་པ་སྟེ། མཁྲིས་པ་ཤ་དང་པགས་
 པ་གཉིས་ཀ་ལ་རྒྱས་པ་ལའང་། གཞན་ཡང་ཁ་ལུད་ལ་སོགས་པའི་ནད་གང་དང་གང་དུ་བྱེད་བ་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་
 དེ་ལ་སན་པའི་སྤོན་ཞི་རྒྱ་སྤོས་དང་། །སྤང་སྤོས་དང་། །བྲག་སྤོས་དང་། །ཨ་རུ་ར་དང་། །ལྷག་པ་དང་། །ལྷ་བ་
 དང་། །ཏང་ཀུན་དང་། །བ་ལུ་དང་། །ལྷ་དག་ནག་པོ་དང་། །རུ་རྟ་རྣམས་བ་རྒྱར་སྦྱར་བ་བཏང་བའཇམ། །ཡང་ན་
 སྤོན་བྱ་དང་སྦྱབ་ཀ་བཅས་པ་ཞོ་དང་སྦྱར་བ་བྱུག་ཅིང་། །དེས་ཀྱང་མ་སོས་ན་ཐོ་མར་ཞེས་ཐོ་ལག་ལྡེབས་ལ་
 ཆགས་པ་དེ་དང་སྤོག་སྦྱ་དང་ལན་ཚུ་གསུམ་པོ་སྦྱར་བ་དེ་ལུས་རྒྱ་དོན་གྱིས་བཀུས་པའི་རྗེས་སུ་བྱུགས་ལ་ཉི་མར་
 བསྐྱེད་གོ། །སེན་མོས་བྱད་པའི་ཚེ་ན་མཁྲིས་པ་བཅང་མར་ཐོན་ནས་འོང་བ་ལ་ལྷག་ཚེར་དང་། །སྤྲ་མ་དང་། །སྤོན་མ་
 ནག་པའི་ལོ་མ་དང་གསུམ་ལན་ཚུ་དང་སྦྱར་བ་བྱུགས་ལ་ཉི་མར་བསྐྱེད་རྗེས་སེན་མོས་བྱད་ཅིང་བཞུར་བ་ཡང་
 ཡང་དུ་འབད་དེ་བསྦྱར་བས་རྒྱ་སེར་རྩད་ནས་འདོན་ལོ། །དེས་ཀྱང་མ་སེལ་ན་དུར་བྱིད་དང་སྤོན་བྱ་དང་ཨ་རུ་ར་
 མཚུ་སྦྱར་གསུམ་བསྦྱར་བའི་དངས་མ་ལ་རྒྱ་སེར་སྤོན་ཏེ་ཐལ་ཀ་དོ་རྗེ་དང་སོ་མ་ར་ཇ་དང་སྤོས་དཀར་གསུམ་
 བཏབ་པའི་རྒྱན་སྦྱོངས་བྱས་ལ་བཏང་ཞིང་། །དབྱེད་དུ་མཚིན་རྩ་རུ་སྦྱང་དང་། །མཚེར་རྩ་རྟ་མཐུར་དང་རྒྱ་སེར་
 ག་ཤའ་རིངས་དང་གདོང་རྩ་མཁྲིས་རྩ་ག་ཤའ་རིངས་རྣམས་མང་དུ་གཏར་ཞིང་། །རྒྱ་ལུམས་བྱས་རྗེས་སེང་ལྡེང་གི་
 སྤོན་མར་བྱི་རྒྱད་ལྟར་སྦྱར་ལ་བཏང་ན་མཚོག་ཏུ་པན་ལོ། །

ཁ། རྩར་ལྷགས་པའི་བཅོས་ཐབས།
 རྩར་ལྷགས་ཏིག་ཏུ་ལྷ་ཉུང་བ་ལེ་ཀ། །བ་ཤ་ཀ་དང་གྱི་ལྷེ་གསེར་མེ་ཏོག། །འོ་མ་བྱ་ཏིག་ཏུ་འེ་ཐང་བཏང་རྩ་མང་
 གཏར། །དེ་འོག་སྦྱངས་རྗེས་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷ་སྦྱར། །ཞེས་པ་སྟེ། རྩར་མཁྲིས་པ་ལྷགས་ན་རྒྱ་གར་ཏིག་ཏུ་དང་ལྷ་
 ཉུང་དང་བ་ལེ་ཀ་དང་བ་ཤ་ཀ་དང་གྱི་ལྷེ་དཀར་པོ་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དང་འོ་མ་བྱ་དང་ཏིག་ཏུ་སྟེ་འདི་རྣམས་
 ལྷུ་ལྷ་ཏིག་བཅས་པའི་ཐང་བཏང་ཞིང་མཁྲིས་རྩ་ག་ཤའ་རིངས་མང་དུ་གཏར་རོ། །དེ་འོག་དུ་རྒྱད་ལྷུ་ལྷ་ལྟར་
 བཤལ་གྱིས་སྦྱངས་ལ་དེ་རྗེས་ག་བྱར་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

ལ༣ རུས་ལ་ཞེན་པའི་བཅོས་ཐབས།

རུས་ལ་ཞེན་ན་ཏིག་ཏའི་རྒྱུན་སྦྱོངས་བཏང་། ཉི་ཤུ་ཙ་ལྔ་མཁའི་སྐྱོན་ལ་བསྐྱར་སྐྱར། །ཁ་ཟས་བསིལ་བསྐྱེན་ཚུ་
ལུམས་མཚོག་ཏུ་བསྐྱགས། །ཤ་ཁྲག་རྒྱུས་པ་སྐྱམས་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར། །ག་བྱར་ཙན་དན་དཀར་དམར་གོ་སར་
གསུམ། །ལྷོད་པལ་བ་མར་ཀར་སྐྱར་གྲེ་གུ་བཏང་། །མདོར་ན་མཁའི་པ་ཕྱིར་བྱེར་ཚུ་སེར་བཅོས། །ཞེས་པ་སྟེ།
རུས་པ་ལ་མཁའི་པ་ཞེན་ན་རྒྱ་ཏིག་ཟངས་ཏིག་ལྷགས་ཏིག་སྟེ་ཏིག་ཏ་གསུམ་དང་ཨ་བར་སྐྱར་ཏེ་འབྲས་བུ་གསུམ་
དང་། རོན་བྱ་དང་། ལྷུ་ཙ་དང་། ལྷུ་མ་མེད་དང་བཅས་པ་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུན་སྦྱོང་བཏང་ཞིང་། ག་བྱར་ཉི་
ཤུ་ཙ་ལྔ་པ་ལ་མཁའི་སྐྱོན་ལ་བསྐྱར་བྱ་ཞེས་པར། བྱ་བ་བདག་པོ་བཀའ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་ལྟར་ན་བྲག་ལྷན་དོམ་
མཁའི་ཚལ་དཀར་སྐྱར་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཅིང་། དེ་སྟེང་རྒྱ་ཏིག་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་སེ་བའི་མེ་ཏོག་རྣམས་
བསྐྱེན་ནོ། །ཁ་ཟས་བ་ལང་དང་རི་དྲགས་ཀྱི་ཤ་ལ་སོགས་པ་མདོར་ན་བསིལ་བ་ལོ་ན་བསྐྱེན་པར་བྱ་ཞིང་། ཕྱི་
རྒྱུད་ལུམས་ལེར་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་ལུམས་མཚོག་ཏུ་བསྐྱགས་སོ། །ཤ་ཁྲག་རྒྱུས་པ་རྣམས་སྐྱམས་པར་གྱུར་
ན་དེ་གསོ་བའི་ཕྱིར་དུ་ག་བྱར་དང་། ཙན་དཀར་དམར་གཉིས་དང་། པདྨ་གོ་སར་དང་། ལྷ་གོ་སར་དང་།
རྒྱ་ག་སྤྲེ་སྟེ་གོ་སར་གསུམ་དང་ལྷོད་པལ་བཅས་པ་རྣམས་བ་དམར་མའི་མར་དང་ཀར་དང་སྐྱར་ཙན་དང་བཅས་
པར་བྱས་པའི་གྲེ་གུ་བཏང་བ་དང་། མདོར་ན་མཁའི་པའི་ནད་ཕྱིར་བྱེར་བ་ཀུན་ཚུ་སེར་གྱི་ནད་ལྟ་བུར་བཅོས་
དགོས་སོ། །

ལ༤ དོན་ལྡན་ལ་ལྷུགས་པའི་བཅོས་ཐབས།

དོན་ལྡན་མཁའི་པ་ལྷུགས་པའི་སྦྱི་སྐྱོན་དུ། ཏིག་ཏ་གསུམ་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དང་། །དུག་ཉུང་རྒྱུན་འབྲུམ་གྱི་
སྦྱེ་བོང་དཀར། །སྟིང་ལ་རྩ་ཏི་རུ་ཏྟ་ཨ་ག་རུ། །སྟོ་ལ་ཤིང་མངར་རུ་གང་ཨ་གོང་བསྐྱེན། །མཚིན་པར་བྲག་ལྷན་
གུར་ཀུམ་བ་ཤ་ག། །མཚེར་པར་རུ་ཏྟ་སེ་འབྲུ་པི་པི་ལིང་། །མཁའ་ལ་མར་ལྷུགས་ཚེར་སྐྱུག་སྟེལ་དམར་པོ་
གསུམ། །ཀར་སྐྱར་བཏང་རང་རང་རྩ་ལ་གཏར། །ཚ་བ་ཚོམས་ནས་ཚོགས་གསང་མེ་ཡིས་བསྐྱེན། །ཞེས་པ་སྟེ།
དོན་སྟིང་སོགས་ལྡན་མཁའི་པ་ལྷུགས་པའི་སྦྱི་སྐྱོན་དུ་ཞི་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་ཏིག་དང་ལྷུགས་ཏིག་ཟངས་ཏིག་
གསུམ་མཁའ་ཡང་ན་བྱ་བ་བཀའ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་པའི་ལྷུགས་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་གྱི་སྐྱུ་རུ་ཏིག་དང་ལྷུགས་ཏིག་དང་
ཟངས་ཏིག་སྟེ་ཏིག་ཏ་གསུམ་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དང་། དུག་ཉུང་དང་། རྒྱུན་འབྲུམ་དང་གྱེ་དཀར་པོ་དང་
བོང་དཀར་པོ་བཅས་པའི་སྟེང་ལ་བསྐྱར་སྟིང་ལ་རྩ་ཏི་དང་རུ་ཏྟ་དང་ཨ་ག་རུ་རྣམས་དང་། །སྟོ་ལ་ཤིང་མངར་
དང་རུ་གང་དང་ཨ་གོང་རྣམས་བསྐྱེན་ཞིང་། མཚིན་པར་བྲག་ལྷན་དང་གུར་ཀུམ་དང་བ་ཤ་ག། མཚེར་པར་རུ་ཏྟ་
དང་སེ་འབྲུ་དང་པི་པི་ལིང་། མཁའ་ལ་མར་ལྷུགས་ཚེར་དང་སྐྱུག་སྟེལ་དང་། བཅོད་ཚོས་འབྲི་མོག་སྟེ་དམར་པོ་
གསུམ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཏྟ་ཀར་དང་སྐྱར་ལ་བཏང་ཞིང་རང་རང་གི་རྩ་སྟིང་ལ་སྦྱོད་ཀ། །སྟོ་བར་དུག་འགོ།

མཚིན་པར་རུ་བྱུང་གཡས་མཚེར་པར་སྲིན་ལག་རྒྱབ་རྩ་མཁལ་མར་བྱིན་གཞུག་རྣམས་ལ་གཏར་བ་དང་། ཚ་བ་
ཚོམས་ནས་དོན་རང་རང་གི་ཚོགས་གསང་ལྟ་བུ་སློབ་། བདུན་པ་སྟིང་། དགུ་བ་མཚིན་པ། བརྩ་གཅིག་པ་
མཚེར་པ། བརྩ་གཉིས་པ་མཁལ་མ་རྣམས་མེ་ཡིས་བསྐྱམ་མོ། །

ལ༥ ལྟོད་དུ་ལྷུང་བའི་བཅོས་ཐབས།

ལྟོད་ལྷུང་གང་ཡང་བཤལ་ལས་ལྷག་པ་མེད། །ཅེས་པ་སྟེ། ལྟོད་པོ་བ་སོགས་ལ་མཁལ་པ་ལྷུངས་པ་གང་ལ་ཡང་
བཤལ་གྱི་རིགས་ལས་ལྷག་པ་མེད་དོ། །

ལ༦ དབང་པོ་རྣམས་སུ་ཞུགས་པའི་བཅོས་ཐབས།

མགོ་ལ་ཁ་ལུད་བཤལ་སྐྱུགས་གཏར་བ་དང་། །ཕྱེ་མ་རྩ་ལྷག་མེ་བཅོལ་སྐྱུན་མར་བཅོས། །མིག་ལ་དབྱལ་རྩ་
གཏར་ཞིང་སྐྱེར་ཁན་བྱུག །རྩ་བར་རུ་རྩ་སྐྱུན་མའི་མེ་རྟོག་དང་། །གསེར་གྱི་མེ་རྟོག་ཨར་བར་ལྷ་བ་བྱུག །སྐྱ་ལ་
སྐྱ་སྐྱོངས་བཏང་རྗེས་གུར་ཀུམ་བྱུག །ཕྱེ་ལ་སྐབ་རྩ་གཏར་དང་མངར་བས་དགང་། །ཞེས་པ་སྟེ། མགོ་ལ་མཁལ་
པ་ཁ་ལུད་ན་རྟིག་ཏ་ཤས་ཆེ་བའི་རྒྱུན་སྐྱོང་གོང་བཞིན་བཤལ་དང་གཡལ་གྱི་མ་ཤས་ཆེར་གྱི་སྐྱུགས་བཏང་ཞིང་
དབྱལ་རྩ་ལ་གཏར་བ་དང་། །རྟིག་ཏ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱེ་མས་རྩ་ལྷག་བརྟེན་ཅིང་། །སྤྱི་བོ་མཚོག་མ་ལྷག་པ་སྟེ་སྤྱད་སྟོ་
གསུམ་ལ་མེ་བཅོལ་བྱ་བ་དང་། །ཨ་བར་སྐྱར་ཏེ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སྐྱུན་མར་རྣམས་ཀྱིས་བཅོས་པར་
བྱའོ། །མིག་ལ་མཁལ་པ་ཞུགས་པ་ལ་དབྱལ་རྩ་གཏར་ཞིང་སྐྱེར་པའི་ཁར་བྱུག་གོ། །རྩ་བར་མཁལ་པ་ཞུགས་ན་
རུ་རྩ་དང་སྐྱུན་མའི་མེ་རྟོག་དང་གསེར་གྱི་མེ་རྟོག་དང་ཨ་བར་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་བ་བྱུགས་པར་བྱའོ། །སྐྱ་ལ་མཁལ་པ་
ཞུགས་ན་སྐྱ་སྐྱོངས་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་དུག་པ་བཏང་རྗེས་གུར་ཀུམ་ཞུན་མར་དང་སྐྱར་བ་བྱུགས་སོ། །ཕྱེ་ལ་
མཁལ་པ་ཞུགས་ན་སྐྱེ་ལོག་གི་སྐབ་རྩ་གཏར་བ་དང་། །དེ་རྗེས་ཤིང་མངར་དང་རྒྱན་འབྲུམ་དང་ཀ་ར་སོགས་
མདོར་ན་སྐྱུན་པོ་མངར་བའི་ལྷ་བས་དགང་བར་བྱའོ། །

ལ༧ རང་ཚོགས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་བསྟན་པ།

ལྷན་པར་མཁལ་པ་འཇུག་ཕྱེད་རྣམ་གྱུར་ན། །རྒྱུ་ཚའི་ཐང་བཏང་གསེར་ཕྱད་སྐྱུགས་ཀྱིས་བྱངས། །མདངས་སྐྱར་
བཤལ་རྗེས་ཚོད་མ་ཁ་བྱེ་ལ། །རྟིག་ཏ་བསྐྱུན་བཏང་མཁལ་རྩ་མང་དུ་གཏར། །སྐྱབ་བྱེད་ཨ་གར་དུག་སྐྱར་རྩ་རྒྱུང་
བསྐྱོལ། །མཁལ་པའི་རྩ་གཏར་སྟིང་གར་རྩ་ལྷག་བརྟེན། །མཐོང་བྱེད་ནད་ལ་རྟིག་ཏའི་ལྷེ་གུ་སྐྱར། །གསེར་
གཏུང་གཏར་ལ་རྩ་ལྷག་མང་དུ་བརྟེན། །མདོག་གསལ་ནད་ལ་ཚན་དན་གུར་ཀུམ་བྱུག །གསེར་གྱི་མེ་རྟོག་ཚན་
དན་སོ་མར། །ར་གསུམ་ཀར་སྐྱར་རྩ་སྐྱུན་མར་གཏར། །བད་རྒྱུང་གང་འབྲེལ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་
བསྟེན། །ཞེས་པ་སྟེ། བཅོས་ཐབས་སྐྱར་བཤལ་པ་དེ་རྣམས་ལས་ལྷན་པར་དུ་བྱ་བའི་བཅོས་ནི་མཁལ་པ་འཇུ་
བྱེད་རྣམ་པར་གྱུར་པའི་ཚོན་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་ཚཱ་གསུམ་པའི་ཐང་བཏང་རྗེས་གསེར་གྱི་ཕྱད་བྱེད་སྐྱུགས་ཀྱིས་བྱང་

ཐ་མ་མི་ལྷོག་ཕྱི་རྗེས་བཅད་པའི་ཐབས། འདྲ་ལྷག་རྩལ་ཟུང་ལོག་གྲུར་བས། འབྲལ་གྱིས་རྗེས་བཅད་
 མི་དོམ་ཉ་མཁའ་གསུམ། འཁྲུང་གུམ་ཀ་ར་སྐྱར་ལ་བ་འོས་འཕུལ། འདྲེ་རྗེས་ཀ་ར་སྐྱི་ལྷུར་གསེར་མེ་ཏོག། འབ་
 དམར་འོ་མས་འཕུལ་བས་ཕྱིར་མི་ལྷོག། འབུ་གསུམ་བུ་དགུ་ལ་གསུམ་མེ་ཡིས་བསྟེག། ཟུངས་ངན་རླུང་ཆེ་
 ཏིག་ཏའི་སྐྱེན་མར་སྐྱར། འཕོ་གཅིག་ཟས་སྦྱོད་གཟབས་པས་བརྟན་པར་འགྱུར། འཁྲུང་གསུངས་སོ། འཁྲུང་པ་སྟེ།
 མཁའ་པའི་ནད་རྣམས་དེ་ལྟར་རྒྱལ་བ་ཞིན་དུ་བཅོས་ནས་ཐ་མ་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱི་རྗེས་བཅད་པར་བྱ་བའི་
 ཐབས་ནི། དེ་ཡང་ནད་ལྷག་རྩལ་ཟུང་ལྷུང་སྐྱར་མཁའ་པའི་མེ་ཏོག་ལོག་པར་འགྱུར་བས་མཁའ་པའི་ཐོང་
 དུ་གསལ་བ་ལྟར་གྱིས་ཕྱི་རྗེས་བཅད་ལ་དེ་རྗེས་རྩ་ཁ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་དང་དོམ་དང་ཉ་གསུམ་གྱི་མཁའ་པ་
 ཐུན་གསུམ་ལ་གྲུར་གྲུམ་ཀ་ར་སྐྱར་ལ་བའི་འོ་མས་སུལ་ལ་བཏང་རོ། འདྲེ་རྗེས་ལ་ཀ་ར་དང་སྐྱི་བལྟར་དང་
 གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་རྣམས་བ་དམར་ཟུང་གི་འོ་མས་སུལ་ལ་བཏང་བས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་ཅིང་། དཔུང་དུ་ཚིགས་པ་བུ་
 གསུམ་པ་དང་བུ་དགུ་ལ་གཉིས་ཀྱི་ལ་གསུམ་མེ་ཡིས་བསྟེག་གོ། འདྲེ་པ་དེ་ཉིད་ཟུངས་ངན་ཞིང་རླུང་ཤས་ཆེན་
 ཕྱི་རླུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་ཏིག་ཏའི་སྐྱེན་མར་སྐྱར་བ་བཏང་ཞིང་འོ་གཅིག་གི་བར་ལ་མཁའ་པར་གཞོན་པའི་
 ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་རྣམས་གཟབ་པས་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསུངས་
 སོ། །

ལེ་ལུ་འི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་ཅི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གསུམ་པ་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེས་
 གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་མཁའ་པའི་ནད་བཅོས་པའི་ལེ་ལུ་སྟེ་གསུམ་པའོ། །།

ལེ་ལུ་བཞི་པ། བད་ཀན་གྱི་ནད་གསོ་བ།

བད་ཀན་གྱི་ནད་གསོ་བའི་ལེ་ལུ་འི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་
 དངོས་བཤད་པ། ལེ་ལུ་འི་མཚན་བསྟན་པ་བཅས་རྣམས་པ་གསུམ་མོ། །

ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྐྱར་བ།

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདྲི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། འཁྲུང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཉོན་ཅིག་ཅེས་པ་
 སྟེ། ཡང་མཁའ་པའི་ནད་གསོ་བའི་ལེ་ལུ་གསུངས་ཚར་བའི་རྗེས་ཐོག་དེ་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་བྱ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་
 ཚོད་པར་ཡང་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འདྲི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། འཁྲུང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྐྱེས་
 འཁོར་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་རླུངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་ཏེ།

གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

བད་ཀན་ནད་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་དབྱེ་བ་དང་། རྟགས་དང་བཙོས་ཐབས་རྣམས་ལ་ལྷ་ཡིས་བསྟན། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་
གྱི་ནད་དེ་ལ་རྒྱ་དང་། དེའི་རྒྱུ་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རྟགས་དང་། བཙོས་པའི་ཐབས་རྣམས་ལ་ལྷ་འོ་སྟོན་ནས་
བསྟན་པར་བྱའོ། །

དང་པོ། རྒྱ་བཤད་པ།

རྒྱ་ལོ་མ་རིག་གཉི་ལྷན་ལས་འབྱུང་བའི། །བད་ཀན་ཐ་མལ་མཚན་ཉིད་བརྟན་ལྡན་དེ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱ་ལོ་མ་
རིག་པ་ལས་སྐྱེ་དོར་ལ་ཚོངས་པའི་གཉི་ལྷན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བད་ཀན་ཐ་མལ་དུ་གནས་པ་རང་རྟགས་དང་
ཚོས་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྦྱུང་བསེལ་སྦྱི་རྒྱལ་འཇམ་བརྟན་འབྱར་བག་ཅན་དང་བརྟན་ལྡན་རྣམས་ལ་གནས་ཡུལ་
ལྟར་པར་གནས་པ་དེ་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ། སྟོང་རྒྱུ་བཤད་པ།

སྟོང་རྒྱུ་ཁ་མངར་སྦྱི་བསེལ་སྦྱུང་བསྟན་པ་ལ། །འགྲངས་རྗེས་དལ་བར་བསྟན་དང་ཉིན་གཉིད་ལོག་ལྷན་
སྟོང་ཉལ་དང་རྒྱུ་ལས་ལོག་སྦྱོར་འབྱུངས། །གོ་སྦྱོར་གསར་ཐོག་སེར་ཅན་སྦྱངས་པ་དང་། །ར་སྟོམ་ཤ་རིད་
ཚོལ་བྱ་འབྱུ་མར་དང་། །རྩི་མར་རུལ་པ་ལོ་ཤུར་ལ་སྦྱག་རས། །རི་སྟོག་ལ་སོགས་རྗེས་ཟས་མཐའ་དག་
དང་། །མ་ཚོས་པ་དང་ཚིག་པོ་ཁེངས་པའི་བཟས། །བ་རའི་འོ་མ་ཞོ་དར་རྒྱ་གྲང་ཇ། །བཟའ་བརྟུང་ཚེས་ཉེ་ཚད་
ལས་འདས་པ་འཇ། །སྦྲ་མ་མ་ལུ་བྱི་མ་བོས་པ་ལ། །རྒྱུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བད་ཀན་གྲང་ནད་སྟོང་། །ཞེས་པ་སྟེ།
སྟོང་རྒྱུ་ཁྲུང་མང་སོགས་རོ་ལ་བ་འོ་མ་སོགས་མངར་བ་དང་། །རུས་པ་སྦྱི་བསེལ་སྦྱུང་རྒྱལ་འཇམ་པ་བསྟན་
པ་ལ། །བས་བོས་ནས་འགྲངས་པའི་རྗེས་སྦྱང་དལ་བར་བསྟན་པ་དང་། །ཉིན་མོ་གཉིད་ལོག་ཅིང་རྒྱན་སྟོང་ཉལ་
བ་དང་། །དགུན་དབྱིད་རྒྱུ་ལས་ལོག་སྦྱོར་འབྱུངས་པ། །གོ་སྦྱོར་སོགས་འབྱུ་ཤིང་ཉོག་གསར་ཐོག་
གསེར་ཅན་ཞེས་མ་སྟོན་པ་དང་། །ཡུན་ལོན་ནས་སྦྱངས་པ་དང་། །ར་སྟོམ་གྱི་ཤ་རིད་པ་སྦྱེ་རྒྱུད་པ་དང་། །ཚོལ་
བྱ་དང་། །འབྱུ་མར་དང་། །རྩི་མར་སོགས་བས་རུལ་པ་དང་། །ལོ་ཤུར་ཉེ་སྦྱོར་མའི་ལོ་མ་རྩིང་པ་དང་ལ་སྦྱག་རས་
པ་རི་སྟོག་ལ་སོགས་རྗེས་པའི་བཟས་མཐའ་དག་པ་དང་། །དེ་དག་བཙོས་ཀྱང་མ་ཚོས་པའམ་ཡང་ན་ཚོས་ནས་ཚིག་
པ་ལ། །བཙོས་པ་ཡུན་རིང་ནས་ཁེངས་པོར་གྱུར་པའི་བཟས་ཀྱི་རིགས་མཐའ་དག་བཟ་བ་དང་། །བ་རའི་འོ་མ་སྦྱི་
དང་ལྷན་པར་གྲང་མོ་དེ་བཞིན་དུ་ཞོ་མ་ལངས་པ་དར་བ་རས་པ་དང་རྒྱ་གྲང་ཇ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་འབྱུངས་པ།
གཞན་ཡང་བཟའ་བཟུང་ཚེས་ཉེ་ཆ་གཉིས་བཟུང་གཅིག་སྟོམ་སོགས་ཀྱི་ཚད་ལས་འདས་པ་འཇ། །བས་
སྦྲ་མ་མ་ལུ་བྱི་མ་བོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བད་ཀན་གྲང་ནད་སྟོང་དོ། །

གསུམ་པ། དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

དབྱེ་བར་རང་རྒྱུད་ཅན་དང་གཞན་རྒྱུད་ཅན། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་ནད་ལ་དབྱེ་བ་རང་རྒྱུད་ཅན་རྒྱུད་པ་དང་།
གཞན་རྒྱུད་ཅན་ལྟན་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །

༡ རང་རྒྱུད་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

རང་རྒྱུད་ཅན་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་རང་རྒྱུད་ཅན་རྒྱུད་པ་དེ་ལའང་སྦྱིར་དབྱེ་བ་དང་
བྱེ་བྲག་གཉིས་སོ། །

༡ སྦྱིའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

སྦྱི་ལ་རིགས་དང་གནས་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱིའི་དབྱེ་བ་ལའང་རིགས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་གནས་གྱི་དབྱེ་
བ་གཉིས་སོ། །

༡༡ རིགས་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

རིགས་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་བད་ཀན་ལྟེན། །བད་ཀན་ལྷགས་ངེག་མེ་ངོད་ཉམས་པ་དང་། །བད་ཀན་འགྲུལ་
འགགས་སྐྱུ་བྱ་དཀར་པོ་དང་། །བད་ཀན་འཇུ་སྐེམ་ནད་དང་རྣམ་པ་རྒྱལ། །ཅེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་སྐྱུ་བོ་ལ་
རིགས་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ། བད་ཀན་ལྟེན་དང་བད་ཀན་ལྷགས་ངེག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ངོད་ཉམས་པ་དང་།
བད་ཀན་འགྲུལ་འགགས་དང་། སྐྱུ་བྱ་དཀར་པོ་དང་། བད་ཀན་འཇུ་སྐེམ་གྱི་ནད་དང་རྣམ་པ་རྒྱལ་ཏུ་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ། །

༡༢ གནས་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

གནས་གྱི་དབྱེ་བ་ན་ལྷགས་གམ་ཤ་ལ་རྒྱས། །རྩར་རྒྱ་རུས་ཞེན་དོན་བབས་སྣོད་དུ་ལྷུང་། །དབང་པོ་ལྷ་ལ་མེ་ཉོག་
ཤར་བའོ། །དོན་ནི་སྐོ་སྦྱིང་མཆིན་མཆེར་མཁལ་མ་ལྷ། །སྣོད་ནི་པོ་ལོང་རྒྱ་མ་མཁལ་པ་དང་། །སྐྱང་པར་མངལ་
དུ་ལྷགས་དང་རྣམ་པ་རྒྱལ། །དབང་པོ་མགོ་མིག་རྣ་བ་སྐྱ་ལྟེའོ། །ཞེས་པ་སྟེ། གནས་གྱི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་བཤད་ན།
ལྷགས་ལ་གམས་པ་དང་། ཤ་ལ་རྒྱས་པ་དང་རྩར་རྒྱ་བ་དང་། རུས་ལ་ཞེན་པ་དང་། དོན་ལ་བབས་པ་དང་།
སྣོད་དུ་ལྷུང་བ་དང་། དབང་པོ་ལྷ་ལ་མེ་ཉོག་ཤར་བའོ། །དེ་ཡང་དོན་ནི་སྐོ་བ་དང་། སྦྱིང་དང་། མཆིན་པ་དང་།
མཆེར་པ་དང་། མཁལ་མ་དང་ལྷའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣོད་ནི་པོ་བ་དང་། ལོང་དང་། རྒྱ་མ་དང་། མཁལ་པ་དང་།
སྐྱང་པ་དང་། མངལ་དུ་ལྷགས་པ་དང་རྣམ་པ་རྒྱལ་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་ནི་མགོ་དང་། མིག་དང་། རྣ་བ་
དང་། སྐྱ་དང་། ལྟེ་དང་ལྟེའོ། །

༢ བྱེ་བྲག་གི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

བྱེ་བྲག་ནང་ཚོགས་རྟེན་བྱེད་ལྷག་བྱེད་དང་། །ཚྱོང་བྱེད་ཚིམ་བྱེད་འབྱོར་བྱེད་རྣམ་པ་ལྷ། །རྒྱུད་དང་མཁལ་པར་
འབྲེས་པས་བརྩུ་རུ་འགྲུམ། །བཞི་བརྩུ་ཅ་གཅིག་རང་རྒྱུད་དབྱེ་བར་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་རང་རྒྱུད་ཅན་

རྒྱུ་པ་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་གམ་ནང་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ། རྟེན་བྱེད་དང་། ལྷག་བྱེད་དང་། ལྷོང་བྱེད་དང་། ཚོམ་བྱེད་
དང་། འབྱོར་བྱེད་དང་ནམ་པ་ལྷོལ། །བད་ཀན་རྟེན་བྱེད་སོགས་རྒྱུང་དང་འབྲེས་པ་ལྷ། དེ་བཞིན་དུ། བད་ཀན་
རྟེན་བྱེད་སོགས་མཁྲིས་པ་དང་འབྲེས་པས་ལྷ་སྟེ་བརྩུ་རུ་འགྱུར་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རིགས་དྲུག
གནས་ཉི་ལུ། བད་ཚོགས་བཙོ་ལྷ་འི་ལ་བས་བཞི་བརྩུ་ཅ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་བཤད་མ་ཐག་པའི་རང་རྒྱུད་ཅན་གྱི་ནད་
ཀྱི་དབྱེ་བར་འདོད་དོ། །

༡ གཞན་རྒྱུད་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

གཞན་རྒྱུད་ཅན་ལ་སེར་པོ་སྣུག་པོ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་རྒྱུད་ཅན་དེ་ལ་དབྱེ་བ་སེར་པོ་དང་སྣུག་པོ་
གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་པའོ། །

བཞི་པ། རྟགས་བཤད་པ།

དེ་ཡི་རྟགས་ལ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་དེའི་རྟགས་ལའང་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་བ་གཉིས་
ལས།

༡ སྦྱིའི་རྟགས་བཤད་པ།

སྦྱི་རྟགས་སློང་བ་རྒྱུ་ལ་བརྟག་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སློ་ནས་བརྟག་པ་དང་། །ཕན་གཞོན་གོམས་པའི་
སློ་ནས་བརྟག་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་སྦྱིའི་རྟགས་དེ་ལའང་སློང་བ་རྒྱུའི་སློ་ལ་བརྟག་པ་དང་། བད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དང་བརྟགས་ཀྱི་སློ་ནས་བརྟག་པ་དང་། ཟས་སྦྱོད་ཕན་གཞོན་དང་གོམས་པའི་སློ་ནས་བརྟག་པ་དང་
ནམ་པ་གསུམ་མོ། །

༡ སློང་བ་རྒྱུའི་སློ་ནས་བརྟག་པ།

དང་པོ་སློང་བ་རྒྱུ་ལས་བརྟག་བྱ་བ། །གོང་གི་བད་ཀན་སྦྱེད་པའི་ཟས་སྦྱོད་ནམས། །བསྟེན་རྗེས་ན་ན་བད་ཀན་
ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ། དང་པོ་སློང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་དེ་ལས་བརྟག་པར་བྱ་བ། །གོང་གི་སློང་བ་རྒྱུ་སྐབས་
ཀྱི་བད་ཀན་བསྦྱེད་པའི་ཟས་དང་སྦྱོད་ལས་ནམས་བརྟེན་པའི་རྗེས་ལ་ན་ན་བད་ཀན་ལས་གཞན་ཡིན་པར་མ་
བཤད་དོ། །

༡ མཚན་ཉིད་རྟགས་ཀྱི་སློ་ནས་བརྟག་པ།

ནད་རྟགས་ཅ་ནི་བྱིང་གྲུང་ཞར་བ་དང་། །རྒྱ་ཡི་མདོག་དཀར་འི་དང་རྒྱངས་པ་རྒྱུང་། །ཁ་མངལ་ལྷེ་རྟིལ་སྦྱུ་ལ་
མིག་དཀར་རྒྱངས། །སྐབས་ལུང་མང་ཞིང་མགོ་འཕྲོམ་ལུས་སེམས་སྦྱི། །དང་ག་མི་བདེ་དོད་མེད་འཇུ་སྟོབས་
རྒྱུང་། །མཁལ་རྟེན་མི་བདེ་ལུས་སྟོ་ལྷ་བ་སྦྱེས། །ཅ་མ་པ་བད་ཀན་སྦྱུག་ཅིང་འཁྲུ་བ་དང་། །གཏར་ག་ལྷག་
མདོག་དམར་སྦྱུ་འབྱར་བག་དང་། །དུན་པ་མི་གསལ་གཉིད་ཆེ་སྦྱིད་པ་སྦྱུར། །གཡའ་མཁལ་ཚོགས་དམ་ཤ་རྒྱུས་

ལས་མཐའ་རིང་། །ནམ་ཞོད་སྟོད་དང་སྟོད་ཐོས་ཐོག་ལྟངས་། །ཞེས་པ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནད་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་
 བློ། ནད་སྦྱིའི་རྟགས་ཀྱི་ཚ་བྱིང་བ་ནི་གཉིད་དུ་བྱིང་བ་གཏུག་པ་ནི་སྟོབས་རྒྱུ་བཤ། ཞུར་བ་ནི་གཡས་དང་གཡོན་
 བམ་ཡང་ན་ཚ་སྟོད་སྟོད་གང་རུང་མི་གསལ་བ་དང་། ལྷན་རྒྱུད་ལེ་བུམ་ནག་པོར་ཚ་ཞུར་བ་ནི་མཚན་ན་རབ་རིབ་
 ཚམ་ལས་མི་གསལ་བ་ལོ། །རྒྱའི་མདོག་དཀར་ལ་རི་མ་དང་རྒྱུངས་པ་རྒྱུང་བཤ། ལ་མངལ་བ་སྟེ་རོ་མི་གསལ་
 ཞིང་སྟེ་དང་རྟེན་གྱི་མདོག་སྦྱུ་ལ་མིག་སྦྱིན་དཀར་ལ་སྦྱངས་པ་དང་། ལྷན་བས་དང་ལུད་པ་མང་ཞིང་མགོ་པོ་
 འཕྲོམས་པ་ལུས་སེམས་སྟོན་ཅིག་ཏུ་སྦྱི་ལ་དང་གམི་བདེ་ཞིང་ལུས་ཀྱི་སྦྱི་ནད་གཉིས་ཀར་རྟོད་མེད་ཅིང་གང་བར་
 ལྷན་བ་ཟས་སྟོས་འཇུ་བའི་སྟོབས་རྒྱུ་ལ། མཁལ་མ་དང་སྟེད་པ་མི་བདེ་བ་དང་ལུས་སྟོན་ཞིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བ་སྦྱེ་
 ལ་རྩམ་པ་དང་བད་ཀན་སྦྱུག་ཅིང་ཡང་ན་འཇུ་བ་དང་། སྟོད་སྟོད་གང་ཡང་གཏར་ན་ཁྲག་མདོག་དམར་སྦྱུ་འབྱར་
 བག་ཚན་འབྱུང་བ་དང་། རྩན་པ་མི་གསལ་ཞིང་གཉིད་ཆེ་ལ་སྦྱིད་པ་སྦྱུར་བ་གཡའ་བ་ནི་ལུས་ཟ་བའི་རྣམ་པ་ཚན་
 མཁལ་བ་དེ་ལུས་ཤིང་བཞིན་རེངས་པ་ལྟར་ཚིགས་རྣམས་དམ་པ་ལུས་ཀྱི་ཤ་རྒྱས་ཤིང་ལས་མཐའ་རིང་བ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལས་གང་བྱེད་ཀྱང་ལེ་ལོ་ཆེ་བཤ། ནམ་མཁལ་ཞོད་ཆེ་བའི་དུས་དང་། སྟོད་དང་སྟོད་དང་ཟས་ཐོས་པའི་ཐོག་
 ཉིད་དུ་ལྟངས་ལོ། །

༣ བན་གཞོད་ཐོམས་པའི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ།

ཕན་གཞོད་ཟས་སྟོད་རྩུབ་ཡང་རྟོ་བ་འཕྲོད། །སྦྱི་བསིལ་བསྟེན་པས་ཁྱད་པར་ན་ལས་གསལ། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
 ཡང་ཕན་གཞོད་བསྟེན་པའི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་ནི། ཕན་པའི་ཟས་དང་སྟོད་ལམ་ནི་ཟས་རྩུབ་ལ་ཡང་བ་སོགས་
 བསྟེན་ན་འཕྲོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོད་ལམ་ཀྱང་ཚོལ་བས་འཆག་པ་དང་རྟོ་བ་འཕྲོད་པའོ། །གཞོད་པ་ནི་ཟས་
 སྦྱི་ལ་བསིལ་བ་སོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོད་ལམ་ཡང་རྩན་གྱི་སྟེང་དུ་ཉལ་བ་གོས་སྦྱ་བ་མོས་ལུས་འབྲུགས་
 ཤིང་འདར་བར་འདོད་པ་སོགས་བསྟེན་པས་ཁྱད་པར་དུ་ན་ན་བད་ཀན་གྱི་ནད་ལས་གཞན་དུ་མ་འདས་པར་
 གསལ་ལོ། །

༤ བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་བཤད་པ།

བད་ཀན་བྱེ་བྲག་གི་རྟགས་ལ། རང་རྒྱུད་ཚན་གྱི་རྟགས་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཚན་གྱི་རྟགས་བཅས་གཉིས་སོ། །

༡ རང་རྒྱུད་ཚན་གྱི་རྟགས་བཤད་པ།

རང་རྒྱུད་ཚན་གྱི་རྟགས་ལ་རིགས་དང་། གནས། ནང་ཚོགས་ཀྱི་རྟགས་བཅས་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །

༡༡ རིགས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ།

བྱེ་བྲག་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་ལ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་བྱེ་བྲག་ཏུ་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྟག་པ་ལ་ཞེས་
 པའོ། །

ཁ། བད་ཀན་ལྷོན་གྱི་ཉགས།

དང་པོ་བད་ཀན་ལྷོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་དང་མ་གོམས་མི་འཕྲོད་དོ་པོ་བཞིའི། རྟེན་གྱིས་མ་ལུ་བད་ཀན་གྱི་
སྣ་བས་འཕེལ། །བེ་སྣ་བས་པན་སྣའི་འོག་ཏུ་ཚོགས་པ་ལ། །ལྷོན་ཞེས་བྱ་སྟེ་ཉམས་ལ་འདྲིལ་སྣ་མ་བྱེད། །ལྟོང་དེ་
ན་ལ་མནན་ན་འདྲིལ་བ་མེད། །དང་ག་མི་བདེ་ལ་ཟས་འཇུ་བ་དཀའ། །ཟོས་དུས་ན་ཞིང་ལྷོགས་ན་བདེ་བར་
མངོན། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་བད་ཀན་ལྷོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་གྱི་ལྷུང་ཅན་དང་མ་གོམས་པའི་ཟས་སམ་ནམ་
བྱེད་ཟས་ཟ་མ་ལྟོང་བ་ཟོས་པ་དང་། མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་བཤད་རྒྱུ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དང་། དོ་པོ་འབྱུ་སེར་
ཅན་དེ་མ་སློན་པ་རྣམས་པ་བཞིའི་སློ་ནས་བཟླ་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐོག་མར་སློས་ནས་དེ་ལ་བད་ཀན་ལྷོན་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟེན་ལ་ཟས་སོགས་སོ་བའི་མེ་དྲོད་ཀྱིས་མ་ལུ་བར་བད་ཀན་དང་བེ་སྣ་བས་འཕེལ་རྟེ། བེ་སྣ་བས་དེ་
ཉིད་ལྷོན་སྣའི་འོག་ཏུ་ཚོགས་པ་ལ། མིང་ལྷོན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ན་ལུགས་སམ། ཉམས་སྣང་ལ་འདྲིལ་སྣ་མ་བྱེད་ཅིང་།
དེ་ཉིད་སྟོང་དེ་བར་ན་ལ་དམིགས་མནན་ན་འདྲིལ་བའང་མེད་པ་བཞིན། དང་ག་ཤིན་ཏུ་མི་བདེ་ལ་ལ་ཟས་གང་
ཡང་འཇུ་བར་དཀའ་བ། །ཟས་ཟོས་པའི་དུས་དེས་པར་ན་ཞིང་ལྷོགས་ན་ཉམས་བདེ་བར་འདུག་པར་མངོན་
པའོ། །

ཁ༢ ལྷུགས་རྟེན་གྱི་ཉགས།

ལྷུགས་རྟེན་ཅེས་བྱ་གོང་ལྟར་མ་ལུ་བས། །བེ་སྣ་བས་འཕེལ་རྟེ་པོ་བའི་ནང་སྣལ་ལ། །ལྷུགས་རྟེན་ཆགས་པས་སོ་
བའི་མེ་དྲོད་ཉམས། །སྟེག་འཚོང་སོ་བ་ཐམས་ཅད་རྩེ་མེ་ན། །དང་ག་མི་བདེ་ག་སྐམ་སྟོད་སྟོང་འདོད། །བེ་
སྣ་བས་བད་ཀན་ལ་ཟས་ཟོས་ཚད་སྟུག་ །ཅེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་ལྷུགས་རྟེན་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་གོང་ལྟར་རྟེན་ལ་
ཟས་སོགས་སོ་བའི་མེ་དྲོད་ཀྱིས་མ་ལུ་བས་བེ་སྣ་བས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་འཕེལ་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་སོ་བའི་ནང་
གི་སྣལ་ལ་ལྷུགས་ཀྱི་རྟེན་པ་ལྟར་ཆགས་པས་ཟས་འཇུ་བྱེད་ཀྱི་སོ་བའི་མེ་དྲོད་ཉམས་པས་ཡང་ཡང་དུ་སྟེག་པ་
འབྱུང་བ་དང་འཚོང་བ་སྟེ་བརྒྱུངས་པ་ལྟར་སོ་བ་ཐམས་ཅད་རྩེ་མེ་ན་ཞིང་དང་ག་མི་བདེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ག་རྣམས་
སྟེམ་ཞིང་སྟོད་སྟོང་འདོད་པ་བེ་སྣ་བས་དང་བད་ཀན་ལ་ཟས་སོགས་ཟོས་ཚད་སྟུག་པའོ། །

ཁ༣ མེ་ཉམས་ཀྱི་ཉགས།

བད་ཀན་མེ་ཉམས་གྲང་རྒྱུ་ཤས་ཆེ་ལ། །ལ་ཟས་འཇུ་དཀའ་བསིལ་ཕྱོགས་ཚད་ལས་ཐལ། །གོས་སྒྲུབ་ལུས་
གྲངས་རྒྱ་ཡི་ལས་མང་བས། །ཚད་གཞུག་བསིལ་ཐལ་སྟོངས་གཏར་དྲགས་པ་ཡིས། །མཁྲིས་པ་འཇུ་བྱེད་མེ་
མཉམ་རྒྱུང་མཐུ་ཉམས། །ལུས་ཀྱི་དྲོད་རྒྱུང་འཇུར་མི་འདོད། །སྟོ་འཕྲོག་འཚོང་རྟེན་ལ་ཟས་མ་སློན་
འཇུ། །སྟོ་བས་རྒྱུང་ག་སྐམ་མཇུག་ཏུ་དམ་སྐྱབ་འཇུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་མེ་ཉམས་ཞེས་པ་གྲང་རྒྱུ་ཤས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ། །ལ་ཟས་རྣམས་འཇུ་བར་དཀའ་ཞིང་བསིལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཟས་ཚད་བཤད་ལས་མང་བ་ཐལ་ཞིང་

གོས་སྒྲིབ་པས་ལུས་གྲང་བ་དང་། ལྷ་བཀལ་བ་དང་། ལྷའི་ལས་གང་ཡང་མང་དུ་བྱས་ཤིང་ཚད་པའི་གཞུག་ལ་
བསེལ་ནམས་མང་པོ་བསྟེན་པ་ཐལ་ཞིང་སྤོང་དང་གཏར་ག་སོགས་བསྟུན་དྲགས་པ་ཡིས་ནི་མཁྲིས་པ་འཇུག་ཕྱེད་
དང་མེ་མཉམ་རླུང་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ཉམས་ཤིང་ལུས་ཀྱི་ཕྱོད་རྒྱ་ལ་ཁ་ཟས་ཀྱི་འཇུར་མི་འདོད་ཅིང་། སྤོང་ཞིང་
འཁྲོག་པ་འཚོང་བ་སྟེ་བརྒྱུད་པ་སྟེག་པ་ཡང་ཡང་འོང་བ། ཁ་ཟས་གང་ཟོས་མ་སྟོན་པར་འཇུག་པ། ལུས་སྟོབས་
རྒྱུ་ལ་ཤ་སྐྱམས་ཤིང་མཇུག་ཏུ་དམུ་རྒྱུ་དང་སྐྱོན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

ཁ༤ བད་ཀན་འགྲུལ་འགགས་ཀྱི་རྟགས།

བད་ཀན་མགྲུལ་འགགས་ཞེས་པ་མོ་བ་དང་། བྲང་དང་སྟོང་བར་བད་ཀན་རྒྱས་པ་ཡིས། བད་ཀན་རྒྱངས་པ་སྟོང་
ཡུ་མིད་པར་ཆགས། གཤེད་ན་དོང་པའི་ལོགས་ལ་ཟོ་ཆགས་འདྲ། གཤེད་རྒྱུ་མིད་པ་འཇུས་ནས་ཟས་མིད་
དཀའ། གཤེད་ལས་རྒྱུ་མི་བདེ་ཤ་སྐྱམས་ལུས་སྟོབས་འཚོར། བྲང་སྟོང་མེད་པས་པོ་བ་ཆ་ནས་རུབ། མཇུག་ཏུ་
མིད་པ་འགགས་ནས་འཆི་བ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་མགྲུལ་འགགས་སམ་མིད་པ་འཇུས་ཞེས་པ་མོ་བ་དང་
བྲང་དང་སྟོང་བར་བད་ཀན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པ་ཡིས་བད་ཀན་གྱི་རྒྱངས་པ་དེ་དག་སྟོང་བའི་ཡུ་བ་དང་མིད་པར་ཆགས་པ་
དེ་དཔེར་བརྗོད་ན་དོང་བའམ་ཟོ་བའི་ལོགས་ལ་ཟོ་ཤ་ཆགས་པ་འདྲ་ཞིང་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་མིད་པ་འཇུས་ནས་ཁ་ཟས་
གང་ཡང་མིད་པར་དཀའ་ལ་དབྱགས་རྒྱུ་ཅིང་འདོན་པ་མི་བདེ་ཞིང་ཤ་རྣམས་སྐྱམས་ལ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་འཚོར་བ།
ཟས་དང་སྟོང་རྣམས་མེད་པས་པོ་བ་ཆ་ནས་རུབ་ཅིང་མཇུག་ཏུ་མེ་ཕྱོད་ཀྱིས་འཇུག་སྟོབས་རྒྱུ་དུ་སོང་བའམ་མིད་པ་
འགགས་པར་གྱུར་ནས་འཆི་བ་ཡིན་ལོ། །

ཁ༥ བད་ཀན་གྲུལ་བྱ་དཀའ་པོའི་རྟགས།

བད་ཀན་གྲུལ་བྱ་དཀའ་པོ་ཞེས་བྱ་བ། མ་ལྷ་རང་གནས་བད་ཀན་འཕེལ་བ་ཡིས། པོ་བ་མཆིན་པ་གང་ཡིན་ཆ་
མེད་ན། ཁ་ཟས་ཅི་ཟོས་མི་ཞེས་འཇུག་སྟུག་ཕྱེད། ཉུ་གཞི་མིག་རུས་ན་ཞིང་རྒྱ་ཚན་འབྱུང་། མཇུག་ཏུ་ཡན་
ལག་ལ་བྱེད་གྲུལ་བྱར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་གྱི་ནད་གྲུལ་བྱ་དཀའ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་མ་ལྷ་རང་གི་གནས་
སུ་རྒྱུན་གོང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱང་བའི་བད་ཀན་དེ་ཉིད་འཕེལ་བ་དེ་ཡིས་པོ་བ་དང་། མཆིན་པ་གཉིས་གང་ཡིན་ཆ་
མེད་དུ་ན་བ་དང་། ཁ་ཟས་ཅི་དང་ཅི་ཟོས་ཀྱང་མི་ཞེས་ཞིང་ཡིད་ལ་མེད་ཅིང་འཇུག་བའམ་ཡང་ན་སྟུག་པར་བྱེད་པ་
དང་། ཡན་ལག་གི་ཉུ་གཞི་དང་མིག་རུས་རྣམས་ན་ཞིང་རྒྱ་ཚན་དང་རྒྱ་སྐྱུར་མང་དུ་སྐྱུགས་པ་འབྱུང་བ་དང་
མཇུག་ཏུ་ཡན་ལག་གི་ཚིགས་རྣམས་ལ་བྱེད་ནས་གྲུལ་བྱར་འགྱུར་བའོ། །

ཁ༦ བད་ཀན་འཇུག་སྐྱེམས་ཀྱི་རྟགས།

བད་ཀན་འཇུག་སྐྱེམས་ཞེས་བྱ་བྲངས་པ་མེད། སྟོབས་རྒྱུ་ཤ་སྐྱམས་གསུམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། བྱིན་པ་འདར་ལ་སྦྱིད་
པ་སྐྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་འཇུག་སྐྱེམས་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཟོས་ཀྱང་འགྲངས་པ་མེད་ཅིང་བད་སྟོན་འཕེལ་ཏེ་

ཟས་ཟོས་ཀྱང་ལུས་སྟོབས་མི་འཕེལ་ཞིང་སྐམས་པར་བྱེད་པ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱུང་ལ་ཤ་ནམས་སྐམས་ཤིང་གསུམ་
པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱིན་པ་འདྲར་ལ་སྦྱིད་པ་གཞན་ལས་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཀ༢ གནས་ཀྱི་སློབས་བརྟག་པ། དེ་ལ་ཕྱི་གནས་ཀྱི་རྟགས་དང་། བར་གནས་ཀྱི་རྟགས། དབང་པོ་ལྡེ་ལ་
ལྷགས་པའི་རྟགས་བཅས་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །

ཁ༡ ཕྱི་གནས་ཀྱི་རྟགས་བཤད་པ།

བད་ཀན་ལྷགས་གམ་རྟོད་བལ་བས་ལྷགས་གཡལ། །ཤ་རྒྱས་རྟོད་མེད་སྟོབས་གསོབ་དྲེག་པ་ཆགས། །གཉིད་ཆེ་
ལུས་སྦྱི་སྦྱིད་སྦྱར་མེན་བྱ་འོང། །རྩར་ལྷགས་རྩ་རྒྱུད་གང་བསེལ་གྱིང་ལ་སྦྱི། །རུས་ལ་ཞེན་ན་རུས་པ་གང་ཞིང་
ན། །ཚིགས་ཁ་གཡོ་ཞིང་བརྒྱུད་བསྐྱམ་འགོ་འདུག་གྱིང། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་བད་ཀན་དེ་ཉིད་པགས་ལ་
གམས་པར་གྱུར་ན་ལུས་རྟོད་དང་བལ་ཞིང་པགས་པའི་མདོག་བས་བལྷགས་པ་ལྟ་བུར་སྦྱར་བ་དང་། གཡལ་བ་སྟེ་
ལུས་ཀུན་བཟུངས་ཕྱེད་པ་དང་། ཤ་རྒྱས་ཤིང་རྟོད་མེད་པ་སྟོབས་གསོབ་པ་དྲེག་པ་ཆགས་ཤིང་གཉིད་ཆེ་བ་ལུས་
སྦྱི་ཞིང་སྦྱིད་པ་སྦྱར་བ་དང་མེན་བྱ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྩ་རུ་ལྷགས་པ་ནི་རྩའི་རྒྱུད་ནམས་གང་བསེལ་བྱེད་ཅིང་གྱིང་
བ་སྟེ་ཕྱེས་ཕྱེས་ལ་ལུས་པའི་ནམ་པ་དང་སྦྱི་བར་བྱེད་དོ། །རུས་པ་ལ་ཞེན་ན་རུས་པ་ནམས་གང་ཞིང་ལྷང་ལྷང་ན་
བ་ཚིགས་ཀྱི་ཁ་གཡོ་བ་ཞེས་པ་སྟོབས་ཤིང་བརྒྱུད་བ་དང་བསྐྱམ་པ་འགོ་འདུག་བྱེད་པ་ལ་གྱིང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ༢ བར་གནས་ཀྱི་རྟགས། དེ་ལ་དོན་ལྡར་ལྷགས་པའི་རྟགས་དང་། སྟོད་དུག་ལ་ལྷགས་པའི་རྟགས་བཅས་
གཉིས་མོ། །

ག༡ དོན་ལྡར་ལྷགས་པའི་རྟགས།

སྟོང་ལ་བབས་ན་དྲན་པ་ཚོངས་པར་བྱེད། །དང་ག་མི་བདེ་སྟོད་རྒྱུངས་ལུས་སེམས་སྦྱི། །སྟོར་བབས་སྟོད་རྒྱུངས་
མགོ་འཁོར་ཟས་མི་འདོད། །བེ་སྐབས་སྟོ་སྟོབ་མང་དུ་ལུ་བར་བྱེད། །མཚིན་པར་བབས་ན་ཟོས་རྗེས་མཚིན་པ་
ན། །སྦྱིན་བྱ་སྟོག་ཅིང་ཁ་ནས་རྒྱ་སྟོན་འཇོག། །མཚེར་བབས་གཉིད་ཆེ་དབུགས་རྟོད་ཁོང་པ་སྟོ། །རྩ་ཞིང་སྦྱིད་པ་
སྦྱར་ལ་ཟས་མདོག་འཇུ། །མཁལ་བབས་མཁལ་རྟོད་ན་ཞིང་དེ་རྒྱ་སྦྱི། །རྩ་འཕྱི་ཅིང་རྒྱན་གང་ལྱད་པར་
གཞོད། །ཞེས་པ་སྟེ། སྟོང་ལ་བབས་པར་གྱུར་ན་དྲན་པ་མི་གསལ་ཞིང་ཚོངས་པར་བྱེད་ལ་དང་ག་མི་བདེ་ཞིང་
སྟོད་བརྒྱུངས་པ་ལུས་སེམས་ལྷན་དུ་སྦྱི་བ། །སྟོ་བར་བབས་ན་སྟོད་བརྒྱུངས་ཤིང་མགོ་བོ་འཁོར་ལ་ཟས་བབས་མི་
འདོད་པར་བེ་སྐབས་ནམས་སྟོ་སྟོབ་མང་དུ་ལུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཚིན་པར་བབས་ན་ཟོས་ཟོས་པའི་རྗེས་ལ་
མཚིན་པ་ན་ལ་ཁོང་པའི་སྦྱིན་བྱ་རྩམས་སྟོག་ཅིང་ཁ་ནས་རྒྱ་མདོག་སྟོན་པོ་འཇོག་གོ། །མཚེར་པར་བབས་ན་གཉིད་
ཆེ་ཞིང་དབུགས་རྟོད་ལ་ཁོང་པ་སྟོ་བ་ཉམ་རྒྱུང་རྩ་ཞིང་སྦྱིད་པ་སྦྱར་ལ་གང་བབས་ཀྱི་མདོག་ཏུ་འཇུ་བ་ཡིན་

ནོ། །མཁལ་མར་བབས་ན་མཁལ་མ་དང་རྟེན་པ་ན་ཞིང་ངི་རྒྱ་སྲི་ལ། རྣ་བ་གཉིས་འཐིབ་ཅིང་རྒྱན་ཅན་དང་གང་
བ་བྱུང་པར་དུ་གཞོན་པར་འགྱུར་པོ། །

ག༣ ལྗོད་དུག་དུ་ལྷགས་པའི་རྟགས།

ཕོ་བར་ལྷུང་ན་ཕོ་བ་མི་བདེ་ལྷི། །བྲང་ཚ་རྒྱ་ཚན་འབྱུང་ཞིང་ཟས་མི་འཇུ། །ལོང་ལྷུང་སྣོ་འཁོག་བྱེད་ཅིང་ཚོས་ཚེ་
ན། །རྒྱ་མར་ལྷུང་ན་བེ་སྣ་བས་འཇུ་ཞིང་ལྷི། །མཁལ་པར་ལྷུང་ན་མིག་སེར་འཇུ་བ་ད་ཀའ། །ལུས་ལྷི་རྒྱིད་པ་སྣུར་
ལ་གཉིད་དུ་འབྱིང་། །སྒྲང་པར་ལྷུང་བས་བད་ཀན་ཟ་ཁུར་འགྱུར། །མངལ་ལྷུང་སྣོད་གང་ལྷ་མཚན་གཅིན་བག་
འཇོག་ །ཅེས་པ་སྟེ། ཕོ་བར་ལྷུང་ན་ཕོ་བའི་གནས་མི་བདེ་ཞིང་ལྷི་ལ་བྲང་ཚ་དང་རྒྱ་ཚན་སྣུགས་པ་འབྱུང་ཞིང་ཁ་
ཟས་མི་འཇུ་བའོ། །ལོང་དུ་ལྷུང་ན་སྣོ་ཞིང་འཁོག་པར་བྱེད་ཅིང་ཟས་ཚོས་པའི་ཚེ་ཤིན་དུ་ན་བའོ། །རྒྱ་མར་ལྷུང་ན་
བེ་སྣ་བས་མང་དུ་འཇུ་ཞིང་ལྷི་བ་ཡིན་ནོ། །མཁལ་པར་ལྷུང་ན་མིག་སེར་ག་སེར་ལ་འཇུ་བ་ད་ཀའ་ཞིང་ལུས་ལྷི་བ་
རྒྱིད་པ་སྣུར་ལ་ཉིན་མཚན་དུ་གཉིད་ཤིན་དུ་ཚེ་བ་ཤེས་པ་བྱིང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲང་པར་ལྷུང་བས་བད་ཀན་གྱི་ནད་དེ་
ཉིད་ཟ་ཁུར་འགྱུར་པོ། །མངལ་དུ་ལྷུང་བས་སྣོད་གང་ཞིང་བྱུང་མེད་ཡིན་ན་ལྷ་མཚན་དང་སྣེས་པ་ཡིན་ན་གཅིན་
བག་ཅེས་པ་གཅིན་དང་མཉམ་དུ་ཁམས་བག་ཅེས་འཇོག་པའོ། །

ཁ༣ དབང་པོ་ལྷ་ལ་ལྷགས་པའི་རྟགས།

བད་ཀན་མགོ་ལ་ལྷགས་ན་མགོ་བོ་ལྷི། །གཉིད་ཚེ་དང་ག་མི་བདེ་ཡི་ག་འགག། །མིག་ལ་ལྷགས་ན་སྒྲངས་ཤིང་
མཚི་མ་འཇོག། །རྣ་བར་ལྷགས་ན་གང་ཞིང་ལྷི་ལ་འཐིབ། །སྣ་ལ་ལྷགས་ན་སྣ་འགག་མཚུལ་པ་ལྷི། །ལྷེ་ལ་
ལྷགས་ན་ལྷེ་གྲོང་རོ་མི་ཚོར། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་མགོ་ལ་ལྷགས་པ་ན་མགོ་བོ་ལྷི་ལ་གཉིད་ཚེ་ཞིང་དང་ག་མི་
བདེ་ཡི་ག་འགགས་ནས་ཟས་མི་འགོ་བའོ། །མིག་ལ་ལྷགས་ན་ལྷིར་སྒྲངས་ཤིང་མཚི་མ་མང་དུ་འཇོག་པ་ཡིན། རྣ་
བར་ལྷགས་པ་ན་གང་ཞིང་ལྷི་ལ་འཐིབས་ནས་སྣ་མི་སངས་པའོ། །སྣ་ལ་ལྷགས་ན་སྣ་བྲུག་འགགས་ཤིང་མཚུལ་
པ་ལྷི་བའོ། །ལྷེ་ལ་ལྷགས་ན་ལྷེ་གྲོང་པོར་སོང་ནས་རོ་མི་ཚོར་བ་ཡིན་ནོ། །

ག༣ བང་ཚེགས་བད་ཀན་རྣམ་ལྷ་ནད་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས།

བྱེ་བྲག་བད་ཀན་བརྟེན་བྱེད་ནད་གྱུར་ན། །དང་ག་མི་བདེ་སྣོད་རྒྱུངས་མདུན་རྒྱབ་གཟེར། །བྲང་ཚ་རྒྱ་སྣུར་འབྱུང་
ཞིང་དང་ག་འགག། །བད་ཀན་ལྷག་བྱེད་འཇུ་ད་ཀའ་བཅུད་མི་ལེན། །ཁ་ཟས་མི་འཇུ་སྟེག་ཅིང་ཕོ་བ་གྲོང་། །ལྷོང་
བྱེད་ཁ་ཟས་སྣོ་མེད་སྟོམ་དད་རྒྱུང་། །ལྷེ་གང་མཚུ་ན་སྣོད་འཇོར་ཟས་མི་ལེན། །ཚིམ་བྱེད་མགོ་འཁྱོམ་མིག་བྱི་ན་
བ་འགག། །སྒྱིད་པ་སྣ་བས་མང་ཆས་འདེབས་མཚོགས་མ་ལྷི། །འཕྱོར་བྱེད་བརྒྱུང་ད་ཀའ་ཞིང་ཚིགས་མགོ་
སྣོམ། །རྒྱང་ལག་ལྷུ་ཚིགས་ན་ཞིང་ཚིགས་ཁ་གཡོ། །རྒྱང་དང་མཁལ་པར་གང་འདྲེས་དེ་རྟགས་སྟོན། །ཞེས་པ་
སྟེ། བྱེ་བྲག་བད་ཀན་རྟེན་བྱེད་དེ་ཉིད་ནད་དུ་གྱུར་ན་དང་ག་མི་བདེ་ཞིང་སྣོད་བརྒྱུངས་ནས་མདུན་རྒྱབ་གཉིས་སུ་

གཟེར་བ་དང་བྲང་ཚ་ལ་ཚུ་སྐྱར་ཡང་ཡང་འབྱུང་ཞིང་དང་ག་འགགས། བད་ཀའ་ལྷན་གྱི་འཇུག་བུ་དཀའ་ལ་
བརྟུན་གང་ཡང་མི་ལེན་ཞིང་ཁ་ཟས་ཅི་ཟོས་མི་འཇུག་བུ་དང་སྐྱེག་པ་འབྱུང་ཞིང་ཕོ་བ་སྐ་ལ་གྲོང་བའོ། །ཚོང་ཕྱེ་ནི་
ཁ་ཟས་ཀྱའ་ལ་བྲོ་བ་མེད་པ་སྐོམ་དད་ཚུང་ཞིང་ལྷེ་གང་མོར་འགྲོ་བ་དང་མཚུ་གཉིས་ན་ལ་སྐད་འཛེར་ཞིང་ཟས་མི་
ལེན་པའོ། །ཚོམ་བྱེད་མགོ་ཕོ་འཁྱོམ་ལ་མིག་ཟ་བྱི་བྱེད་ཅིང་ན་བ་འགགས་པ། སྤྱིད་པ་དང་སྐྱབས་མང་བ་ཆམ་
འདེབས་ལྟ་བུ་མཚོག་མ་ནས་ལྷི་བ། འགྲོར་བྱེད་རྒྱུ་ལག་བརྒྱུང་བ་དང་བསྐྱེམ་པ་དཀའ་ཞིང་ཚོགས་ཀྱི་མགོ་
ནམས་སྐོམ་པ་དང་རྒྱུ་ལག་བཞེད་ལྷེ་ཚོགས་ན་ཞིང་ཚོགས་ཁ་གཡོ་བ་ཞེས་སྐྱངས་ལ་གསོ་བ་པ་ནམས་སོ། །དེ་
ལྟར་བཤད་མ་ཐག་པའི་རྒྱུང་པ་ལྷ་པོ་དེ་དག་རྒྱུད་དང་མཁྲིས་པ་གང་དང་གང་འདྲེས་ནའང་དེ་དང་དེའི་ཉམས་
ནམས་སོ་སོར་སྐོན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་།

གཞན་རྒྱུད་ལྷན་པའི་ཉམས་བཤད་པ།

གཞན་རྒྱུད་ཅན་གྱི་ཉམས་ལ་བད་ཀའ་སེར་པའི་ཉམས་དང་། ལྷན་པའི་ཉམས་བཅས་གཉིས་སོ། །

༡། བད་ཀའ་སེར་པའི་ཉམས་པ།

བད་ཀའ་སེར་པོ་མཁྲིས་པའི་ཁ་ལུད་ཡིན། །ཅ་ནི་དལ་ལ་སྟོང་ཞིང་ཚུ་མདོག་སེར། །པོ་བ་ལྷེམ་ཞིང་ཟས་ལ་དང་
ག་ཞན། །ཆང་འབྱུངས་དྲོས་ཚེ་མཚོགས་མ་མིག་རུས་ན། །བྲང་ཚ་ཚུ་སྐྱར་འབྱུང་ཞིང་མཁྲིས་པ་སྐྱེག་ །ས་ལྷན་
རུལ་སྐྱར་བོས་ཇེས་འཁྱུ་ཡང་སྤིད། །གྲོ་ཡོས་ར་ལ་མར་རྙིང་ཆང་སྐྱར་གཞོད། །མཇུག་ཏུ་སྐྱེག་པོའམ་མཁྲིས་པའི་
ནད་ཏུ་འབྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀའ་སེར་པོ་ཞེས་མཁྲིས་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ལུད་པ་ཡིན་ལ། ཅ་ནི་ཤིན་
ཏུ་དལ་ལ་མནན་ན་སྟོང་ཞིང་ཚུའི་མདོག་སེར་ལ་ཕོ་བར་མི་བདེ་བར་ལྷེམ་ཞིང་ཟས་བུ་ལ་དང་ག་ཞན་པ་ཆང་
འབྱུངས་ནས་དྲོས་ཚེ་མཚོག་མ་དང་མིག་རུས་ན་བ་བྲང་ཚ་ལ་ཚུ་སྐྱར་ཡང་ཡང་འབྱུང་ཞིང་དེས་པར་མཁྲིས་པ་
སྐྱེགས་ལ་ས་ལྷན་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། རུལ་བ་སྐྱར་པོ་བོས་པའི་ཇེས་ལ་འཁྱུ་བ་ཡང་སྤིད་ཅིང་། གྲོ་ཡོས་དང་། ར་
ལ་དང་། མར་རྙིང་པ་ཆང་སྐྱར་ནམས་གཞོད་ཅིང་མཇུག་ཏུ་སྐྱེག་པོའམ་ཡང་ན་མཁྲིས་པའི་ནད་ཏུ་འབྱུར་རོ། །

༡༢ བད་ཀའ་སྐྱེག་པའི་ཉམས་པ།

བད་ཀའ་སྐྱེག་པོ་ལྷན་གྱི་སྐྱེགས་མ་ཡིན། །པོ་མཚོན་པོ་སྟོད་ན་ཞིང་རྒྱ་བཤལ་སྐྱེག་ །ལུས་ལྷི་སྤྱིད་པ་སྐྱར་ལ་སྤྱིང་
མི་དགའ། །འགྲངས་སྟོགས་གང་དང་དྲོ་བ་གང་ཡང་གཞོད། །དོན་མེད་ན་ཞིང་བྱས་མེད་བདེ་བར་
མངོན། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་བད་ཀའ་སྐྱེག་པོ་ནི་ལྷན་གྱི་སྐྱེགས་མ་ཡིན་ཞིང་། པོ་བ་མཚོན་པ་པོ་སྟོད་ལྷན་པར་ན་
ཞིང་རྒྱ་ཚོས་བཤལ་བའི་ལྷ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེག་ཅིང་། ལུས་པོ་ལྷི་ཞིང་སྤྱིད་པ་སྐྱར་ལ་སྤྱིང་མི་དགའ་ལ། འགྲངས་པ་
དང་། སྟོགས་པ་དང་། གང་བ་དང་། དྲོ་བ་གང་ཡང་གཞོད་ཅིང་དོན་མེད་པར་ན་ཞིང་བཅོས་སོགས་མ་བྱས་
ཀྱང་གཞི་མེད་ཏུ་བདེ་བར་མངོན་པའོ། །

ལྷ་པ། བཙམ་པའི་ཐབས།

བཙམ་པའི་ཐབས་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིར་བཙམ་པའི་ཐབས་ཞེས་པ་འདོད་དོན་རྒྱུ་བྱེད་
ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་ཞིང་། འདིར་ནད་ལ་གསོ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསོ་ཐབས་ཞེས་བཤད་པ་དེ་
ལའང་སྤྱིར་གསོ་རྒྱུ་དང་བྱེ་བྲག་གི་གསོ་རྒྱུ་བཤད་པར་བྱ་བ་དང་གཉིས་སོ། །

༡ སྤྱིར་བཙམ་ཐབས།

དེ་ལ་ཡང་གསོ་རྒྱུ་བཤད་པ་དང་། གསོ་ཐབས་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་སོ། །

༡ གསོ་རྒྱུ་བཤད་པ།

དང་པོ་བད་ཀན་རོ་བོ་བསེལ་བའི་ཕྱིར། །སྐྱབ་དབྱུང་ཟས་སྦྱོད་རྣམ་བཞི་དོད་ཏུ་སྦྱུག། །ས་འབྲ་གཉེན་པོའི་ཁ་ན་
ཕྱི་བའི་ཕྱིར། །ལན་རེས་མི་སེལ་ཡུན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གཅེས། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་བད་ཀན་གྱི་རོ་བོ་བསེལ་བའི་
ཕྱིར་སྐྱབ་དང་། དབྱུང་དང་། ཟས་དང་། སྦྱོད་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་ག་དོད་ཏུ་སྦྱུག་ཅིང་། ས་དང་འབྲ་སྟེ་གཉེན་
པོའི་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁ་ན་ཕྱི་བའི་ཕྱིར་ལན་རེ་རེས་མི་སེལ་བས་ཡུན་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གཅེས་ཞེས་གདམས་ཏེ།

༢ གསོ་ཐབས་དངོས་བསྐྱེད་པ།

དེ་ལ་ཟས་དང་། སྦྱོད་ལམ། སྐྱན། དབྱུང་བཙམ་རྣམ་པ་བཞི་འོ། །

༡༡ ཟས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་བཙམ་པ།

དང་པོ་ཟས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་བཙམ་པ་ནི། །འབྲུ་རྩིང་ཟན་དོན་ཆང་ནར་སྦྱིན་པ་དང་། །ཚུ་སྐྱོལ་སྐྱ་ཚུ་ལུག་དང་ཉ་ཤ་
དང་། །གཡག་ཚོད་བྱ་ཚོད་གཡི་དང་སྦྱང་གྱིའི་ཤ། །དྲོ་ཞིང་ཡང་ལ་རྩུབ་པའི་ཟས་སྐྱོལ་རྣམས། །འགྲངས་ཆེས་
མ་ཡིན་འཇུ་སྐྱ་ཉུང་བཟེན། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་བད་ཀན་གྱི་ནད་གཞི་ཅན་ལ་ཁ་ཟས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་གང་ལ་
གང་འཚམ་པར་བཙམ་པ་ནི་སྐྱོལ་སའི་ནས་འབྲུ་རྩིང་པ་བཙོས་རྩུལ་ལ་གཡོས་སུ་བྱས་པའི་ཟན་དོན་མོ་དང་ཆང་
ནར་ཞེས་པ་སྦྱོད་བཏབ་པར་བཞེད་པའང་ཡོད་ཏུང་དོན་ཆང་ཡུན་སོང་བ་སྦྱིན་ཏུ་བཅུག་པ་དང་། ཚུ་བསྐྱོལ་བ་
དང་། བཙམ་སྐྱ་ཚུ་ལ་སྐྱངས་ནས་ལུ་བ་འཇུང་བ་དང་། ལུག་གི་ཤ་དང་། ཉའི་ཤ་དང་། གཡག་ཚོད་དེ་འབྲོང་
གི་ཤ་དང་། བྱ་ཚོད་དང་། གཡི་དང་སྦྱང་གི་རྣམས་ཀྱི་ཤ་རུལ་སྦྱངས་མིན་པའི་སོལ་བ་དྲོ་ཞིང་ལྷག་པར་ཡང་ལ་
རྩུབ་པའི་ཟས་སྐྱོལ་རྣམས་ནི་འགྲངས་ཆེས་པའམ་མང་དུགས་པ་མ་ཡིན་པར་འཇུ་སྐྱ་བྱེད་ཏུ་ཉུང་བཟེན་རེ་བསྐྱེན་
པར་བྱའོ། །

༡༢ སྦྱོད་ལམ་གྱི་སྐྱོ་ནས་བཙམ་པ།

སྦྱོད་ལམ་མེ་ཉི་དྲོ་ཞིང་གོས་དྲོར་བགོ། །སྐྱམ་སར་ལུས་དག་རྩོལ་བཅག་གཉིད་མི་ལོག། །སྦྲོང་བར་བྱེད་རྒྱེན་ཟས་
སྦྱོད་ཏུས་ཀུན་སྦང་། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་ནད་ཅན་གྱི་སྦྱོད་ལམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ནི་མེ་དང་ཉི་མའི་དྲོད་ལ་

རན་པར་བསྐོ་ཞིང་པགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གོས་ཏྲོ་བར་བགོ་བ་དང་རྒྱན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱམ་སའི་སར་ལུས་
དང་རག་གི་སྐོ་ནས་སྐྱ་བཟོད་དང་ཚོལ་བ་དང་ལྷན་པས་བཅག་པ་དང་། ཉིན་གཉིད་མི་ལོག་ཅིང་ལྷན་པར་ནད་
སྐོང་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ཟས་དང་སྦྱོད་ལམ་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པ་དུས་ཀྱན་དུ་སྤང་བར་
བྱ་དགོས་ཤིང་།

༡༣ སྐྱམ་གྱིས་བཅོས་པ།

སྐྱམ་དུ་རྒྱམ་ཚ་གསུམ་དང་བཞི་ཐང་བཏང་། རྒྱམ་ཚ་བྲེ་ཀ་པི་པི་ཡིང་གི་ཐང་། རྒྱམ་ཚ་གསུམ་དང་རྒྱམ་ཚ་འི་ཐང་
ལ་སོགས། བསྐྱུས་པའི་ཁྱ་བ་ཆེན་མོ་བཏང་བར་བྱ། བྲེ་མ་སེ་འབྲུ་བཞི་དང་བརྒྱད་པ་དང་། ཏེ་ཡིས་བདུན་
དང་ཚོད་མ་ལ་རྣམས་སྦྱར། རྒྱམ་ཚ་ལྷ་དང་ལ་རུ་ཚ་ཡི་བྲེ། ལ་ལྷ་སྐྱེན་དང་ལྷགས་ཤེག་དང་ག་འགྲིག། མེ་ཏོད་
ཉམས་དང་གང་ནད་སྦོད་ལ་སོགས། སེ་འབྲུ་བཞི་སྦྲེང་བྲི་ར་ལ་རུ་ཚ། བཅའ་སྐྱེ་བྲེ་མས་ཏོད་སྦྲེང་ཡི་ག་
འབྲེད། ཟས་འཇུ་སྐྱེག་དང་ཕོ་བའི་བྲུག་གཟེར་འཛོམས། རྒྱམ་ཚ་ལྷ་དང་སེ་འབྲུ་བཞི་པ་དང་། བྲི་དང་ག་དང་
རྒྱམ་ཚ་ལ་རུ་ཚ། བྲེ་མས་བད་ཀན་གང་བ་མ་ལུས་འཛོམས། ཀྱུན་ལ་འབྲུར་དཀར་ཏྲ་སྦྱར་རྒྱ་སྐོལ་
དབུལ། སྐྱམ་གྱིས་མགོ་ལོ་ཅ་བ་མ་ཐོན་ན། བྲེ་མ་ལྷ་དང་ཉེའི་ལམ་ནས་སྦྱར་བར་བྱ། ཏེ་རྗེས་ནད་ལྷག་
གང་འཕྲོད་བྲེ་མས་གདོན། ཞེས་པ་སྟེ། སྐྱམ་དུ་ཐོག་མར་ཅེ་གཞིལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ནད་ཀྱི་དབལ་རྩང་བཟང་
བཅོམ་པ་ལ་རྒྱམ་ཚ་བཅའ་སྐྱ་ཨ་རུ་ར་སྟེ་གསུམ་ཐང་ངམ། ཡང་ན་དེ་སྦྲེང་པི་པི་ཡིང་བསྐྱམ་པའི་རྒྱམ་ཚ་བཞི་ཐང་
གང་རུང་བཏང་བའི་སྐོ་ནས་བཅོས་དགོས་ལ། ཡང་ན་རྒྱམ་ཚ་དང་བྲེ་ག་དང་པི་པི་ཡིང་བཅས་ཀྱི་གསུམ་ཐང་ངམ་
ཡང་ན་པི་པི་ཡིང་དང་ཕོ་བ་རིས་དང་བཅའ་སྐྱ་སྟེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་རྒྱམ་ཚ་བཅས་པའི་ཐང་ལ་སོགས་པ་བསྐྱུས་
པའི་ཁྱ་བ་ཆེན་མོ་གཏང་བར་བྱ་དགོས་ཤིང་། སྐྱམ་བྲེ་མ་སེ་འབྲུ་ཤིང་ཚ་སྐྱེག་སྟེལ་པི་པི་ཡིང་སྟེ་བཞི་པ་དང་དེ་
སྦྲེང་རྒྱམ་ཚ་ལ་རུ་ཚ་དང་ཕོ་བ་རིས་བཅའ་སྐྱ་བཅས་བརྒྱད་པ་དང་། ཏེ་ཡིས་ཏེ་བ་ལུའི་མེ་ཏོག་ཤིང་ཚ་སྐྱེག་སྟེལ་
ཀ་ཀོ་ལ་བྲི་ར་པི་པི་ཡིང་ན་ལེ་ཤམ་སྟེ་བདུན་པ་དང་ཚོད་མ་ལ་རྣམས་བྲི་རྒྱུད་ལྟར་སྦྱར་བའམ་ཡང་ན་ཚ་བ་ལྷ་
ཞེས་པ་ནི། ལྷ་ཟེར་དུ་ཚ་བ་ལྷ་ནི། པི་པི་ཡིང་པི་པི་ཡིང་ལྷུ་ལ། དབྱི་མོང་ཙོ་ཏྲ་ཀ་སྐོལ་ཞེས་པར་བཞེད་པ་དང་།
ལག་ལེན་རིན་ཆེན་གཏེར་སྦྱངས་སྟེ། ཕོ་བ་རིས་དང་པི་པི་ཡིང་སྐྱ་བཅས་ལ་ཚ་བ་གསུམ་ཞེས་བཟོད་དེ་སྦྲེང་ཙོ་ཏྲ་
ཀ་དང་དབྱི་མོང་བསྐྱེན་པ་དེ་ལ་ཚ་བ་ལྷ་ཞེས་བཤད་པས་བོད་དུ་པི་པི་ཡིང་ལྷུ་ལ་སྟེ་པི་པི་ཡིང་གི་ཅ་བ་འབྲུ་ཡང་ཕོ་བ་
རིས་འཇུང་བ་འགལ་བ་མི་འདུག་པ་དང་། ལ་རུ་ཚ་ལྷེ་མས་བད་ཀན་མ་ལྷ་བ་དང་། སྐྱེན་དང་། ལྷགས་
ཤེག་དང་། དང་ག་མི་བདེ་བ་རིམ་གྱིས་འགྲིག་པ། མེ་ཏོད་ཉམས་པ་དང་གང་ནད་སྦོད་ལ་བྱུང་བར་ཕན་ཞིང་ཡང་
ན་བྲི་རྒྱུད་ཀྱི་སེ་འབྲུ་བཞི་པའི་སྦྲེང་དུ་བྲི་ར་ནག་པོ་ལ་རུ་ཚ་དང་བཅའ་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི་བྲེ་མས་མེ་ ཏོད་སྦྲེང་ཙོ་ཏྲ་
ག་འབྲེད་པ་དང་། ཟས་རྣམས་འཇུ་སྐྱེག་ལ་སྐྱེག་པ་དང་ཕོ་བའི་བྲུག་གཟེར་ཀྱུན་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། རྒྱམ་ཚ་ལྷ་དང་

སྐབས་པི་ལིང་ཙུ་བ་སྐྱ་པོ་བ་རིས་ཅི་ཏུ་ཀ་དབྱི་མོང་སྟེ་ལྷ་དང་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་སེ་འབྲུ་བཞི་པ་དང་བྱི་ཏང་ག་དང་རྒྱུ་མ་
ཚུ་ཁ་རུ་ཚུ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱེ་མས་བད་ཀན་གྲང་བའི་ནད་མ་ལུས་པར་འཛོམས་ཤིང་། དེ་དག་ཕྱེ་མའི་སྦྱོར་སྟེ་དེ་ཀུན་
ལ་བྱ་རམ་དཀར་པོའི་རྟ་དང་སྦྱར་བ་རྒྱ་བསྐོལ་གྱིས་དབུལ་ན་ཤིས་པ་ཡིན་ཞིང་། བད་ནད་དེ་སྦྱན་གྱིས་མགོ་ཚོན་
རུང་ཙུ་བའི་ནད་ལྷག་མ་ཐོན་ན་སྟོན་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་གས་དང་སྦྱད་ནད་ཐུར་བྱ་འབྲུས་གཉིས་གང་ཉེའི་ལམ་ནས་
རྒྱུད་ཕྱི་མར་བཤད་པ་བཞིན་སྦྱང་བར་བྱ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་ལ་ནད་ཀྱི་ལྷག་མ་ལ་གང་འཕྲོད་ཀྱི་ཕྱེ་མས་ནད་གཞུག་
གདོན་ལོ། །

༡༤ དབྱད་གྱིས་བཅོས་པ།

དབྱད་བྱ་ཚུ་དང་བོང་བ་སྦྱ་དུགས་བསྟེན། །ཁང་བ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ན་མེ་བྱར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ནད་ཤིན་ཏུ་
ཚབས་ཆེ་བ་ལ་དབྱད་བྱ་ལན་ཚུ་དང་བོང་བྱ་དང་གཡི་སྦྱང་གི་པགས་པའི་སྦྱ་དུགས་རྣམས་མེ་ལ་བསྐོས་པའི་
དུགས་བསྟེན་པར་བྱ་ཞིང་། གོང་གི་སྦྱན་དབྱད་གང་གིས་ཀྱང་མ་ཕན་པར་གྲང་བ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ན་ཚོགས་
པ་གསུམ་པ་དང་དུག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་དང་མདུན་གྱི་སྟེན་དང་མེ་ཉམས་རྣམས་སྦྱ་མེ་དང་བྱར་མ་བྱའོ། །

༡ བྱེ་བྲག་གི་བཅོས་ཐབས།

བྱེ་བྲག་བཅོས་ཐབས་རིགས་གནས་ནང་ཚོགས་དང་། །གཞན་དབང་བཞི་ལས། །ཞེས་པ་སྟེ། བྱེ་བྲག་གི་བཅོས་
ཐབས་དེ་ལའང་རིགས་དང་གནས་དང་ནང་ཚོགས་དང་གཞན་དབང་ཅན་བཞི་བཤད་པ་ལས།

༡ རིགས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས།

རིགས་ཀྱིས་བཅོས་པ་ནི། །ཞེས་པ་སྟེ། རིགས་དུག་རིམ་གྱིས་བཅོས་པ་ནི་ཞེས་པའོ། །

༡༡ བད་ཀན་སྟེན་གྱི་བཅོས་ཐབས།

དང་པོ་བད་ཀན་སྟེན་ལ་ཚ་བ་གསུམ། །རྒྱམ་ཚ་ཁ་རུ་ཚ་ཡི་བསྐོལ་ཐང་བཏང་། །ཚུ་འམ་འོང་བ་བསྟེན་པའི་
དུགས་ཀྱིས་བདུག །དེས་མ་སེལ་ན་ཚུ་བསྟེན་སྦྱོར་བར་བྱ། །སྦྱན་རྗེས་སྦྱུགས་དང་སྟེན་གསང་ལ་གསུམ་
བསྟེན། །གཡ་ཉེ་སྟེན་དེ་རྒྱ་ཆགས་འདྲིལ་བ་ན། །མནན་ན་སྤ་ཞིང་འཕར་ལ་བཟོད་པ་རྒྱུད། །ལ་ཟས་ལེན་དུ་མི་
སྟེར་ཚོས་ཚད་སྦྱུག །འདི་ཉིད་བད་ཀན་སྟེན་སྦྱོར་ཞེས་བྱ་སྟེ། །ཚོང་ཞི་སོལ་བའི་མེ་ལ་འཚོས་པར་བསྟེན། །དར་
བར་དད་བསད་ཐལ་བ་བྱ་རྟོན་བྱུན། །ལ་རུ་ར་དང་པི་པི་ལིང་དུ་སྦྱར། །༡༡ རས་རྟ་བྱས་རྒྱ་སྐོལ་འཕུལ་བ་
བཏང་། །ལ་ལུ་སྦྱན་སྦྱོར་ཐལ་བར་རྫོག་པར་བྱེད། །ལང་ན་བྱུར་གསུམ་ཚ་བའི་རིམ་བུས་བཞིག །ཞིག་ནས་ནད་
རོ་བཤལ་ལམ་སྦྱུགས་ཀྱིས་སྦྱང་། །ཞེས་པ་སྟེ། དང་པོ་བད་ཀན་སྟེན་གྱི་ནད་ལ་སྐ་པི་པི་ལིང་པོ་བ་རིས་ཉེ་ཚ་བ་
གསུམ་དང་། །རྒྱམ་ཚུ་དང་ཁ་རུ་ཚུ་བཅས་ལྷ་བསྐོལ་བའི་ཐང་བཏང་ཞིང་། །ལན་ཚུ་འམ་ཡང་ན་བོང་བ་བསྟེན་པ་
པའི་དུགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བདུག་ཅིང་། །དེས་ཀྱང་མ་སེལ་ན་ཕྱི་རྒྱུད་ཚུ་བསྟེན་གས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གཏང་བར་བྱ་ཞིང་།

ཀ་ཀོ་ལ་དང་གསུམ་ལ་བཞེད་པ་ལྟར་དང་། ཕྱི་ཉང་ག་དང་སྐབ་ཀ་དང་། ཀ་རྒྱ་ཞེས་ངོ་བོ་བྱུང་ན་དང་དེ་མིན་
 ཚ་བ་སྐྱོད་དང་རྒྱུ་ཚུ་དང་། ལ་རུ་ཚ་དང་། བྱ་རམ་རྣམས་སྐྱར་ལ་ཚུ་བསྐོལ་གྱིས་འཕུལ་བས་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་
 རྐྱེད། ཡང་ན་རྒྱུ་ཚུ་བྱུ་གཅིག་དང་། ལ་ལ་སྤུད་སྤུད་གཉིས་དང་། ཨ་ས་མོ་ཞེས་དབྱི་མོང་སྤུ་གསུམ་དང་།
 དི་དེ་ལིང་སྤུ་བཞི་དང་། བཅའ་སྐྱོད་སྤུ་རྣམས་ནི་རིམ་པས་ཚ་བ་སྐྱེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་མཉམ་པའི་ཨ་རུ་
 ར་རུས་སྤུ་བསྐྱེད་པའི་ཐལ་སྐྱེད་སྐྱར་བའི་རུས་པ་མེ་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་དང་མཚུངས་ཏེ་ཕོ་བའི་མེ་དྲོད་སྐྱེད་
 པའི་མཚོག་ཡིན་ནོ། ཤིང་ཀྱན་དང་ལ་རུ་ཚ་དང་། ཤོང་བཤད་ལྟར་གྱི་ཚ་བ་གསུམ་དང་། སྐོག་སྐྱེ་རྣམས་མར་
 རྐྱེད་པ་ལ་སྐྱར་ནས་རེངས་བྱ་བྱས་ཏེ་རྩ་ལམ་ལ་ཡར་བཏང་བས་མེ་དྲོད་ལྟག་པར་སྐྱེད་ཅིང་ཚོགས་པ་བཅུ་གཉིས་
 པ་དང་སྤུ་སྤུ་ནས་སྐྱར་བྱ་ཚོན་གསུམ་བཅའ་བ་མེ་ཉམས་གསང་ལ་མེ་དང་སྐྱར་མ་བྱའོ། །

ཀ༧ བད་ཀན་འགུལ་འགགས་ནད་གྱི་བཅོས་ཐབས།

བད་ཀན་མགུལ་འགག་ནད་ལ་ཚ་བ་ལྷ། །བཟང་པོ་བཞི་དང་ཤིང་ཀྱན་གྱི་ཉང་ག་ །རྒྱུ་ཚུ་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཚུ་སྐྱེ་
 ཚོགས་ཚད་དང་། །སྐབ་ཀ་སྤུ་ཚའི་ཕྱེ་མ་སྐྱར་ཚོད་སྐྱར། །ཚོང་ཞི་ཚོད་བཏུལ་ཐལ་སྐྱེད་ནོན་པོ་དང་། །ནང་རུབ་
 ལྟག་པ་སྐྱེད་ལ་ཚུ་སྐོལ་དབུལ། །ཉེ་ཤ་ཨོལ་ཤོང་ཚ་བ་ཁོང་དུ་བསྐྱེད། །སྐྱེད་རྗེས་བཤལ་སྐྱེད་སྐྱེད་ལ་སྐྱེད་
 བར་བྱ། །སྤུ་གསང་སྐྱོང་ཚོགས་པ་བཞི་པ་བསྐྱེད། །ཅེས་པ་སྤུ། བད་ཀན་མིང་འཚུས་སམ་མགུལ་འགགས་
 གྱི་ནད་ལ་སྐྱེ་དེ་ལིང་ཕོ་བ་རིས་དབྱི་མོང་ཅི་ཉེ་གསྤུ་ཚ་བ་ལྷ་དང་། །རྩ་ཏེ་ལི་ཤི་སྐྱེད་སྐྱེད་ཀ་ཀོ་ལ་རྣམས་བཟང་
 པོ་བཞི་རུ་བཞེད་པ་དང་། ཤིང་ཀྱན་དང་གྱི་ཉང་ག་དང་། །རྒྱུ་ཚུ་སྐྱེད་པ་རྣམས་ཏེ་ཚུ་རིགས་རྣམས་སྐྱེ་ཚོགས་ཚད་
 དང་སྐབ་ཀ་དང་། །སྤུ་ཚའི་ཕྱེ་མ་རྣམས་སྐྱར་ཚོད་ཅེས་པ་དུག་གཡའ་ཡོད་པ་ཚོས་ན་བཟེ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྐྱར་བ་
 དང་ཅིང་ཞི་སོལ་མེ་ལ་བསྐྱེད་པ་དར་བར་དད་བསད་ནས་ཚོད་བཏུལ་བྱས་པ་ཐལ་སྐྱེད་ནོན་པོ་དང་སྐྱར་བ་
 གཉིས་ནང་རུབ་གཉིས་སྐྱེད་ལ་ཚུ་བསྐོལ་གྱིས་དབུལ། །ཉེ་ཤ་དང་ཨོལ་ཤོང་པའི་ཚ་བ་སྤུ་ལྟག་གི་སྤུ་
 རྐྱེད་ལ་བྱས་པའི་ཤ་ཚོད་ཁོང་དུ་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་ཞིང་། །སྐྱེད་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་ལ་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་
 གྱི་ཐར་རུ་སྐྱེད་ཅུ་ །ཞོན་བྱ་སྤུ་སོགས་བཤལ་དང་། །རི་ཤོ་སྐྱེད་ཚེར་སོ་ཚ་སོགས་སྐྱེད་པ་གཉིས་སྐྱེད་ལ་
 ཡང་ཡང་དུ་སྐྱེད་བར་བྱ་ཞིང་། །སྤུ་སྐྱེད་ཅུ་ནས་ཚོན་གང་ན་སྤུ་གསང་དང་། །སྐྱོང་དང་ཚོགས་པ་བཞི་པ་
 རྣམས་མེ་ཡིས་བསྐྱེད་གོ། །

ཀ༨ བད་ཀན་སྐྱེད་བྱ་དཀར་པོའི་བཅོས་ཐབས།

བད་ཀན་སྐྱེད་བྱ་དཀར་པོ་བཅོས་པ་ནི། །རྩོ་འམ་བྱ་བྱ་བསྐོས་པའི་དུགས་ཀྱིས་བཏུག། ཤིང་ཀྱན་རྒྱ་ཚ་དབྱི་
 མོངས་བསྐོལ་ཐང་བཏང་། །སྐྱེད་སྐྱེད་རུ་རྒྱུ་ཚུ་ཚ་བེ་དེ་ལིང་། །སྐྱེ་ཅི་གྱི་ཉང་ག་ཡི་ཕྱེ་མ་བསྐྱེད། །སེ་འཕྱུ་ཚ་བ་
 གསུམ་དང་ཨ་རུ་ར། །རྒྱུ་ཚུ་མ་རུ་ལུ་སྐྱེད་ཏིག་དང་། །ཨ་རུ་ཅི་དང་བྱ་རམ་སྐྱེད་སྐྱར་བཏང་། །ཁྱད་པར་རྒྱན་

ནས་གསུངས་པའི་སེའུ་བཞིའི་སྟེང་དུ་སྐྱོད་དང་རྩེ་ཉི་དང་གུར་ཀུམ་དང་ཀ་ཀོ་ལ་བཞི་བསྐྱོད་པའི་སྟེ་མ་བརྒྱད་པ་
སྐྱུར་བ་བཏང་ལ་སྟོའུ་འགྲུག་ཅིང་ཚོལ་བ་སྐྱུད་པ་དང་། ཚར་རྒྱུ་ན་ཚུ་སྐྱའི་རིགས་ཚོགས་ཚད་ཀྱི་ཐང་བཏང་ཞིང་
མའི་བོད་དུགས་བསྟེན་ནོ། །རུས་ལ་ཞེན་ན་བྱ་རམ་ལས་བྱས་པའི་ཚང་ལ་སྐྱ་པི་ཡིང་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚ་བ་གསུམ་
སྐྱུར་ལ་བཏང་ཞིང་། བྱ་བྲེ་སྐྱུག་རོན་གྱི་བྱུན་བསྐོས་པའི་དུགས་བྱ་ཞིང་ཐོང་བྱ་ཤ་བཟའ་བ་དང་། མོ་མར་
བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་བྱུགས་ལ་མཉེ་ཞིང་ཚིགས་དམིགས་གང་གང་བའི་སར་བསྟེན་གྲོ། །

ཀ༢ བྱང་གནས་ཀྱི་བཙུན་ཐབས། དེ་ལ་དོན་ལྡར་གནས་པའི་བཙུན་ཐབས་དང་། སྟོད་དུག་ཏུ་སྐྱུང་བའི་བཙུན་
ཐབས་རྣམས་པ་གཉིས་སོ། །

༡ དོན་ལྡར་ལ་བབས་པའི་བཙུན་ཐབས།

སྟོ་སྟོང་གང་ལ་བབས་ཀྱང་སྐྱུགས་ཀྱིས་བྱངས། དེ་རྗེས་སེའུ་བཞི་པ་གཙོ་བོ་ལ། སྟོང་ལ་རྩེ་ཉི་ཤིང་ཀུན་ལ་རུ་
ཚ། སྟོའུ་སྐྱར་བྱ་རུ་རྩེ་ཉི་ཤིང་གང་སྟེ། སྐྱུང་དང་བྱར་དཀར་རྩེ་བྱས་རྒྱ་སྐོལ་དབུལ། །ཡང་ན་སྟོང་ལ་རྩེ་ཉི་ཚ་བ་
གསུམ། སྐྱུག་སྟེལ་ཟི་ར་ནག་པོ་ཀ་ཀོ་ལ། བྱར་དཀར་སྐྱུར་བཏང་སྟོའུ་ལ་སེའུ་དང་། ཚ་བ་གསུམ་དང་ཟི་ར་
དཀར་ནག་གཉིས། ཤིང་ཚ་སྐྱུག་སྟེལ་བྱ་རམ་སྐྱུར་ལ་བཏང་། དེ་རྗེས་ཚིགས་པ་བཞི་ལྟར་བྱུག་བཏུན་
བསྟེན། མཚིན་བབས་ཚ་བ་གསུམ་དང་སེའུ་དང་། ཤིང་ཚ་ལ་རུ་ཚ་དང་གུར་ཀུམ་དང་། ཀར་སྐྱུར་བཏང་
དགྲུ་པ་མེ་ཡིས་བསྟེན། མཚེར་བབས་སེའུ་རྒྱམ་ཚ་ཚ་བ་གསུམ། ཐལ་ཚ་ལ་རུ་ཚ་དང་སྟེ་ལྱང་ཚ། བྱར་
དཀར་སྐྱུར་བཏང་བཅུ་གཅིག་མེ་ཡིས་བསྟེན། མམལ་བབས་ཚ་དང་བྲེ་མ་སྐྱུ་དུགས་བསྟེན། ཚ་བ་གསུམ་དང་
སྐྱུག་སྟེལ་རྒྱ་ཚ་དང་། ལྷུ་པ་སྟེན་སྟེན་གསེར་གྱི་བྲེ་མ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་དང་བྱ་རམ་ཚང་གིས་
དབུལ། ཤམའ་དང་སྐྱུར་གི་སྐམ་དང་ཐོང་ཤ་བསྟེན། རྗེས་ལ་ཚིགས་པ་བཅུ་བཞི་སྐྱུ་བས་མཚན། ཞེས་པ་སྟེ།
སྟོ་བ་དང་སྟོང་སོགས་དོན་གང་ལ་བབས་ཀྱང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལྟར་སྐྱུགས་ཀྱིས་བྱངས་ལ་དེའི་རྗེས་ལ་སེའུ་བཞི་པ་ཕྱི་
རྒྱུད་ལྟར་གཙོ་བོར་བྱས་ལ་ལ་ཚར་དུ་སྟོང་ལ་རྩེ་ཉི་དང་ཤིང་ཀུན་དང་ལ་རུ་ཚ་དང་། སྟོ་བ་ལ་སྐྱར་བྱ་དང་རུ་རྩེ་
དང་རྩེ་གང་སྟེ། སྐྱུང་དང་བྱར་དཀར་གྱིས་རྩེ་བྱས་པ་རྒྱ་སྐོལ་གྱིས་དབུལ་ལ་བཏང་བའམ། ཡང་ན་སྟོང་ལ་རྩེ་
ཉི་པི་པི་ཡིང་དང་བཙུན་སྐྱོད་དང་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་སྐྱུག་སྟེལ་དང་ཟི་ར་ནག་པོ་དང་ཀ་ཀོ་ལ་དང་བཙུན་
པ་རྣམས་རྩེ་བྱར་དཀར་དང་སྐྱུར་བ་བཏང་། སྟོའུ་ལ་སེའུ་དང་སྐྱ་པི་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་ཟི་ར་དཀར་
ནག་གཉིས་དང་ཤིང་ཚ་དང་སྐྱུག་སྟེལ་དང་བཙུན་པ་བྱ་རམ་དང་སྐྱུར་ལ་གཏང་བར་བྱ་ཞིང་། དེའི་རྗེས་དབུད་
ཚིགས་པ་བཞི་པ་དང་། ལྟ་པ་དང་། དུག་པ་དང་། བཏུན་པ་རྣམས་བསྟེན་མཚིན་པར་བབས་ན་པི་པི་ཡིང་དང་།
བཙུན་སྐྱོད་དང་། ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་། སེའུ་དང་། ཤིང་ཚ་དང་། ལ་རུ་ཚ་དང་། གུར་ཀུམ་དང་
བཙུན་པ་ཞེས་པར་བཏགས་པའི་སྟེ་མ་ཀར་དང་སྐྱུར་བ་བཏང་ཞིང་། ཚིགས་པ་དགྲུ་པ་མེ་ཡིས་བསྟེན། མཚེར་

པར་བབས་ན་སེའ་བྱ་རྒྱུ་ཚུ་ཚྭ་དང་། སི་ཕི་ཡིང་དང་བཅའ་སྒྲིག་དང་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་། ཐལ་ཚྭ་དང་།
 ལ་རུ་ཚྭ་དང་། ལྷེ་ལྷུང་ཚྭ་དང་བཅས་པ་བྱུང་དཀར་གྱི་རྟ་དང་སྐྱུར་ལ་བཏང་ཞིང་ཚོགས་པ་བཅུ་གཅིག་པ་མེ་ཡིས་
 བསྐྱེད་གྲོ་ །མཁལ་མར་བབས་ན་ལན་ཚྭ་དང་བྱེ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་གཡི་སྐྱུང་གི་སྐྱུ་དུགས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་།
 ལྷན་དུ་ཕི་ཕི་ཡིང་དང་བཅའ་སྒྲིག་དང་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་། སྐྱུ་སྐྱེལ་དང་། རྒྱ་ཚྭ་དང་། ལྷུ་མ་པ་སྐྱེ་ཉི་
 དགའ་དང་། སྐྱིག་སྐྱིན་དང་། གསེར་གྱི་བྱེ་མ་དང་། ཨ་འབྲས་དང་། སྐ་འབྲས་དང་འངམ་འབྲས་ཏེ་འབྲས་སྐྱ་
 གསུམ་དང་བཅས་པ་ཞིབ་པར་བཏགས་པའི་སྐྱེ་མ་བྱུ་ རམ་ལས་བྱས་པའི་ཆང་གིས་དབུལ་ལ་བཏང་བ་དང་། ལ་
 ཟས་སྐྱ་གསའ་དང་སྐྱུང་གི་དང་སྐྱུ་དང་བོང་བུའི་ཤ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་རྗེས་ལ་ཚོགས་པ་བཅུ་བཞི་
 པ་སྐྱུ་བའི་མེས་མནན་འོ། །

ལ༣ ལྷོད་དུ་སྐྱུང་བའི་བཅོས་ཐབས།

ཕོ་བར་ལྷུང་ན་སེའ་བྱ་ལྷ་པ་འམ། །ལ་རུ་ཚ་དང་ད་ཏིག་ཤིང་ཀུན་སྐྱུར། །རྗེས་ལ་བདུན་རྒྱུ་གང་བབས་གསང་
 དུ་བསྐྱེད། །རྒྱ་ལོང་ལྷུང་ན་ཤིང་ཚ་ཚ་བ་ལ། །བྱི་ཏང་ག་དང་ཤིང་ཀུན་ལ་རུ་ཚ། །བྱ་རམ་སྐྱུར་བཏང་བདུན་རྒྱུ་བ་
 གསང་ལ་བསྐྱེད། །མཁལ་པར་ལྷུང་ན་སེའ་བྱ་བཞི་པ་དང་། །རྒྱུ་ཚ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱུར། །སྐྱོངས་བྱ་
 ཚོགས་པ་དགུ་དང་བཅུ་པ་བསྐྱེད། །སྐང་པར་ལྷུང་ན་རྒྱུ་ཚ་ཚ་བ་གསུམ། །སྐྱུ་སྐྱེལ་ལྷུ་མ་པ་ཆང་དང་སྐྱུར་ལ་
 བཏང་། །མངལ་ལྷུང་སྐྱུ་གསུམ་ཚ་བའི་རིལ་བྱ་སྐྱུར། །འོད་དུགས་མེ་བཅའ་ཆང་དང་བོང་ཤ་བསྐྱེད། །ཞེས་པ་
 ལྷེ། ཕོ་བར་ལྷུངས་ན་སྐྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གུར་ཀུམ་བསྐྱེད་པའི་སེའ་བྱ་ལྷ་པ་འམ། །ཡང་ན་ལ་རུ་ཚྭ་དང་ད་ཏིག་དང་ཤིང་
 ཀུན་རྣམས་བྱེ་མ་སྐྱུར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་རྗེས་ལ་མདུན་ཕོ་གསང་དབུས་མ་དང་རྒྱུ་བཞི་གསུམ་པ་བཅུ་གཉིས་པ་
 གཉིས་གང་ལ་བབས་ པའི་གསང་དུ་མེས་བསྐྱེད་གྲོ་ །རྒྱ་ལོང་དུ་སྐྱུངས་ན་ཤིང་ཚ་དང་ཕི་ཕི་ཡིང་དང་བཅའ་སྒྲིག་
 དང་ཕོ་བ་རིས་དང་ཚོ་ཏྲ་ཀ་དང་དབྱི་མོང་སྐྱེ་ཚ་བ་ལྷ་བྱི་ཏང་ག་དང་ཤིང་ཀུན་དང་ལ་རུ་ཚྭ་དང་བཅས་པ་རྟ་བུ་རམ་
 དང་སྐྱུར་ལ་བཏང་ཞིང་མདུན་གྱི་རྒྱ་སྐྱུད་གསང་དང་རྒྱུ་བཞི་ཚོགས་པ་བཅུ་དུག་པའི་གསང་ལ་མེས་བསྐྱེད་
 གྲོ་ །མཁལ་པར་ལྷུངས་ན་སྐྱི་རྒྱུད་སེའ་བྱ་བཞི་པ་དང་། །རྒྱུ་ཚྭ་དང་། །གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དང་སྐྱ་སྐྱ་རྣམས་སྐྱུར་
 བའི་བྱེ་མ་གཉིས་ལྷག་པ་སྐྱུར་ལ་བཏང་ངོ་། །དེ་རྗེས་སྐྱི་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་མཁལ་སྐྱོང་བྱ་ཞིང་དབྱེད་དུ་
 ཚོགས་པ་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་མེས་བསྐྱེད། །སྐང་པར་ལྷུངས་ན་རྒྱ་ཚྭ་ཕི་ཕི་ཡིང་དང་བཅའ་སྒྲིག་དང་ཕོ་བ་རིས་ཏེ་ཚ་
 བ་གསུམ་དང་སྐྱུ་སྐྱེལ་དང་ལྷུ་མ་པ་བཅས་པ་ཆང་གི་རྟ་དང་སྐྱུར་ལ་བཏང་ངོ་། །མངལ་དུ་སྐྱུངས་ན་སྐྱི་རྒྱུད་རིལ་
 བུའི་ལེའུར་གསུངས་པའི་བྱུ་གསུམ་ཚ་བའི་རིལ་བྱ་སྐྱུར་ལ་བཏང་ཞིང་། །ལན་ཚྭ་བོང་བ་སོགས་མེ་ལ་བསྐྱེད་
 པའི་འོད་དུགས་དང་། །མངལ་གསང་སྐྱེ་བསམ་སེའི་གསང་ལ་མེ་བཅའ་གདབ་ཅིང་བ་སྐྱུ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་རྩ་བ་
 ལྷའི་ཆང་སྐྱི་རྒྱུད་སྐྱུ་ཚང་ལེའུར་གསུངས་པ་དང་། །ལ་ཟས་བོང་བུའི་ཤ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

༡༣ དབང་པོ་ལྷ་ལ་ལྷགས་པའི་བཙེས་ཐབས།

མགོ་ར་ལྷགས་སྐྱུགས་བྱ་སེ་འབྲུ་བརྒྱད་པ་སྦྱར། །མིག་ལ་ར་གན་དྲུད་བྱུགས་ཉ་ཤ་བཏང། །རྩ་བར་ལྷགས་ན་
ཤིང་ཀུན་རྒྱ་ཚ་རྒྱལ། །སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲོད་དྲུད་པ་རྣོན་པོས་བདུག། །སྤྲེལ་ལྷགས་ན་ཚ་བའི་མཁུར་བཀང་
བཅང། །ཞེས་པ་སྟེ། མགོ་པོར་ལྷགས་ན་ཕྱི་རྒྱུད་སྐྱུགས་ཀྱི་ལེའུར་གསུངས་པའི་སྐྱུགས་བྱ་ཞིང་། སེ་འབྲུ་བརྒྱད་
པ་སྦྱར་ཞེས་པ་སེ་འབྲུ་བཞི་སྟེང་དུ། སྤྲེལ་སྤྲེལ་སྤྲོད་ཀྱི་ལྷགས་ཀ་ཀོ་ལ་བསྐྱེད་ལ་གཏང་བར་བྱའོ། །མིག་ལ་ལྷགས་ན་ར་
གན་མེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་དྲུད་པ་བྱུགས་ཤིང་ཁ་ཟས་སུ་ཉ་ཤ་བཏང་ངོ། །རྩ་བར་ལྷགས་ན་ཤིང་ཀུན་དང་རྒྱ་ཚ་རྒྱ་
ལ་སྦྱར་བ་སྐྱུགས་སོ། །སྤྲེལ་ལྷགས་ན་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལྟར་གྱི་སྤྲེལ་སྤྲོད་དྲུག་པ་གཏོང་ཞིང་། ཡན་ལག་བརྒྱད་པར།
ཡུང་བ་སྟོང་རོས་བ་སྤྲེད་དང་། རྒྱ་སྐྱེགས་ཚན་ལྟ་དཀར་པོ་དང་། །འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་དྲུད་པ་བདུག། །ཅེས་
གསུངས་པའི་དྲུད་པ་རྣོན་པོས་བདུག་གོ། །སྤྲེལ་ལྷགས་པ་ལ་ཀོང་སྟོན་ལྟར་ན་དོད་སྐྱེན་སོགས་ཚ་བའི་རོའི་སྐྱེན་
ལྷས་ཁ་བཀང་ཞེས་དང་། བྱ་བ་ལྟར་ན་སེ་འབྲུ་རྒྱུ་ཚ་ཚྱ་དང་གོང་བཤད་ཀྱི་ཚ་བ་གསུམ་བསྐྱོལ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་
མཁུར་བཀང་བཅང་ཞེས་པ་ལྟར་པོ། །

༣ རང་ཚོགས་ཀྱི་བཙེས་ཐབས།

བྱེ་བྲག་ནང་ཚོགས་བད་ཀན་རྟེན་བྱེད་ལ། །སྦྱང་ཚོར་སྐྱུགས་བྱ་སེ་འབྲུ་ལྷ་པ་འཇ། །ཚོང་ཞི་དུག་སྦྱར་ཚོགས་པ་
བརྒྱད་པ་བསྐྱེད། །ལྷག་བྱེད་སེ་འབྲུ་རྒྱུ་ཚའི་འེས་སམ་སྦྱར། །བཅུ་གསུམ་དགུ་པ་པོ་གསང་གང་རིགས་
བསྐྱེད། །ཚོང་བྱེད་ནད་ལ་འབྲས་བུ་གསུམ་ཐང་བཏང། །སྦྱར་བྱ་སྐྱེ་གཤེར་ཤིང་མངར་འབྲས་བུ་གསུམ། །སྦྱང་
དང་སྦྱར་བཏང་སྐྱོང་སྟོང་དང་པོ་བསྐྱེད། །ཚོམ་བྱེད་སྐྱུགས་བྱ་སྤྲེལ་བཞི་པ་བཏང། །མཚོགས་མའི་གསང་དབྱེ་
འདུས་སོ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད། །འབྲོར་བྱེད་ཨ་རུའི་སྐྱེ་ཚེ་སྤྲོད་པོང་ལྷག་བྱེད་མ་བཏང་བར་བྱ། །ཐལ་ཀ་རྩོ་རྩོ་
མར་བསྐྱེ་མཉེ་དང་། །རྒྱ་མེར་མེར་སར་རབས་རུ་མེ་ཐུར་བྱ། །རྒྱང་མའིས་གང་འབྲེལ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་བསྐྱེན། །
ཞེས་པ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ནང་ཚོགས་ཀྱི་བད་ཀན་རྟེན་བྱེད་ལ་སྦྱང་ཚོར་སོགས་ཀྱི་སྐྱུགས་བྱ་བ་དང་། ཕྱི་རྒྱུད་སེ་འབྲུ་
ལྷ་པ་འཇ། ཡང་ན་ཚོང་ཞི་དུག་པ་སྦྱར་བའི་བྱེ་མ་བསྐྱེན་ཞིང་། ཚོགས་པ་བརྒྱད་པ་མེས་བསྐྱེད་གོ། །ལྷག་བྱེད་ལ་
བཤད་མ་ཐག་པའི་སེ་འབྲུ་བརྒྱད་དམ་ཡང་ན་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་ཚ་ཚྱ་བཞི་པའི་འེས་སམ་སྤྲེལ་བྱེད་ལ་བཏང་བ་
དང་། དཔུང་དུ་ཚོགས་པ་གསུམ་པ་དང་དགུ་པ་དང་པོ་བའི་གསང་དགུ་གང་རིགས་མེས་བསྐྱེད། །ཚོང་བྱེད་ཀྱི་
ནད་ལ་ཨ་བར་སྦྱར་ཏེ་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་ཐང་བཏང་ཞིང་། །སྦྱར་བྱ་དང་སྐྱེའུ་གཤེར་ཏེ་སྤྲེལ་སྤྲོད་པ་ལ་བཞེད་པ་
དང་། ཡང་ན་སྤྲོད་དམར་པོར་བཞེད་པ་བཅས་རི་སྟེང་མཚིས་ཀྱང་མོ་ནད་སོགས་ལྷག་འཇུ་བས་བཤད་པས་སྤྲེ་
སྦྱར་འཐད་པ་དང་། །ཤིང་མངར་དང་བཤད་མ་ཐག་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ་རྣམས་སྦྱང་དང་སྦྱར་ལ་བཏང་སྟེ་སྐྱོང་
དང་ཚོགས་པ་དང་པོ་མེས་བསྐྱེད། ཚོམ་བྱེད་ལ་སྐྱུགས་གོང་བཤད་ལྟར་བྱ་ཞིང་སྤྲེལ་སྤྲོད་ཤིང་མངར་དང་། མར་

དང་ཉིལ་དང་ལ་སྤྱག་བཅས་བཞི་པ་བཏང་ཞིང་། མཚོག་མའི་གསང་གཏར་གསང་དབྱེ་ལ་མགོ་བོའི་འདུས་སོ་སྤྱི་བོ་
མཚོག་མ་སྤྱད་སློ་གསུམ་དུ་མེས་བསྐྱེད་གོ། །འབྲོར་བྱེད་ལ་ཨ་རུ་གླུ་ཅི་སྐོ་བོང་ལྷག་ཀ་ར་བཅས་པའི་ཕྱེ་མ་གཏང་
བར་བྱ་ཞིང་། ཐལ་ཀ་རྩོ་རྩོ་མར་དང་སྤྱར་ལ་བསྐྱེད་ཞིང་མཉེ་བ་དང་། རྒྱ་སེར་གང་མེར་བའི་སར་རབས་རུ་དང་
མེ་དང་ཐུར་མ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བད་ཀན་དེ་ཉིད་རྒྱུང་མཁྲིས་གཉིས་གང་དང་འབྲེལ་ཡང་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་
བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

༤ གཞན་དབང་ཅན་གྱི་བད་ཀན་བཅོས་པ།

དེ་ལ་བད་ཀན་སེར་པོའི་བཅོས་དང་། སྤྱག་པོའི་བཅོས་ཐབས་གཉིས་སོ། །

༥ བད་ཀན་སེར་པོའི་བཅོས་ཐབས།

གཞན་དབང་ཅན་གྱི་བད་ཀན་སེར་པོ་ལ། །ཆ་མཉམ་བཞི་ཐང་སེ་འབྲུ་བརྒྱུད་པ་སྤྱར། །གསེར་སྤྱད་སྤྱགས་དང་
མ་རུའི་ཨ་རུ་སྤྱེ་ཉེས་ཀླ་ཀ་རི་སྐོ་དོང་ག་ལུ་མ་རྩོ་རྩོ་དོང་བཤལ་བཏང་། །གསེར་དཔུལ་གཏར་ཞིང་ཅོང་ཞི་དུག་པ་
སྤྱར། །ཤ་གསར་མར་གསར་བ་མཛོའི་འོ་མ་བསྐྱེད། །ཞེས་པ་སྟེ། གཞན་དབང་ཅན་གྱི་བད་ཀན་སེར་པོ་བཅོས་
པ་ལ། བཅའ་སྐྱ་རྒྱུ་ཚུ་ཨ་རུ་པི་པི་ལིང་ཆ་མཉམ་དུ་སྤྱར་བའི་བཞི་ཐང་དང་། སེ་འབྲུ་ཤིང་ཚ་སྤྱག་སྤྱེལ་པི་པི་
ལིང་རྒྱུ་ཚུ་གསེར་གྱི་མེ་རྟོག་ཨ་རུ་ར་དོམ་མཁྲིས་ཉེ་བརྒྱུད་པ་སྤྱར་ལ་བཏང་བས་མ་ལུ་བ་དང་། མིག་སེར་སེལ་
བར་བྱེད་དོ། །གསེར་སྤྱད་རི་ཤོ་རྒྱུ་ཚུ་པི་པི་ལིང་དུར་བྱིད་ལྗེའི་སྤྱགས་དང་མ་རུ་སྤྱུར་དང་། ཨ་རུ་སྤྱེ་ཉེས།
ཀླ་ཀ་རི་དོང་ག་ལུ་མ་རྩོ་རྩོ་དོང་བཤལ་བཏང་ལ། གསེར་མདུང་དཔུལ་མདུང་གཏར་ཞིང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས་
བཤད་པའི་ཅོང་ཞི་དུག་པ་སྤྱར་ལ་ཤ་གསར་དང་མར་གསར་དང་བ་དང་མཛོའི་བཞེས་ཐོག་འོ་མ་བསྐྱེད་ནོ། །

༦ བད་ཀན་སྤྱག་པོའི་བཅོས་ཐབས།

བད་ཀན་སྤྱག་པོ་སེ་འབྲུ་བསེ་ཡབ་དང་། །སྤྱར་བྱ་སྤྱུ་རུ་ར་དང་སྐྱ་སྤྱུ་དང་། །མ་རུ་ལུ་སྤྱུ་ལུ་པལ་པི་པི་
ལིང་། །ཀ་ར་སྤྱར་ལ་རྒྱ་སྐོལ་འཕུལ་ལ་བཏང་། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་སྤྱག་པོ་ལ་ཞིབ་པ་འདུས་ནད་དུ་བསྐྱེད་
ཏུང་འདྲིར་ས་བཅད་ཅམ་དུ་སེ་འབྲུ་དང་བསེ་ཡབ་དང་སྤྱར་བྱ་དང་སྤྱུ་རུ་ར་དང་སྐྱ་སྤྱུ་དང་མ་རུ་སྤྱུར་དང་། ལུ་
སྤྱུ་དང་། ལུ་ལུ་དང་པི་པི་ལིང་རྣམས་ཀ་ར་དང་སྤྱར་ལ་རྒྱ་སྐོལ་གྱིས་སྤུལ་ལ་བཏང་དོ། །

དུག་པ། མཇུག་བསྐྱེད་པ།

སྤྱིར་ན་བད་ཀན་ཕྱི་རྒྱལ་བསེལ་བའི་ཕྱིར། །ཁོང་ནད་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་བད་ཀན་བྱེད། །ཤ་ལྷགས་རྩ་ཚིགས་ཕྱི་རུ་
བྱེར་བ་ཉུང་། །རང་གི་གནས་ལས་གཞན་དུ་ལྷགས་པ་དཀོན། །པལ་ཆེར་མ་ལུ་པོ་བར་རྒྱས་པའི་ས། །དེ་ཕྱིར་པོ་
བའི་ཁ་འཛིན་གཅེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིར་ན་བད་ཀན་འདྲི་ཉིད་ཕྱི་ལ་བརྒྱལ་ཞིང་
བསེལ་བའི་ཕྱིར། །ཁོང་ནད་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་བད་ཀན་གྱིས་བྱེད་པ་ལས། ཤ་དང་པགས་པ་དང་རྩ་དང་

ཚོགས་སོགས་ཕྱི་རུ་བྱེད་བ་ཉུང་ཞིང་། བད་ཀན་རང་གི་གནས་དེ་ལས་རྒྱང་མཐིམ་སོགས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུ་
ལུགས་པ་ད་ཀོན་ཀྱང་བད་ཀན་པལ་ཆེར་མ་ལུ་བ་པོ་བར་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་ས་དང་འདྲ་ལ་དེ་ཕྱིར་པོ་བའི་ལ་
འཛིན་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པར་བཅོས་དགོས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དྲང་སྲོང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་རྩི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་དུམ་བུ་གསུམ་པ་མན་ངག་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེས་
གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་བད་ཀན་གྱི་ནད་གསོ་བའམ་བཅོས་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་སྟེ་བཞི་པའོ། །།

ལེའུ་ལྔ་པ། འདུས་ནད་བད་ཀན་སྟུག་པོ་བཅོས་པ།

འདུས་ནད་སྟུག་པོ་གསོ་བའི་ལེའུའི་དོན་འགྲུལ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟུང་བར་ལུས་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པ་བཅས་
གཉིས་སོ། །

བཇི་ལྟར་བསྟུང་བར་ལུས་པ།

དེ་ནས་ཡང་དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྟེས་ཀྱིས་འདི་རྟེན་ཅེས་ལུས་སོ། །ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ལགས། རྒྱང་མཐིམ་བད་ཀན་བཅོས་ཐབས་དེ་ལྟར་ན། འདུས་པའི་ནད་ལ་གསོ་ཐབས་ཇི་ལྟར་བཞི། མཚན་
བྱེད་མིང་དང་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ལགས། འཚོ་མཛད་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོས་བཤད་དུ་གསོལ། ཞེས་ལུས་པ་
ལས། ཞེས་པ་སྟེ། བད་ཀན་གསོ་བའི་ལེའུ་གསུངས་ཟིན་པའི་མཚུག་དེ་མ་ཐག་དེ་ནས་སྤྱང་ཡང་གསུང་སྟུག་
དྲང་སྲོང་ཡིད་ལས་སྟེས་ཀྱིས་འདི་རྟེན་ཅེས་ལུས་སོ། །ཀྱེ་ཞེས་འཕོད་ཚོག་གིས་དྲངས་ཏེ་སྟོན་པ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལགས། རྒྱང་དང་མཐིམ་པ་དང་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་བཅོས་པའི་ཐབས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལགས་
ན། དེ་དག་འདུས་པའི་ནད་འབྱུང་ངམ་འབྱུང་ན་དེ་ལ་གསོ་བའི་ཐབས་ཇི་ལྟར་དུ་བཞི་ཞིང་། དེའི་མཚན་བྱེད་
གཅིག་ལྟ་བུ་ལ་བཀར་བའི་མིང་དང་དབྱེ་བ་འདི་རིགས་ཇི་ལྟར་དུ་ལགས། འགོ་བའི་ནད་དང་སྟོག་ལས་འཚོ་
མཛད་སྟན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཚྱོད་ཀྱིས་ཡིད་ལས་སྟེས་བདག་ལ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་ལུས་པ་ལས།

དེའི་ལན་བསྟན་པ།

དེའི་ལན་བསྟན་པ་ལ། ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། གཞུང་དོན་དངོས་བསྟན་པ། ལེའུའི་
མཚན་བསྟན་པ་བཅས་གསུམ་སོ། །

ཉན་པར་གདམས་ཤིང་མཚམས་སྦྱར་བ།

སྟོན་པས་གསུངས་པ། ཀྱེ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྟེས། ཞེས་པ་སྟེ། སྟོན་པས་གསུངས་པ། ཀྱེ་ཞེས་པོས་
ནས་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོ་ཡིད་ལས་སྟེས།

གཞུང་དོན་དངོས་བསྟན་པ།

འདུས་པའི་ནད་ལ་གསུམ་གསུམ་བཅོས་པ་སྟེ། །འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་རྒྱ་ཡིས་འདུས་པ་དང་། །བྱང་ཚུལ་དུས་ཀྱི་
སློབ་ནས་འདུས་པ་དང་། །འདུ་བ་འཕྲུགས་པའི་སློབ་ནས་འདུས་པ་གསུམ། །ཕྱི་མ་མ་སླིན་ཚ་བ་དུག་ནད་དེ། །དང་
པོ་མཚོན་བྱེད་བད་ཀའ་སྐྱུག་པོར་བཏགས། །དེ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་གནས་དུས་རིགས་དང་ཉགས། །བཅོས་པའི་ཐབས་
དང་རྗེས་བཅད་བརྒྱད་དུ་བཤད། །ཅེས་པ་སྟེ། །འདུས་པའི་ནད་ལ་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀའ་རིགས་གསུམ་གསུམ་
བཅོས་པ་སྟེ་འོན་ཀྱང་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིས་འདུས་པ་དང་། །བྱང་ཚུལ་དུས་ཀྱི་སློབ་ནས་འདུས་པ་དང་།
ཟས་སྦྱོད་དམན་ལྷག་ལོག་པས་འདུ་བ་འཕྲུགས་པའི་སློབ་ནས་འདུས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་ལ། །ནད་ཕྱི་མ་གཉིས་
ལས་དུས་ཀྱི་སློབ་ནས་འདུས་པ་ལ་ནམ་རྒྱ་དུས་བཞི་སོགས་སྟོས་བཤད་ཅི་སྟེད་མཚིས་ཀྱང་ནད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་འདུས་པ་
མ་སླིན་པའི་ཚ་བ་དང་འདུ་བ་འཕྲུགས་ནས་འདུས་པ་གདོན་རྒྱུན་སོགས་ཅི་སྟེད་ཀྱང་དུག་ནད་གཉིས་དཔེར་
མཚོན་པའི་འདུས་ནད་ཅི་རིགས་འབྱུང་སྟེ། །དེའི་དང་པོ་རྒྱུའི་འདུས་པ་མཚོན་བྱེད་བད་ཀའ་སྐྱུག་པོར་བཏགས་
པའི་སློབ་ནས་ཉགས་བཅོས་སོགས་བཤད་པར་བྱ་ལ་དེ་ལ་འང་ནད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྒྱེན་དང་གནས་པའི་ས་དང་དུས་དང་
དབྱེ་བའི་ནད་རིགས་དང་། །དེ་དག་གི་ངོས་བཟུང་བའི་ཉགས་དང་བཅོས་པའི་ཐབས་དང་སྐྱར་མི་ལྷོག་པའི་རྗེས་
བཅད་པ་དེ་ནམ་པ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་ལས།

དང་པོ། རྒྱ་བསྟན་པ།

རྒྱ་ལོ་བད་ཀའ་ཁྲག་མཁྲིས་རྒྱང་དང་བཞི། །ནད་ཀྱུན་འདུས་ཕྱིར་འདུས་ནད་ཉགས་བཅོས་དཀའ། །ཞེས་པ་སྟེ།
རྒྱ་ལོ་གོང་དུ་བཤད་པའི་བད་ཀའ་ཁྲག་མཁྲིས་རྒྱང་དང་བཞི། །དམིགས་མ་བསལ་བ་རྒྱ་སེར་སོགས་ནད་ཀྱུན་
འདུས་ཕྱིར་འདུས་ནད་ཉགས་བཅོས་དཀའ་བ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ། རྒྱུན་བཤད་པ།

དེ་ལ་སྦྱོད་པའི་རྒྱུན་ལོ་ཚ་གྲང་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། །དེ་ལ་བསྦྱོད་པའི་རྒྱུན་ལོ་ཚ་བ་དང་གྲང་བ་གཉིས་སོ། །

༡ ཚ་རྒྱུན་བཤད་པ།

ཚ་རྒྱུན་འགྲམས་ཁྲག་ལྷག་དང་མཚོན་ཁྲག་ལུས། །དེ་ཉིད་མཚིན་པའི་སྟེང་དུ་ལྷུང་བ་འཕ། །ཚ་རྒྱུར་ཟས་ཀྱིས་
ཁྲག་འཕེལ་མཚིན་པ་རྒྱས། །དེ་དག་བྱུངས་སུ་འགྱུར་དུ་མ་འདོད་པར། །མཚིན་གནས་པོ་བར་བབས་པས་བད་
ཀའ་འབྲེས། །ཁྲག་དང་བད་ཀའ་རུལ་ནས་རྒྱ་མར་ལྷུང། །མཁྲིས་པར་འབྲེས་པས་ཁ་དོག་དུད་ལྷུང་འགྱུར། །དེ་
ཉིད་ལོང་དུ་འཕྲུགས་པས་རྒྱང་དང་བསྐྱངས། །དེ་ལ་སྐྱུག་པོ་ཡས་བབས་ཞེས་སུ་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། །ལས་ཚ་
རྒྱུན་འགྲམས་ཀྱི་ཁྲག་ནད་དུ་རྒྱས་པའམ་ལྷག་པ་དང་། །མཚོན་ཁྲག་ནད་དུ་ལུས་པ་དེ་ཉིད་མཚིན་པའི་སྟེང་དུ་
ལྷུངས་པའཕ། །ལན་དང་རུས་པ་ཚ་བ་དང་རོ་རྒྱུར་བའི་ཟས་ཀྱིས་ཁྲག་འཕེལ་བས་མཚིན་པ་རྒྱས། །དེ་དག་བྱུངས་
སུ་འགྱུར་དུ་མ་འདོད་པར་མཚིན་པའི་གནས་བརྒྱུད་པོ་བར་བབས་པའམ་ལྷུངས་པས་བད་ཀའ་དང་འབྲེས་ཤིང་

ལྷག་དང་བད་ཀའ་འདྲེས་པ་དེ་རུལ་ནས་རྒྱ་མར་ལྷུངས་པ་མཁྲིས་པ་དང་འདྲེས་པས་ཁ་དོག་དུང་ལྷུང་འཇུག། དེ་
ཉིད་ལོང་དུ་འཇུགས་པས་རྒྱང་དང་བསྐྱོངས་པ་དེ་ལ་སྤྲུལ་པོ་ཡས་བབས་ཞེས་སྤྲུའདོད། །

༢ གང་བའི་རྒྱུན།

གང་རྒྱུན་འཇུ་དཀའ་མི་འཕྲོད་ཟས་བསྟེན་པས། །ཕོ་བར་མ་ལུ་དེ་ཡིས་བེ་སྤྲུབས་འཕེལ། །མེ་མཉམ་རྒྱང་དང་
འཇུ་བྱེད་མཐུ་ཉམས་པས། །དངས་སྤྲིགས་མ་བྱེད་མཚིན་པའི་གནས་སྤྲུ་ཤོར། །བྱངས་སྤྲུ་མ་གྱུར་ལྷག་དན་
མཚིན་པར་རྒྱས། །ཁ་ལུད་གོང་བཞིན་ཕོ་བར་ལྷུང་བ་དེ། །མ་ལུས་རྒྱ་བྱས་བད་ཀའ་གང་ཤས་ཆེ། །སྤྲུག་པོ་གལ་
པས་མ་ལྷར་གཞའ་བར་བྱེད། །དེ་ལ་སྤྲུག་པོ་མས་ཆགས་ཞེས་བྱར་འདོད། །ཅེས་པ་སྟེ། གང་རྒྱུན་ནི་འཇུ་དཀའ་
བ་དང་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་བསྟེན་པས་ཕོ་བར་མ་ལུ་བདེ་ཡིས་བེ་སྤྲུབས་འཕེལ་བས་ཕོ་བའི་གནས་སྤྲུ་མེ་མཉམ་གྱི་
རྒྱང་དང་མཁྲིས་པ་འཇུ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་མཐུ་ཉམས་པས་དངས་སྤྲིགས་མ་བྱེད་པར་མཚིན་པའི་གནས་སྤྲུ་ཤོར་བ་
བྱངས་སྤྲུ་མ་གྱུར་པར་ལྷག་དན་རྣམས་མཚིན་པར་རྒྱས་ཁ་ལུད་གོང་མ་བཞིན་ཕོ་བར་ལྷུངས་པ་དེས་མ་ལུ་བས་རྒྱ་
བྱས་བད་ཀའ་གང་ཤས་ཆེ་ལ་སྤྲུག་པོ་གལ་པས་མ་ལྷར་གཞའ་བར་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྤྲུག་པོ་མས་ཆགས་ཞེས་བྱ་བར་
འདོད་ལ།

གསུམ་པ། གནས་བཤད་པ།

སྤྲུག་པོའི་གནས་ལ་རང་གནས་གཞན་གནས་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྲུག་པོའི་གནས་དེ་ལ་རང་གནས་དང་
གཞན་གནས་གཉིས་སྤྲུ་ཡོད་པ་ལས།

༡ རང་གནས་བཤད་པ།

རང་གནས་ཕོ་མཚིན་རྒྱ་ལོང་རྣམ་པ་བཞི། །ཕོ་བར་གནས་པས་བད་ཀའ་ནད་དང་འདྲ། །མཚིན་པར་གནས་པས་
ལྷག་གི་ནད་དང་འདྲ། །རྒྱ་མར་གནས་པས་མཁྲིས་པའི་ནད་དང་འདྲ། །ལོང་དུ་ལྷུང་བས་རྒྱང་གི་ནད་དང་
འདྲ། །ཞེས་པ་སྟེ། རང་གནས་ཕོ་མཚིན་རྒྱ་ལོང་རྣམ་པ་བཞི་ཞེས་པས་འདུས་པ་ཀུན་ལ་བྱབ་མོད་ཀྱང་རང་
གནས་སྤྲུ་བཤད་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་དེར་བཤད་རྒྱུད་དུ་གནས་ས་ལུས་བྱབ་ཀྱུར་ཀྱང་སྤྲིང་ག་དང་ཞེས་སོགས་ལྷར་
ཡིན་ལ། འདིར་རྒྱ་བཞིའི་གནས་ལ་རང་གནས་སྤྲུ་བཞག་སྟེ་ཕོ་བར་གནས་པའི་ཚོ་ན་བད་ཀའ་གྱི་ནད་དང་
རྟགས་བཅོས་མཐའ་དག་འདྲ། དེ་བཞིན་མཚིན་པར་གནས་པའི་ཚོ་ལྷག་གི་ནད་དང་རྟགས་བཅོས་འདྲ། རྒྱ་མར་
གནས་པའི་ཚོ་མཁྲིས་པའི་ནད་དང་རྟགས་བཅོས་འདྲ། ལོང་དུ་ལྷུངས་པའི་ཚོ་རྒྱང་གི་ནད་དང་རྟགས་བཅོས་འདྲ།

༢ གཞན་གནས་བཤད་པ།

གནས་གཞན་བྱེར་ལ་བྱི་ནད་རྣམ་པ་གཉིས། །བྱི་གནས་ཤར་རྒྱས་ལྷགས་གམ་ས་བདག་འདྲ། །རྩར་བྱེར་དུག་
འདྲ་ཚིགས་ལ་གྲུ་མ་བྱུར་བྱེད། །ནད་གནས་སློག་རྩ་མཚིན་ལས་ལྷག་ལ་ཞོན། །སློག་རྩ་རྩོད་ལ་ཚིགས་པ་མཁར་

དུ་འདོད། །ཡར་ལ་མགོ་ལ་འཕུར་བས་མགོ་ནས་བྱེད། །མྱོ་ལ་མྱོ་ནད་སྙིང་ལ་སྙིང་རྒྱུད་བྱེད། །མཚེར་པར་
 མཚེར་ནད་མཁལ་མར་མཁལ་ནད་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། གནས་གཞན་དུ་བྱེར་ལ་ཕྱིར་བྱེར་དང་ནང་བྱེར་རྣམ་པ་
 གཉིས། ཕྱིར་གནས་པ་ལ་ཤར་རྒྱས་པ་དང་ལྷགས་ལ་གམས་པ་གཉིས་ས་བདག་གི་ནད་དང་རྟགས་བཅོས་འདྲ།
 ཅུར་བྱེར་ན་དུག་དང་རྟགས་བཅོས་འདྲ། ཚེགས་ལ་བབས་ན་གུམ་བུ་དང་འདྲ་བའི་རྟགས་བཅོས་བྱེད། བར་
 གནས་ནི་བཤད་རྒྱུ་དུ། སྟོག་པ་རྩ་ལི་རྩ་ལི་སྟོང་པོ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོག་རྩ་ནག་པོ་སྟེ་དེ་ཡང་མཚིན་པར་
 ཟུངས་སུ་མ་སོང་བ་དེ་མཚིན་པ་དང་སྟོག་རྩ་འབྲེལ་བའི་ལམ་རྒྱུད་ནས་སྟོག་རྩ་འཁྲུག་ལ་ཞོན་ཅིང་བསྟོངས་པས་
 སྟོག་རྩ་དེ་འབྲེལ་སའི་རྫོང་ལྷ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྤེལ་ཚེགས་བར་འབྲེལ་བས་བཅོན་མཁལ་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་
 སྟོག་རྩ་ལས་བྱེས་པའི་རྩ་ནག་གཉིད་ལོག་བརྒྱུད་ཡར་ལ་མགོ་ལ་འཕུར་བའམ་སྟོས་པས་མགོ་ནད་བྱེད། དེ་
 བཞིན་དུ་དོན་ལྡན་རྩ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཚོ་སྟོ་ལ་སོང་ན་སྟོ་ནད། སྙིང་ལ་སོང་ན་སྙིང་རྒྱུད་བྱེད་མཚེར་
 པར་སོང་ན་མཚེར་ནད། མཁལ་མར་སོང་ན་མཁལ་ནད་བྱེད།

བཞི་པ། དུས་བཤད་པ།

ལྷུག་པོའི་དུས་གསུམ་དང་པོ་ཚ་བའི་དུས། །བར་དུ་ཚ་གང་འཐབ་པའི་དུས་ཡིན་ཏེ། །ཐ་མ་གང་བ་ལྷིང་ཆད་པ་
 དང་གསུམ། དང་པོ་སྣུག་པོ་ཚ་བ་སྣེས་པ་ལས། །ཞལ་མཁྲིས་འཕེལ་བས་རྒྱས་ཏེ་ཚ་བའི་དུས། །གང་བ་སྣེས་ན་
 དང་པོ་རང་གནས་གཤ། །བར་དུ་ཞལ་མཁྲིས་ཚ་ལ་བད་རྒྱུད་གང། །དེ་དག་ཤེད་སྟོམས་ཚ་གང་འཐབ་པར་
 བྱེད། །ཐ་མར་ཞལ་མཁྲིས་ཚ་བའི་སྟོབས་ཟད་ནས། །བད་རྒྱུད་རྒྱས་པས་གང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ།
 ལྷུག་པོའི་ནད་འདི་ལ་དུས་གསུམ་ཡོད་པས་དང་པོ་ཚ་བའི་དུས་དང་། བར་དུ་ཚ་བ་དང་གང་བ་འཐབ་པའི་དུས་
 ཡིན་ཏེ། ཐ་མར་གང་བ་ལྷིང་དུ་ཆད་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པས། དང་པོ་སྣུག་པོ་ལ་ཚ་བ་སྣེས་པ་ལས་ཞལ་དང་
 མཁྲིས་པ་འཕེལ་བས་ནད་རྒྱས་པ་སྟེ་ཚ་བའི་དུས་སུ་གང་བ་སྣེས་པ་ན་དང་པོར་རང་གནས་གཤ། བར་དུ་ཞལ་
 མཁྲིས་ཀྱི་དུས་སུ་ཚ་བ་ལ། བད་རྒྱུད་དུས་སུ་གང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཤེད་སྟོམས་ཚོ་ཚ་གང་འཐབ་པར་བྱེད་ལ།
 ཐ་མར་ཞལ་དང་མཁྲིས་པ་ཚ་བའི་སྟོབས་ཀུན་ཟད་ནས་བད་རྒྱུད་གཉིས་རྒྱས་པའི་གང་བའི་ནད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན།

ལྷ་པ། ལྷུག་པོའི་རིགས་བཤད་པ།

ལྷུག་པོའི་རིགས་ལ་བྱེར་རྒྱས་འགྲིངས་འདྲིལ་བཞི། །བྱེར་ལ་ཕྱིར་བྱེར་བ་དང་ནང་བྱེར་གཉིས། །སྣུག་པོ་རྒྱས་ལ་
 རོལ་དང་མ་རོལ་གཉིས། །སྣུག་པོ་འགྲིངས་ལ་གཤ་དང་མ་གཤ་གཉིས། །སྣུག་པོ་འདྲིལ་ལ་གསར་དང་རྫིང་པ་
 གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷུག་པོའི་རིགས་འདི་ལ་བྱེར་བ། རྒྱས་པ། འགྲིངས་པ། འདྲིལ་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་བྱེར་
 ལའང་ཕྱིར་བྱེར་བ་དང་ནང་བྱེར་གཉིས་སྣུག་པོ་རྒྱས་ལའང་དེ་བཞིན་བརྟོག་པ་དང་མ་བརྟོག་པ་གཉིས། ལྷུག་པོ་

འགྲིངས་པ་ལ་འང་གལ་པ་དང་མ་གལ་པ་གཉིས་སྐྱུག་པོ་འདྲིལ་བ་ལ་གསར་པ་དང་རྙིང་པ་གཉིས། དེ་ཡང་གོང་
 ཏུ་མཚོན་བྱེད་མིང་དང་དབྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞེས་པའི་ལན་མིང་བད་སྐྱུག་ཏུ་བཏགས་པ་དབྱེ་བ་རྒྱུ་དབྱེ་བ་བད་
 མཁེས་རྒྱུ་ལྷག་བཞི་ལ་རྒྱུ་ཚ་གྲང་གཉིས། རང་གནས་པོ་མཚོན་རྒྱུ་ལོང་བཞི་དང་། གཞན་གནས་ཕྱི་བྱེད་ནང་
 བྱེད་གཉིས་ལས་ཕྱི་ཤ་ལྷགས་ཅུ་ཚོགས་བཞི། བད་སྐྱུག་ཚོགས་དང་སྲོག་ཅུ་དེ་ལས་བྱེས་པ་མགོ། སློ་སྙིང་
 མཚེར་པ་མཁལ་མ་དང་བཞི། དུས་ཚ་དུས་དང་ཚ་གྲང་འཐབས་པ་གྲང་བ་སྙིང་ཆད་པ་གསུམ། རིགས་བྱེད་རྒྱས་
 འགྲིངས་འདྲིལ་བཞི་ལ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དེ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་སོ། །དེ་ལས་སྐྱུག་པོའི་རྣམ་འགྲུར་བཅུ་
 གསུམ་གྱིས་སྐྱས་དོན་དུ་གསུངས་པ་བཀལ་བ་ནི། འཕྱུར་བ་མགོ་བད་དང་འདྲ། ལ་ཡན་སྙིང་རྒྱུང་དང་འདྲ།
 བྱེད་བ་དུག་འདྲ། རྒྱས་པ་འགྲུལ་པ་འདྲ། རྒྱད་པ་ཚ་གྲང་འཐབས་པ་དང་འདྲ། གལ་པ་གྲང་བ་དང་འདྲ།
 སྐྱུགས་པ་མ་ལྷོ་བ་འདྲ། འཕྱུར་བ་སྐྱུང་ཐབས་འདྲ། འབྲམས་པ་སྐྱུ་རིངས་འདྲ། འདྲིལ་བ་དོ་སྐྱོན་འདྲ། འགྲིངས་
 པ་དམུ་རྒྱུ་འདྲ། འགྲིམས་པ་མཁལ་བ་འདྲ། རལ་བ་སྐྱུ་རབ་འདྲ་བ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་ལ་བཞེད་པ་དང་། ཡང་
 ཚོག་གི་དོན་ལ། ཕོ་བར་བད་ཀན་གྱི་ནད། མཚོན་པར་ལྷག་གི་ནད། རྒྱུ་མར་མཁེས་པའི་ནད། ལོང་དུ་རྒྱུང་གི་
 བད་པ་གསུམ་ལ་གྲུལ་པ་ཤ་ལ་རྒྱས་པས་ས་བདག་གི་ནད། ཅུ་ལ་བྱེད་བ་དུག་གི་ནད། ཚོགས་ལ་ལྷགས་པ་
 རྒྱུ་ལ་བྱེད་ནད། མགོ་ལ་མགོ་ནད། སློ་ལ་སློ་ནད། སྙིང་ལ་སྙིང་རྒྱུང་། མཚེར་པར་མཚེར་ནད། མཁལ་མར་
 མཁལ་ནད་དེ་བསྐྱེལ་བས་བཅུ་གསུམ་སྟེ་འདི་ལྟར་འདྲ་བ་རྒྱུ་མཚོན་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་འགྲུར་བཅུ་གསུམ་སོ། །

དུག་པ། སྐྱུག་པོའི་རྟགས་བཤད་པ།

དེ་རྣམས་བརྟག་ཐབས་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་བརྟག་པའི་ཐབས་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་
 གཉིས་དང་། ཞར་བྱུང་མཇུག་བསྐྱུ་བ་བཅས་ཀྱི་སློ་ནས་བསྟན་ཡོད།

༡ སྦྱིའི་རྟགས་བཤད་པ།

སྦྱི་ལ་ཅུ་རྒྱུ་ནད་རྟགས་ལོ་མ་དང་། །ཕན་གཞོན་བསྟེན་པའི་སློ་ནས་བརྟག་པ་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། སྦྱི་ལ་ཅུ་དང་
 ཅུ་དང་ནད་རྟགས་ལོ་མའི་སློ་ནས་བརྟག་པ་དང་། ཕན་པ་དང་གཞོན་པའི་ཟས་སྦྱོད་བསྟེན་པའི་སློ་ནས་བརྟག་པ་
 བཞི་ལས།

༡ ཅུ་དང་ཅུ་ལ་བརྟག་པ།

ཅུ་ལ་ངོས་བརྒྱུད་སློམ་ཁེངས་ཀན་ཅུ་ཞེས། །གྲང་བས་བསྐྱེད་ན་ཕལ་ཆེར་སྤེལ་གུད། །རྒྱ་མདོ་ག་སྐྱུག་དུགས་སྐ་
 ལ་རྟོག་མ་ཅན། །ཡང་ན་དམར་སྐྱུག་ལྗང་ཡང་སྤིད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ཅུ་ལ་ངོས་བརྒྱུད་བ་བད་ཀན་སྐྱུག་
 པོའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་སློམ་ལ་ཁེངས་ཤིང་ཀན་ཅུ་ཞེས་བ་ནི་སྐྱུན་པའི་གྲང་མོ་ལ་ཀན་ཞེས་པ་དེའི་ཅུ་དེ་ནད་
 པའི་གཡས་མཚོན་མཁེས། གཡོན་པོ་མཚེར་གྱི་ཅུ་རབ་རིབ་ཅོམ་ལས་ངེས་པར་མི་གསལ་བ་དང་། དེའང་གྲང་

བས་བསྐྱེད་པ་ན་ཕལ་ཆེར་ཕྱ་བ་ལ་གུད་པ་སྟེ་དམའ་བ་འབྱུང་བའོ། །ཚུ་མདོག་སྐྱུག་པོ་འཕམ་ཡང་ན་དུགས་པ་ནི་
དྲི་མ་ཆེ་བ་དང་མདངས་མི་གསལ་བ་མོག་མོག་པོ་བསྐྱེད་ལྟོག་མ་ཅན། ཡང་ན་དམར་པོ་འཕམ་སྐྱུག་པོ་ལྡང་གུ་ཡང་
མིད་པ་ཡིན།

༢ བད་རྟགས་ལ་བརྟག་པ།

ན་ལུགས་པོ་མཆིན་ལ་འཁོར་རོ་རྒྱབ་སྐྱུག །ལུས་སྡི་བྱིན་པ་མི་ཐེག་སྐྱེལ་ཚིགས་ན། །དང་ག་མི་བདེ་ལ་མངལ་ཉ་
དྲི་ཐོ། །བར་ཚ་སྐྱུག་སྟུང་བྱེད་ཅིང་སྐྱུག་པ་དཀའ། །སྐབས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཚ་མགོ་དང་མིག་གི་རུས་པ་ན། །རྩལ་གངས་རྗེས་
ལ་གྲང་ཐབས་ལྡང་བ་དང་། །དྲི་མ་སྐྱུག་ལ་སྐྱུག་ཞིང་ཤ་རིལ་འདྲ། །འགྲངས་ཀྱང་ན་ལ་སྟོགས་ཀྱང་ན་བ་
དང་། །གངས་ཀྱང་ན་ལ་རྩོས་ཀྱང་ན་སྟུང་བྱེད། །དོན་མེད་ན་ལ་བྱས་པ་མེད་པར་དྲག །ཕལ་ཆེར་སྟོན་དབྱིད་
དུས་ན་ལྡང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ན་ལུགས་ནི་པོ་བ་དང་མཆིན་པའི་ལ་འཁོར་ཞིང་རོ་སྟོང་གི་རྒྱབ་མཐུན་སྐྱུགས་
ནས་ན་བ་དང་ལུས་པོ་བྱིང་ཞིང་སྡི་ལ་བྱིན་པ་མི་ཐེག་པ་དང་། །སྐྱེལ་ཚིགས་པ་ན་ཞིང་དང་ག་མི་བདེ་ལ་ལ་མངལ་
བ་ནི་སྐྱེད་ལྟར་ན་མངར་ལ་སྟེག་པའི་ཉ་མས་ཡོད་པའོ་ཞེས་བཞེད་ཀྱང་སྤྱིར་བལ་ནད་ཅན་ལ་ནི་ལ་མངལ་བ་ནི་རོ་
མི་གསལ་ལ་ལྷན་བག་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ཞིང་། །འདིའི་དགོངས་དོན་ནི་རོ་ཆེར་མི་གསལ་ལ་ལྷན་བག་ཅན་འོང་
ཞིང་། །ལྷན་པར་དུ་ནད་གཞན་དང་མི་ནོར་བའི་ལྷན་པར་ནི་ཉ་ཤའི་དྲི་རོ་སྟོ་བ་ལ་བྱའོ། །བར་ཚ་བ་དང་སྐྱུག་པ་
སྟུང་བྱེད་ཅིང་སྐྱུག་པར་ཤར་ན་སྐྱུག་དཀའ་བ་དང་། །སྐབས་སྐབས་སུ་ཁོང་པ་ཚ་ཞིང་མགོ་དང་མིག་གི་རུས་པ་ན།
རྩལ་ནས་གང་བའི་རྗེས་ལ་གྲང་ཐབས་ཀྱི་ནད་བྱུག་ལྡང་བ་དང་། །དྲི་མ་མདོག་སྐྱུག་ལ་སྐྱུག་ཞིང་ཤ་བའི་རིལ་མ་
འདྲ་བ་འབྱུང་ཞིང་། །མོད་པ་འགྲངས་ཀྱང་ན་ལ་སྟོགས་ཀྱང་ན་བ་དང་། །ནམ་ལྗང་དང་ཕྱོག་པ་སོགས་ཀྱིས་གང་
ཡང་ན་ལ་རྩོས་ཀྱང་ན་སྟུང་བྱེད་ཅིང་ཡང་མི་འཕྲོད་པ་མ་སོང་ཡང་དོན་མེད་དུས་ན་ལ་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་བྱས་
པ་མེད་པར་ཡང་དྲག་ཅིང་། །དུས་ཕལ་ཆེ་བར་སྟོན་དང་དབྱིད་གྱི་དུས་ན་ལྡང་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ།

༣ དུས་གྱི་ལོ་མ་བཤད་པ།

འདི་ལ་དུས་གྱི་ལོ་མ་ནམ་གསུམ་འབྱུང་། །དང་པོ་འཇུག་དུས་ཚུ་ཚོན་ཚུ་སྐྱུར་སྐྱུག །བར་དུ་སྦྱིན་ནས་སེར་པོ་རྒྱ་
བཤལ་སྐྱུག །ཐ་མར་རྒྱས་ནས་ཁྲག་རུལ་དུད་ལྷུང་སྐྱུག །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལ་ནད་གྱི་དུས་གྱི་ལོ་མ་ནམ་
གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། །དང་པོ་ནད་འཇུག་པའི་དུས་སུ་ཚུ་ཚོན་ཞེས་འབྱུང་བག་དང་ཚུ་སྐྱུར་སྐྱུག །བར་དུ་
ནད་སྦྱིན་པའི་དུས་ནས་མཁྲིས་པ་འདྲ་བ་སེར་པོ་དང་རྒྱ་ཚོས་བཤལ་བ་ལྟ་བུ་ །སྐྱུག་ཐ་མར་རྒྱས་པའི་དུས་ནས་
ཁྲག་རུལ་པོ་དང་དུད་ལྷུང་འདྲ་བར་སྐྱུག་གོ །

༤ བན་གཞོན་བསྟེན་པའི་སློབ་མཁུ་བརྟག་པ།

གསར་ཐོག་འབྲུ་དང་གོ་ཡོས་ཕྱེ་སྤངས་ཟེ། །མར་རྩིང་ཁྲག་ཚོད་འབྲུ་མར་ར་ཤ་དང་། །གནག་ཤ་རུལ་སྤངས་
ཉ་ཕག་ཤ་བཅའ་དང་། །ཆང་སྐྱར་སློག་སྐྱ་ཞོ་མ་ལངས་ལ་སོགས། །སྐྱུ་ཕྱི་འུ་ཟུང་དང་བསིལ་ཕྱོད་དྲགས་པ་
གཞོན། །གནའ་དགོ་བ་ལང་ཤ་གསར་རྩིང་པའི་འབྲུ། །སྐྱུ་མ་བ་ར་མཛོ་ཞོ་དར་བ་དང་། །ཉ་ཤ་ཕག་ཤ་སོལ་བ་
ལ་སོགས་པ། །ཟས་སློམ་ཡང་རྩལ་བསིལ་ཕྱོད་སློམས་པ་འཕྱོད། །ཅེས་པ་སྟེ། །འདི་ལ་གཞོན་པ་ནི་འབྲུ་གསར་
ཐོག་དེ་མ་ཐག་པའི་འབྲུ་དང་གོ་ཡོས་ཕྱེ་སྤངས་ཞེས་རྩམ་པ་ཡུན་སོང་ཅི་ཅན་གྱི་ཟེན་དང་། །མར་རྩིང་དང་ཁྲག་
ཚོད་དང་རྟིལ་ལ་སོགས་འབྲུ་མར་དང་། །ར་ཤ་དང་། །གནག་ཅེས་གཡག་གི་ཤ་རུལ་སྤངས་པ་དང་། །ཉ་ཕག་
སོགས་ཤ་བཅའ་སྟེ་སྤངས་པ་དང་། །ཆང་སྐྱར་པོ་དང་། །སློག་སྐྱ་དང་། །ཞོ་མ་ལངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་མ་པ་དང་
ཕྱི་བའི་ཟུང་དང་། །ཡང་ན་བསིལ་བའམ། །ཡང་ན་ཕྱོད་དྲགས་པ་སོགས་གཞོན། །ཕན་པ་ནི་གནའ་བ་དང་། །དགོ་
བ་དང་། །བ་ལང་གི་ཤ་གསར། །ཡུན་སོང་བ་རྩིང་པའི་འབྲུའི་རིགས་སྐྱུ་མ་དང་། །བ་ར་དང་མཛོའི་ཞོ་དང་དར་
བ་དང་། །ཉ་ཤ་དང་། །ཕག་ཤ་སོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཟས་དང་སློམ་ཡང་ལ་རྩལ་དང་། །བསིལ་ཕྱོད་སོགས་
སློམས་པ་རྩམས་འཕྱོད།

༥ བྱེ་བྲག་གི་བརྟག་ཐབས།

བྱེ་བྲག་གནས་ས་ཡུལ་ལ་བརྟག་པ་དང་། །གནས་སྐབས་དུས་དང་ནད་རིགས་སློབ་མཁུ་བརྟག་ །ཅེས་པ་སྟེ། བྱེ་
བྲག་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་བརྟག་པ་དང་། །གནས་པའི་སྐབས་དང་། །ནམ་ལྗེའི་དུས་དང་ནད་རིགས་ཀྱི་སློབ་མཁུ་
བརྟག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ།

༦ གནས་ས་ཡུལ་ལ་བརྟག་པ།

དང་པོ་གནས་ས་པོ་མཚིན་རྒྱ་ལོང་བཞིན། །པོ་བར་གནས་ཚེ་སྟེག་སྐྱུག་ཐོས་རྗེས་ན། །འཇུ་དཀའ་ཆང་ཟན་ཆང་
གསར་ཤི་ཤ་གཞོན། །ཉ་ཅང་ཕྱོད་དྲགས་ལྷན་གང་དུས་ན་ལྗང་། །མཚིན་པར་གནས་ཚེ་མཚིན་ཅི་རོ་རྒྱབ་
ན། །ཚིགས་པ་བཀའ་ཞིང་མཉེས་ན་ཕན་སྐྱུ་ཕྱེད། །མེ་ཉི་ཕྱོད་བཅུད་རུལ་སྐྱར་དག་ལས་ལྗང་། །མཚིན་པར་
རྒྱས་ན་སྤངས་སྐྱུ་ལྟར་ན། །རྒྱ་མར་གནས་ཚེ་ཞིང་འབྲུ་བ་དང་། །འདྲིལ་ནས་ན་ཞིང་མིག་དང་དང་རྒྱ་
མདོ་ག་སེར། །ལོང་དུ་གནས་ཚེ་སློབ་འཕྲོག་ལུང་བ་དང་། །དགོངས་དང་སྐྱར་འབྲུངས་དུས་ན་ལྷན་པར་སློབ། །ལུང་
རྒྱང་ཅི་ཚེ་ཕྱོད་འཕྱོད་གང་བ་གཞོན། །ཅེས་པ་སྟེ། །དེ་ལ་དང་པོ་གནས་པའི་ས་པོ་བ་དང་། །མཚིན་པ་དང་། །རྒྱ་
མ་དང་། །ལོང་དང་བཞི་ལ་བརྟགས་ལ། །པོ་བར་གནས་པའི་ཚེ་སྟེག་པ་དང་། །སྐྱུག་པ་དང་ཟས་ཐོས་པའི་རྗེས་ལ་
ན་བ་དང་། །འཇུ་དཀའ་བའི་རིགས་དང་ཆང་ཟན་པོ་སྟེ་རྩིང་པ་དང་། །ཆང་གསར་ལ་མ་ལྷགས་པ། །ཤི་བའི་ཤ་
རྩམས་གཞོན་ཅིང་། །ནམ་ལྗེ་གྱོན་པ་སོགས་ཉ་ཅང་ཕྱོད་དྲགས་པ་དང་། །ཡང་ཉ་ཅང་ལྷན་ཅིང་གང་དྲགས་པའི་དུས་

ན་ལྡང་དོ། །མཚིན་པར་གནས་པའི་ཚེ་མཚིན་ངི་དང་རོ་རྒྱལ་ན། རྒྱལ་གྱི་ཚིགས་པ་རྣམས་བཀའ་ཞིང་མཐེབ་
མོས་མཉེས་ན་པན་སྟམ་བྱེད་ཅིང་། མེད་དང་ཉི་མ་དང་ཟས་ཚོད་བཅུད་ཅན་དང་རུལ་པོ་སྐྱར་པོ་དེ་དག་ཐོས་པ་
ལས་ལྡང་། མཚིན་པར་རྒྱས་པའི་ཚེ་ན་སྲ་ལ་ཁངས་ཤིང་སྐྱོན་ལྟར་ན་བ་དང་རྒྱུ་མར་གནས་པའི་ཚེ་ན་ཞིང་རྒྱ་
ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་ཉམས་དང་། ཡང་ན་འདྲིལ་ནས་ན་ཞིང་མིག་དང་རྒྱ་མདོག་སེར། ལོང་དུ་གནས་པའི་ཚེ་སྤོ་
འཁོག་བྱེད་ཅིང་ལུང་བ་དང་སྲ་དགོངས་དང་། ཆང་སྐྱར་སོགས་འབྱུང་དུས་ན། ལྷན་པར་སྤོ་ཞིང་ལྷན་ལྷན་གྱི་ངི་
ཚེ་ལ་ཚོད་གྱི་རིགས་འཕྲོད་ཅིང་གང་བ་གཞོད།

༡ གནས་སྐབས་དུས་ལ་བརྟག་པ།

གནས་སྐབས་དུས་དང་སྐྱར་ནས་བརྟག་པ་ལ། དང་པོ་ཚ་བའི་དུས་གྱི་རྟགས་དང་། བར་དུ་ཚ་གང་འཐབ་པའི་
དུས་གྱི་རྟགས། ཐ་མ་གང་བ་ལྷིང་ཆད་པའི་དུས་གྱི་རྟགས་བཅས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

༡༡ ཚ་བའི་དུས་གྱི་རྟགས།

དུས་གྱི་བརྟག་པ་དང་པོ་ཚ་བའི་དུས། །རྩ་གི་མས་རྒྱ་མདོག་སྐྱུག་ལ་ངི་རྒྱངས་ཚེ། །ལྷེ་སྐམ་གྱིང་ལ་ཁ་ཁ་དང་ག་
འགག །ལུས་ལྷི་གཉིད་ཚེ་གདོང་སྐྱུམ་མིག་སྤྲིན་དམར། །མཚིན་ངི་རོ་རྒྱལ་གཉིས་སུ་སྐྱུག་ཅིང་གཟེར། །མགོ་
དང་མིག་རུས་ན་ཞིང་མཚོགས་མ་ལྷི། །མེད་དང་ཉི་མས་ཚོས་ཚེ་ལྷན་པར་ན། །རུལ་སྐྱར་དག་ལུལ་རྗེས་ལ་ལྡང་བ་
ཡིན། །དེ་ཉིད་སྐྱུག་པའི་ཚ་བ་རྒྱས་ཞེས་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། བད་རང་གི་དུས་གྱི་བརྟག་པ་ལ་དང་པོ་ཚ་བའི་དུས་
ལ་རྩ་གི་མས་ཤིང་རྒྱ་མདོག་སྐྱུག་ལ་ངི་རྒྱངས་ཚེ། །ལྷེ་སྐམ་ཞིང་གྱིང་ལ་ཁ་ཁ་བ་དང་དང་ག་འགག་ལུས་བྱིང་ལྷི་ལ་
གཉིད་ཚེ་གདོང་སྐྱུམ་ཞིང་མིག་གི་སྤྲིན་པ་དམར་བ་དང་། མཚིན་ངི་དང་རོ་སྤོད་རྒྱལ་གཉིས་སུ་སྐྱུག་ཅིང་གཟེར་
བ་དང་། མགོ་དང་མིག་གི་རུས་པ་ན་ཞིང་མཚོགས་མ་ལྷི་ལ་མེད་དང་ཉི་མས་ཚོས་པའི་ཚེ་ལྷན་པར་ན་བ་དང་། ཟས་
སྤོད་རུལ་པོ་སྐྱར་པོ་དག་ལུལ་གྱི་ལས་བྱས་རྗེས་ལ་ལྡང་བ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ལ་སྐྱུག་པའི་ཚ་བ་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་
བའོ། །

༡༢ བར་དུ་ཚ་གང་འཐབ་པའི་དུས་གྱི་རྟགས།

འཐབ་པ་སྐྱུག་པོས་མཉམ་གནས་ལམ་བགགས་པས། །མཉམ་གནས་སྤོད་གྱི་རྩ་ནང་ཀུན་ཏུ་ཞུགས། །རྒྱང་ལྷག་
ཕར་འཕོར་རྒྱར་འཕོར་འདེད་ཅིང་རྒྱ། །དུས་མེད་རྒྱན་དུ་བྱུག་ཚེ་སྐྱང་ཐབས་ལྡང་། །ཉིན་མོ་རྩུང་བདེ་མཚན་མོ་
རྒྱན་དུ་ན། །ལྷོགས་ཤིང་དུགས་བྱས་དུས་ན་བདེ་སྐྱུམ་བྱེད། །ཤ་ཞུ་པགས་པ་སྐམས་ལ་རྩ་རྣམས་རྒྱས། །བསིལ་
ཚོད་ཟས་སྐྱན་ཅིས་ཀྱང་ཕན་གཞོད་རྒྱང་། །འདི་ནི་སྐྱུག་པོ་འབྲུགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །གསོ་དཀའ་ཕལ་ཆེར་འཚི་
བ་མང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། འཐབ་པ་ནི་སྐྱུག་པོས་མཉམ་པོར་གནས་གྱི་ལམ་བསྐྱགས་པས་མཉམ་གནས་གྱི་ཚེ་
སྤོད་གྱི་རྩ་ནང་ཀུན་ཏུ་ཞུགས་ཤིང་། །རྒྱང་གིས་ལྷག་བྱི་ཡུལ་དུ་ཕར་འཕོར་རྒྱར་འཕོར་བྱེད་ལ་འདེད་ཅིང་རྒྱ་བས་

དུས་ངེས་པ་མེད་པར་རྒྱན་དུ་བྱུག་ཆེ་བར་སྤྲོད་ཐབས་ལྡང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཉིན་མོ་ཅུང་ཟད་བདེ་ལ་མཚན་མོ་རྒྱན་
དུ་ན་བ་དང་། མྱོད་པ་ལྟོགས་ཤིང་ཕོ་བར་དུགས་བྱས་པའི་དུས་ན་བདེ་སྤྲོམ་བྱེད་ཅིང་། ཤ་ལུ་བ་སྟེ་བྱིན་ལུས་
ཀྱི་པགས་པ་སྐམས་ལ་རྩ་རྣམས་མངོན་པར་རྒྱས་ཤིང་། བསིལ་བ་དང་རྩོ་བའི་ཟས་དང་སྤྲོན་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཕན་
གཞོན་ཅུང་བས། འདི་ནི་སྤྲོག་པོ་འབྲུགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་གསོ་བ་དཀའ་ཞིང་ནད་འདིས་ཐེབས་ཆེ་པལ་ཆེ་བ་འཆི་
བ་མང་བ་ཡིན།

༡༩ ཐམ་གང་བ་སྤྲིང་ཆད་པའི་དུས་ཀྱི་རྟགས།

ཐ་མར་ལུས་གང་ཉམ་རྒྱང་ཟས་མི་འཇུ། །སྟེག་སྤྲུག་འགངས་རྗེས་ན་ལ་འཁྲུ་ཡང་སྲིད། །སྟོ་འཁྲོག་འགྱིང་ཞིང་
རྒྱ་དང་སིངས་སྟེག་གཞོན། །ཅེས་པ་སྟེ། བད་རང་ཐ་མའི་དུས་སུ་ལུས་པོ་གང་ལ་ཉམ་རྒྱང་ཞིང་ཟས་ཀྱི་རིགས་
མི་འཇུ་ལ་སྟེག་པ་དང་སྤྲུགས་པ་རྟག་ཅིང་འགངས་རྗེས་སུ་ན་ལ་འཁྲུ་བའང་སྲིད་པ་དང་སྟོ་ཞིང་འཁྲོག་ལ་
འགྱིངས་ཤིང་རྒྱ་དང་སིངས་པོ་སྟེ་ཆང་གི་ཐ་མ་སྟེག་ཅེས་ཡལ་ནས་ནལ་ནལ་པོར་སོང་བ་གཞོན་དོ། །

༢ བད་རིགས་དབྱེ་བའི་སྟོ་ནས་བརྟག་པ།

དེ་ལ་བྱེར་བའི་རྟགས་དང་། རྒྱས་པའི་རྟགས་དང་། འགྱིངས་པའི་རྟགས། འདྲིལ་བའི་རྟགས་བཅས་རྣམ་པ་
བཞི།

༡༠ བྱེར་བའི་རྟགས། བྱེར་བ་ལའང་སོ་སོའི་རྟགས་བསྟན་པ་དང་། འབྲུལ་མེད་ཀྱི་གདམས་པ་བསྟན་པ་གཉིས་
སོ། །

༡༡ ལྷིའི་རྟགས།

རིགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བརྟག་ན་བྱེར་བ་ནི། །མགོ་དང་མིག་རུས་ན་ཞིང་ལུས་ཀུན་བཅེ། །ལུས་ལྷི་སྤྲིད་པ་སྤྲུང་ལ་ཤེད་
ཉམ་འབྲི། །མཚན་དྲི་རོ་རྒྱབ་རྩིབ་ལོགས་གཟེར་ཞིང་འབྲུག། །སྤལ་ཚོགས་བརྗེས་ན་ཕན་སྤྲོམ་བཤུལ་ག་
འཕྲིག། །ལུད་པ་ལྷག་བཅས་སྤྲུག་པོ་ལུ་བར་བྱེད། །མཁལ་རྟེན་བརྟུ་སྤལ་ཚོགས་གཞི་བྱིན་ཉམ་ན། །ངེས་མེད་འཕོ་
ཞིང་ན་ལ་སྤྲུག་སྤྲོམ་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རིགས་ཀྱི་སྟོ་ནས་བརྟག་ན། བྱེར་བ་ནི་མགོ་བོ་དང་མིག་གི་རུས་པ་
རྣམས་ན་ཞིང་ལུས་ཀུན་བཅེ་བར་བྱེད་ལ། ལུས་ལྷི་ཞིང་སྤྲིད་པ་སྤྲུང་བ་སྟེ་བྱ་མི་འདོད་པ་ལ་ཤེད་དང་ཉམས་འབྲི་
བར་བྱེད། མཚན་དྲི་དང་རོ་རྒྱབ་དང་རྩིབ་མའི་ལོགས་སུ་གཟེར་ཞིང་འབྲུག་པར་བྱེད། །སྤལ་ཚོགས་པ་བརྗེས་ན་
ཕན་སྤྲོམ་བྱེད་ཅིང་བཤུལ་ག་རྣམས་འཕྲིག་པ་དང་། །ལུད་པ་ལ་ལྷག་བཅས་མདོག་སྤྲུག་པོ་ལུ་བར་བྱེད་ཅིང་
མཁལ་མ་རྟེན་པ་བརྟུ་སྤལ་དང་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་གཞི་བྱིན་པའི་ཉམ་སོགས་ན་བ་དང་། །ངེས་པ་མེད་པར་
གཟེར་འཕོ་ཞིང་ན་ལ་སྤྲུགས་པ་སྤྲོམ་བྱེད།

ག ༢ བྱད་པར་གྱི་ཉམས།

བྱད་པར་མགོ་ལ་བྱེར་ན་མཚོགས་མ་ལྟེ། །མིག་རུས་ན་ཞིང་སྐྱ་ལྷག་མི་ཚོད་འཇག་ །སྙིང་ལ་བྱེར་ན་སྐྱོ་འདར་
སྙིང་མི་དགའ། །གཉིད་མེད་ཆང་འབྲུངས་དུས་ན་སྐྱ་མི་བཟོད། །སྟོད་རྒྱུངས་ཤོད་བཅུད་མེ་བཙམ་པན་སྐྱེད་
མེད། །སྟོར་བྱེར་རོ་རྒྱབ་ཚ་ལྷི་དུམ་རེ་ན། །ལུད་པ་ལྷག་བཙམ་སྐྱུག་ལམ་ཡུན་དུ་འབྱུང་། །གཏར་སྐྱབ་སྟོ་བཙམ་
སྐྱེད་མེད་ཤོད་བཅུད་གཞོད། །མཚེར་པར་བྱེར་པ་གཡོན་གཟེར་ཤོས་ཚེ་ན། །ཞེ་འཁྲུན་བྱེད་ཅིང་གཏོང་པ་སྐྱུག་
པོར་འགོ། །མཁལ་བྱེར་རྟེན་པ་འཁོར་ཞིང་རྟེན་པ་སྐྱེ། །བརྟ་སུལ་མཁལ་རྩ་འཕྲིག་ཅིང་རྩ་མཛོད་དམར། །བསམ་
མེར་བྱེར་ན་པོ་མོའི་མཚན་མ་ནས། །ལྷག་སྐྱ་མི་ཚོད་རྒྱན་དུ་འབྱུངས་པ་ཡོད། །ཤ་སྐྱགས་ལ་བྱེར་གོ་ལེར་ཚ་ཞིང་
ན། །རྩར་བྱེར་རྩ་རྒྱས་མདོག་ནག་སྟོད་ཅིང་སྐྱངས། །ཚིགས་བྱེར་བརྒྱུད་བསྐྱུལ་དཀའ་ཞིང་ཚིགས་མགོ་
སྟོམ། །ལྷི་ཞིང་ཤོད་ཆེ་བཅུད་གཞོད་སྐྱུལ་ཉམས་ན། །མཁལ་བྱེར་ཚིགས་པའི་རྒྱུད་ན་བཤུལ་ཤ་འཕྲིག་ །ལ་བྱེ་
མནན་བཙོར་བཀའ་ན་པན་སྐྱུལ་བྱེད། །ཅེས་པ་སྟེ། དེའང་བྱད་པར་མགོ་ལ་བྱེར་ན་མཚོགས་མ་ལྟེ་བ་དང་། །མིག་
གི་རུས་པ་ན་ཞིང་སྐྱ་ལྷག་མི་ཚོད་པར་འཇག་པར་བྱེད། །སྙིང་ལ་བྱེར་ན་རིག་པ་སྐྱོ་ཞིང་འདར་བའམ་ཡང་ན་སྙིང་
མི་དགའ་བ་དང་། །མཚན་ལ་གཉིད་མེད་ཅིང་ཆང་འབྲུངས་པའི་དུས་ན་བསྐྱ་མི་བཟོད་པའི་བྱུག་ཆེ་ཞིང་། །སྟོད་
བརྒྱུངས་ཤིང་ཤོད་དང་བཅུད་ཅན་མེ་བཙམ་རིགས་བྱས་པས་པན་སྐྱེད་མེད། །སྟོ་བར་བྱེར་ན་རོ་རྒྱབ་ཚ་ལ་ལྷི་ཞིང་
དུ་མར་ན་བ་དང་། །ལུད་པ་ལྷག་དང་བཙམ་པ་སྐྱུག་ལ་ལམ་པ་ཡུན་དུ་འབྱུང་ཞིང་། །གཏར་གའི་རིགས་དང་སྐྱབ་
དཔུད་སྟོ་བའི་བཙམ་གྱིས་སྐྱེད་མེད་ཅིང་ཤོད་དང་བཅུད་ །གཞོད་པར་བྱེད། །མཚེར་པར་བྱེར་བ་ན་གཞོགས་
གཡོན་ཕྱོགས་ལ་གཟེར་ཞིང་ཤོས་པའི་ཚེ་ན་བ་དང་ཞེ་འཁྲུན་པར་བྱེད་ཅིང་གཏོང་པའི་མདོག་སྐྱུག་པོར་འགོ།
མཁལ་མར་བྱེར་ན་རྟེན་པ་འཁོར་ཞིང་རྟེན་པ་སྐྱེ་བར་བྱེད། །བརྟ་ཤིའི་ས་སུལ་དང་མཁལ་རྩ་འཕྲིག་ཅིང་རྩ་
མཛོད་དམར་པོར་འོང་། །བསམ་མེར་བྱེར་བའི་ཚེ་ན་པོ་མོ་གང་ཡང་མཚན་མ་ནས་ལྷག་དང་རྟེན་མི་ཚོད་པར་རྒྱན་
དུ་འབྱུངས་པ་སྟེ་འཇག་པ་ཡོད། །ཤ་དང་བགས་པ་ལ་བྱེར་ན་ཁོལ་བྱུ་འམ་གོ་ལེར་ཚ་ཞིང་ན་བ་འབྱུང་། །རྩར་བྱེར་
ན་གང་བྱེར་གྱི་རྩ་རྒྱས་ལ་མདོག་ནག་སྟོད་ཅིང་སྐྱངས། །ཚིགས་ལ་བྱེར་ན་གང་བྱེར་གྱི་རྟེན་ལག་ནད་གྱིས་བརྒྱུད་
བསྐྱུལ་དཀའ་ཞིང་ཚིགས་ཀྱི་མགོ་སྟོམ་པ་དང་། །ལུས་སྐྱོ་ཞིང་ཤོད་ཆེ་ལ་བཅུད་རིགས་གཞོད། །སྐྱུ་བྱུ་དང་འབྲ་
བའི་ཉམས་སུ་ན་ལ། །སྐལ་ཚིགས་ཀྱི་མཁལ་བྱེར་ན་ཚིགས་པའི་རྒྱུད་ན་ཞིང་པན་རྩུན་གྱི་བཤུལ་ཤ་འཕྲིག་ཅིང་།
ཚིགས་པའི་ལ་བྱེ་བ་མནན་ཞིང་བཙོར་ལ་བཀའ་ན་པན་སྐྱུལ་བྱེད།

ལ ༢ འཁྲུལ་མེད་གྱི་ངེས་པ་བསྟན་པ།

དེ་ལྟར་བྱེར་ཉམས་སྐྱ་ཚིགས་ཅི་འབྲ་ཡང་། །མདོར་ན་པོ་མཚིན་ནད་དང་བསྐྱེངས་པས་ཤེས། །རེ་མོས་ནའམ་
སྐར་དུས་པོ་མཚིན་ན། །ཕྱིས་གཞན་ནད་བྱུང་སྐར་ནད་མེད་ན་ངེས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་གྱིས་བྱེར་བའི་ཉམས་

སྤྲོ་ཚོགས་པ་ཅི་འདྲ་བྱུང་ཡང་མདོར་ན་སྤྲོ་ག་པོ་ཡིན་ན་པོ་མཚིན་གྱི་ནད་དང་བསྐྱོད་ས་པ་ཞིག་འོང་བས་ཤེས།
རེས་མོས་ཀྱིས་ན་བའམ་ཡང་ན་སྤྲོ་དུས་པོ་བ་དང་མཚིན་པ་ན་སྤྲོ་ཕྱིས་གཞན་གྱི་ནད་བྱུང་བ་དང་སྤྲོ་གྱི་ནད་དེ་
མེད་ན་པོ་མཚིན་ན་བ་དེས་སྤྲོ་ག་པོ་ཡིན་པར་ངེས།

༡༢ སྤྲོ་ག་པོ་རྒྱས་པའི་ཉམས།

སྤྲོ་ག་པོ་རྒྱས་ལ་དོལ་དང་མ་དོལ་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྲོ་ག་པོའི་ནད་དེ་རྒྱས་ལ་བདོལ་བ་དང་མ་བདོལ་བ་
གཉིས་ཡོད།

༡༣ མ་དོལ་བའི་ཉམས།

མ་དོལ་སྤྲོ་ག་པོའི་ཁྲག་ཚད་རྒྱས་པའི་ཉམས། །དང་པོ་ཚ་བའི་དུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན། །ཞེས་པ་སྟེ། མ་བདོལ་
བར་སྤྲོ་ག་པོའི་ཁྲག་དང་ཚད་པ་རྒྱས་པའི་ཉམས་ནི་དང་པོ་ཚ་བའི་དུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཅིན་ལ།

༡༤ སྤྲོ་ག་པོ་དོལ་བའི་ཉམས།

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ན་ཁྲག་རྩལ་དོལ་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ཡང་མ་ཞུ་བའི་གནས་རྒྱས་དུད་ལུ་སྤྲོ་ག་ །ཞུ་བའི་གནས་སུ་རྒྱས་ན་
ཁྲག་ནག་འཇུ། །བར་དུ་རྒྱས་ན་གཉིས་ཀར་དོལ་བར་འགྱུར། །ཞེན་ཐུར་གཉིས་པོ་གང་དུ་དོལ་གྱུར་གྱང། །དེ་
ལ་ཁྲག་ལམ་ཚོད་དང་མ་ཚོད་གཉིས། །དོ་བོ་བྱད་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ལམ་ཚོད་བྱུངས་ཁྲག་མ་ཤོར་
ནད་ཁྲག་ཐོན། །བྲུག་མེད་ལུས་ཡང་དང་ག་བདེ་ན་འཚོ། །ཁྲག་ལམ་མ་ཚོད་མང་དུ་སྤྲོ་གས་ལུས་རྗེས། །ཁྲག་
ནག་དུད་ལུ་མ་བྱད་བདེ་སྟོབས་མེད། །དང་ག་འགགས་ན་ཕལ་ཆེར་གསོ་བ་དཀའ། །དོ་བོ་བྱད་པ་ཕལ་ཆེར་
བྱུངས་ཁྲག་ཤོར། །རྒྱ་དམར་ལུ་བ་ཆེ་ལ་ཅ་སྟོང་རྒྱག་ །སྟོ་སྟོང་མི་བདེ་དབྱགས་འདེག་སྐྱེ་འདབ་འདར། །སྟེ་
མཚུ་མེན་མོའི་བཀྲག་ཤོར་གདོང་པ་མེར། །སྟེ་ཅ་སྤྲོ་ག་ཅིང་པོལ་གོང་ཅུང་བྱད་གཡོ། །སྟོ་མ་དད་ཆེ་ལ་སྟོང་ལ་
གང་མོ་འདོད། །ཕལ་ཆེར་འཚི་ལ་འཚོ་བ་འགའ་འབྱུང་སྟེ། །ཅེས་པ་སྟེ། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ཚོན་ཁྲག་རྩལ་ཞིང་
དོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་མ་ཞུ་བའི་གནས་སོ་བར་རྒྱས་ན་ཁྲག་དང་བད་ཀན་རྩལ་པས་དུད་ལུ་སྤྲོ་གས། །ཞུ་
བའི་གནས་སུ་ལོང་དུ་རྒྱས་ན་རྒྱུང་ཁྲག་ནག་པོར་འཇུ། །ཞུ་མ་ཞུ་བའི་བར་དུ་རྒྱ་མར་རྒྱས་ན་མཁྲིས་པ་འདྲེས་པའི་
མེར་ཤས་ཅན་གྱེན་ཐུར་གཉིས་ཀར་དོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། །ཞེན་དང་ཐུར་གཉིས་པོ་གང་དུ་བདོལ་གྱུར་གྱང་དེ་
ལའང་ཁྲག་གི་ལམ་ཚོད་དང་མ་ཚོད་པ་གཉིས་དང། །དོ་བོ་བྱད་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ལས་ཁྲག་ལམ་
ཚོད་པ་ནི་བྱུངས་ཁྲག་མ་ཤོར་ཞིང་ནད་ཁྲག་ཐོན་པའི་ཉམས་སུ་བྲུག་མེད་ཅིང་ལུས་ཡང་ལ་དང་ག་བདེ་ན་འཚོ་བ་
དང། །ཁྲག་ལམ་མ་ཚོད་པ་ནི་མང་དུ་སྤྲོ་གས་པ་དང་འཇུ་བར་བྱས་རྗེས་ཁྲག་ནག་པོ་དུད་ལུ་སྤྲོ་ག་མ་བྱད་པར་འོང་
ཞིང་བདེ་སྟོབས་མེད་ཅིང་དང་ག་འགགས་ན་ཕལ་ཆེར་གསོ་བར་དཀའ་བ་ཡིན། །དོ་བོ་བྱད་པ་ནི་ཕལ་ཆེ་བ་བྱུངས་
ཀྱི་ཁྲག་ཤོར་ཏེ་རྒྱ་དམར་ཞིང་ལུ་བ་ཆེ་ལ་ཅ་སྟོང་པར་རྒྱག་ །སྟོ་བ་དང་སྟོང་མི་བདེ་ཞིང་དབྱགས་འཚང་བ་ལྟར་

ལྷོ་ལྷོ་འདྲེ་གཅིང་སྐྱེ་འདྲེ་བ་རྣམས་འདྲེ་བ་དང་། ལྷོ་དང་ཡས་མས་ཀྱི་མཚུ་དང་རྒྱུ་ལག་གི་སེའི་མཚེ་བཟུགས་
ཤོར་ཞིང་གཏོང་བ་སེར་བ་དང་། སྐྱེ་ཅ་སྐྱུགས་ཤིང་བོལ་གོང་ཅེ་རྒྱུང་སོགས་རྒྱུང་ཟད་གཡོ་བ་དང་། ལ་སྐྱོམ་དང་
ཆེ་ལ་སྐྱེང་ལ་གྲང་མོ་ལྷོག་པར་འདོད་ན་དེ་ཡིན། སལ་ཆེར་འཆི་ལ་འཚོ་བའང་འགའ་འབྱུང་གི་དོ། །

༡༣ ལྷོག་པོ་འབྱིངས་པའི་རྟགས།

ལྷོག་པོ་འབྱིངས་ལ་གལ་དང་མ་གལ་གཉིས། །མ་གལ་རྟགས་དང་བཅོས་ཐབས་སྤྱི་དང་འབྲ། །ཁྱང་བས་མགོ་
བྱིབས་སྣོད་ཚད་གལ་པ་ནི། །ཅ་རྒྱུད་ཕྱི་ལ་བྱིང་ཞིང་རྒྱུ་མདོག་ལྡང་། །ལུས་ལྷི་སྤྱིད་པ་སྐྱུར་ལ་དང་ག་
འབྱིབ། །མཚིན་དྲི་རོ་རྒྱུ་བ་ན་ཞིང་སྤྱོད་པ་འབྱུང་། །ལ་དྲི་མངལ་ལ་སྐྱུགས་ན་ཕན་སྐྱེལ་བྱེད། །རྩལ་གྲངས་ཞོ་
དར་གྲངས་རྗེས་སྤྱང་ཐབས་ལྡང་། །ཟས་དང་སྤྱོད་ལམ་དོ་ན་བདེ་བར་མདོན། །འབྱུང་ལ་ལོ་ལ་འཚོང་ལ་དྲི་མ་
སྐྱེལ། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷོག་པོ་འབྱིང་བ་ལ་གལ་པ་དང་མ་གལ་པ་གཉིས་ལས། མ་གལ་པའི་རྟགས་དང་བཅོས་
ཐབས་སྤྱི་དང་འབྲ་བ་ལས་སྐྱེར་དུ་མ་བཤད་ཅིང་། ཁྱང་བས་མགོ་བྱིབས་ཀྱི་སྣོད་ཚད་གལ་པའི་རྟགས་ནི་གོང་
ཅུའི་ཅ་རྒྱུད་ཕྱི་ལ་བྱིང་ཞིང་རྒྱུ་མདོག་ལྡང་བྱ་དང་། ལུས་བྱིངས་ལྷི་ལ་སྤྱིད་པ་སྐྱུར་ལ་བྱ་བ་མི་འདོད་ཅིང་དང་
ག་འབྱིབ་པ་དང་། མཚིན་དྲི་དང་རོ་རྒྱུ་བ་ན་ཞིང་སྤྱོད་པ་འབྱུང་བ་དང་། ལ་དྲི་མངལ་བ་རོ་མི་ཚོར་ཞིང་རྒྱན་བག་
ཅན་ལ་སྐྱུགས་པའི་ཆོ་ན་ཕན་སྐྱེལ་བྱེད་པ་དང་། རྩལ་ཞིང་གྲངས་པའི་རིགས་འབྱུང་བ་དང་། ཞོ་དང་དར་བ་
སོགས་བཅུང་ནས་གྲང་པའི་རྗེས་སྤྱང་ཐབས་ལྡང་ཞིང་ཟས་དང་སྤྱོད་ལམ་གཉིས་ཀ་དོ་ན་བདེ་བར་མདོན་པ་དང་།
གང་ཡང་འབྱུང་ལ་ལོ་ལ་འཚོང་ལ་དྲི་མ་སྐྱེལ་པོར་འབྱུང་རོ། །

༡༤ ལྷོག་པོ་འདྲིལ་བའི་རྟགས།

ལྷོག་པོ་སྐྱེན་དུ་འདྲིལ་ན་མཚིན་པ་དང་། །མཚེར་པ་ཕོ་ལོང་རྒྱུ་མའི་གནས་སུ་འབྱུང་། །སྤྱི་ལ་གཟེར་ཞིང་ན་
ལ་མནན་ན་འཕར། །གནས་དེ་ཆ་ཞིང་སྣོད་ལས་འཛད་དང་ག་འགག། །ཅ་རྒྱུད་ཕྱི་ལ་མཚོགས་རྒྱུ་མདོག་དམར་བར་
འོང་། །གསར་དུས་ཆགས་མོད་མཚིན་པ་ལྷ་བྱུར་གཉེན། །རྟོངས་ཤིང་རྩལ་ནས་གསོ་བར་སྐྱོབ་པ་ཡིན། །འདྲིལ་བ་
ཟགས་ན་གཏོང་དང་རྒྱུང་བོལ་གཡོ། །གསུམ་པ་ལྷི་སྤྱིར་གསུམ་པའི་ཅ་རྣམས་བཟུ། །ལྷོག་པོ་ཟགས་པའི་ཆ་རྒྱ་
མི་འཚོ་སྤང་། །ཅི་སྤྱིར་སྐྱེན་རོ་བཞིག་ཚད་རྒྱ་རྩུ་གསོག། །བསྐྱེལས་པས་མི་སྐྱོམས་རྒྱུ་ལས་འཛག་པ་
ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷོག་པོ་དེ་ཉིད་སྐྱེན་དུ་འདྲིལ་བའི་ཆོ་ན་མཚིན་པ་དང་མཚེར་པ་ཕོ་ལོང་རྒྱུ་མ་བཅས་པའི་
གནས་སུ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱི་ལ་གཟེར་ཞིང་ན་ལ་མནན་པའི་ཆོ་ན་འཕར་བ་དང་། གང་བྱུང་བའི་གནས་དེ་
ཆ་ཞིང་སྣོད་ལས་འཛད་ལ་དང་གའང་འགག། ཅ་རྒྱུད་ནི་ཕྱི་ལ་མཚོགས་པ་རྒྱུ་མདོག་དམར་བར་འོང་། དེ་ཡང་
གསར་དུས་ཆགས་མོད་དེ་འཕལ་དུ་མཚིན་པ་ལྷ་བྱུར་བཅོས་དཀའ་བས་གཉེན་ལ། །རྟོངས་ཤིང་རྩལ་ནས་
བཞིག་སྤངས་སོགས་གསོ་བར་སྐྱོབ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེན་དུ་འདྲིལ་བ་དེ་ཟགས་ན་རྟགས་ལ་གཏོང་དང་རྒྱུང་བའི་བོལ་

གཡོ་བ་དང་། གསུམ་པ་ལྷི་ཞིང་ལྷིང་ལ་གསུམ་པའི་ཅ་ནམས་བཟ་བ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་སྐྱུག་པོ་བཟགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
ཚ་བའི་རྒྱལ་ཡིན་པས་མི་འཚོ་བས་སྤང་དགོས་ཤིང་། ཅི་ལྟར་ན་སྐྱེན་གྱི་རོ་མ་སྐྱེན་སོགས་ཀྱིས་བཞུགས་ཚད་རྒྱ་རུ་
གསོག་ཅིང་། རྒྱ་དེའང་སྐྱེན་སོགས་ཀྱིས་སྐྱམས་པས་ཀྱང་མི་སྐྱོམས་པར་རྒྱུ་མར་གནས་པ་རོ་ལས་རིམ་པས་
འཇག་པ་ཡིན་ཞིང་།

༣ མཇུག་བསྟུ་བ།

ཁོང་ནད་ཕལ་ཆེར་སྐྱུག་པོའི་རྒྱལ་ཡིས་སྟེད། །མི་མཁས་མོངས་པས་དུག་དུ་འཛིན་པ་ཡོད། །ལ་ལས་ཚ་བ་ལ་ལས་
ཟང་བར་འཛིན། །ལ་ལས་ས་བདག་གདོན་དུ་འཛིན་པའང་ཡོད། །དེ་ལྟར་སྐྱུག་པོའི་ནད་ལ་བྱར་སྐྱིམས། །ཞེས་
པ་སྟེ། ཁོང་པའི་ནད་ཕལ་ཆེར་སྐྱུག་པོའི་རྒྱུས་བསྟེད་པ་དེ་ལ་སྐྱེན་པ་མི་མཁས་པ་ལ་ཅིག་མོངས་པས་དུག་དུ་རོས་
འཛིན་པའང་ཡོད། །ཡང་ངོས་མི་བེན་པ་ལ་ལས་ཚ་བ་དང་། །ལ་ལས་ཟང་བར་འཛིན། །ལ་ལས་ས་བདག་གི་
གདོན་དུ་རོས་འཛིན་པའང་ཡོད་པའི་འབྲུལ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་ལྟར་སྐྱུག་པོའི་ནད་འདི་ལ་བྱར་སྟེ་བརྟག་པ་
བསྐྱིམས་པ་གལ་ཆེདོ། །

བདུན་པ། བཅོས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ།

བཅོས་པའི་ཐབས་ལ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། བཅོས་པའི་ཐབས་སྐྱུག་པོ་སྤྱིའི་བཅོས་ཐབས་དང་།
བྱེ་བྲག་གི་བཅོས་ཐབས་གཉིས་དང་། །ཞར་བྱུང་དུ་གསོ་རྒྱལ་ཉེ་བར་གདམས་པ་བཅས་སོ། །

༡ སྤྱི་ཡི་བཅོས་ཐབས།

སྤྱི་ཡི་བཅོས་ཐབས་བས་སྟོད་སྐྱེན་དཔུད་བཞི། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱིའི་བཅོས་ཐབས་ལའང་བས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཅོས་པ་
དང་། སྟོད་ལམ་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཅོས་པ། སྐྱེན་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཅོས་པ། དཔུད་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཅོས་པ་བཅས་བཞིའོ། །

༡ བས་སྟོད་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཅོས་པ།

སྤྱི་ལ་བཅོས་ཐབས་བས་སྟོད་སྐྱེན་དཔུད་བཞི། །དང་པོ་བས་སྟོད་སྐོ་ནས་བཅོས་པ་ནི། །ཉ་དང་ཕག་པ་ག་མའི་
ཤ་གསར་དང་། །མཛོ་ཡི་ཞོ་དར་གནའ་དགོ་བ་ལང་ཤ། །སྐྱེན་མ་རྩ་དང་བསྐོལ་གངས་རྒྱལ་སོགས། །སྐྱུག་པོ་
ཚ་བ་རྒྱས་པའི་བས་སྟུ་བཤད། །འོད་བཅུད་བྲག་ཤུལ་ཀྱུན་ཏུ་སྤང་བར་བྱ། །གཙང་ཉ་རྒྱོད་གཡལ་ཤ་དང་ལུག་
ཤ་གསར། །གསར་འཇམ་སྐྱམ་སའི་བཅོད་རྩོལ་སོགས་པ། །སྐྱུག་པོ་གང་རྒྱུན་གཤམ་པའི་བས་སྟུ་བཤད། །འཇུ་
དཀའ་ལྷི་བསལ་ཉིན་གཉིད་གང་བ་སྤང་། །རྒྱན་མེད་རྩོ་སར་རྒྱལ་མ་ཐོན་ཅམ་བཅག །ཅེས་པ་སྟེ། སྤྱིའི་བཅོས་
ཐབས་ལ་བས་དང་སྟོད་ལམ་སྐྱེན་དཔུད་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་བས་སྟོད་ཀྱི་སྐོ་ནས་བཅོས་པ་ནི་ཉ་དང་ཕག་
པ་དང་། ག་མའི་ཤ་སར་ནི་སྤྱིར་ར་དང་གྲུ་བ་ལ་འདོད་ཅིང་བྱེ་བྲག་ར་མོ་སྐྱེས་ནས་ལོ་གཉིས་ལོན་པའི་ཤ་གསར་

ལ་བྱའོ་ཞེས་སྒྲ་ཉ་གསུངས། ག་མ་ནི་སྒྲན་མིང་སྒྲ་སྒྲོར་ངེས་པར་ནི་བོང་བྱའི་མིང་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཇི་
སྟེད་ཅིག་མཚིས་ཀྱང་ཉ་པག་གཞོན་དྲགས་པའི་ཤ་མ་སྒྲེས་པ་མ་ཡིན་པ། དར་ལ་བབས་པའི་ཚེ་ཆེ་དྲགས་པ་མ་
ཡིན་པ། རྒྱས་པའི་ཤ་རིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ་དེ་ཡང་སྒྲེས་ནས་ལོ་གཅིག་ལོན་པ་གྲ་ཡག་པ་དེའི་ཤ་ལ་ཡིན་པ་
དང་། མཛོ་མོའི་ཞོ་དང་དར་བ། གནའ་བ་དང་དམོ་བ། བ་ལང་སོགས་ཀྱི་ཤ་སྒྲན་མའི་རྩམ་པ་དང་། ར་རྒྱ་
འངམ་ཞིང་སྟོར་རྒྱང་བ་དང་། བསྐོལ་གང་གི་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲུག་པོའི་ཚ་བ་རྒྱས་པའི་ཟས་སྲུབ་ཤད་པ་སྟེ་
བསྟེན་དགོས་ཤིང་། རོད་བརྟུང་དང་དྲག་ལྷུང་གི་ལས་ཀུན་དུ་སྟངས་བར་བྱ། གཙང་སྟེ་བོད་དུ་གོ་བདེ་བར་བཏང་
བ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱང་གི་ཉ། རྟོད་གཡག་སྟེ་འབྲོང་གི་ཤ་དང་། ལྷག་ཤ་གསར་པ། གསར་ཞིང་འངམ་པ་སྐྱམ་སའི་ཟན་
རོན་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲུག་པོ་གང་རྒྱུན་གྱིས་གབ་པའི་ཟས་སྲུབ་ཤད་པ་ཡིན་ལོ། །ཟས་འཇུ་དཀའ་བ་ལྷི་བ།
བསེལ་བའི་རིགས་སོགས་དང་ཉིན་གཉིད་ལོག་པ་དང་གང་བའི་རིགས་སྟངས། ལྷན་མེད་ཅིང་བོ་སར་རྒྱལ་མ་ཐོན་
ཚམ་རྒྱང་པས་བཅག་པར་བྱའོ། །

༡ སྒྲན་གྱིས་བཙོས་པ།

དེ་ལ་ནད་གཞི་རིགས་དང་སྦྱར་བའི་བཙོས་པ་དང་། ལོ་མ་དུས་དང་སྦྱར་བའི་བཙོས་པ་གཉིས་སོ། །

༡༡ ནད་གཞི་རིགས་དང་སྦྱར་བའི་བཙོས་པ་ཐབས།

སྒྲན་གྱིས་བཙོས་པ་རྩི་དོ་སྟོ་དང་གསུམ། །ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲན་གྱིས་བཙོས་པ་ལ་རྩི་དང་དོ་དང་སྟོ་དང་སྟོ་བོད་ཆེ་བ་
དང་གསུམ་ལས།

ལ། རྩི་སྦྱོར་བསྟན་པ།

རྩི་སྦྱོར་ཨ་རུ་བྲག་ལུག་འདུ་བ་སྟོམས། །རྩ་གང་གུར་གུམ་སྟོ་མཚིན་ལ་གོན་ཡིན། །སེ་འབྲུ་བསེ་ཡབ་སྟར་བུ་ལུ་
སྲུ་དང་། །མ་རུ་ལྷུང་པལ་བི་བི་ལིང་དང་བདུན། །བད་ཀན་ཚ་བ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན། །ཉིག་ཏ་བ་ཤ་ག་
ཡིས་ཁྲག་མཁྲིས་གསོད། །ཚ་སྟོ་བས་ཆེ་ན་གི་ཐམ་ཚན་དན་བསྟན། །གང་བ་ཆེ་ན་དེ་ལིས་སྟེ་གཤེར་
བསྟན། །སྟོད་སྟོད་བར་གནས་བུར་དཀར་སྦྱང་རྩི་བསྟན། །སྒྲུག་པོ་མ་ལུས་འཛོམས་པའི་སྦྱི་སྒྲན་ཡིན། །ལྷད་
པར་སྒྲུག་པོ་ཚ་བ་རྒྱས་ལ་བསྟན། །ཞེས་པ་སྟེ། རྩི་སྦྱོར་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བུ་ཨ་རུ་དང་། བརྟན་མོ་ལྷ་བུ་བྲག་ལུག་
གཉིས་པོ་ནི་འདུ་བ་སྦྱི་སྟོམས་ཀྱི་སྒྲན་དང་། རྩ་གང་དང་གུར་གུམ་གཉིས་རྩ་གང་སྟོ་དང་གུར་གུམ་མཚིན་པའི་ལ་
གོན་ཡིན་པ་དང་། ལྷོན་པོ་སེ་འབྲུ་དང་བསེ་ཡབ། སྟར་བུ་ལུ་སྲུ་དང་། མ་རུ་ལྷུང་དང་། ལྷུང་ལ། བི་བི་ལིང་
དང་བདུན་པོ་བད་ཀན་ཚ་བ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་བདུན་སྦྱོར་ཡིན་པ་དང་། དམག་དཔོན་ཉིག་ཏ། བ་ཤ་གས་
ཁྲག་མཁྲིས་གསོད་པ་དང་། ཚ་བའི་སྟོ་བས་ཆེ་བ་ན་དེ་སྟེ་དུ་གི་ཐོད་ཚན་དཀར་པོ་བསྟན་པ་དང་། གང་བ་
ཆེས་ན་གོང་སྟེ་དེ་ལིས། སྟེ་ལྷུ་གཤེར་ཞེས་སྐ་རྒྱ་བསྟན་ཉེ་སྦྱོར་བ་རིགས་པས་དཔྱོད་དགོས་ཤིང་། སྟོད་སྟོད་

བར་གནས་བྱུང་ཀར་སྤང་ཚིས་བསྐྱར་ཞེས་པ་ནི་གོ་རིམ་བྱུང་མ་འབྲང་ཀྱང་བད་ཀན་སྟོན་ལ་གནས་པས་སྤང་།
སྤང་བྱུང་མ་བར་བྱུ་ཀར་གསུམ་གྱི་ཉམ་བསྐྱར་བཏང་བ་དེ་ནི་སྐྱུག་པོ་འོན་མེད་ལུས་པ་འཛོམས་པའི་སྐྱི་སྐྱོར་གྱི་
སྐྱུག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ནང་ནས་ཀྱང་ལྷན་པར་སྐྱུག་པོ་འམ་ཚ་བ་རྒྱས་ལ་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལ། རྗེ་སྐྱོར་བསྐྱུན་པ།

རྗེ་སྐྱོར་གང་ཐིགས་ཨ་རུ་བྲག་ལྷན་རྒྱལ། །བཅུན་མོ་བ་ཤ་ཀ་དང་རེ་སྐྱོན་པ། །ཚང་ཞི་སྐས་ལ་སྐྱོན་པོ་གཉེན་པོ་
མ་རུ་བྱུ་སྐྱར་བྱུ་གསུམ། །སྐྱུག་པོ་མ་ལུས་གསོ་བའི་སྐྱི་སྐྱུན་ཡིན། །རྗེ་ཉི་ཨ་ག་རུ་དང་ཚན་དན་བསྐྱུན། །སྐྱུག་
པོ་སྟོང་དང་སྟོག་རྩུ་བྱེར་བ་འཛོམས། །གི་ཤམ་ཚན་དན་དཀར་པོ་བསེལ་གསུམ་བསྐྱུན། །སྐྱུག་པོ་གསར་དུས་
ཚ་བ་རྒྱས་པ་སེལ། །རྩ་གང་རྒྱན་འབྲུམ་ཤིང་མངར་དོམ་མཁྲིས་བསྐྱུན། །སྐྱུག་པོ་སྐོ་ལ་བྱེར་བ་འཛོམས་པར་
བྱེད། །བོང་ང་དོམ་མཁྲིས་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་བསྐྱུན། །སྐྱུག་པོ་ཚ་བ་སྟོན་བྱུ་གལ་པ་འཛོམས། །ལྷམ་བྱུ་པག་ལྷག་
སྐྱུར་པའི་བར་བྱུན་བསྐྱུན། །རྩ་ཚིགས་བྱེར་བ་དུག་དང་འབྲ་བ་འཛོམས། །རྒྱ་སྐྱེགས་བྱུ་ཤེལ་འབྲས་ཡོས་བྱེན་
རོལ་གཙོད། །ད་ཉིག་བྱུ་རྒྱང་དུག་ཉུང་བྱུར་རལ་སྟོམ། །སྐྱར་བྱུ་རྒྱམ་ཚ་སྐྱུལ་ཤས་འབྲིལ་བ་འཛིག། །ད་ལིས་སེ་
འབྲུ་བྱོད་སྐྱུན་གལ་པ་སེལ། །སྐྱུན་ཉི་ཀར་བྱུ་རམ་སྤང་ཚིས་བསྐྱུར། །འདུས་ནད་གསོ་དཀའ་སྐྱུག་པོ་འཛོམས་
པའི་མཚོག། །ཅེས་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་རྗེ་སྐྱོར་ནི་གངས་ཐིགས་ཨ་རུ་བྲག་ལྷན་གསུམ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བྱུ་ལ། །བཅུན་མོ་
ལྷ་བྱུར་བ་ཤ་ཀ་དང་། །རེ་སྐྱོན་པ་དང་ཚང་ཞི་སྐས་ལ། །སྐྱོན་པོ་གཉེན་པོ་མ་རུ་པ་ཉ་དང་སྐྱར་བྱུ་བྱུ་སྐྱུ་གསུམ་
ནམས་ཀྱིས་སྐྱུག་པོ་འོན་མེད་ལུས་གསོ་བའི་སྐྱི་རི་རྗེ་སྐྱུན་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྟོང་དུ་སོ་སོའི་གཉེན་པོ་བསྐྱུན་དགོས་
པ་ནི་རྗེ་ཉི་ཨ་ག་རུ་དང་ཚན་དན་དཀར་པོ་གཉེས་བསྐྱུན་པས་སྐྱུག་པོ་སྟོང་དང་སྟོག་རྩུ་བྱེར་བ་འཛོམས། །གི་ཤམ་
དང་ཚན་དན་པོ་དང་རྩ་གང་གྱུར་ཀྱུམ་ལི་ཤི་སྟེ་བསེལ་གསུམ་བསྐྱུན་པས་སྐྱུག་པོ་གསར་པའི་དུས་ཀྱི་ཚ་བ་
རྒྱས་པ་སེལ། །རྩ་གང་དང་། །རྒྱན་འབྲུམ་དང་། །ཤིང་མངར་དོམ་མཁྲིས་བསྐྱུན་པས་སྐྱུག་པོ་སྐོ་ལ་བྱེར་བ་
འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །བོང་ང་དཀར་པོ་དོམ་མཁྲིས་དང་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་བསྐྱུན་པས་སྐྱུག་པོ་ཚ་བ་སྟོན་བྱུ་
གལ་པ་འཛོམས། །ལྷམ་བྱུ་ནི་རེ་རལ་དེ་ལ་བཞེད་པ་མང་ཡང་འདི་རྒྱལ་པོ་རེ་རལ་དང་། །པག་ལྷག་དང་སྐྱུར་པའི་
བར་བྱུན་བསྐྱུན་པས་ནད་རྩིང་པ་རྩ་དང་ཚིགས་ལ་བྱེར་བའི་དུག་དང་འབྲ་བ་འཛོམས། །རྒྱ་སྐྱེགས་དང་བྱུ་ཤེལ་ཚོ་
དང་། །འབྲས་བཙོས་པའི་ཡོས་ཀྱིས་བྱེན་བརྗོལ་སྐྱུགས་པ་གཙོད། །ད་ཉིག་དང་བྱུ་རྒྱང་དུག་ཉུང་ནམས་ཀྱིས་
བྱུར་བྱུ་རལ་བ་བསྟོམས། །སྐྱར་བྱུ་དང་རྒྱམ་ཚ་དང་སྐྱུལ་གྱི་ཤས་འབྲིལ་བ་འཛིག། །ད་ལིས་དང་སེ་འབྲུ་དང་བྱོད་
སྐྱུན་གསུམ་གྱིས་གལ་པ་སེལ། །སྐྱུན་ཉི་ཀར་དང་བྱུ་རམ་དང་སྤང་ཚིས་གོང་བཞིན་བསྐྱུར་བ་དེ་འདུས་པའི་
ནད་གསོ་བ་དཀའ་བ་སྐྱུག་པོ་འཛོམས་པའི་མཚོག་ཡིན་ནོ། །

ལ། རྗེ་སྐྱོར་བསྐྱུན་པ།

རྩོམ་གྱི་ཡང་ཀྱང་ལྷན་པར་དང་། སེ་ཚོན་བར་བྱམ་སྐྱེད་བྱ་ཡུང་བ་ལ། ཤོང་མ་ཆ་བསྐྱེད་གཙོ་ཡིན་དེ་ཡི་
 འཁོར། །ད་ལིས་ཤིང་ཆ་སྲུག་སྐྱེལ་ར་མཉེ་བ། སྐྱེ་ཉེས་ཞིབ་བཏགས་ཀ་རས་རྟ་བྱས་ལ། ཚེ་གང་ཚུ་བསེལ་
 བསྐོལ་བས་འཕུལ་ལ་བཏང་། སྐྱུག་པོ་ཀུན་འཛོམས་ཁྱད་པར་འབབ་པ་སེལ། ཚན་དན་ཅུ་གང་གྱུར་ཀུམ་མ་རུ་
 དང་། འུ་སྲུ་ཀ་ར་སྐྱུར་བ་ལྟག་པ་སྤྲད། སྐྱུག་པོ་ཁྱེད་ཚད་རྒྱས་པ་སེལ་བར་བྱེད། ཚེ་མཉམ་བཞི་ཐང་ལྟག་
 སྤྲད་སྐྱོ་སྐྱེག་འཛོམས། གྱུར་ཀུམ་དོམ་མཁྱིས་རྒྱ་སྐྱེགས་ཕུ་ཤེལ་ཅེ། འབྲས་ཡོས་ཀ་ར་སྐྱུར་གིས་སྐྱུག་པ་
 གཙོད། ཚོང་ཞི་རེ་སྐོན་ད་ཉིག་དུག་མོ་ཉུང་། ཤི་ཡང་ཀུ་རྣམས་འབྲས་ཐུག་ལ་བཏབ་སྟེ། ལྟག་པ་སྤྲད་པས་
 ཐུར་དུ་འཕྲུ་བ་གཙོད། འདུས་ནད་སྐྱུག་པོའི་གོང་ཁྱེད་འཛོམས་པར་བྱེད། ཚེས་པ་སྟེ། རྩོམ་གྱི་ཡང་ཀྱུ་ཐུན་ལྔ་
 དང་། ལྷན་པར་ཐུན་བཞི་དང་། སེ་ཚོན་གྱི་བར་བྱམ་ཐུན་གསུམ། ལྷན་བུ་ཐུན་གཉིས། ཡུང་བ་ཐུན་གཅིག་སྟེ་
 ལྔ་པོ་ཤོང་མ་དེ་ཆ་བསྐྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་འཁོར་ལྷ་བུར་ད་ལིས་དང་། ཤིང་ཆ་དང་། སྲུག་སྐྱེལ་
 དང་། ར་མཉེ་བ་དང་། སྐྱེ་ཉེས་ཞིབ་དུ་བཏགས་པ་ཀ་རས་རྟ་བྱས་ལ་ཆ་བར་གང་ཚུ་བསེལ་བ་དང་། གང་བར་
 བསྐོལ་བས་ཕུལ་ལ་བཏང་བས་སྐྱུག་པོའི་ནད་ཀུན་འཛོམས་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འབབ་པ་སེལ་ཞིང་། ཚན་དན་ཀར་པོ་
 ཅུ་གང་གྱུར་ཀུམ་མ་རུ་པ་ཉ་དང་། འུ་སྲུ་དང་ཀ་ར་རྣམས་སྐྱུར་བ་གོང་དང་ལྟག་པ་སྤྲད་དེ་བཏང་བས་སྐྱུག་པོའི་
 ཁྱེད་དང་ཚད་པ་རྒྱས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ། །ཡང་ན་ཆ་མཉམ་བཞི་ཐང་ལྟུང་ཐང་ལེ་ལྷན་ལྟག་པ་སྤྲད་
 པས་སྐྱོ་སྐྱེག་འཛོམས། གྱུར་ཀུམ་དང་དོམ་མཁྱིས་དང་རྒྱ་སྐྱེགས་ཕུ་ཤེལ་ཅེ། འབྲས་ཡོས་ནི་འབྲས་བཙོས་པ་དང་
 ཀ་ར་སྐྱུར་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱུག་པ་གཙོད། ཚོང་ཞི་དང་རེ་སྐོན་པ། ད་ཉིག་དང་དུག་མོ་ཉུང་དང་། ཤི་ཡང་རྣམས་
 འབྲས་ཀྱི་ཐུག་པ་ལ་བཏབ་སྟེ་གོང་དང་ལྟག་པ་སྤྲད་པ་བཏང་བས་ཐུར་དུ་འཕྲུ་བ་གཙོད་ཅིང་། འདུས་པའི་ནད་
 སྐྱུག་པོའི་རིགས་ཀྱི་གོང་ཁྱེད་མ་ལུས་འཛོམས་པར་བྱེད།

༡༢ ལོ་མ་དུས་དང་སྐྱུར་ནས་བཙོས་པ།

མེ་ཉོག་དང་པོ་རྒྱ་སྐྱུར་སྐྱུག་དུས་སྲ། སེ་འབྲུ་མ་རུ་གྱུར་ཀུམ་པི་པི་ཡིང་། སྲུག་སྐྱེལ་ཙོང་ཞི་ཀ་རས་ལ་སྐྱུར་ས་
 བཏང་། ཡང་ན་སེ་འབྲུ་སྐྱུར་བུ་སྐྱུ་རུ་པ། །ད་ཉིག་སྐྱེར་འབྲུ་རྒྱ་ཀར་སྐྱུར་བ་བཏང་། སེར་པོ་མཁྱིས་ཐབས་སྐྱུག་
 དུས་དུག་མོ་ཉུང་། ཉིག་ཏ་ཤིང་མངར་འུ་སྲུ་ཀ་ཀོ་ལ། །དོམ་མཁྱིས་ཀ་ར་སྐྱུར་བས་ཞི་བར་འགྱུར། ཡང་ན་
 ཤིང་མངར་གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་དང་། ཉིག་ཏ་སེ་འབྲུ་དམར་པོ་གསུམ་ཐང་བཏང་། རྒྱ་བཤལ་སྐྱུག་དུས་ཙོན་དན་
 གྱུར་ཀུམ་དང་། ཅུ་གང་ཉིག་ཏ་ལྷན་པལ་བ་ལེ་ཀ། རྐྱུ་རུར་དང་སྐྱེར་བྱམ་ཀ་ར་སྐྱུར། རྒྱ་སྐྱེགས་ཁྱེད་བས་
 འཕུལ་བཏང་ཞི་བར་བྱེད། ཁྱེད་ཕུལ་དུང་འུ་སྐྱུག་དུས་སེ་འབྲུ་དང་། བཙོན་དང་འུ་སྲུ་སྲུག་སྐྱེལ་པི་པི་
 ཡིང་། བསེ་ཡབ་ཤིང་མངར་དོམ་མཁྱིས་སྐྱུར་སྐྱུར་བཏང་། ཞེས་པ་སྟེ། བཏང་ལྷགས་ནས་མེ་ཉོག་ལྷ་བུ་དང་པོ་
 རྒྱ་སྐྱུར་སྐྱུག་པོའི་དུས་སྲུ་སེ་འབྲུ་དང་མ་རུ་ ཕྱུར་དང་། གྱུར་ཀུམ་དང་པི་པི་ཡིང་སྲུག་སྐྱེལ་དང་ཙོང་ཞི་ཀ་རས་

ལ་སྒྲངས་ནས་བཏང་། ཡང་ན་སེའུ་སྒྲར་བྱ་དང་། སྐྱུ་རྩུ་ར་ད་ཉིག་དང་སྐྱུར་འབྲུམ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་ལ་འཕྲུ་ཚ་
 རིའི་རིགས་ཚ་བ་རྒྱ་ཚ་ལོ་མ་རྒྱ་ལོ་རྒྱ་རྒྱ་སྐྱེ་ཡུལ་སྐད་དུ་ལ་རྒྱུ་དཔལ་ཆེན་པ་ཞེས་རྒྱ་ཚ་ལ་འདོད་དོ་ཞེས་བྲ་
 ཉ་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱུར་པ་རྒྱ་ཚ་རིའི་རིགས་ལྷ་གསུངས་ཉེ་རྒྱ་མ་ཙུ། རྒྱ་ཚ། རྒྱ་བུན་པ། རྒྱ་རྒྱ་པ། རྒྱ་མ་ཚ་
 དང་ལྷ་ལས་རོ་རུས་ལས་བྱེད་རྒྱལ་སོགས་ལ་དཔགས་ན་རྒྱ་རིའི་རྒྱ་ལོ་མ་རྒྱ་ལ་བཏང་དོ། །སྐྱུག་མདོག་
 སེར་པོ་མཁའི་པ་འཐབས་ནས་སྐྱུག་པའི་དུས་སུ་དུག་མོ་ཉུང་དང་། ཉིག་ཉ་དང་། ཤིང་མངར་དང་། ལུ་སྐྱུ་ཀ་ཀོ་
 ལ། རོ་མ་མཁའི་ཀ་ར་སྐྱུར་བས་ཞི་བར་འགྱུར་ལ། ཡང་ན་ཤིང་མངར་དང་། གསེར་གྱི་མེ་ཉོག་དང་། རྒྱ་གར་
 ཉིག་ཉ་དང་སེའུ་དང་དམར་པོ་གསུམ་ནི་བཙོད། རྒྱ་སྐྱེགས། འབྲི་མོག་གསུམ་ལ་པལ་ཆེར་མཐུན་པར་
 གསུངས་ལ། བྱང་པ་དང་བྱ་པ་བཟ་ཤིས་རྣམ་རྒྱལ་བ་གཉིས་ནི། ཚོས་བཙོད་ལྷ་མཁན་གསུམ་ལ་བཞེད་པ་གང་
 རིགས་ཀྱི་ཐང་བཏང་། རྒྱ་ཤལ་ཞེས་རྒྱ་ཚོས་ཀྱི་ལུ་བ་འབྲ་བསྐྱུགས་དུས་ཚུན་དཀར་པོ་དང་། ལུར་ཀུམ་དང་།
 རྒྱ་གང་དང་། ཉིག་ཉ་དང་། ལྷ་ལྷ་དང་། བ་ལེ་ཀ་དང་། སྐྱུ་རྩུ་ར་དང་། སྐྱུར་ལྷན་ཀ་ར་རྣམས་སྐྱུར་བ་རྒྱ་
 སྐྱེགས་ཀྱི་ལུ་བས་སུལ་ལ་བཏང་བས་ཞི་བར་བྱེད། ལྷག་ལུལ་གྱི་དུད་ལུ་ལྷ་བྱུར་སྐྱུགས་དུས་སེའུ་དང་། བཙོད་
 དང་། ལུ་སྐྱུ་དང་། སྐྱུག་སྐྱེལ། སི་པི་ལིང་། བསེ་ཡབ། ཤིང་མངར་དང་། རོ་མ་མཁའི་རྣམས་སྐྱུར་དང་སྐྱུར་ལ་
 བཏང་དོ། །

༣ དཔུང་གིས་བཙོས་པ།

དཔུང་དུ་སྒྲར་ག་བཤལ་དང་མེ་བཙོའ་དུགས། །གང་དགོས་ནད་ཀྱི་སྐབས་དང་སྐྱུར་ཉེ་བཙོས། །ཞེས་པ་སྟེ།
 དཔུང་དུ་ནད་དེ་ལྷུང་བས་གཏར་ག་དང་། བཤལ་དང་གང་འོས་སུ་མེ་བཙོའ་དང་དུགས་ལ་སོགས་པ་གང་དགོས་
 པ་ནད་ཀྱི་སྐབས་དང་སྐྱུར་ཉེ་བཙོས་པར་བྱའོ། །

༤ བྱེ་བྲག་གི་བཙོས་ཐབས་བསྟན་པ།

དེ་ནས་བྱེ་བྲག་བཙོས་ཐབས་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །གནས་དང་དུས་དང་རིགས་དང་སྐྱུར་ཉེ་བཙོས། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་
 བྲག་བྱེ་བྲག་དུ་བཙོས་པའི་ཐབས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གནས་དང་། དུས་དང་། རིགས་དང་སྐྱུར་ཉེ་བཙོས་པར་
 བྱ་ལ།

༡ གནས་སའི་ཡུལ་དང་སྐྱུར་ཉེ་བཙོས་པ།

དང་པོ་གནས་དང་སྐྱུར་ཉེ་བཙོས་པ་ནི། །པོ་བར་གནས་ཆོ་བད་ཀན་གཙོ་བོར་བཙོས། །དང་པོ་མ་རུ་བཞི་ཐང་
 གཏོང་བ་བསྐྱུགས། །སྐྱེ་སྐྱེན་སེའུ་བཞི་དང་ལྷག་པ་སྟོན། །ཡང་ན་སེའུ་བཞི་དང་གུར་ཀུམ་དང་། །མ་རུ་ལུ་
 སུ་སྐྱུར་བྱ་སྐྱུར་ལ་བཏང་། །མཆིན་པར་གནས་ཆོ་ལྷག་ནད་གཙོ་བོར་བཙོས། །དང་པོ་ཉིག་ཉ་རུ་ཉ་བ་ཤ་ཀ། །མ་
 རུ་ལུ་ཤེལ་ཚེ་ཡི་བསྐོལ་གངས་བཏང་། །ཕྱི་མ་གུར་ཀུམ་བུན་དང་རྒྱ་གང་བརྒྱན། །རུ་ཐང་སྟོན་ཀ་ལྷག་ཚད་

ལྷ་ལ་བཏང་། བྱེ་མ་གཏར་གྱིས་མ་ཞི་དུར་བྱིད་དང་། རྟོང་ལེན་ཚ་ལའི་རིལ་བུས་བྱངས་སྐྱར་སྐྱར་། ལྷ་
 མར་གནས་ཚེ་མཁྲིས་པ་གཙོ་བོར་བཅོས། ཉིག་ཏ་མ་རུ་དུག་ཉུང་བསྐོལ་གངས་བཏང་། ཡང་ན་ཡིན་བཞི་ཐང་
 ཤིས་པ་ཡིན། བྱེ་མ་བྲག་ལུན་དུག་ཉུང་བོང་དཀར། རྟོམ་མཁྲིས་མ་རུ་ལུ་ལུ་ལུ་ར། ག་དུར་ཀར་སྐྱར་
 པའི་བྱེ་མ་བསྟེན། ཞི་བར་མ་རུས་ཤོང་ལྷར་བཤལ་གྱིས་སྐྱར་། ལོང་དུ་གནས་ཚེ་རླུང་ཉིད་གཙོ་བོར་
 བཅོས། རང་པོ་མ་རུ་བཞི་ཡི་བསྐྱུས་ཐང་བཏང་། སེ་འབྲུ་ཚ་བ་གསུམ་དང་བཟང་པོ་གསུམ། གྱར་ཀུམ་ཤིང་
 ཚ་བྱིར་ལུ་ར། ལྷ་ཚ་ལ་ལུ་ཚ་དང་བྱར་མ་སྐྱར། ལྷ་ཚན་འཕུལ་བས་སློལ་འཕྲོག་ལོང་རླུང་འཛེམས། ལྷ་ད་
 དུ་བྲག་ཆེ་འགགས་ན་མས་འཛེན་བྲ། ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་དང་པོ་གནས་དང་སྐྱར་ཉེ་བཅོས་པ་ནི། ཐོ་བར་གནས་
 པའི་ཚེ་བད་ཀན་ལྷར་གཙོ་བོར་བཏོན་བཅོས་དགོས་ཉེ་དང་པོ་བྱི་རླུང་གི་མ་རུ་བཞི་ཐང་གཏོང་བ་བསྐྱུས་པ་དང་།
 ལྷ་སྐྱེན་བྱི་རླུང་གི་སེ་འབྲུ་བཞི་པ་དང་ལྷག་པ་སྟོན། ཡང་ན་སེ་འབྲུ་བཞི་པ་དང་། གྱར་ཀུམ་དང་། མ་རུ་པ་ཉ་
 དང་། ལུ་སྐྱུ་སྐྱར་བྱ་རྣམས་སྐྱར་ལ་བཏང་། མཚན་པར་གནས་པའི་ཚེ་ལྷག་ནད་གཙོ་བོར་བཅོས་དགོས་པས།
 དང་པོ་ཉིག་ཏ་སྟེ་རྒྱ་ཉིག་ རུ་རྟ་དང་། བ་ཤ་ཀ་དང་། མ་རུ་སྐྱུར་དང་། ལུ་ཤེལ་ཚེ་རྣམས་བསྐོལ་གང་བཏང་།
 བྱེ་མ་རླུང་བྱི་མ་ལྷར་གྱི་གྱར་ཀུམ་མཚོག་བདུན་དང་། ཡང་ན་ལུ་གང་བྲག་ལུན་གྱར་ཀུམ་སྐྱེལ་སྐྱེལ་ལུ་རྟེན་
 དི་ལི་ལིང་ལུ་ཚལ་དཀར་ཉེ་བརྒྱད་གང་རིགས་སམ་ལྷག་པ་སྐྱར་ལ་བཏང་བ་དང་། ལུ་ཐུང་དང་སྟོན་ཀ་གཉིས་
 ལྷག་ཚོད་དང་སྐྱར་ལ་གཏར་བར་བྱའོ། རྟེ་ལྷར་གྱི་བྱེ་མ་དང་གཏར་གྱིས་མ་ཞི་ན། དུར་བྱིད་དང་། རྟོང་ལེན་
 དང་། ཚ་ལའི་རིལ་བུས་ཚན་ཆེ་རླུང་བྱངས་དང་སྐྱར་ཉེ་སྐྱར་འོ། ལྷ་མར་གནས་པའི་ཚེ་མཁྲིས་པ་གཙོ་བོར་
 བཏོན་ཉེ་བཅོས་དགོས། ལྷ་གར་གྱི་ཉིག་ཏ་དང་། མ་རུ་པ་ཉ། དུག་ཉུང་གསུམ་བསྐོལ་གང་བཏང་བའམ། ཡང་
 བྱི་རླུང་གི་ཡིན་བཞི་ཐང་ཤིས་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱེ་མ་བྲག་ལུན་དང་། དུག་མོ་ཉུང་། ཐོང་དཀར་པོ། རོམ་
 མཁྲིས་དང་། མ་རུ་སྐྱུར་དང་། ལུ་སྐྱུ་དང་། ལུ་རྟ་དང་། ག་དུར་ཀར་རྣམས་སྐྱར་བའི་བྱེ་མ་བསྟེན། དེས་
 ཞི་བར་མ་རུས་ན་ཤོང་ལྷར་བཤལ་གྱིས་སྐྱར་འོ། ལོང་དུ་གནས་པའི་ཚེ་རླུང་ཉིད་གཙོ་བོར་བཅོས་དགོས་པ།
 དང་པོ་རླུང་བྱི་མའི་མ་རུ་བཞི་ཡི་བསྐྱུས་ཐང་བཏང་། སེ་འབྲུ། ལྷ་ལིང་ཐོ་རིས་ཉེ་ཚ་བ་གསུམ་དང་། ལྷ་ཉི་ཀ་
 ཀོ་ལ་སྐྱེལ་སྐྱེལ་བཅས་བཟང་པོ་གསུམ། གྱར་ཀུམ། ཤིང་ཚ། བྱིར་དཀར་པོ། ལུ་རྟ་ར། ལྷ་ཚ་ལྷ་དང་། ལུ་རྟ་
 ཚ་དང་། ལུ་རམ་རྣམས་སྐྱར་བ་རྒྱ་ཚན་གྱིས་སྐྱེལ་བས་སྟོལ་འཕྲོག་བྱེད་པ་དང་ལོང་རླུང་འཛེམས། ལྷ་དུ་བྲག་ཆེ་
 ཞིང་འགགས་ན་རླུང་བྱི་མའི་སྟོར་བ་བར་པའི་ནི་རུ་ཉམས་མས་འཛེན་བྱའོ། །

༡ གནས་སྐབས་དུས་དང་སྐྱར་ནས་བཅོས་པ།

དེལ་དང་པོ་ཚ་བའི་དུས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་དང་། བར་དུ་ཚ་གང་འཐབ་པའི་དུས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས། ཐ་མ་གང་བ་
 ལྷིང་ཆད་པའི་བཅོས་ཐབས་བཅས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ནོ། །

༡། ཚ་བའི་དུས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས།

སྐྱུག་པོ་དུས་ཀྱིས་བཅོས་པ་ཚ་བའི་དུས། །རྩ་རྟེན་གྲ་བ་ཤ་ཀ་སྤུ་ཤེལ་ཅེ་མ་རུ་ལྷ་ཐང་སྐྱུག་པོའི་འཕྲལ་བྱུག་གཅོག་ །ཕྱེ་མ་ཚན་དན་གི་ཤམ་གྱུར་ཀུམ་དང་། །རྩ་གང་མ་རུ་ལྷ་སྤུ་བ་ཤ་ཀ། །ལྷ་ཏ་པལ་རེ་སློན་རྟེན་ཏ་བྲག་ །ལུན་ལམ། །ཀ་ར་སྐྱུར་ལ་སྐྱུམ་ཡར་བཏང་བར་བྱ། །ཡང་ན་ཨ་རུ་བྲག་ལུན་རེ་སློན་པ། །ཀྱི་ལྷི་པོང་ར་སྐྱུར་ཅི་ །མི་ཡང་ཀྱ། །ཀ་ར་སྐྱུར་བཏང་ཡང་ན་ཚན་དན་དཀར། །མྱི་ཤང་བསེལ་གསུམ་རྟེན་ཏ་བ་ཤ་ཀ། །རྩ་རྟེན་གྲ་ལུན་ །ཨ་རུ་ཀ་ར་སྐྱུར། །རྩ་གང་འཕྲལ་བས་སྐྱུག་པོ་རྒྱས་པ་འཛོམས། །སློང་ཀ་རུ་སྐྱུང་ལོང་ཅ་གནས་སྐྱུར་གཏར། །ཕྱེ་ །མ་གཏར་གྱིས་མ་ཞི་གོང་ལྟར་སྐྱུང། །ཞེས་པ་སྟེ། །སྐྱུག་པོའི་ནད་དེ་ལ་དུས་ཀྱིས་བཅོས་པ་ཚ་བའི་དུས་རུ་རྟ། །རྩ་ །གར་རྟེན་ཏ། །བ་ཤ་ཀ། །སྤུ་ཤེལ་ཅོ། །སྤྱུར་སྐྱུ་ལ་བཅས་ལྷ་ཐང་གིས་སྐྱུག་པོའི་འཕྲལ་བྱུག་གཅོག་ །ཕྱེ་མ་ཚན་ །དམར་པོ་དང་། །གི་མིང་དང་། །གྱུར་ཀུམ་དང་། །རྩ་གང་དང་། །མ་རུ་པ་ལ། །ལྷ་སྤུ། །བ་ཤ་ཀ། །ལྷ་ཏུལ་དང་། །རེ་ །སློན་པ། །རྟེན་ཏ་སྟེ་རྩ་རྟེན་ །བྲག་ལུན་རྣམས་ཀ་ར་སྐྱུར་ལ་གསུམ་ཡར་གཏང་བར་བྱ་ཞིང་། །ཡང་ན་ཨ་རུ་ར་བྲག་ །ལུན་དང་། །རེ་སློན་པ། །ཀྱི་ལྷེ་དཀར་པོ་དང་། །པོང་ར་དཀར་པོ། །སྐྱུང་ཅི་དོ་བོ། །མི་ཡུ་རྣམས་ཀ་ར་དང་སྐྱུར་བ་ །གཏང་བར་བྱ་ལ། །ཡང་ན་ཚན་དན་དཀར་པོ། །གི་མིང་། །རྩ་གང་། །ལི་ཤི། །གྱུར་ཀུམ་སྟེ་བསེལ་གསུམ། །རྟེན་ཏ་སྟེ་ །རྩ་རྟེན་དང་། །བ་ཤ་ཀ། །རྩ་རྟེན་དང་། །བྲག་ལུན་དང་། །ཨ་རུ་ར། །ཀ་ར་རྣམས་སྐྱུར་བ་རྩ་གང་སྟེ་བསྐོལ་གང་གིས་ །ཕུལ་བས་སྐྱུག་པོ་རྒྱས་པ་འཛོམས་ཤིང་། །པོ་བ་སོགས་སློང་དུ་བབས་ན་སློང་ཀ་གཏར། །མཚན་པ་སོགས་བར་དུ་ །རུ་སྐྱུང་གཏར། །རྩ་མ་སོགས་སྐྱུང་དུ་བབས་ན་ལོང་ཅ་བཅས་གསུམ་གནས་དང་སྐྱུར་རྟེ་གཏར་པོ། །དེ་ལྟར་གྱི་ཕྱེ་ །མ་གཏར་སོགས་ཀྱིས་མ་ཞི་ན་དུར་བྱིད་ཉོང་ལེན་ཚ་ལ་བཅས་ཀྱིས་གོང་ལྟར་སྐྱུང་བར་བྱའོ། །

༡༢ ཚ་གང་འཐབ་པའི་དུས་ཀྱི་བཅོས་ཐབས།

བར་དུ་འཕྲུགས་ཏེ་རྒྱུང་ཁྲག་འཐབ་པའི་དུས། །མ་གངས་བཅག་ཅིང་བསེལ་ཚོད་ལྷེ་ལྷུང་བཏང་། །སེ་འབྲུ་མ་རུ་ །སྐྱུར་བྱ་པི་པི་ལིང་། །བ་ཤ་ཀ་དང་ཀ་ར་སྐྱུར་བསྐྱུགས། །ཡང་ན་རྩ་གང་བདེ་བྱེད་རྒྱུང་དུལ། །མ་རུ་ལྷ་སྤུ་སྐྱུར་བྱ་ །བསྐྱེབས་ཏེ་བསྐྱེན། །རྩ་བ་ཏེ་པོའི་དུགས་ཀྱིས་འཕྲལ་བྱུག་བཅག་ །དེ་ལ་བདེ་སྐྱེད་རྒྱུང་ཡང་སྐྱོབས་བཟང་ །ན། །སློན་འགོ་ལྷན་བསྐྱེད་འཇམ་ཅིས་རྒྱུང་བསལ་ལ། །དུར་བྱིད་སྐྱུར་བྱ་དང་ཐལ་སྐྱུལ་གྱི་ཤ། །རྩ་ཚ་བྱ་རམ་ །སྐྱུར་བའི་བཤལ་གྱིས་སྐྱུང། །སྐྱུང་བའི་རྒྱུངས་མེད་འཇམ་ཅི་ནི་རུ་སྟེལ། །ལན་གངས་བཅུན་དགུ་ཅི་རིགས་ །བཏང་བྲས་ན། །རྒྱུང་མལ་གཞུག་ཅིང་ལོང་སྐྱུགས་ཁྲག་སྐྱུར་དབྱུང། །རུ་སྐྱུང་ཅེ་རྒྱུང་ལོང་ཅ་ལ་ཕྱེལ། །ལན་ །སློང་བརྩུ་གསུམ་ལོང་གསང་མེ་ཡིས་མནན། །དེ་ཡིས་འཐབ་པ་གནས་སུ་ཞི་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། །བར་དུ་ །སྐྱུག་པོ་འཕྲུགས་ཏེ་རྒྱུང་དང་ཁྲག་འཐབས་པའི་དུས་མ་གང་པ་སྟེ་མ་འཕྲུགས་པར་བཅག་ཅིང་ལ་རྩམ་བསེལ་བ་ །དང་ཚོད་གཉིས་ལྷེ་ལྷུང་ཞེས་སྟེལ་ལ་བཏང་ཞིང་སྐྱུན་དུ་སེ་འབྲུ་དང་། །མ་རུ་པ་ལ། །སྐྱུར་བྱ། །པི་པི་ལིང་། །བ་ཤ་

ཀ་དང་། ཀ་ར་ནམས་སྐྱར་བ་བསྒྲགས། ཡང་ན་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅུ་གང་བདེ་བྱེད་རྒྱུད་ཏུ་ལ། མ་རུ་པ་ལ། འུ་སྤྱ།
སྤྱར་བུ་ནམས་བསྐྱེད་པ་ཉེ་བཞེན། རྒྱ་བ་སྤེ་རྒྱ་ལོ་དང་། བྲག་སྐྱེ་ཏེ་བོ་གཉིས་བཅོས་པའི་དུགས་ཀྱིས་འཕྲལ་བྲུག་
བཅག་པའི་ནད་པ་དེ་ལ་བདེ་སྤྱེད་རྒྱུད་ཡང་ལུགས་བྱངས་སྟོབས་བཟང་ན་སྟོན་འགོ་ལུན་བསྐྱིདས་ཏེ་འཇམ་ཚི་
རྒྱུད་ཕྱི་མར་བཤད་པ་ལྟར་སྤེ་འཇམ་གྱིས་རྒྱུད་བསལ་ལ་རྗེས་སུ་དུར་བྱིད་དང་། སྤྱར་བུ་དང་། དུར་གྱི་ཐལ་བ།
སྐྱལ་གྱི་ཤ་དང་། རྒྱ་ཚྭ་དང་། བྱ་རམ་ནམས་སྐྱར་བའི་བཤལ་གྱིས་སྐྱར་། ནད་པ་དེ་སྐྱུངས་པའི་བྱངས་མེད་ན་
འཇམ་ཚི་ཚད་ལྡན་ཕྱི་རྒྱུད་བཟུ་འཇམ་ལན་ལེ་དང་། བེ་རུ་ཏེ་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བར་མ་གཉིས་གཉིས་སྤེལ་བ་ལན་
ཡངས་བདུན་དང་དགུ་ཅི་རིགས་པར་བཏང་བར་བྱས་ན་རྒྱུད་མལ་དུ་གཞུག་ཅིང་ལོང་སྤུགས་ཀྱི་ཁྲག་སྐྱམ་ཞིང་
དབྱུང་། རུ་བྱུང་དང་། ཚེ་རྒྱུད་དང་། ལོང་ཚ་གསུམ་མང་དུ་བཏོན་པ་མིན་པའི་རྩ་ཁ་བྱེ་ཅམ་བྱས་ལ་ཨན་སྟོང་
ཚིགས་པ་དང་པོ་བཅུ་གསུམ་པ། ལོང་གསང་ནི་རྒྱབ་ཀྱི་ཚིགས་པ་བཅུ་དུག་པ་དང་། མདུན་གྱི་ལྷེ་བའི་གཡས་
གཡོན་དུ་ཚོན་ལེ་བཅལ་བ་ལོང་ཐེར་དང་། དེ་ནས་གཡས་གཡོན་དུ་ཚོན་ལེ་བཅལ་བ་ནམས་མེས་མནན་པས།
དེ་ཡིས་སྐྱུག་པོ་འབབ་པ་རང་གནས་སུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །

ཀ༣ གང་བ་སྤྱིང་ཚད་པའི་བཅོས་ཐབས།

ཐ་མ་གང་བ་སྤྱིང་ཚད་བཅོས་པ་ནི། རྒྱུམ་ཚ་གསུམ་དང་བཞི་པའི་ཐང་མང་བཏང་། བྱེ་མ་སེ་འབྲུ་བཞི་སྟེང་ཕོ་
བ་རིས། མ་རུ་འུ་སྤྱ་སྐྱ་དང་ཀ་ར་སྐྱར། ཡང་ན་མ་རུ་འུ་སྤྱ་རྒྱུམ་ཚ་བསྐྱེན། བྱ་རམ་སྐྱར་བ་རྒྱ་ཚོན་འཕྲལ་ལ་
བཏང་། འཇམ་ཚི་བེ་རུ་ཏེ་སྤེལ་སྐབས་སུ་བསྒྲགས། རོ་བ་ལོང་གསང་དུག་བདུན་བརྒྱད་པ་བསྟོ། ལྟར་
བཤལ་བསལ་ཕྱོགས་རྒྱན་གངས་བསེར་བུ་སྐྱར་། རོ་ལ་བཅུད་པས་བད་རྒྱུད་ཞི་བར་བྲ། ཞེས་པ་སྟེ། ཐ་མ་
གང་བ་སྤྱིང་ཚད་པ་ལྟ་བུ་བཅོས་པ་ནི། རྒྱུམ་ཚྭ་ཨ་རུ་བཅའ་སྐྱ་སྟེ་གསུམ་དང་། དེ་སྟེང་པི་པི་ལིང་བསྐྱེན་པ་
བཅས་བཞི་པའི་ཐང་གཉིས་མང་དུ་བཏང་ཞིང་བྱེ་མ་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེ་འབྲུ་བཞི་སྟེང་ཕོ་བ་རིས་དང་། མ་རུ་སྤྱུར་
དང་། འུ་སྤྱ། སྐྱ་དང་ཀ་ར་ནམས་སྐྱར་བ་དང་། ཡང་ན་མ་རུ་སྤྱུར་དང་། འུ་སྤྱ་རྒྱུམ་ཚྭ་བསྐྱེན་པ་བྱ་རམ་དང་
སྐྱར་བ་རྒྱ་ཚོན་མོས་སྐྱལ་ལ་བཏང་བ་དང་། འཇམ་ཚི་དང་བེ་རུ་ཏེ་རྒྱུད་ཕྱི་མའི་བར་པ་ལྟར་ཚད་ལྡན་སྤེལ་བའང་
སྐབས་སུ་བསྒྲགས་ཤིང་། དབྱུད་མདུན་གྱི་ཕོ་བའི་གསང་དབྱུས་མ་དང་། ཚིགས་པ་བཅུ་གཉིས་པ། ལོང་གསང་
བཅུ་དུག་པ་དང་། ཡང་མདུན་ལྷེ་བ་ནས་ཚོན་ལེ་གཡས་གཡོན་ལོང་ཐེར། དེ་ནས་ཚོན་ལེ་གཡས་གཡོན་དུ་
བཅལ་བ་ལོང་སྤུགས་གཉིས་དང་། ཚིགས་པ་དུག་པ་བདུན་པ། བརྒྱད་པ་ནམས་བསྟོ་ཞིང་གྟར་བཤལ་དང་
བསལ་བའི་ཕྱོགས་དང་རྒྱན་དང་གང་བ་བསེར་བུ་སྟེ་རྒྱུད་ནམས་སྐྱར་བ་དང་། རོ་ལ་བཅུད་པའི་ཟས་སྟོན་བསྟེན་
ན་བད་རྒྱུད་ཞི་བར་བྱེད་དོ། །

༣ བད་གཞི་རིགས་དང་སྐྱུར་ནས་བཅོས་པ།

དེ་ལ་སྐྱུག་པོ་བྱེར་བའི་བཅོས་ཐབས་དང་། རྒྱས་པའི་བཅོས་ཐབས། འགྲིངས་པའི་བཅོས་ཐབས། འདྲིལ་བའི་
བཅོས་ཐབས་བཅས་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

༡ སྐྱུག་པོ་བྱེར་བའི་བཅོས་ཐབས།

རིགས་ཀྱིས་བཅོས་པ་སྐྱུག་པོ་བྱེར་བ་ལ། །ལུང་ཀུམ་ཅུ་གང་ལྟུང་པལ་བ་ལེ་ཀ། །ཏིག་ཏ་སྐྱུ་ཅུ་སྐྱེར་ཕུན་ཀར་
སྐྱུར། །གང་བབས་ཅ་གཏར་བྱེར་རྒྱུང་དེ་ལིས་སེལ། །བྱེར་ཚབས་ཆེན་བསྐྱུ་བསད་སྐྱུང་བར་བྱ། །བསྐྱུ་བ་ཕག་
ཐག་མ་ལུ་ལུ་སྐྱུ་དང་། །སྐྱུར་བྱ་ཀར་སྐྱུར་བས་བྱེར་བ་སྐྱུ་ད། །ཡང་ན་སེ་འབྲུ་སེ་ཚོད་བར་ཕུན་དང་། །རེ་རལ་
ཕག་ཐག་ཀར་བ་འོས་དབུལ། །ཡང་ན་ཆ་ལ་འོ་མ་སྐྱུར་བས་བསྐྱུ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་སྐྱུག་པོ་སྐྱུ་ཅུ་སྐྱུ་ད། །སེར་
པོ་གསུམ་ཐང་སྟོད་ཅུ་བྱེར་བ་སྐྱུ་ད། །ཆ་ལ་ཚོས་གསུམ་ཐང་གིས་སྐྱུ་དེ་བྱེར་སྐྱུ་ད། །འདུས་ཉགས་ལུས་ལྷི་ལ་སྐྱུམ་
དང་ག་འགག། །སོ་བ་ན་ལ་ཅ་རྒྱའི་ཆ་བ་སྐྱུ། །དེ་དུས་སྐྱུ་སྐྱུ་ན་ཅི་སྐྱུར་བསྐྱུ་ཉེ་བསད། །དེ་རྗེས་དུར་བྱིད་ཉོང་
ལེན་ཆ་ལས་སྐྱུ་ད། །བད་སྟོབས་ཆེན་རིམ་པ་ཅི་རིགས་བསྐྱུར། །རྒྱུང་ན་སྐྱུངས་རྗེས་བྱེ་མས་བསད་པར་བྱ། །མ་
འདུས་བྱེར་བ་རང་སར་བསད་པ་ནི། །སྐྱུག་པོ་སྐྱུ་སྐྱུ་ན་བར་པའི་མདེ་ལ་སྐྱུར། །ཡང་ན་རྒྱས་པའི་སྐྱུ་བས་ཀྱི་བྱེ་མ་
ལ། །མགོར་བྱེད་དོམ་མཁྲིས་ཏིག་ཏ་མཚོ་ལུམ་བསྐྱུ་ན། །སྐྱེད་ལ་སྐྱོས་དཀར་རྩ་ཏི་ཨ་གར་བསྐྱུ་ན། །སྐྱོ་ལ་ཅུ་གང་
ཤིང་མངར་མཚལ་དཀར་བསྐྱུ་ན། །མཚིན་པར་བྲག་ལུན་གུར་ཀུམ་བ་ཤ་ཀ། །བྱུ་སྐྱེགས་སྐྱུངས་པའི་ལུ་བས་
འཕུལ་ལ་བཏང་། །མཚེར་པར་ལི་ཤི་གསེར་མེ་པི་པི་ལིང་། །མཁལ་མར་གྲོ་ཅི་སྐྱུག་སྐྱེལ་ལུམ་པ་
བསྐྱུ་ན། །བསམ་སེར་ཚོས་གསུམ་བསྐྱུ་ན་ཉེ་བྱིན་ལོང་གཏར། །དོན་ལྡ་རང་རང་ཅ་ལ་གཏར་བ་སྐྱེ། །མགོ་ལ་
གསེར་དབུལ་མཚོགས་གསང་ཅེ་རྒྱུང་གཏར། །བད་ཅུར་བྱེར་ན་ཅ་སྟོ་སྐྱུགས་ལ་སྐྱུང། །ཤུ་ལུགས་ཅ་ཅུས་བྱི་ཅུ་
བྱེར་བ་ལ། །ཁོང་བད་བསལ་ལ་དེ་རྗེས་རྒྱ་ལུམས་བྱ། །ཞེས་པ་སྐྱེ། །རིགས་ཀྱིས་བཅོས་པ་ནི་སྐྱུག་པོ་བྱེར་བ་ལ་
ལུང་ཀུམ་དང་ཅུ་གང་དང་ལྟུང་ལ་དང་བ་ལེ་ཀ་ཏིག་ཏ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཏིག་དང་། །སྐྱུ་ཅུ་ར་དང་། །སྐྱེར་ཕུན་ཀར་རྣམས་
སྐྱུར་ལ། །གང་བབས་ཅ་ནི་དོན་ལྡ་སྟོད་དུག་སེ་སེར་སྐྱེད་ལ་སྟོད་ཀ། །སྐྱོ་བར་དུག་འགོ། །མཚིན་པར་ཅུ་བྱུང་།
མཚེར་པར་སྐྱུ་ལག་རྒྱབ་ཅ། །མཁལ་མར་བྱིན་གཞུག་མཁྲིས་པར་མཁྲིས་ཅ་སྐྱེ་གཤའ་རིངས། །རྒྱ་མར་རྒྱ་ཅ།
པོ་བར་ར་ཅ་དང་དུག་འདུས། །བསམ་སེར་བྱིན་གཞུག་ལོང་ལ་ལོང་ཅ། །སྐྱུང་པར་ཡང་ལོང་ཅ་རྣམས་གཏར་བ་
སོགས་ཀྱིས་བྱེར་རྒྱུང་ན་དེས་སེལ་ལོ། །བྱེར་ཚབས་ཆེན་བསྐྱུ་བ་དང་བསད་པ་དང་སྐྱུང་བར་བྱ་བ་གསུམ་ལས་
དེའི་བསྐྱུ་བ་ལ་ཕག་ཐག་དང་མ་ལུ་སྐྱུ་དང་། །ལུ་སྐྱུ་དང་། །སྐྱུར་བྱ་དང་། །ཀར་སྐྱུར་བས་བྱེར་བ་སྐྱུ་ད་པ་དང་།
ཡང་ན་སེ་འབྲུ་དང་སེ་ཚོད་ཀྱི་བར་ཕུན་དང་བྱེ་སྐྱེས་རེ་རལ་གསུམ་པོ་ཕག་ཐག་དང་ཀར་སྐྱུར་བ་བ་འོས་དབུལ།
ཡང་ན་ཆ་ལ་དང་འོ་མ་སྐྱུར་བས་བསྐྱུ་སྐྱེ། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་སྐྱུག་པོ་བྱེར་སྐྱུ་ཅུ་སྐྱུ་ད་པར་བྱེད། །ཡུང་བ་སྐྱེར་པ་

ལྷུམ་ཙ་སྟེ་སེར་པོ་གསུམ་ཐང་གིས་སྟོན་དུ་བྱེད་བ་སྟུང། ཚ་ལ་དང་རྒྱ་ཚོས་བཙེད་ལྷན་ཏེ་ཚོས་གསུམ་ཐང་གིས་
 སྟོན་དུ་བྱེད་བ་སྟུང། དེ་ལྟར་བྱས་རྗེས་འདུས་པའི་རྟགས་ལ་ལུས་ལྗི་ལ་ཁ་སྐམ་པ་དང་དང་ག་འགག་ཅིང་པོ་བ་ན་
 ལ་ཙ་དང་རྒྱའི་ཚ་བ་སྟེ་བས་དེའི་དུས་སུ་སྤྱི་སྟོན་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཙི་སྟོར་བསྟེན་ཏེ་བསད་དགོས་ཤིང་། དེ་རྗེས་
 སུ་དུར་བྱིད་དང་ཉོང་ལེན་ཚ་ལ་བཅས་པས་སྦྱང་བར་བྱ་ལ་ནད་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་རིམ་པ་ཅི་རིགས་པར་བསྐྱར་བར་
 བྱ་ཞིང་། རྒྱང་ན་ཐེངས་གཅིག་སྦྱངས་པའི་རྗེས་སུ་འང་མ་ཞི་ན་ཕྱེ་མའི་རིགས་ཀྱིས་བསད་པར་བྱ་སྟེ། ཡང་ན་མ་
 འདུས་པར་བྱེད་བ་རང་སར་བསད་པ་ནི་སྟུག་པོ་སྤྱི་སྟོན་དང་བར་པའི་མདེ་ཁ་སྦྱར་ཞེས་གོང་གི་དོ་སྟོར་ལ་བྱེད་
 སྟུང་ཀྱི་ནི་བདེ་ཁ་སྦྱར་བའམ། ཡང་ན་གོང་དུ་རྒྱས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་ལ་ཁ་ཚར་མགོར་བྱེད་ན་དོ་མ་མཁྲིས་དང་
 ཏིག་ཏ་དང་མཚེ་ལྷུམ་བསྟན། སྟོང་ལ་བྱེད་ན་སྟོས་དཀར་དང་རྩ་ཏི་ཨ་གར་གསུམ་བསྟན། སྟོ་ལ་བྱེད་ན་ཙུ་གང་
 དང་ཤིང་མངར་ཚལ་དཀར་གསུམ་བསྟན། མཚིན་པར་བྱེད་ན་བྲག་ལྷན་དང་གྱུར་གྱུམ་བ་ཤ་ཀ་གསུམ་རྒྱ་སྟེགས་
 སྦངས་པའི་ཁྲ་བས་སུལ་ལ་བཏང་བ་དང་། མཚེར་པར་བྱེད་ན་ལི་ཤི་དང་། གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་དང་པི་པི་ལིང་
 གསུམ་དང་། མཁལ་མར་སྐྱ་ཙི་དང་སུག་སྟེལ་ལྷུམ་པ་སྟེ་ཉི་དགའ་གསུམ་བསྟན། བསམ་སེར་ཚོས་བཙེད་ལྷན་
 གསུམ་བསྟན་ཏེ་བྱིན་གཞུག་དང་ལོང་ཙ་གཏར་བ་དང་། དོན་ལྡར་རང་རང་གི་ཙ་ལ་གཏར་བར་བཤད་པ་སྟེ་གང་
 ཞེ་ན་སྟོང་ལ་སྟོན་ཀ་སྟོ་བར་དུག་འགོ། མཚིན་པར་བྱེད་ལྟུང་། མཚེར་པར་སྟོན་ལག་རྒྱབ་ཙ། མཁལ་མར་བྱིན་
 གཞུག་ན་མས་དང་། མགོ་ལ་གསེར་མདུང་དང་དེདུམ་མདུང་དང་མཚོག་གསང་དང་ཙེ་རྒྱུང་གཉིས་ན་མས་གང་
 རིགས་གཏར་བ་དང་ནང་ཙར་བྱེད་ན་དུར་བྱིད། ཐར་བྲ། རྒྱ་ཙ། རྒྱུ་ཙ། བལ་པོ་གྱུར་གྱུམ་གི་མི་མཚལ། རྒྱ་
 ཙ་ན་མས་ཞིབ་བཏགས་ཆང་གིས་རིལ་བུ་སྟན་མ་ཙམ་རིལ་བ་གངས་སྟོ་བར་དཔགས་ལ་རྒྱ་བསྟོལ་གྱིས་སུལ་ལ་
 བཏང་བྱང་པ་དམར་ཁ་བཟང་བ་དང་སྟེགས་སྟོན་ཚོམ་ཙམ་བརྒྱུངས་པར་ཤིང་མངར་པི་པི་ལིང་ཚ་ལ་པབས་ཙམ་
 བཅས་དར་གྱི་ལྷན་དུ་གཏུམས་ལ་སིངས་པོར་བསྟོལ་བའི་ཐང་དང་ལྷག་སྟོན་བྱས་སོ་སོའི་ལྷག་དང་སྟོན་འགོ་བྱི་
 རྗེས་ཕྱི་རྒྱུད་ལས་ལྷ་ལྟར་བྱས་པའི་ཙ་སྟོང་དང་ལྟོ་སྟོང་སྟེགས་ལ་སྦྱང། ཤ་དང་པགས་པ་ཙ་རུས་ཕྱི་དུ་བྱེད་བ་ལ་
 ཁོང་པའི་ནད་བསལ་ལ་དེ་རྗེས་སུ་རྒྱ་ལུམས་བྱའོ། །

༡༢ སྟུག་པོ་རྒྱས་པའི་བཙེས་ཐབས།

སྟུག་པོ་རྒྱས་ལ་དོལ་དང་མ་དོལ་གཉིས། ཞེས་པ་སྟེ། སྟུག་པོ་རྒྱས་པ་ལ་བདོལ་བ་དང་མ་བདོལ་བ་གཉིས་ཡོད་
 པ་ལས།

༡༣ མ་དོལ་བའི་བཙེས་ཐབས།

མ་དོལ་རྒྱས་པའི་བཙེས་ཐབས་གོང་དུ་བསྟན། ཞེས་པ་སྟེ། མ་བདོལ་བར་རྒྱས་པའི་བཙེས་ཐབས་ནི་གོང་དུ་
 བསྟན་ཟིན་ལ།

ལ༢ རྡོལ་བའི་བཙམས་ཐབས།

ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་མཚོ་རྡོལ་གྱི་ཐུར་གཉིས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལྷག་པོ་དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཏེ་དེ་ལ་འང་མཚོ་བརྡོལ་བར་
གྱུར་དང་ཐུར་གཉིས་དང་། །ཞར་བྱུང་ངོ་པོ་ཟད་པའི་བཙམས་ཐབས་གསུམ་མོ། །

ག༡ རྡོལ་བའི་བཙམས་ཐབས།

གྱུར་རྡོལ་སྟོབས་ལྡན་ལ་ཟས་རྩྭ་དཔ་ལ། །མི་གཙང་བྱུག་བདུག་རུས་ལུ་བྱུར་རྒྱ་སོགས། །ལུས་རྒྱངས་བསྐྱངས་
ལ་ནད་ལྷག་སྐྱུག་ཏུ་གཞུག། །ལྷག་ལམ་མ་ཚོད་རྒྱངས་མེད་བཙད་དགོས་ན། །འབྲས་འབྲས་ལུ་བར་སྐྱུ་རུ་བྱ་
ཤེལ་ཅེ། །སྤྱང་ཅི་སྤྱར་བཏང་ཅན་དན་ཕུ་ཤེལ་ཅེ། །བ་ལེ་ཀ་དང་ག་རུར་པར་པ་ཏ། །བསྐྱོལ་གངས་ཐང་བཏང་
མི་ཡང་ཀུ་བསྐྱེགས་པའི། །ཐལ་བ་ལྷན་མར་སྤྱར་ཏེ་བཏང་བར་བྱ། །རྩ་གང་གུར་ཀུམ་དོམ་མཁྲིས་བ་ཤ།
ཀ། །བབ་ཐལ་འགོན་ཐལ་སྐན་མའི་མེ་ཏོག་སྤྱར། །ཅན་དན་དམར་པོ་ར་ལྷག་ཕུ་ཤེལ་ཅེ། །སྤྱང་ཟིལ་འབྲས་
ཡོས་ཕྱེ་དང་ཀར་སྤྱར། །མ་ཚོད་ལོག་ལོན་རུར་བྱིད་མི་ཡང་ཀུ། །ལུ་བ་སྤྱང་དང་སྤྱར་བས་སྤྱབར་བྱ། །ཡང་ན་
རུར་བྱིད་འབྲས་གསུམ་མི་ཡང་ཀུ། །པི་པི་ལིང་དང་སྤྱང་སྤྱར་སྤྱང་བ་མཚོག། །རྗེས་ལ་སེ་འབྲུ་སྤྱར་འབྲས་ཡོས་
ཕྱེ། །མར་དང་སྤྱར་བའི་སྐྱོ་མ་སྤྱད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། རྡོལ་བའི་ནས་སྟོབས་ལྡན་ཞིང་ལ་ཟས་རྩྭ་དཔ་ལ་
ཚོད་གིས་མི་བཙད་པར་བྱུག་པ་གསུར་བདུག་རུས་ལུ་བྱུར་རྒྱ་ལ་སོགས་ལུས་ཀྱི་རྒྱངས་བསྐྱངས་ལ་ནད་ཀྱི་ལྷག་
གང་ཡིན་སྐྱུག་ཏུ་གཞུག། །དེ་ནས་བརྒྱུང་གལ་ཏེ་ལྷག་ལམ་ཡང་མ་ཚོད་ཅིང་རྒྱངས་མེད་པར་གྱུར་ནས་བཙད་
དགོས་ན་རྒྱ་རྩོན་ཡིད་འཇམ་གྱིས་འབྲས་བུ་གསུམ་པའི་ལུ་བར་སྐྱུ་རུ་ར་དང་ཕུ་ཤེལ་ཅེ་གསུམ་སྤྱང་ཅི་དང་སྤྱར་བ་
བཏང་། །ཡང་ན་ཅན་དན་དམར་པོ་དང་ཕུ་ཤེལ་ཅེ། །བ་ལེ་ཀ་དང་། །ག་རུར་དང་། །པར་པ་ཏ་རྣམས་བསྐྱོལ་གང་གི་
ཐང་བཏང་ལ། །དེ་རྗེས་མི་ཡུལ་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་ལྷན་མར་དང་སྤྱར་ཏེ་གཏང་བར་བྱ། །ཡང་ན་རྩ་གང་དང་
གུར་ཀུམ་དོམ་མཁྲིས་དང་བ་ཤ། །གོས་ཆེན་ཕྱི་ལྷག་བཏགས་མ་མེར་རུ་བ་མ་ཤོར་བ་བསྐྱེགས་པའི་ཟེ་འོག་གི་
ཐལ་བ་དང་། །འགོན་ཕུ་དེ་བཞིན་བསྐྱེགས་པའི་ཐལ་བ་སྐན་མའི་མེ་ཏོག་དང་སྤྱར་བ་དང་། །ཅན་དན་དམར་པོ། །ར་
ལྷག་དང་། །ཕུ་ཤེལ་ཅེ་དང་། །སྤྱང་ཟིལ་དང་། །འབྲས་ཡོས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་དང་བཙས་ཀར་སྤྱར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོད་
ལ། །གལ་ཏེ་མ་ཚོད་ན་ལོག་གཞོན་ལ་རུར་བྱིད་དང་། །མི་ཡང་ཀུའི་ལུ་བ་སྤྱང་དང་སྤྱར་བས་སྤྱབར་བྱ། །ཡང་ན་
རུར་བྱིད་དང་འབྲས་བུ་ཨ་བར་སྤྱར་གསུམ་དང་མི་ཡང་ཀུ་པི་ལིང་རྣམས་དང་སྤྱང་སྤྱར་བས་སྤྱབར་བ་མཚོག་ཏུ་
བསྐྱེགས་ཤིང་། །རྗེས་ལ་སེ་འབྲུ་དང་སྤྱར་འབྲས་ཀྱི་ཡོས་བདར་བའི་ཕྱེ་མ་མར་དང་སྤྱར་བའི་སྐྱོ་མ་སྤྱད་པར་
བྱའོ། །

ག༢ ཟུར་དུ་རལ་བའི་བཙུག་ཐབས།

ཟུར་དུ་རལ་བ་བྱུངས་ཡོད་གོང་མ་བཞིན། །བྱས་ལ་འཁྲུ་གཞུག་གལ་ཏེ་བྱུངས་ངན་ན། །བཙད་དགོས་ཐ་
རམས་བྱ་རྒྱ་རྒྱུགས་བསྟུས། །ཁྱུ་བར་ད་ཉིག་དོམ་མཁྲིས་མི་ཡང་དུ། །རེ་སྐོན་ཀ་ར་བཏབ་ལ་བཏང་བ་
འཇ། །འབྲས་བུ་རེ་སྐོན་ཙེང་ཞི་ཀར་སྐྱར་བཏང་། །ཡང་ན་བ་ཤ་ཀ་དང་མི་ཡང་ཀ། །ནག་མཚུར་སེང་ཕོམ་
སྐྱར་པའི་འཇུ་ཡི། །བསྟུས་ཐང་གང་མོ་སྐྱར་དང་སྐྱར་ལ་བཏང་། །འབྲས་སྐྱ་གསུམ་དང་ཀ་པེད་མོན་ཆ་
ར། །འབྲས་ཡོད་ཕྱེ་དང་ཀ་ར་སྐྱར་ལ་བཏང་། །ཕྱིན་ཉ་རྩ་རྩུས་བསྐྱར་ཡོང་གསང་མདུན་རྒྱབ་བསྐོ། །མཚོད་ལོག་
འོན་མོན་ཆ་འོ་མ་སྐྱར། །སྐྱུགས་བྱས་རྗེས་ལ་སེ་འབྲུ་ཕུ་ཤེལ་ཅེ། །སེང་ཕོམ་ཙན་དན་དམར་པོ་འབྲས་བུ་
སྐྱར། །བ་འམ་ར་ཡི་འོ་མ་གསོན་ཁག་ལ། །ཕུ་ཤེལ་བཏབ་པའི་འཇམ་རྩེ་གཏང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཟུར་དུ་
རལ་བ་ལ་བྱུངས་ཡོད་ན་གོང་མ་བཞིན་བྱས་ལ་འཁྲུ་བར་གཞུག་པ་དང་། །གལ་ཏེ་བྱུངས་ངན་པས་བཙད་དགོས་
བྱུང་ན་ཐ་རམས་དང་བྱ་རྒྱ་རྒྱུགས་གསུམ་བསྟུས་པའི་ཁྱུ་བར་ད་ཉིག་དང་དོམ་མཁྲིས་མི་ཡང་ཀྱང་རེ་སྐོན་པ་
ཀ་ར་རྣམས་བཏབ་ལ་བཏང་བའཇ། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་སྐྱ་མོར་རེ་སྐོན་དང་ཙེང་ཞི་ཀར་སྐྱར་བ་བཏང་། །ཡང་ན་
བ་ཤ་ཀ་དང་མི་ཡང་ཀ། །ནག་མཚུར་དང་། །སེང་ཕོམ་སྟེ་ལུ་མཁན་རྣམས་དང་སྐྱར་པའི་འཇུ་བཙས་ཀྱི་བསྟུས་
ཐང་གང་མོ་སྐྱར་དང་སྐྱར་ལ་བཏང་བ་དང་། །ཡང་ན་ཨ་འབྲས་སྐྱ་འབྲས་འཇམ་འབྲས་ཏེ་འབྲས་སྐྱ་གསུམ་དང་ཀ་
པེད་དང་མོན་ཆ་ར་འབྲས་ཡོས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་རྣམས་དང་ཀ་ར་སྐྱར་ལ་བཏང་བ་དང་། །ཕྱིན་པའི་ཉ་རྩ་རྩུས་བསྐྱར་ཞིང་
ཡོང་གསང་མདུན་སྟེ་བ་ནས་གཡས་གཡོན་ཚོན་རེའི་ས་ཡོང་ཐེར་གཉིས་དང་རྒྱབ་ཚིགས་པ་བཅུ་དུག་པ་བསྐོ།
མཚོད་ན་ལོག་གཞོན་ལ་པོ་སོ་ཆ་འོ་མ་སྐྱར་བཙས་སྐྱར་བའི་སྐྱུགས་བྱས་པའི་རྗེས་ལ་སེ་འབྲུ་དང་ཕུ་ཤེལ་ཅེ།
སེང་ཕོམ་སྟེ་ལུ་མཁན་ཙན་དན་དམར་པོ་རྣམས་འབྲས་ཀྱི་བུག་པ་དང་སྐྱར་བ་སྐྱར། །བ་དང་རའི་འོ་མ་འམ་གསོན་
ཁག་ལ་ཕུ་ཤེལ་ཅེ་རྣམས་བཏབ་པའི་འཇམ་རྩེ་གཏང་བར་བྱའོ། །

ག༣ རོ་བོ་བྱད་པའི་བཙུག་ཐབས།

རོ་བོ་བྱད་པའི་རྟགས་བྱུང་བ་ར་ཡི། །འོ་མ་ཀ་ར་མར་སྐོལ་རྒྱུང་དུས་བཏང་། །གསར་བཅུད་གསུམ་དང་མངར་
གསུམ་ཉིང་ལོལ་བྱིན། །དཀར་འདོན་སྐྱོར་བ་རྩུ་གང་བདེ་བེད་སྐྱོར། །ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རོ་བོ་བྱད་པའི་རྟགས་
བྱུང་བ་དང་བ་དང་རའི་འོ་མ་ལ་ཀ་ར་དང་མར་བཏབ་སྟེ་བསྐོལ་བ་རྒྱུང་གི་དུས་ཏེ་དགོངས་ཕྱོགས་བཏང་བ་དང་།
ཤ་གསར་མར་གསར་ཆང་གསར་ཏེ་གསར་བཅུད་གསུམ་དང་། །ཀ་ར་ཕུ་རམ་སྐྱར་སྟེ་མངར་གསུམ་གྱི་ཁྱུ་བའི་
ཉིང་ལོལ་བར་བསྐོལ་ལ་བྱིན།

༡༣ ལྷག་པོ་འགྲིངས་པའི་བཙུག་པོ་ལ།

ལྷག་པོ་གཤམ་ཅིང་འགྲིངས་ན་བཟང་དུག་དང་། ཚོང་ཞི་ཚ་སྦྱོར་བཤམ་ལ་དེ་རྗེས་སྦྱང་། ཡང་ན་ཨ་རུ་བྲག་ལྷན་
འཇོག་གསུམ། རིམ་པས་ཕྱེ་སྦྱངས་སྦྱུ་རུ་བ་ཤ་ག། རུ་ཏྟ་པོང་ང་ཀར་བུར་སྦྱང་གིས་བསྦྱར། ཕྱེ་མ་བྱིད་དེ་ཚུ་
སྒོལ་འཕུལ་ལ་བཏང་། འཇུ་དཀའ་སེ་འབྲུ་བཞི་དང་ལྷག་པ་སྦྱང། ཡང་ན་གངས་ཐིགས་ཨ་རུ་བྲག་ལྷན་
དང་། ཤི་ཐམ་ཚན་དན་མི་རུས་བཙུག་པོ་དང་། རོམ་མཁྲིས་ཡུང་བ་ལྷར་ཚ་ཏི་ཚེན་དང་། བཟང་དུག་ཀར་
སྦྱར་རིམ་པས་བསྦྱེད་དེ་བཏང་། འཇོག་འབྲུར་འཇུ་སྦྱུ་མ་བྱེད་ན་ཁ་ཟས་དམི། ལྷན་སྦྱར་བསྦྱེད་ལ་ཚུ་སྒོལ་ཚན་
མོས་དུལ། ལྷན་འགྲིངས་ཞོ་ལྷར་ཆགས་པ་བུར་དུ་སྦྱང། འཇུར་མ་འདོད་ཀྱང་རང་གི་གནས་སྡོ་
འཛོམས། ཡང་ན་སྦྱར་བུ་ཞོ་གསུམ་རྒྱམ་ཚ་གཉིས། ལ་རུ་ལུ་སྦྱར་རེ་ཀར་སྦྱར། ཚུ་ཚན་འཕུལ་བས་སྦྱག་
པོ་འགྲིངས་པ་བཤམ། རུར་བྱིད་སྦྱར་བུ་ཚ་ལ་བུར་མ་གྱི། རིམ་བུས་སྦྱངས་ཏེ་རྒྱམ་ཚ་སྦྱར་བུ་དང་། རུས་ལྷའི་
ལྷག་བསྦྱེན་བསེལ་བྱོད་སྦྱེལ་ཏེ་བཙུང། ཚེས་པ་སྟེ། དཀར་འདོན་གཤམ་ལུ་བཤད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། ལྷན་ཕྱི་
མའི་ཚུ་གང་བདེ་བྱེད་ཚུང་བ་སྦྱར་རོ། གསར་པ་རང་ཡིན་ཚེ་ཚུ་གང་བཙུང་པ་དང་། ཏྟ་བེའི་དུགས་བྱ་ཞིང་།
ལྷག་པོ་གཤམ་ཅིང་འགྲིངས་པའི་ཚེ་ན་སྦྱེལ། རྩ་ཏི། ལི་ཤི། ཀ་ཀོ་ལ། གུར་ཀུམ། ཚུ་གང་སྟེ་བཟང་པོ་དུག་
དང་ཕྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོང་ཞི་ཚ་སྦྱོར་གྱིས་བཤམ་ལ་དེ་རྗེས་སྦྱོང་བཞིན་སྦྱང་། ཡང་ན་ཨ་རུ་རའི་བྱེད་བྲག་ལྷན་དང་
དེའི་བྱེད་རེ་སྒོམ་ཏེ་སྦྱན་སྦྱ་གསུམ་རིམ་པས་ཕྱེད་བསྦྱང་བ་ཡིན་ལ། སྦྱུ་རུ་ར་དང་བ་ཤ་ག་རུ་ཏྟ་དང་པོང་ང་དཀར་
པོ་རྣམས་ཀར་བུར་མ་སྦྱང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཁ་བསྦྱར་བའི་བྱེ་མ་དེ་ཉིད་བྱིད་དེ་ཞེས་པ་སྦྱོན་མ་སྦྱར་བྱེད་ཚམ་གྱི་
ཚུང་བ་དེ་ནས་རིམ་པས་བསྦྱེད་དེ་སྦྱར་ཚད་བར་ཚུ་བསྒོལ་གྱིས་སྦྱུལ་ལ་བཏང་། དེས་ཟས་སྦྱོན་འཇུ་དཀའ་ན་སེ་
འབྲུ་ཤིང་ཚ་སྦྱག་སྦྱེལ་བི་པི་ཡིང་སྟེ་བཞི་པ་དང་ལྷག་པ་སྦྱང་ཡང་ན་སྦྱོར་སྟེ་བཙུག་ཅིག་གམ་བཙུག་ཅིག་གྱི་སྦྱང་
ཁ་བསྦྱར་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བགངས་པའི་བཙུག་གསུམ་པ་འབྲུང་བར་སྦྱོར་ཚད་དང་གངས་འདོན་སོགས་བཞེད་པ་
མང་ཡང་གཙོ་བོ་གངས་ཐིགས། འདུ་བ་སྦྱོམས་ཤིང་ཚ་བ་སེལ་བའི་ཨ་རུ་ར་དང་པོ་མཚོན་གྱི་ཚད་པ་སེལ་བ་བྲག་
ལྷན་དང་། སྦྱོང་ཚད་སེལ་བའི་གི་མི། རོན་ཚད་སེལ་བའི་ཚུན་དཀར་པོ་དང་ལྷག་ཚད་སེལ་བར་དམར་པོ།
ལུ་སེར་སྟེམ་ཞིང་ཚད་ལྷིང་འགོགས་པའི་མི་རུས་བཙུག་པོ་དང་། ལུ་ཁ་བསྦྱར་བའི་དོམ་མཁྲིས་དང་ཡུང་བ། ཕོ་
བའི་བད་ཀར་འགོག་པའི་ལྷར་ཚ་སྦྱིགས་མ་སྦྱོང་བའི་ཏི་ཚེན་དང་། རོན་ལྷའི་ཁ་འཛོན་དང་འདུ་བ་སྦྱི་སྦྱོམས་པར་
ཚུ་གུར་ལི་ཤི་སྦྱག་སྦྱེལ་རྩ་ཏི་ཀ་ཀོ་ལ་སྟེ་བཟང་དུག་དང་ཁ་བསྦྱར་གཉིས་གཅིག་རེར་བྲས་ཀར་དང་སྦྱར་བའི་
བཟང་དུག་དང་ཁ་བསྦྱར་རྣམས་ཞོ་རེ། ཏི་ཚེན་ཞོ་བྱེད་མཐོ་བ། ལྷར་ཚ་ནས་གངས་ཐིགས་བར་ཆ་རེ་རིམ་པས་
བསྦྱེད་དེ་བཏང་རོ། ལྷན་འདི་ནི་འདུས་ནད་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྟེ་གངས་ཐིགས་ལྷར་ཚ་ཨ་རུ་ཏི་ཚེན་བཞི་
ནི་ཚ་བའི་སྦྱོན། བྲག་ལྷན་དོམ་མཁྲིས་ཡུང་བ་མི་རུས་བཙུག་པོ་བཞི་ནི་ལྷན་པར་གྱི་སྦྱོན། བཟང་དུག་གཅིག་ཏུ་

བསོགས་ཀྱིས་ཚ་བ་བསལ་ལ་ཐུར་མ་མང་དུ་བརྟེན་དགོས། སྐར་ཐུར་རྗེས་ཀྱང་རང་བཤལ་གྱིས་སྐྱུང་དགོས་
ཤིང་།

༣ གསོ་རྒྱལ་ཉེ་བར་གདམས་པ།

ལར་ནི་སྐྱུག་པོ་འདུས་པའི་ནད་ཡིན་པས། །ས་འབྲ་གསོ་དཀའ་ནད་སྐྱུར་ཕྱི་བའི་ཕྱིར། །ལན་རེས་ཞི་བར་མི་
འགྱུར་བཅོས་རྣམས་བསྐྱུར། །བྱངས་མ་བསྐྱུངས་པར་སྐྱོན་དབྱེད་བསྐྱུང་བྲགས་ན། །གསེར་ཟད་གཡའ་ཟད་
ནད་བྱངས་དུས་གཅིག་འཛད། །དེ་ཕྱིར་ནད་སྟོབས་ཅུང་ཟད་བྱི་བའི་སྐབས། །གསར་བཅུད་ཟས་ཀྱིས་ལུས་
བྱངས་བསྐྱུང་ཞིང་བཅོས། །ཞེས་པ་སྟེ། ལར་ནི་སྐྱུག་པོ་འདི་འདུས་པའི་ནད་ཡིན་པས་ས་དང་འབྲ་བས་ན་
འབྲེགས་པས་གསོ་དཀའ་ལ་ནད་སྐྱུར་ཞིང་ཕྱི་བའི་ཕྱིར་ལན་རེ་ཙམ་གྱིས་ཞི་བར་མི་འགྱུར་བས་བཅོས་རྣམས་
བསྐྱུར་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལུས་ཀྱི་བྱངས་མ་བསྐྱུངས་པར་སྐྱོན་དང་དབྱེད་བསྐྱུང་བྲགས་ན་གསེར་ཟད་པ་དང་
གཡའ་ཡང་ཟད་པ་མཉམ་དུ་བྱེད་བ་ལྟར་ནད་དང་བྱངས་དུས་གཅིག་འཛད་པའི་ཉེན་ཡོད་པས། །དེ་ཕྱིར་ནད་
སྟོབས་ཅུང་ཟད་བྱི་བའི་སྐབས་སུ་གསར་པ་དང་། །བཅུད་ཙམ་གྱི་ཟས་ཀྱིས་ལུས་བྱངས་བསྐྱུང་ཞིང་བཅོས་དགོས་
ལ།

བརྒྱད་པ། ཐ་མ་མི་ལྟོག་ཕྱི་རྗེས་བཅད་པའི་བཅོས་ཐབས།

ཐ་མ་མི་བརྗོག་ནད་རྗེས་གཅོད་པའི་ཐབས། །བཤལ་དང་ཕྱེ་མས་ནད་ལྟག་མེད་པར་སྐྱུང་། །སྟོག་རྩ་པོ་ལོང་
མཆིན་གསང་མེ་ཡིས་བསྐྱུར། །མི་འཕྲོད་ཟས་སྟོད་ལོ་དུས་བར་དུ་བསྐྱུང་། །དེ་ཡིས་མི་བརྗོག་བརྟན་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཐ་མ་སྐར་མི་ལྟོག་ཅིང་ནད་ཀྱི་རྗེས་གཅོད་པའི་ཐབས་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལྟར་
ཕྱི་བཤལ་དང་ཕྱེ་མ་གང་འོས་ཀྱིས་ནད་ཀྱི་ལྟག་མེད་པར་སྐྱུང་བར་བྱས་རྗེས་སྟོག་རྩའི་གསང་ཆོགས་པ་དུག་པ།
སོ་གསང་ཆོགས་པ་བརྩུག་ཉེས་དང་། །མདུན་གྱི་གསང་དབུས་མ་ལོང་གསང་བརྩུག་པ་དང་། །གོང་དུ་བཤད་
པའི་ལོང་ཐེར་ནས་ཆོན་རེ་གཞལ་བ་ལོང་སྐྱུགས་དང་མཆིན་གསང་དགུ་པ་རྣམས་མེས་བསྐྱུར་ཞིང་། །མི་འཕྲོད་
པའི་ཟས་དང་སྟོད་ལམ་ལོ་གཅིག་གི་དུས་བར་དུ་བསྐྱུང་དགོས་ཤིང་། །དེ་བཞིན་བྱས་པས་སྐར་མི་ལྟོག་ཅིང་
བརྟན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ།

བདུད་རྩི་སྟོང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་འདུས་ནད་བད་ཀན་སྐྱུག་པོ་བཅོས་པའི་
ལེའུ་སྟེ་ལྟ་པའོ། ། །